

15.9157
พ.ศ. ๖

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ปริญญานิพนธ์

ของ

พรพนทิพย์ ชำนาญกิจ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตงมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

25 ๖ ๖๖๖

๖๖๖๖๖๖

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2527

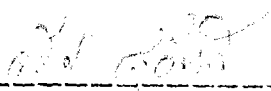
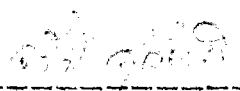
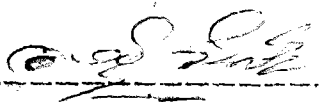
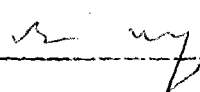
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

153623

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

	ประธาน		ประธาน
	กรรมการ		กรรมการ
			กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ จริย์ สุวัฑดี และอาจารย์อาวุธ วัฒนสิน ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขและขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรณี โสมประยูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ เบาใจ และอาจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำในการสร้างและตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

กราบขอบพระคุณ อาจารย์สวัสดิ์ ชฎากร อาจารย์ชุมพร จินตบุหงศ์ อาจารย์อำพล จิตมาศ ตลอดจนคณะครูโรงเรียนร่อนพิบูลย์ โรงเรียนวัดเทพมงคล และโรงเรียนวัดพิศาลนฤมิตร ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการทดลอง

ขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนร่อนพิบูลย์ โรงเรียนวัดเทพมงคล และโรงเรียนวัดพิศาลนฤมิตร ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเรียนบทเรียนด้วยความตั้งใจตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณสมปอง เพชรช่วย คุณการุญ บุญวงศ์ คุณสมบูรณ์ สว่างวรชาติ คุณสวน รัตนมณี คุณพรรณี เมฆขำ คุณญาณี ทองพลับ คุณลำไย ถาวโร คุณยุพิน องค์คานนท์ คุณพเยาว์ ทักษิณ คุณระเบียบ ชูสอน คุณสุวัทร ศิริพิศลภคุณบุษกร อินทรวัชร คุณชนบ แสงท่า คุณปราณี สุริยกานนท์ คุณนันทนา คาวดวงเคน ตลอดจนเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในขั้นตอนต่าง ๆ กัน ตั้งแต่เริ่มค้นจนเสร็จสิ้นการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอบคุณน้อง ๆ ทุกคนที่สนับสนุนและให้กำลังใจจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

พรรณทิพย์ ชำนาญกิจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้คำไทย	12
ความสัมพันธ์ระหว่างคำกับภาษาและการใช้ภาษา	12
ความสำคัญของคำ	13
นิยามและความหมายของคำ	13
ข้อคำนึงในการใช้คำ	15
หลักการเลือกใช้คำ	16
เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร แนวการสอน และการใช้สื่อการเรียน	19
จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา	19
แนวการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521	20
การใช้สื่อการเรียนและการเลือกสื่อการเรียน	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรม	24
ความหมายของบทเรียนโปรแกรม	24
ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมและสื่อที่ใช้กับบทเรียนโปรแกรม	26
ชนิดของบทเรียนโปรแกรม	27
การสร้างบทเรียนโปรแกรม	34

เทคนิคและการดำเนินการเขียนบทเรียนโปรแกรม	37
คุณค่าของบทเรียนโปรแกรม	42
งานวิจัยที่เกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรม	43
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	47
ความหมายของชุดการสอน	47
ลักษณะของชุดการสอน	48
ประเภทของชุดการสอน	50
ความหมายของศูนย์การเรียนรู้	52
ประเภทของศูนย์การเรียนรู้	52
ข้อดีของการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้	55
การผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	56
ส่วนประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	56
การจัดศูนย์กิจกรรมในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้	58
กระบวนการของห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้	59
งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	61
สมมติฐานในการวิจัย	65
3 วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
การสร้างและหาคุณภาพของบทเรียนโปรแกรม	67
การสร้างและหาคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	71
การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ คำไทย	73

การดำเนินการทดลองและแบบแผนการทดลอง	76
การดำเนินการทดลอง	76
แบบแผนการเปรียบเทียบการทดลอง	81
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
5 สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	89
ความมุ่งหมายของการวิจัย	89
สมมติฐานของการวิจัย	89
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	90
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
วิธีดำเนินการวิจัย	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
อภิปรายผล	92
ขอเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก.	107
แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอน	
แบบศูนย์การเรียนรู้	107

ภาคผนวก ข. 117

แผนการสอน 118

คำชี้แจงสำหรับผู้เรียน 122

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 1 124

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 2 158

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 3 183

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 4 209

ภาคผนวก ค. 235

คู่มือครูสำหรับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน 236

แผนการสอนสำหรับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน 241

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดที่ 1 267

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดที่ 2 315

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดที่ 3 363

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดที่ 4 410

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงค่าประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม	70
2 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	73
3 แสดงการจัดเวลาเรียนของกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม	77
4 แสดงการจัดเวลาเรียนของกลุ่มที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	78
5 แบบแผนการเปรียบเทียบการทดลอง	81
6 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างนักเรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม กับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	85
7 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียน ระหว่างก่อนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม	87
8 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียน ระหว่างก่อนกับหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	88

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง	29
2 แผนภูมิแสดงลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบสาขา	30
3 ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขา แบบ Remedial loops	31
4 ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Secondary tracks	32
5 ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Gate Frames	33
6 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้	53
7 การจัดศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน	54
8 การจัดศูนย์กิจกรรมของชุดการสอนแต่ละชุด	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาในระดับประถมศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาของชาติ เพราะเป็นการวางพื้นฐานให้แก่เยาวชนซึ่งเราต้องการให้เจริญงอกงามไปในทางที่พึงปรารถนา นักการศึกษาในปัจจุบันจึงให้ความสนใจต่อการศึกษาระดับนี้เป็นพิเศษ มีการตื่นตัวกันในการที่จะจัดการศึกษาเพื่อฝึกให้เด็กรู้จักคิดและรู้จักแก้ปัญหา เนื่องจากเห็นข้อบกพร่องของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 ซึ่งเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้สอน ผู้บอก และผู้ชี้แนะ ไม่เน้นการฝึกให้เด็กได้คิด แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำ ศึกษาค้นคว้าหรือทดลองเอง และส่งผลให้นักเรียนกลายเป็นคนที่มีลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ถึง 5 ประการคือ

1. ไม่รู้จักคิดและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ไม่รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง
3. ไม่รู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
4. ไม่รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
5. ไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

(ปรัชญา ใจสอาด 2522 : 1)

ลักษณะดังกล่าวนี้เมื่อเกิดกับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศก็จะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคคล ชุมชน และประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการศึกษาระดับประถมศึกษาคือ อัตราการตกต่ำชั้นและการออกกลางคันของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ทำให้เกิดความสูญเสียค่าทางการศึกษา (สนานจิตร์ สุคนธทรัพย์ 2525 : 37) ปัญหานี้ส่วนหนึ่งเกิดจากความ

แตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนซึ่งมีพื้นฐานทางครอบครัว ความถนัด แรงจูงใจ และความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นในการเรียนเรื่องต่าง ๆ ต่างกัน เมื่อครูดำเนินการสอนไปเรื่อย ๆ โดยไม่คำนึงถึงเรื่องนี้ ไม่ค้นหาข้อบกพร่องและแก้ไข ข้อบกพร่องให้นักเรียนก่อนที่จะให้เรียนเรื่องใหม่แล้ว ความล้มเหลวในการเรียนเรื่องต่อไปก็จะตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเนื้อหาที่มีการเรียงลำดับชั้นของเนื้อหา คือเนื้อหาในตอนหลัง ๆ ต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ความคิดรวบยอดและหลักการจากการเรียนเรื่องก่อน ๆ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนวิชาที่เป็นทักษะพื้นฐาน เช่น วิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์แล้วก็จะส่งผลให้เกิดความล้มเหลวในการเรียน วิชาอื่น ๆ แทบทุกวิชา (บุญชม ศรีสะอาด 2525 : 14)

สภาพปัญหาดังกล่าวมานี้เป็นเหตุผลสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการปฏิรูปหลักสูตร และแนวการสอนเป็นหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ซึ่งเปลี่ยนแนวการสอนจากการเน้น ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปลี่ยนจากการสอนหนังสือ มาเป็นสอนคน คือจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด เป็นผู้ปฏิบัติและเป็นผู้แก้ปัญหา ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยเสนอแนะหรือช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้ ผู้เรียนเคยชินกับวิธีการและกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ กล้าทดลองคิดค้นและแก้ปัญหาด้วยตนเองจนเกิดทักษะและกลายเป็นคุณลักษณะที่ติดตัว ไปในอนาคต (สมบูรณ์ ศาสดาชีวิต 2525 : 45)

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและแนวการสอนใหม่นี้จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งในแง่ที่เป็นสื่อหรือเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมเข้ามาช่วย ซึ่งในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า เทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เป็นอย่างยิ่ง เพราะเทคโนโลยีทางการศึกษาคือการนำเอาสารสนเทศวัสดุ และกิจกรรมต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน อันจะทำให้คุณภาพของการศึกษาคีขึ้น แนวทางหนึ่งที่สามารถเป็นหนทางนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามามีบทบาทช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาได้ก็คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นความสำคัญของ

เทคโนโลยีทางการศึกษาหรือเห็นคุณค่าของสื่อการสอน (สมिता บุญวาส 2525 : 67)

สิ่งที่ต้องคำนึงในการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการศึกษา คือจะต้องพิจารณาว่าสังคมไทยจะสามารถรับเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เกิดมีความเสมอภาคทั่วถึงกันได้อย่างไร หรือจะต้องพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาขึ้นมาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของไทยเพียงใด จุดนี้เองที่นวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษาเริ่มเข้ามามีบทบาททั้งในระดับนโยบาย การวางแผนและการดำเนินการ ส่วนครูก็จำเป็นต้องทำหน้าที่เป็นนวัตกรไปในตัว ต้องเป็นนักประดิษฐ์ทางการศึกษาที่จะสร้างสื่อการเรียนด้วยวัสดุที่หาได้ด้วยราคาถูกจากท้องถิ่น เราไม่อาจจะปฏิเสธไม่รู้หรือไม่ใช่ประโยชน์จากเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สร้างขึ้นในประเทศตะวันตกได้ แต่ก็เป็นต้องเลือกสรรและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพบ้านเมือง และเศรษฐกิจของสังคมไทย (ระวี ภาวิไล 2518 : 171) เมื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มีราคาแพง ไม่เหมาะสมกับเศรษฐกิจและสังคมไทย เราก็คควรจะหันมาพิจารณาเทคโนโลยีระดับกลาง นั่นคือ การดัดแปลงคิดค้นประดิษฐ์สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นขึ้นมาเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน และบางครั้งจำเป็นต้องหานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อประกอบกับเทคโนโลยีระดับกลาง ทั้งนี้เพื่อจัดเป็นระบบใหม่ขึ้นมา ซึ่งควรจะคงอยู่ในรูปของชุดการสอนและบทเรียนสำเร็จรูป (ปรัชญา ใจสอาด 2522 : 10)

บทเรียนสำเร็จรูป หรือบทเรียนโปรแกรมเป็นสื่อและวิธีการสอนที่สามารถนำไปใช้สอนนักเรียนจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน ครูผู้สอนสามารถทำบทเรียนประเภทนี้ขึ้นใช้เองให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการได้โดยไม่ยากนัก การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเอง นักเรียนที่เรียนช้ามีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนได้เช่นเดียวกับนักเรียนที่เรียนปานกลางหรือเรียนเก่ง เพียงแต่อาจต้องใช้เวลามากกว่า ส่วนนักเรียนที่เรียนปานกลางหรือ

เรียนเก่งก็ไม่ต้องเสียเวลารอคอยคนที่เรียนช้า นั่นคือ ผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ได้เร็วหรือช้าตามความสามารถของตน (มณี เป็นสุข 2522 : 5) นอกจากนี้บทเรียนโปรแกรมยังสามารถใช้ได้ก็กับโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนนักเรียนน้อยด้วย เพราะนักเรียนมีโอกาสใกล้ชิดกับครูมากขึ้น ครูมีเวลาเอาใจใส่นักเรียนได้ทั่วถึง จึงมีโอกาสดูความสามารถของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี สามารถจะจัดโปรแกรมการสอนเพื่อช่วยพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมเกษ มุงเมือง 2525 : 19)

ส่วนชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนก็เป็นสื่อและวิธีการสอนที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียน เหมาะสมกับแนวการสอนตามหลักสูตรใหม่ เพราะได้นำเอาทฤษฎีสื่อประสมและกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอน โดยแบ่งผู้เรียนในห้องออกเป็น 4 - 6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันประกอบกิจกรรมตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนต่างกัน ผู้เรียนจะหาประสบการณ์หรือเรียนรู้ได้โดยการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามคำแนะนำประจำศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์ การเรียนด้วยวิธีนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีโอกาสปรึกษาหารือหรือวางแผนงานร่วมกันในกิจกรรมบางอย่างระหว่างสมาชิกในกลุ่มฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบตนเอง และรับผิดชอบต่อกันหรือส่วนรวม มีโอกาสฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี นอกจากนี้วิธีการเรียนโดยใช้ศูนย์การเรียนยังสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล คือ หากนักเรียนกลุ่มใดทำกิจกรรมในศูนย์การเรียน ศูนย์ใดศูนย์หนึ่งเสร็จก่อนกลุ่มอื่น ก็จะได้ทำกิจกรรมในศูนย์สำรองซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง และมีพัฒนาการทางสติปัญญาองงามขึ้น (อารีย์ เจริญพจน์ 2521 : 4)

กล่าวได้ว่าบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นสื่อและวิธีการสอนที่เหมาะสมกับแนวการสอนตามหลักสูตรใหม่ซึ่งเน้นการให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการช่วยเหลือกันในกลุ่มผู้เรียน ส่งเสริมให้รู้จัก

ช่วยตนเอง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ นอกจากนั้นยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนซ่อมเสริม และให้นักเรียนเรียนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนได้ (บุญชม ศรีสะอาด 2525 : 17) แต่จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยในประเทศมา พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนซึ่งใช้เนื้อหาในวิชาภาษาไทยยังมีอยู่จำนวนไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทเรียนโปรแกรมที่เกี่ยวกับภาษาไทยในระดับประถมศึกษา มักจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ "หลักภาษา" เป็นส่วนใหญ่ เช่น บทเรียนโปรแกรมเกี่ยวกับตัวสะกดภาษาไทย อักษรควบ อักษรนำ โครงสร้างของประโยค และวรรณยุกต์ ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนในวิชาภาษาไทยมักจะมีเนื้อหาเป็นเรื่องราวที่มีตัวละคร เช่น เรื่องคำหับชมพู ไกรทอง เป็นต้น งานวิจัยที่เกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่เกี่ยวกับ "การใช้ภาษาไทย" ในระดับประถมศึกษา มีน้อย จึงน่าจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยมากขึ้น และเรื่องที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากคือ เรื่องที่เกี่ยวกับการใช้คำให้ตรงกับความหมาย บุคคล และโอกาส ทั้งนี้เพราะ "คำ" เป็นเครื่องมือสื่อความหมายทางภาษาซึ่งนับว่าเป็นพื้นฐานของวลี ประโยค ข้อความ และเรื่องราวต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้การติดต่อสื่อสารหรือสื่อความหมายในชีวิตประจำวันประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ เทคนิค สภาพแวดล้อม และโอกาสที่จะได้รับการฝึกฝนหรือปรับปรุงตนเองของแต่ละคน

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้บทเรียนโปรแกรมและชุดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน ส่วนใหญ่พบว่าทั้งบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าการสอนแบบธรรมดาซึ่งเน้นครูเป็นศูนย์กลางหรือเป็นผู้สอน แต่ยังไม่มียานวิจัยเรื่องใดที่ยืนยันได้อย่างแน่นอนว่า สื่อการสอนหรือวิธีการทั้ง 2 ชนิดนี้อย่างไหนจะทำให้ผลการเรียน

ของนักเรียนดีกว่ากัน เพราะในประเทศไทยมีงานวิจัยอยู่เพียงเรื่องเดียวที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ คืองานวิจัยของ มณี เป็นสุข (มณี เป็นสุข 2522 : 289) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โดยใช้บทเรียนโปรแกรม การเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ และการเรียนการสอนตามหลักสูตร สสวท. ผลการวิจัยเรื่องนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสามกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ คือการเรียนโดยวิธีเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการเรียนการสอนตามหลักสูตร สสวท. แต่เมื่อทดสอบนัยสำคัญแล้วพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่า ถ้านำบทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มาใช้สอนวิชาภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้คำแล้ว สื่อการเรียนชนิดนี้จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำสูงกว่ากัน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางหรือเหตุผลในการตัดสินใจเลือกสร้างและใช้สื่อการเรียนที่เหมาะสมสำหรับให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มซึ่งเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมหรือชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

3. เพื่อสร้างบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สำหรับให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อค้นพบว่าการใช้สื่อการเรียนประเภทใดทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้คำไทยสูงกว่ากัน ช่วยให้ครูมีแนวทางหรือเหตุผลในการเลือกสร้างและใช้สื่อการเรียนในขอบข่ายเนื้อหาวิชาที่คล้ายคลึงกัน

2. ทำให้ได้บทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ในเนื้อหาวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างละ 4 ชุดสำหรับให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการสร้างบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนในเนื้อหาอื่นหรือวิชาอื่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรอนพิบูลย์ จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่ม

ที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม 30 คน และเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 30 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 บทเรียนโปรแกรม

3.1.2 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความสามารถในการใช้คำไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนโปรแกรม หมายถึง บทเรียนที่จัดเนื้อหาไว้เป็นหน่วยย่อย แต่ละหน่วยเสนอเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปหายาก และมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน โดยตลอด ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยศึกษาเนื้อหาและตอบคำถามซึ่งผู้เรียนสามารถตรวจคำตอบในทันทีได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องอ่านคำสั่งที่ระบุไว้ในบทเรียน แล้วปฏิบัติตามไปทีละขั้นจนจบบทเรียน

2. การเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม หมายถึง การเรียนที่ผู้วิจัยจัดให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากบทเรียนโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ชุดการสอน หมายถึง ชุดของบทเรียนที่จัดขึ้นเพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียน และการประเมินผลการเรียน ส่วนประกอบดังกล่าวบรรจุไว้ในกล่องหรือซอง ซึ่งมีคู่มือครู แผนการสอน หรือคำแนะนำในการใช้ชุดการสอนไว้ทุกขั้นตอน

4. ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง แหล่งศึกษาความรู้ที่จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ แต่ละส่วนแยกไปอยู่ตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ผู้เรียนจะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมการเรียนและสื่อการเรียนต่าง ๆ ทีละศูนย์จนครบทุกศูนย์

5. การเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน หมายถึง การเรียนที่ผู้วิจัยจัดให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้นักเรียนเรียนโดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 - 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะหมุนเวียนกันศึกษาตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีเนื้อหาและกิจกรรมต่างกันจนครบทุกศูนย์ โดยปฏิบัติตามคำสั่งที่ระบุไว้ในบัตรคำสั่งประจำศูนย์การเรียนแต่ละศูนย์อย่างเคร่งครัด

6. คำไทย ในที่นี้จะจำกัดขอบเขตอยู่ในเนื้อหาของคำประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- 6.1 คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง
- 6.2 คำเปรียบเทียบ
- 6.3 คำซ้อนเสียงสัมผัส
- 6.4 คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน

7. ความสามารถในการใช้คำไทย หมายถึง การบอกเสียงอ่านหรือบอกลักษณะการเขียนคำได้ถูกต้อง และเลือกคำต่าง ๆ ได้ตรงกับความหมายหรือเหมาะสมกับข้อความ และความนิยมในการใช้ถ้อยคำประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งความสามารถดังกล่าวจะวัดด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา และมีความชำนาญในการสร้างบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ซึ่งในที่นี้ได้แก่

- 8.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์จริย์ สุวัฑดี
- 8.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรดิ โสมประยูร
- 8.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ เบาใจ
- 8.4 อาจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล

9. ประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม หมายถึง ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นนี้มีคุณภาพทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเกิดการเรียนรู้จริง ๆ ซึ่งในที่นี้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากกรอบต่าง ๆ ของนักเรียนทั้งกลุ่มในบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุดคิดเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งกลุ่มจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุดคิดเป็นร้อยละ

ค่าประสิทธิภาพที่ยอมรับคือค่าที่ได้เท่าเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ ค่าใดต่ำกว่าเกณฑ์ก็จะปรับปรุงเฉพาะกรอบหรือแบบทดสอบที่นักเรียนทำผิดพลาดเกินร้อยละ 20

10. ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน หมายถึง ระดับความเชื่อมั่นที่จะยอมรับว่าชุดการสอนนั้นมีคุณภาพช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งประเมินจากพฤติกรรม 2 ช่วงคือ พฤติกรรมขณะเรียน กับพฤติกรรมขั้นสุดท้ายหลังเรียนจบบทเรียน ในที่นี้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ 80/80

80 ตัวแรก ประเมินจากพฤติกรรมขณะเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบประจำศูนย์ต่าง ๆ แต่ละศูนย์ เป็นค่าเฉลี่ยของผลงานของนักเรียนทั้งกลุ่มในแต่ละชุดคิดเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง ประเมินจากพฤติกรรมขั้นสุดท้ายหรือ ผลการสอบหลังเรียน (Posttest) ของชุดการสอนแต่ละชุด เป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มในแต่ละชุดคิดเป็นร้อยละ

ค่าประสิทธิภาพที่ยอมรับคือค่าที่ได้เท่าเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ ค่าใดต่ำกว่าเกณฑ์ก็จะปรับปรุงเฉพาะแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดและเนื้อหาที่นักเรียนทำผิดพลาดเกินร้อยละ 20

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งจะแยกกล่าวเป็นหมวดหมู่ดังนี้คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการใช้คำไทย มีหัวข้อต่าง ๆ คือ

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างคำกับภาษาและการใช้ภาษา

1.2 ความสำคัญของคำ

1.3 นิยามและความหมายของคำ

1.4 ข้อคำนึงในการใช้คำ

1.5 หลักการเลือกใช้คำ

2. เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร แนวการสอน และการใช้สื่อการเรียน มีหัวข้อต่าง ๆ คือ

2.1 จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา

2.2 แนวการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

2.3 การใช้สื่อการเรียนและการเลือกสื่อการเรียน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรม มีหัวข้อต่าง ๆ คือ

3.1 ความหมายของบทเรียนโปรแกรม

3.2 ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมและสื่อที่ใช้กับบทเรียนโปรแกรม

3.3 ชนิดของบทเรียนโปรแกรม

3.4 การสร้างบทเรียนโปรแกรม

3.5 เทคนิคและการดำเนินการเขียนบทเรียนโปรแกรม

3.6 คุณค่าของบทเรียนโปรแกรม

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรม

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบศูนย์การเรียน มีหัวข้อ
ต่าง ๆ คือ

- 4.1 ความหมายของชุดการสอน
- 4.2 ลักษณะของชุดการสอน
- 4.3 ประเภทของชุดการสอน
- 4.4 ความหมายของศูนย์การเรียน
- 4.5 ประเภทของศูนย์การเรียน
- 4.6 ข้อดีของการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
- 4.7 การผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
- 4.8 การจัดศูนย์กิจกรรมในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
- 4.9 กระบวนการของห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
- 4.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบศูนย์การเรียน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างคำกับภาษาและการใช้ภาษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้คำจำกัดความของคำว่า
"ภาษา" ไว้ว่า

ภาษา (น) เสียงหรือกิริยาอาการซึ่งทำความเข้าใจซึ่งกันและกันได้
คำพูด ถ้อยคำที่ใช้พูดจากัน (ราชบัณฑิตยสถาน 2523 : 686)

กำชัย ทองหล่อ ให้คำจำกัดความไว้ว่า ภาษาแปลตามรูปศัพท์ว่า
คำพูด หรือถ้อยคำ แปลเอาความว่า เครื่องสื่อความหมายระหว่างมนุษย์ให้สามารถ
กำหนด รู้ความประสงค์ของกันและกันได้ (กำชัย ทองหล่อ 2515 : 1)

การใช้ภาษา คือการสื่อสารทำความเข้าใจกันโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ
คือผู้ที่ต้องการสื่อสารจะส่งสารออกไปด้วยการพูดหรือเขียน ส่วนผู้ที่รับสารก็จะรับด้วย

การฟังหรืออ่าน การใช้ภาษาจึงหมายถึงการพูด การฟัง การเขียน และการอ่าน
(ประทีป วาทิกนินกร 2514 : 1)

สิ่งที่เป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้การใช้ภาษาได้ผลสมบูรณ์ก็คือ "คำ"
ดังนั้นการศึกษาเรื่องการใช้อาษาจึงมักเริ่มต้นด้วยการศึกษาเรื่องคำ เป็นอันดับแรก
(ชลธิรา กลัคคอยู่ และคนอื่น ๆ 2517 : 4)

ความสำคัญของคำ

วรรณิ โสมประยูร กล่าวว่า ภาษาเกิดขึ้นมาจากคำคือเมื่อนำคำ
มารวมกันก็จะกลายเป็นวลีหรือประโยค เมื่อนำวลีและประโยคมาเรียงกันก็จะกลายเป็น
ข้อความและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อความหมายแสดงความคิดให้เข้าใจ
ซึ่งกันและกัน

การใช้คำเป็นรากฐานสำคัญของการใช้ภาษา เพราะไม่ว่าจะเป็น
การอ่าน การพูด และการเขียนย่อมต้องใช้คำเป็นส่วนประกอบทั้งสิ้น (วรรณิ
โสมประยูร 2521 : 2 - 3, 70)

คำเป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อทำความเข้าใจกัน เป็นเครื่องมือของการ
จำ การคิด การสังเกต การพิจารณา การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก
ผู้ที่รู้คำมากย่อมมีความสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นได้กว้างขวางและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ
ได้ลึกซึ้งกว่าผู้ที่รู้จักคำน้อย ในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน หรือการ
เขียน ผู้ใช้ภาษาควรจะต้องรู้คำมาก ๆ และรู้จักเลือกใช้คำอย่างระมัดระวังเพราะ
อาจทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านมีความรู้สึกใดต่าง ๆ กัน เช่น อาจทำให้รู้สึกพอใจ รัก
โกรธ หรือเฉย ๆ ก็ได้ คำทุกคำมีความสำคัญและมีค่าถ้าผู้ใช้รู้จักเลือกใช้ แต่ถ้า
ไม่รู้จักเลือกใช้ก็จะโดยตรงกันข้าม (ชลธิรา กลัคคอยู่ และคนอื่น ๆ 2517 : 4)

นิยามและความหมายของคำ

มีผู้ให้นิยามของคำไว้อย่างต่าง ๆ กันเช่น

พระยาอุปทิศศิลปสาร ให้นิยามว่า คำหมายถึง เสียงที่พูดออกมาได้ความ
อย่างหนึ่ง ตามความต้องการของผู้พูดจะเป็นที่พียงลึกลับตาม เรียบกว่าคำหนึ่ง

(พระยาอุปทิศศิลปสาร 2514 : 59)

ชลธิรา กลัดค้อยู่ และคนอื่น ๆ กล่าวว่า คำคือ เสียงที่เป็นเครื่องหมาย
และแสดงออกมาเป็นความหมายต่าง ๆ แต่ขอบเขตของความหมายนั้นไม่คงที่ตายตัว
อาจกว้าง แคบ หรือเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา (ชลธิรา กลัดค้อยู่ และคนอื่น ๆ
2517 : 4)

วรณี โสณประยูร ได้แบ่งความหมายของคำออกเป็น 8 ชนิดคือ

1. ความหมายโดยอรรถ คือความหมายตามเนื้อความหรือความหมาย
ของคำที่เราพูดถึงโดยตรง เช่น "หม้อ" หมายถึง ภาชนะที่ใช้หุงอาหาร

2. ความหมายโดยนัย คือความหมายที่แฝงในคำนั้นอีกชั้นหนึ่ง เช่น "ลิง"
มีความหมายโดยอรรถว่าเป็นสัตว์เลี้ยงชนิดหนึ่ง แต่ความหมายโดยนัย หมายถึงกิริยาที่ซุกซน
ไม่สุภาพ

3. ความหมายตามปริบท คือความหมายของคำที่มีข้อความหรือประโยค
เป็นตัวกำหนด ซึ่งเมื่ออยู่ในประโยคอย่างหนึ่งจะมีความหมายอย่างหนึ่ง แต่เมื่อนำ
ไปเข้าประโยคอีกแบบหนึ่งกลับมีความหมายเป็นอีกอย่างหนึ่ง เช่น คำว่า "ขึ้น"
จะมีความหมายต่างกันไปตามข้อความที่ล้อมรอบอยู่ เช่น

หมาตากำลังขึ้น (เนา)

เขาเดินขึ้นบ้าน (เคลื่อน)

4. ความหมายที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เป็นความหมายของคำเดียวกัน
ในข้อความหรือประโยคเดียวกัน แต่พูดในสถานการณ์ต่างกันย่อมมีความหมายต่างกัน

5. ความหมายตามจิตประหวัด เป็นความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับ
อารมณ์ หรือความรู้สึกซึ่งผันแปรไปตามบุคคล เช่น เมื่อได้ยินเสียงระฆังกังวานขึ้น
คนที่อยู่ในฐานะหรืออารมณ์ต่างกันจะรู้สึกตอบสนองต่อเสียงนี้ต่างกัน เช่น

นักเรียน อาจจะนึกถึงเวลาหยุดพักหรือเลิกเรียน

นักมวย อาจจะนึกถึงเวลาต่อสู้

พระสงฆ์ อาจจะนึกถึงเวลาทำวัตรเช้าหรือทำวัตรเย็น

6. ความหมายรูปธรรม คือความหมายของคำที่แทนสิ่งที่เป็นรูปธรรมมองเห็นได้ เช่น แก้ว ก้อนหิน เป็นต้น

7. ความหมายแทนนามธรรม คือความหมายของคำที่แทนสิ่งซึ่งเป็นนามธรรมมองไม่เห็น เช่น ความดี ความเจริญ ความเสื่อม เป็นต้น

8. ความหมายตามไวยากรณ์ คือความหมายที่เกิดจากการเรียงคำเข้าประโยค ถ้าเรียงคำสลับตำแหน่งกันก็จะทำให้ความหมายแตกต่างกันออกไป ตำแหน่งของคำในประโยคจึงทำให้เกิดความหมายใหม่ได้ เช่น ประโยคที่ว่า ใครใช้ให้ไป ใครไปให้ใช้ สองประโยคนี้นี้ย่อมมีความหมายต่างกัน

ข้อคำนึงในการใช้คำ

ประทีป วาทิกทินกร กล่าวว่า ในการใช้คำมีสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงอยู่ 2 ประการคือ

1. ความหมายของคำ

2. ระดับของคำ

ในเรื่องความหมายของคำจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญคือ

1. คำคำเดียวกันอาจมีความหมายได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับตำแหน่งและหน้าที่ของคำในประโยคนั้น ๆ

2. คำบางคำมีความหมายโดยตรง คือความหมายที่เข้าใจตรงกัน และมักกำหนดไว้ในพจนานุกรม

3. คำบางคำมีความหมายโดยนัย ซึ่งขึ้นอยู่กับความเข้าใจหรือการแปลความหมายของผู้ฟัง

4. คำบางคำมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ไม่เหมือนกันคือใช้แทนกันไม่ได้เสมอไป

ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับระดับของคำนั้น ผู้ใช้ภาษาไทยต้องคำนึงว่า คำในภาษาไทยมีระดับไม่เท่ากัน หรือมีศักดิ์ต่างกัน หมายความว่าเราแบ่งคำออกไปใช้ในที่สูงต่ำต่างกันตามความเหมาะสม และถ้าจะแบ่งคำตามลักษณะการนำไปใช้ ก็จะแบ่งได้เป็น 2 ระดับคือ

1. ระดับที่ใช้อย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ คำที่ใช้กันในภาษาที่ไม่เป็นแบบแผน คำพวกนี้ส่วนใหญ่ใช้ในการพูดหรือการเขียนอย่างไม่เป็นทางการ ใช้ระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน ได้แก่ คำปาก หรือคำตลาด คำสแลง คำภาษาถิ่น คำภาษาหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
2. ระดับที่ใช้อย่างเป็นทางการ ได้แก่ คำที่ใช้กันในภาษาที่เป็นแบบแผนหรือภาษาของทางราชการ ตัวอย่างคำในระดับนี้คือ คำสุภาพ และราชาศัพท์ ผู้เขียนและผู้พูดที่ควรจะรู้จักเลือกใช้คำมาใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสม คือต้องมีความรู้ว่คำที่จะนำมาใช้นั้นมีความหมายอย่างไร ใช้กับข้อความนั้น ๆ แล้วเหมาะสมหรือไม่ และจะเป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งเพียงใด (ประทีป วาทิกทินกร 2514 : 1 - 6)

หลักการเลือกใช้คำ

การเลือกคำมาใช้นั้น ประทีป วาทิกทินกร ได้เสนอแนะหลักการเลือกใช้คำไว้ดังนี้

1. เลือกคำให้ตรงความหมาย คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันควรนำมาดองใช้ดูหลาย ๆ คำ แล้วเลือกคำที่มีความหมายตรงที่สุด และถูกต้องที่สุด
2. เลือกคำให้เหมาะสม คือเลือกให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล คำบางคำอาจใช้ได้ทั่วไป แต่บางคำเมื่อใช้ผิดที่แล้วจะไม่เหมาะสม

การใช้คำให้ถูกต้องและตรงความหมาย ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. การใช้คำที่มีความหมายหลายอย่าง เช่น คำว่า ชัน ถือ เสีย เป็นต้น จะต้องคำนึงถึงถ้อยคำแวดล้อมด้วย ถ้อยคำแวดล้อมจะเป็นเครื่องกำหนดความหมายของคำนั้น ๆ

2. การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่นคำว่า ถึกซัด กับ ชัดของ สอดสาย กับ สอดส่อง เป็นต้น จะต้องเลือกคำที่มีความหมายตรงที่สุดหรือเหมาะสมกับข้อความที่สุด

3. การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย เช่น คำว่า วยึด ชักฟอก เป็นต้น ต้องพยายามเข้าใจความหมายที่ถูกซ่อนเสียก่อนจึงจะนำมาใช้

4. การใช้ลักษณะนาม เช่น คำว่า หดัง เลม คัน เป็นต้น จะต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลัก เพื่อไม่ให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจความหมายผิด และทำให้เสียลักษณะเฉพาะของภาษาไป

5. การใช้คำบุพบท เช่น คำว่า แก่ แด่ ต่อ กับ ด้วย เป็นต้น ต้องใช้ให้ถูกต้อง ตรงตามความหมายและระดับของบุคคล

6. การใช้อาการนาม เช่น คำที่มีคำ "การ" หรือ "ความ" นำหน้า ต้องใช้ให้ถูกต้องคือ ใช้คำว่ากรณิที่ของการให้หมายถึงการกระทำ และใช้คำว่าความในกรณิที่ของการให้หมายถึงความเป็นอยู่

7. การใช้คำพ้อง เช่น เพลา กาด การ กาญจน์ เป็นต้น ซึ่งมีทั้งคำพ้องรูปและพ้องเสียง ต้องเลือกใช้ให้ถูกคือ คำพ้องรูปต้องออกเสียงให้ถูกต้องตามความหมาย ส่วนการใช้คำพ้องเสียงก็ต้องเขียนสะกดการันต์ให้ถูกต้องตามความหมายเช่นกัน

การใช้คำให้เหมาะสม ต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้คือ

1. การใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะ คือต้องรู้ว่าในโอกาสใดและสถานที่เช่นไรจะใช้คำอย่างไรจึงจะเหมาะสม เช่น ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการก็อาจใช้คำในระดับที่ไม่เป็นทางการได้ เช่น คำปาก หรือคำตลาด คำสแลง ภาษาถิ่น ภาษาหนังสือพิมพ์ หรือโฆษณา เป็นต้น และในเวลาเขียนเรื่องบันเทิงคดีก็อาจใช้คำได้ทุกระดับแม้กระทั่งคำหยาบหรือคำต่ำทั้งนี้เพื่อสร้างบรรยากาศหรือลักษณะของตัวละครให้สมจริง แต่ในโอกาสที่เป็นทางการก็จะใช้ได้เฉพาะคำราชาศัพท์ คำสุภาพ และศัพท์บัญญัติเท่านั้น จะใช้คำในระดับอื่นไม่ได้

นอกจากการใช้คำในโอกาสดังกล่าวมาแล้วยังมีการใช้คำในระดับที่อยู่
กึ่งกลางระหว่างโอกาสที่เป็นทางการกับโอกาสที่ไม่เป็นทางการอีก ซึ่งอาจเรียก
ได้ว่า โอกาสที่เป็นกึ่งทางการ เช่น การใช้ภาษาในการเรียนการสอน วงการธุรกิจ
การพูดคุยกับคนที่ไม่คุ้นเคยกัน เป็นต้น ซึ่งในโอกาสเช่นนี้จะไม่เคร่งครัดเท่ากับ
โอกาสที่เป็นทางการ แต่ก็ไม่ปล่อยปละละเลยเหมือนกับโอกาสที่ไม่เป็นทางการ

2. การใช้คำให้เหมาะกับบุคคล คือต้องเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับบุคคล
ระดับต่าง ๆ เช่น คนธรรมดาทั่วไป พระสงฆ์ เจ้านาย พระเจ้าแผ่นดิน เป็นต้น

3. การใช้คำให้เหมาะกับข้อความ คือต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับข้อความ
แต่ละอย่าง เพราะคำบางคำแม้จะมีความหมายเหมือนกันแต่ก็เหมาะกับข้อความที่
ต่างกัน

4. การใช้คำให้ชัดเจน คือใช้คำที่เป็นที่รู้จักกันดีแล้วและเป็นคำที่สร้าง
ความเข้าใจให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นภาพหรือเกิดความรู้สึกต่าง ๆ ใช้แล้วได้ความสมบูรณ์

5. การใช้คำให้น่าหนัก คือไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย รู้จักใช้ถ้อยคำ สำนวน
คำเปรียบเทียบกับ คำพังเพยต่าง ๆ เหมาะสม รู้จักเน้นคำหรือซ้ำคำในที่ที่เหมาะสม
ที่ควร (ประทีป วาทิกทินกร 2514 : 10 - 19)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำไทย สรุปได้ว่าการใช้คำไทย
จะต้องคำนึงถึงความหมายของคำ ระดับของคำ และการใช้คำให้ถูกต้องเหมาะสม
กับกาลเทศะ บุคคล ข้อความหรือเรื่องราวตลอดจนความนิยมในการใช้ถ้อยคำ
ผู้วิจัยจึงสร้างบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยใช้เนื้อหาที่
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แนวการสอน และการใช้สื่อการเรียน

จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา

ขอความตอนต้นของหลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษาระบุไว้ว่า ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ จึงควรให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ อันถูกต้องตามความเหมาะสมแก่วัยและระดับชั้นเพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม

จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรมีดังนี้

1. ให้มีพัฒนาการทางภาษาในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน
2. ให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา
3. ให้สามารถใช้ภาษาติดต่อ ทั้งรับฟังและถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิดอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล
4. ให้เข้าใจและสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
5. ให้มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชน และแหล่งความรู้ต่าง ๆ
6. ให้สามารถนำผลจากการเรียนวิชาภาษาไทยมาช่วยในการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของการโฆษณาชวนเชื่อใด ๆ
7. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาและวรรณคดี ในแง่ที่เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ และในแง่ที่สร้างเสริมความงดงามในชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 1)

แนวการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระบุแนวการสอนภาษาไทยไว้ว่า

การเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูดและการเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิดความเข้าใจ แสวงหาความรู้ และมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มิได้มุ่งหวังเพียงให้อ่านออก เขียนได้ ในระยะที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น ดังนั้น แนวการสอนจึงต้องใช้วิธีการต่าง ๆ คือ การเรียน และกิจกรรม ดังนั้นการสอนภาษาไทยจึงต้องยึดหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ผูกทักษะทั้งสี่ให้สัมพันธ์กับความคิดและการใช้ภาษา โดยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกัน และสัมพันธ์กับการใช้ภาษาที่จำเป็นในชีวิตของผู้เรียนด้วย
2. ผูกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยใช้หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนมาเป็นเครื่องมือเรียนรู้ค่าและความรู้ใหม่ทางภาษา ผู้สอนควรเป็นเพียงผู้คอยแนะนำชี้ทางให้
3. ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ โดยใช้สื่อการเรียน ตัวอย่างที่ชัดเจนและฝึกฝนใช้ภาษาตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ คือ การให้ท่องจำ
4. ให้ฝึกฝนอยู่เสมอ โดยจัดกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดที่น่าสนใจและสนุกสนาน
5. ผูกผู้เรียนให้เป็นคนช่างสังเกตภาษาไทยที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น ในหนังสือ และสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบให้ความคิดกว้างขวางขึ้น
6. สร้างเจตคติที่ดีและถูกต้องในการเรียนภาษาไทยและวรรณคดี ให้แก่ผู้เรียน โดยผูกให้ผู้เรียนมีนิสัยชอบสังเกตเกี่ยวกับภาษา ชอบสะสมรวบรวม

สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาษา เช่น การใช้ภาษาในลักษณะต่าง ๆ บทหรือกรอนที่ไพเราะ
สุภาพ มีสำนวนภาษา เป็นต้น

7. เมื่อผู้เรียนมีข้อบกพร่อง ต้องสำรวจจุดบกพร่องที่แท้จริง
เพื่อคิดสอนซ่อมเสริมให้ถูกต้องและเหมาะสม

8. ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างที่ดีทางภาษา เพราะการเรียนรู้ภาษา
เรียนด้วยการเลียนแบบด้วย ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทางภาษาให้ผู้เรียน และ
มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการสอนภาษาไทยให้ได้ผลดี เช่น พูดย่อไพเราะอ่อนหวาน
ช่างคิด ช่างสังเกต จดจำ สิ่งที่จะนำไปเป็นตัวอย่างทางภาษาให้แก่เด็ก

9. ต้องประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนทุกระยะ
ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักประเมินความก้าวหน้าของตนเองด้วย

นอกจากนี้ยังระบุขอบข่ายและแนวการสอนเกี่ยวกับเรื่องคำไว้ว่า
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 กำหนดให้เรียนรู้คำพื้นฐานประมาณ 4000 คำ ซึ่งจะ
ครอบคลุมลักษณะของคำทุกประเภท และนำหลักเกณฑ์ไปอ่านคำที่ยังไม่เคยเรียนได้
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จึงไม่กำหนดจำนวนคำ แต่จะเน้นประสิทธิภาพของ
การใช้ภาษาให้กว้างขวางออกไป ... คำที่เรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ
คำที่ใช้บ่อย ๆ ในชีวิตประจำวัน และคำอีกประเภทหนึ่งคือคำที่ใช้บางเวลาบางโอกาส
ใช้เฉพาะบุคคล หรือเฉพาะวิชา คำประเภทหลังบางคำอาจสอนให้รู้ความหมาย
และโอกาสที่ใช้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 15 - 16, 27)

การใช้สื่อการเรียนและการเลือกสื่อการเรียน

คำว่าสื่อการเรียน หรือสื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และ
เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้
อย่างมีประสิทธิภาพ

วัสดุ ได้แก่ สื่อ หรือของสิ่งเปลี่ยนทั้งหลาย เช่น กระดาษ กาว
รูปภาพ แผนภูมิ สี

เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ได้แก่ สิ่งที่ใช้เป็นกลไกหรือเครื่องมือ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ วิทยุ ตำรา กระดานดำ เป็นต้น

เทคนิคหรือวิธีการ ได้แก่ การจัดระบบ การสาธิต การแสดง การละเล่น หุ่น ละคร การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น รวมทั้งเทคนิคการสอนบทเรียนด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ (กรมวิชาการ 2524 : 78)

การใช้สื่อการสอนที่จะให้ผลดีควรจะเป็นการใช้สื่อการสอนในรูปของสื่อประสม การใช้สื่อประสมหมายถึง การอาศัยหลักการนำเอาสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน และมีความที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจในขณะที่สื่อการสอนอีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและป้องกันการเข้าใจความหมายผิด การใช้สื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกัน ให้นักเรียนได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น (Erickson. 1970 : 11)

การนำวัสดุและสื่อการเรียนมาใช้ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการใช้ดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนควรคำนึงว่า สื่อการเรียนที่จะนำมาใช้นั้นจะต้องให้ข้อเท็จจริงและสร้างความศรัทธาที่ยึดถือแก่นักเรียน
2. ในด้านเนื้อหาของสื่อการเรียนต้องคำนึงถึงคุณค่าของการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ
3. สื่อการเรียนนั้นต้องเหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้มากกว่าครู
5. ควรคำนึงถึงสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้นั้นว่าจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดและก่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการเรียนการสอน

6. รู้จักเก็บรักษาสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดีและใช้ได้นานที่สุด

(กรมวิชาการ 2524 : 81)

อีริกสัน ได้แนะนำวิธีการเลือกสื่อการสอนโดยให้พิจารณาจากคำถามต่อไปนี้

1. สื่อการสอนมีประโยชน์ต่อหน่วยการสอน และมีกิจกรรมในการแก้ปัญหาหรือให้ประสบการณ์เฉพาะหรือไม่
2. เนื้อหาที่จะต้องใช้สื่อความหมายด้วยสื่อการสอนนี้ เป็นประโยชน์และสำคัญต่อนักเรียนในชุมชนและสังคมหรือไม่
3. สื่อการสอนเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอนหรือตรงกับความต้องการของนักเรียนหรือไม่
4. มีการตรวจสอบระดับความยากของวัตถุประสงค์ของการสอนด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติหรือไม่
5. สื่อการสอนเน้นการให้นักเรียนได้คิด ตอบสนอง อภิปราย และศึกษาค้นคว้าหรือไม่
6. เนื้อหาในสื่อการสอนช่วยแก้ปัญหา และเสริมกิจกรรมของนักเรียนหรือไม่
7. เสนอแนวคิดที่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
8. ให้เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับขนาด อณูภูมิ น้ำหนัก ความลึก ระยะทางการกระทำ กลิ่น เสียง สี ความมีชีวิต และอารมณ์หรือไม่
9. มีความแน่นอนและทันสมัยหรือไม่
10. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนที่พึงปรารถนาหรือไม่
11. แสดงถึงรสนิยมอันดีหรือไม่
12. ใช้ในห้องเรียนธรรมดาได้หรือไม่
13. ความรู้และเนื้อหาในสื่อการสอนมีตัวอย่างให้มากพอหรือไม่ (Erickson.

1970 : 97 - 99)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแนวการสอนและการใช้สื่อการเรียน
กล่าวได้ว่าแนวการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
เน้นความสำคัญของการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องและจำเป็นในชีวิตประจำวัน การให้นักเรียน
ได้มีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลการเรียนของตนเอง
และทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนทุกระยะ ผู้วิจัยจึงสร้างบทเรียนโปรแกรม
และชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความจำเป็นดังกล่าว

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม

ความหมายของบทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรมหรือ Programmed Lesson เป็นสื่อการสอน
ชนิดหนึ่งที่กำลังเป็นที่สนใจกันมากในวงการศึกษายุคปัจจุบัน มีชื่อเรียกหลายอย่าง
เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ตำราแบบโปรแกรม (Programmed Text) ชุดการ
เรียนด้วยตนเอง (Self Instruction) และบางครั้งมีผู้ใช้คำว่า การสอนแบบ
โปรแกรม (Programmed Instruction) ในความหมายเดียวกับบทเรียน
โปรแกรมด้วย

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมไว้ต่าง ๆ กัน
เช่น

ฟราย ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมไว้ว่า เป็นการสอน
โดยตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ในตอนต้น ๆ จะเป็นคำถามง่าย ๆ และต่อไปจะเพิ่ม
ความยากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ไม่ก้าวเร็วเกินไปจนผู้เรียนตามไม่ทัน ผู้เรียนจะเรียนได้
เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับสติปัญญาของเขาจะอำนวยให้ (Fry. 1963 : 178)

เบรื่อง กุมุท กล่าวว่า บทเรียนโปรแกรมหมายถึง ลำดับ
ประสบการณ์ที่จัดวางไว้สำหรับนำผู้เรียนไปสู่ความสามารถ โดยอาศัยหลักความ

สัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เป็นเครื่องมือการศึกษา หรือเป็นส่วนหนึ่งของ การสอนที่จัดไว้ล่วงหน้าสำหรับให้นักเรียนเรียนเอง สามารถทำให้ผู้เรียนแต่ละคน รับรู้ประสบการณ์ที่จัดไว้เป็นอนุกรมไปตามลำดับขั้นตามที่ผู้จัดทำบทเรียนเชื่อว่าจะนำ ให้นักเรียนไปสู่ความสามารถที่ต้องการให้เกิดขึ้น และได้ผ่านการพิสูจน์แล้วว่า มี ประสิทธิภาพ (เบรื่อง กฎุท 2519 : 1 - 2)

บุญเสริม กุทธาภิรมย์ ได้ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมว่า บทเรียนโปรแกรมคือบทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง จะเรียนใคร่หาหรือเร็วก็แล้วแต่ความสามารถของผู้เรียน โดยที่ครูไม่ต้องช่วยเหลือ หรืออธิบายอยู่อย่างใกล้ชิด นักเรียนเป็นผู้ใช้หรือทำกิจกรรมเอง ครูมีหน้าที่เป็นผู้ คุมดูแล และจัดบทเรียนให้และให้คำแนะนำเบื้องต้นที่จำเป็นเท่านั้น (บุญเสริม กุทธาภิรมย์ 2519 : 14)

ชม ภูมิภาค ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมว่า หมายถึง การเรียน การสอนที่แบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนย่อย ๆ และต่อเนื่องกันโดยลำดับ เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายในการสอน ซึ่งกำหนดเอาไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน เนื้อหาที่เรียนแบ่งเป็น ตอนย่อย ๆ เล็ก ๆ แต่ละตอนเรียกว่า "กรอบ" ซึ่งผู้เรียนจะต้องอ่านและตอบสนอง ทุกกรอบเป็นลำดับต่อเนื่องกันหลายกรอบจนบรรลุเป้าหมายที่วางเอาไว้ เมื่อผู้เรียน ตอบสนองแต่ละกรอบ ผู้เรียนก็จะทราบผลทันทีว่าตอบถูกหรือผิด ถ้าตอบถูกก็มีการย้ำ หรือเสริมแรง หากตอบผิดก็จะมีคำตอบถูกทำหน้าที่แก้ความเข้าใจหรือคำตอบที่ผิดให้ (ชม ภูมิภาค 2521 : 11 - 12)

สรุปได้ว่า บทเรียนโปรแกรมหมายถึงสื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนด้วยตนเองจากเนื้อหาย่อย ๆ หรือกรอบที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก แต่ละกรอบจะมีการเสนอเนื้อหาหรือคำอธิบายและคำถามที่ต่อเนื่องกันไป เมื่อผู้เรียน ทำแต่ละกรอบเสร็จแล้วก็สามารถตรวจสอบได้ทันทีว่า คำตอบนั้นผิดหรือถูก ผู้เรียนจะ ได้รับความเสริมแรงจากการตอบถูกหรือคำชม และถ้าทำผิดก็จะได้ทราบข้อบกพร่อง

ของตนเอง มีโอกาสพบทวนความเข้าใจหรือปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ทำให้มีประสบการณ์หรือพื้นฐานความรู้ในการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ ต่อไป ผู้เรียนจะเรียนได้เร็วหรือช้าตามความสามารถของตน

ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมและสื่อที่ใช้กับบทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรมมีลักษณะต่างไปจากบทเรียนทั่ว ๆ ไปคือ

1. เป็นความรู้ย่อย ๆ ซึ่งเรียงลำดับไว้อย่างดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนไปทีละน้อยจากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจของนักเรียนไปในตัว
2. ผู้เรียนต้องปฏิบัติหรือตอบคำถามแต่ละกรอบตามวิธีที่กำหนดให้
3. ผู้เรียนได้ทราบผลการตอบสนองทันทีจากคำตอบที่ให้ไว้ใน

บทเรียน

4. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลา การใช้เวลาศึกษาแบบเรียนนั้น จะมากขึ้นหรือน้อยขึ้นอยู่กับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน (ไพโรจน์ เภาใจ 2520 : 1 - 2)

ขนาดหรือความยาวของเนื้อหาในแต่ละกรอบอาจมีขนาดต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ประโยคสั้น ๆ จนถึงข้อความ 2 - 3 ตอน ซึ่งบางกรอบอาจไม่มีคำถามให้เลยก็ได้ การที่นักเรียนได้ทราบผลคำตอบของตนในทันทีและการตอบถูกจะเป็นเสมือนรางวัลที่จะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนต่อไป และลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของบทเรียนโปรแกรมคือ จะต้องสร้างตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้แน่นอน เพื่อจะได้มีการประเมินผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย (รวมศักดิ์ แก้วปลั่ง และบุญเหลือ ทองเอี่ยม ม.ป.ป. : 3)

บทเรียนโปรแกรมต้องอาศัยสื่อเป็นพาหนะในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยทั่วไปบทเรียนโปรแกรมจะใช้กับสื่อ 2 ประเภท ได้แก่

1. เครื่องสอน เป็นเครื่องมือหรือสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นมาสำหรับใช้กับบทเรียน ตัวเครื่องสอน มีลักษณะต่างกันไป มักใช้กับไฟฟ้า เพราะส่วนใหญ่เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนอาจบันทึกในแผ่นกระดาษ สไลด์ फिल्मสตริฟ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น เมื่อเข้ามาใช้กับเครื่องสอน ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้โดยปฏิบัติตามคำแนะนำหรือขั้นตอนที่เครื่องสอนหรือบทเรียนสั่งให้ทำ

2. หนังสือสำเร็จรูป คือบทเรียนโปรแกรมที่ปรากฏเป็นรูปเล่ม หนังสือหรือหน้ากระดาษเสนอบทเรียนเป็นหน่วยย่อยหรือกรอบ เริ่มต้นจากง่ายไปหายาก นักเรียนทราบคำตอบทันที แล้วเรียนหน่วยย่อยหรือกรอบถัดไป

บทเรียนที่เป็นรูปหนังสืออาจใช้เรียงกันตามลำดับหน่วยย่อยหรือกรอบ หรืออาจเป็นหนังสือสลับหน้า (Scrambled Book) ก็ได้ คือเมื่ออ่านไปถึงหน่วยใดในข้อใดข้อหนึ่ง แล้วจะมีคำสั่งให้ผู้เรียนข้ามไปเรียนหน้าใดหน้าหนึ่งก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นหน้าที่อยู่ติดไปเสมอไป (บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ 2519 : 15)

ชนิดของบทเรียนโปรแกรม

ตำราบทเรียนโปรแกรมโดยทั่วไปมักแบ่งบทเรียนโปรแกรมตามลักษณะหรือเทคนิคการเขียน เช่น ปรักญา ใจสอาด ได้แบ่งประเภทของบทเรียนโปรแกรมเป็น 2 ชนิดคือ

1. บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง (Linear programming or Constructed response types)

2. บทเรียนแบบแตกกิ่งหรือแบบยี่สาขา (Branching programming or V intrinsic programming types) (ปรักญา ใจสอาด 2522 : 36 - 44)

ส่วน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ ได้แบ่งบทเรียนโปรแกรมเป็น 3 ชนิดคือ

1. บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง
2. บทเรียนโปรแกรมแบบแตกกิ่ง
3. บทเรียนโปรแกรมแบบไม่แยกกรอบ

(ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ 2523 : 25 - 31)

นอกจากนี้ บรรชา รัตนวิทย์ ได้แบ่งชนิดของบทเรียนโปรแกรมตามลักษณะของการสนองตอบของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

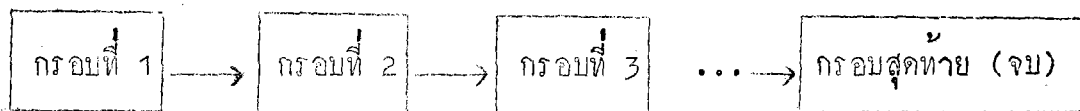
1. แบบที่ผู้เรียนสร้างคำตอบเอง (Constructed response)
2. แบบที่มีคำตอบไว้ให้เลือก (Multiple-Choice response)

(บรรชา รัตนวิทย์ 2516 : 8)

บทเรียนโปรแกรมแต่ละชนิดมีลักษณะเฉพาะดังนี้

บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง เป็นบทเรียนที่เสนอเนื้อหาทีละน้อยในรูปกรอบหรือเฟรมต่อเนื่องกันไปตามลำดับแนวคิดหรือความคิดรวบยอดจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนทุกคนจะต้องอ่านข้อความเดียวกันตามลำดับเหมือนกัน และตอบคำถามหรือปฏิบัติตามคำสั่งที่เหมือนกัน ผู้เรียนจะต้องเริ่มศึกษาจากกรอบแรกและก้าวหน้าไปตามลำดับจนกระทั่งถึงกรอบสุดท้ายของบทเรียน จะข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งไม่ได้ สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากกรอบแรกจะเป็นพื้นฐานในการเรียนกรอบต่อ ๆ ไป (Powell. 1969 : 169) แต่ละกรอบจะเสนอเนื้อหาหรือหลักการ แล้วจะมีคำถามหรือที่ว่างให้ผู้เรียนเติมคำตอบ ส่วนคำตอบที่ถูกต้องมักจะอยู่ในกรอบถัดไป โดยวางไว้ทางขวามือหรือซ้ายมือนอกกรอบ หรืออาจวางไว้ใต้เส้นแบ่งกรอบก็ได้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ 2523 : 25 - 26)

ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง เป็เรื่อง กุญท์ (เป็เรื่อง กุญท์ 2519 : 67) ได้แสดงเป็นแผนภูมิไว้ดังนี้

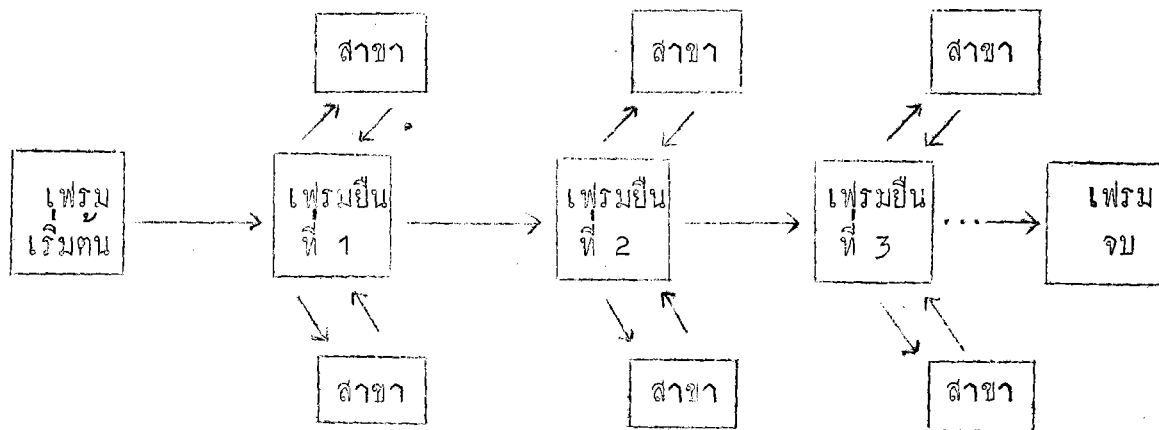

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง

บทเรียนโปรแกรมแบบสาขา เป็นบทเรียนที่มุ่งให้ความรู้พื้นฐานในประเด็นที่ผู้เรียนยังเข้าใจไม่ชัดเจนหรือมีความรู้ไม่เพียงพอ อาจอธิบายเนื้อหาสาระบางอย่างเพิ่มเติมด้วย แบบเรียนชนิดนี้เกิดขึ้นจากแนวคิดที่ว่าตัวเลือกหรือคำตอบที่ผิดควรมีคำอธิบายให้ผู้เรียนทราบเหตุผลว่าผิดเพราะอะไร บทเรียนแบบสาขานี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เข้าใจดีหรือตอบถูกสามารถศึกษาไปได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องเสียเวลาไปศึกษาจากกรอบสาขาต่าง ๆ ส่วนผู้ที่ตอบผิดหรือมีพื้นฐานไม่เพียงพอในกรอบใด ก็จะได้รับคำอธิบายหรือชี้แจงจากกรอบสาขาของกรอบนั้นจนเข้าใจ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ 2523 : 27 - 30)

บทเรียนโปรแกรมแบบสาขาคือประกอบด้วยกรอบหลักซึ่งผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียน กรอบหลักนี้มีชื่อเรียกว่า "กรอบย่น" เป็นกรอบที่เรียงลำดับตามลำดับที่แท้จริงของบทเรียน แต่ละกรอบย่นจะบรรจุเนื้อหาที่เป็นหลักของเรื่องที่จะสอนประมาณ 1 - 2 หน้า แล้วต่อด้วยคำถามให้ผู้เรียนตอบ ลักษณะของคำถามจะเป็นแบบให้เลือกตอบซึ่งอาจมี 2 ตัวเลือกหรือมากกว่านั้น ในแต่ละตัวเลือกจะบอกชื่อกรอบหรือหน้ากำกับไว้ให้ผู้เรียนพลิกไปเมื่อผู้เรียนเลือกคำตอบนั้น ๆ ถ้าผู้เรียนตอบผิดจะต้องศึกษาจากกรอบสาขาซึ่งมีคำอธิบายเพื่อแก้ไขความเข้าใจที่ผิดนั้น พร้อมทั้งให้การแนะนำผู้เรียนว่าตอบผิดอย่างไร จากนั้นจึงสั่งให้ผู้เรียนพลิกกลับไปยังกรอบย่นเดิมเพื่อเลือกคำตอบใหม่ ในกรณีที่ผู้เรียนตอบถูก การเรียนของผู้เรียนก็จะดำเนินจากกรอบย่นหนึ่งไปยังกรอบย่นถัดไปได้ทันที (Stolurow. 1961 : 58)

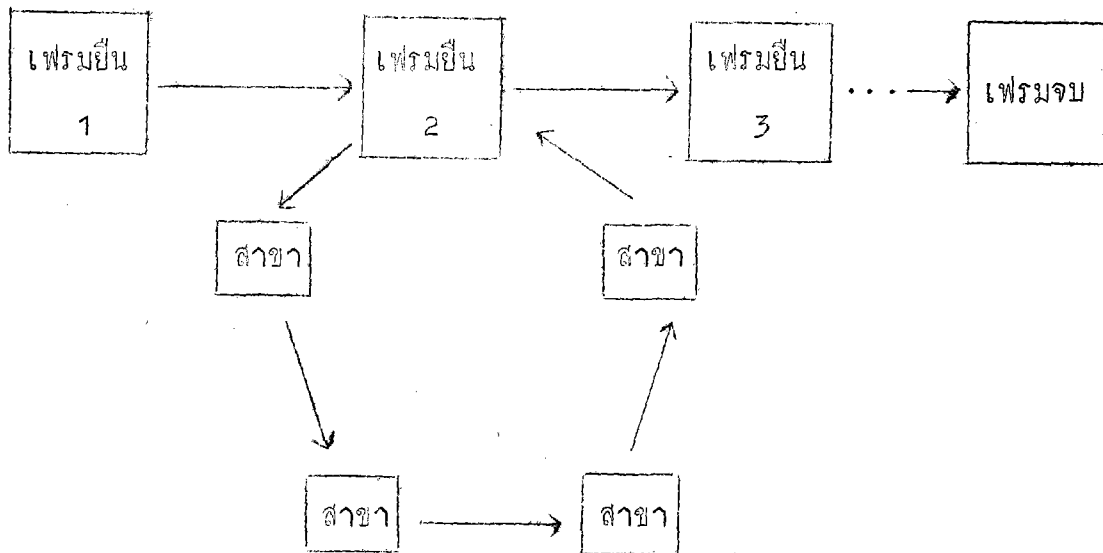
ไฟโรจน์ เบาใจ (ไฟโรจน์ เบาใจ 2520 : 5) ได้แสดงลักษณะ
ของบทเรียนโปรแกรมแบบสาขาไว้เป็นแผนภูมิดังนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงลักษณะของบทเรียนโปรแกรมแบบสาขา

นอกจากนี้บทเรียนโปรแกรมแบบสาขามีวิธีแตกสาขาทหลายลักษณะ เช่น
แบบ Remedial loop แบบ Secondary tracks และแบบ Gate
Frames ซึ่งแต่ละแบบจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

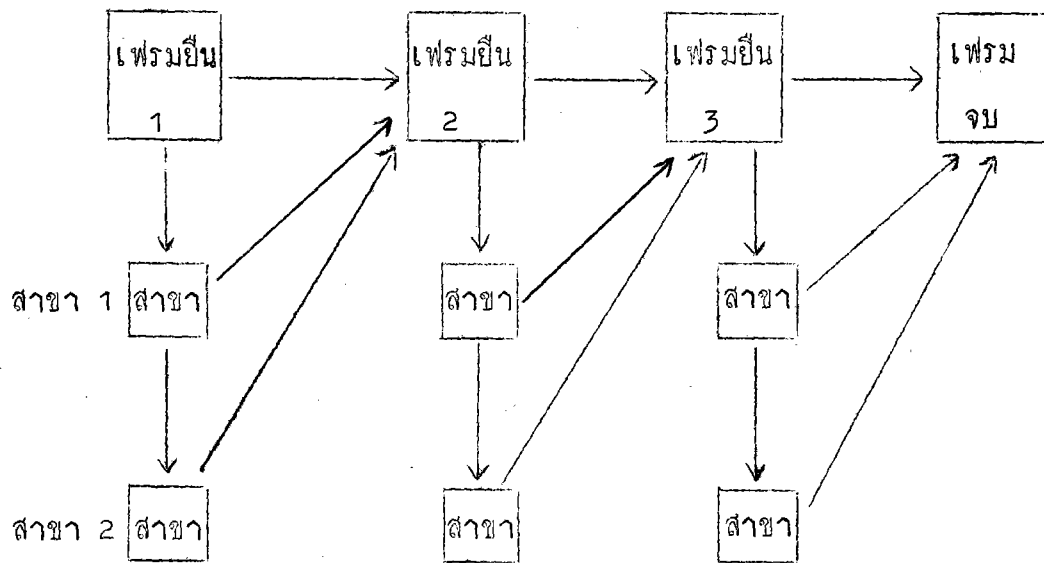
บทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Remedial loops แสดงเป็นภาพ
ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Remedial loops

ลักษณะการแตกสาขาแบบนี้เป็นห่วง (loop) ซึ่งเมื่อแตกสาขาไปแล้วจะกลับมาที่เฟรมขึ้นเดิม แล้วจึงเรียนเฟรมขึ้นต่อไป จำนวนสาขาใน loop จะมีตั้งแต่สองสาขาขึ้นไป

บทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Secondary tracks แสดงเป็นภาพได้
ดังนี้

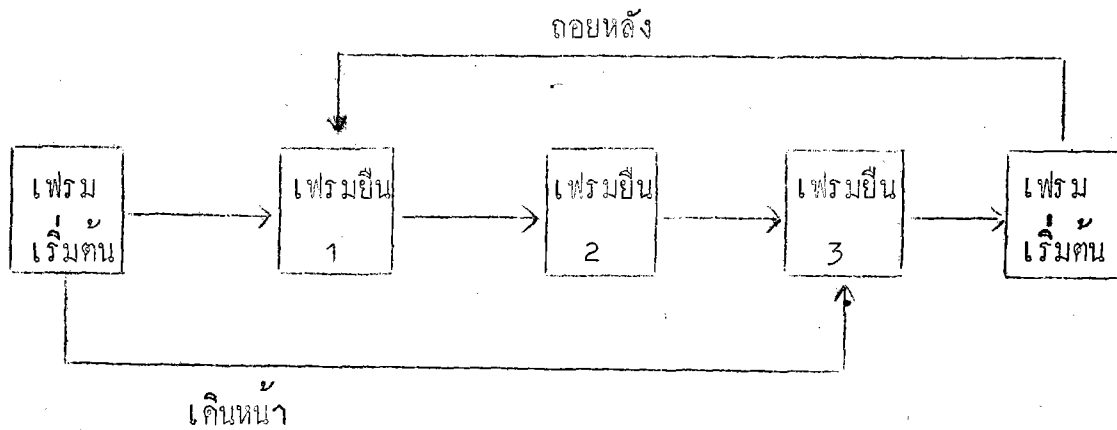

ภาพประกอบ 4 ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Secondary tracks

บทเรียนแบบนี้ เมื่อผู้เรียนเรียนเฟรมอื่น 1 แล้วและตอบคำถามได้ก็จะผ่านไปเรียนเฟรมอื่นที่ 2, 3, ... ไปเรื่อย ๆ จนจบ

ถ้าเรียนเฟรมอื่น 1 แล้วตอบคำถามไม่ถูกต้อง จะมีคำสั่งให้ไปเรียนเฟรมสาขา 1 ถ้าตอบคำถามในเฟรมนี้ถูกต้องก็ได้ไปเรียนในเฟรมอื่น 2 ต่อไป หากยังตอบผิดอีกในเฟรมสาขา 1 ก็จะต้องไปเรียนในเฟรมสาขา 2 แล้วจึงกลับไปเรียนเฟรมอื่น 2 ส่วนการแตกสาขาของเฟรมอื่นอื่น ๆ ก็จะทำในทำนองเดียวกัน

บทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Gate Frames แสดงเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 ลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาแบบ Gate Frames

บทเรียนโปรแกรมแบบนี้ เป็นการแตกสาขาข้ามเฟรมอื่นหลาย ๆ เฟรม เมื่อเข้าใจเฟรมเริ่มต้นแล้ว ในทำนองเดียวกันเมื่อเรียนเฟรมต่อ ๆ ไปแล้วเกิดปัญหา ไม่สามารถจะเรียนต่อไปได้ ก็จำเป็นต้องถอยหลังกลับมาเรียนในเฟรมอื่น 1 อีกครั้งหนึ่ง เพื่อเสริมความรู้ที่เป็นพื้นฐานทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ (ไพโรจน์ เบาใจ 2520 : 6 - 8)

บทเรียนโปรแกรมแบบไม่แยกกรอบ เป็นแบบเรียนโปรแกรมที่เสนอเนื้อหาทีละน้อยตามลำดับขั้น และมีเฉลยหรือแนวตอบไว้ให้ตรวจคำตอบทันที แต่ทว่าไม่เสนอเนื้อหาออกมาในรูปของกรอบหรือเฟรม แต่จะเสนอเนื้อหาต่อเนื่องกัน เหมือนเขียนบทความหรือคำรา แตกต่างกันที่บทเรียนประเภทนี้ต้องมีคำถามให้ผู้เรียนใคร่ครวญทันที มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมักใช้บทเรียนหรือคำราแบบโปรแกรมชนิดนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ 2523 : 31)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีเวลาจำกัด จึงเลือกสร้างบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง เพราะสะดวกและทุนเวลากว่าแบบสาขา ประกอบกับเนื้อหาวิชาที่เลือกมาสร้างบทเรียนโปรแกรมก็เหมาะที่จะสร้างเป็นบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง

ส่วนลักษณะการให้นักเรียนตอบสนองนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการที่ให้นักเรียนได้ตอบสนองทั้ง 2 วิธีคือ การเติมคำตอบให้สมบูรณ์ และการให้เลือกคำตอบที่ถูกต้อง

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

หลักที่ควรพิจารณาในการสร้างบทเรียนโปรแกรม ควรพิจารณาถึงหลักต่าง ๆ ที่สำคัญคือ เนื้อหาวิชานั้น ๆ มีความคงตัวพอสมควรหรือไม่ เปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป ไม่มีผู้สร้างเรื่องนั้นมาก่อน สามารถสร้างเสร็จในเวลาจำกัด ใช้หลักการครูหรือใช้แทนครูได้ในบางโอกาส คุ้มกับการลงทุน ลดเวลาเรียนได้ ถูกต้องตามหลักวิชาและวัดผลได้ตามจุดประสงค์ (เบรื่อง ญนท 2519 : 11 - 15)

ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนโปรแกรม ปรัชญา ใจสอาด ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทราบลักษณะของเนื้อหาวิชาขอบข่ายของการสอน การประเมิน
2. ตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะในการสร้างบทเรียน โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาหลักสูตรและการศึกษาลักษณะความต้องการของเด็กตามหลักจิตวิทยา จุดมุ่งหมายชนิดนี้ควรจะเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งระบุพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของผู้เรียนหลังจากเรียนจบบทเรียน โดยคำนึงถึงการวัดผลให้ได้ตามจุดมุ่งหมายด้วย
3. วางขอบเขตของงาน (Scheme of work) หรือ วิเคราะห์เนื้อหา (Task Analysis) เพื่อให้เรื่องราวที่เสนอเรียงลำดับเหมาะสม และแต่ละตอนสัมพันธ์ต่อเนื่องกันดี
4. รวบรวมและจัดจำแนกเรื่องราวเป็นหมวดหมู่ ตัดเติมเนื้อหาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

5. ลงมือเขียนบทเรียนสำเร็จรูป ตามหลักหรือเทคนิคการเขียนบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละชนิดที่เราต้องการสร้าง

6. แก้ไขปรับปรุงบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยคำนึงถึงการแก้ไขด้านต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้

6.1 การแก้ไขปรับปรุงในด้านความถูกต้องตามหลักวิชา

6.2 การแก้ไขปรับปรุงด้านเทคนิคของการเขียน

6.3 การแก้ไขปรับปรุงด้านความเรียงหรือสำนวนภาษา

การแก้ไขปรับปรุงด้านความถูกต้องตามหลักวิชาควรใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 - 3 คน ตรวจสอบว่าเนื้อเรื่องถูกต้องหรือไม่

การแก้ไขปรับปรุงด้านเทคนิค ต้องพิจารณาหลายด้าน เช่น ความต่อเนื่องของเนื้อหา การพัฒนาผู้เรียน ขนาดของขั้นตอนแต่ละบทเรียน การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือหลักการ เขียนบทเรียนโปรแกรม การวางภาพประกอบ และการใช้เครื่องชี้ทางหรือปูพื้น

การแก้ไขปรับปรุงด้านความเรียง พิจารณาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย หรือสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน

7. ทดสอบบทเรียน ทำหลังจากสร้างและแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ทำการทดสอบ 3 ขั้นตอนคือ

7.1 ทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ทดลองใช้กับนักเรียนที่ละคนประมาณ 2 - 4 คน ควรใช้เด็กที่เรียนอ่อนกว่าปานกลางเล็กน้อย

7.2 ทดสอบเป็นกลุ่มเล็ก ควรใช้เด็กที่เรียนปานกลางประมาณ 5 - 8 คน

7.3 ทดสอบภาคสนาม ใช้เด็กนักเรียนทั้งห้องเรียน

8. วิเคราะห์ผลการทดสอบ นิยมใช้เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (ปรัชญาใจใสภาค 2522 : 54 - 56)

ความหมายของ 90/90 มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างต่างกัน บางคนให้ความเห็นว่าหมายถึงนักเรียนร้อยละ 90 เรียนรู้ได้เรื่องราวร้อยละ 90 ของเรื่องราวทั้งหมด และบางคนก็ให้ความเห็นว่า หมายถึงคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต้องเป็นร้อยละ 90 และบทเรียนนั้นนักเรียนจะต้องทำสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการให้ทำได้ถึงร้อยละ 90

เบรื่อง กุมุท ได้เสนอแนะว่า 90 ตัวแรกควรเป็นคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม ซึ่งหมายความว่า เมื่อสอบครั้งหลังเสร็จให้คะแนนเสร็จ นำคะแนนมาหาคาร้อยละให้หมดทุกคะแนน แล้วหาคาร้อยละเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม ถ้าบทเรียนโปรแกรมถึงเกณฑ์การร้อยละเฉลี่ยของกลุ่มจะต้องเป็น 90 หรือสูงกว่า 90 ตัวที่สองแทนคุณสมบัติที่ร้อยละ 90 ของนักเรียนทั้งหมดได้รับผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายแต่ละข้อ และทุกข้อของบทเรียนนั้นแต่ละข้อต้องไม่ให้ผู้เรียนทำผิดเกินร้อยละ 10 (เบรื่อง กุมุท 2519 : 129)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามแนวคิดดังกล่าว แต่ได้ดัดแปลงบางส่วนคือ ลักษณะของนักเรียนที่เลือกมาดำเนินการทดลองกลุ่มย่อย เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการทดสอบ และความหมายของเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้เป็นหลักในการคำนวณหาคุณภาพของบทเรียนโดยปฏิบัติดังนี้

การทดลองกลุ่มย่อย ได้ทดลองกับนักเรียนทุกระดับความสามารถเพื่อต้องการให้เป็นแนวเกี่ยวกับการทดลองกลุ่มย่อยของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และต้องการทราบผลให้แน่ชัดว่านักเรียนที่มีระดับการเรียนรู้ต่างกันจะมีความสามารถในการเรียนและใช้เวลาเรียนแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

สำหรับเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อให้เป็นเกณฑ์เกี่ยวกับการหาคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ซึ่ง สุดา สิ้นสกุล (สุดา สิ้นสกุล 2519 : 32) เสนอแนะไว้ว่า บทเรียนที่เกี่ยวกับภาษาควรใช้เกณฑ์ 80/80 เพราะทักษะหรือความสามารถทางภาษาเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝน

ไม่อาจเปลี่ยนแปลงพัฒนาการให้สูงขึ้นมากภายในระยะเวลาอันจำกัดได้ จึงไม่เหมาะที่จะใช้เกณฑ์มาตรฐานสูงเท่ากับวิชาอื่น ๆ

ส่วนความหมายของเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ผู้วิจัยใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์ผลการทดสอบหรือหาคุณภาพของบทเรียนนั้นได้ยึดแนวของ นวลเพ็ญ ยศพล (นวลเพ็ญ ยศพล 2524 : 41) เพราะเป็นความหมายที่ผู้วิจัยเห็นว่า สะท้อนในการปฏิบัติ สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของชุดการสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้และเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยคนอื่น ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนโปรแกรม ในวิชาภาษาไทยนิยมใช้กัน เกณฑ์ดังกล่าวสามารถอธิบายความหมายได้ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึงค่าเฉลี่ยของจำนวนคำตอบหรือคะแนนที่นักเรียนตอบถูกในบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุด คิดเป็นร้อยละ ซึ่งคำนวณได้โดยนำคะแนนคำตอบจากกรอบต่าง ๆ ของนักเรียนทุกคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย และคิดเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง หมายถึงค่าคะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบหลังเรียน บทเรียนโปรแกรมแต่ละชุดคิดเป็นร้อยละ ซึ่งคำนวณได้โดยนำคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยและคิดเป็นร้อยละ

เทคนิคและการดำเนินการเขียนบทเรียนโปรแกรม

การเขียนบทเรียนโปรแกรมนั้น ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนก็ใช้เทคนิคต่าง ๆ กัน ดังที่ ปรังญา ใจสอาด กล่าวว่า เทคนิคในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนโปรแกรมนั้นยังไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานการสร้างไว้ตายตัว เป็นบทเรียนที่ผู้สร้างต้องใช้ศิลปะและวิทยาศาสตร์ควบคู่กันไป ผู้สร้างบทเรียนแต่ละคนก็มีเทคนิคเป็นของตนเอง เช่น บทเรียนโปรแกรมตามแนวของสกินเนอร์และ ฮอลแลนด์ มีลักษณะดังนี้

1. ให้การเสริมแรงทันทีที่ผู้เรียนตอบสนองทุกครั้ง
2. ผู้เรียนมีการสนองออกมาอย่างเห็นได้ชัด

3. ให้นักเรียนมีโอกาสตอบถูกมากที่สุด การตอบผิดจะทำให้ผลการเรียน
ของนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร
4. เนื้อหาวิชาแบ่งเป็นหน่วยเล็ก ๆ เป็นชั้น ๆ ผู้เรียนจะเรียนติดต่อกัน
ไปเรื่อย ๆ ทีละชั้นตามลำดับชั้น
5. คอย ๆ ขจัดคำต่าง ๆ ที่ช่วยให้ นักเรียนเดาคำตอบได้ถูกต้องให้
น้อยลงจนกระทั่งหมดไปในที่สุด
6. ควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ให้คงที่ทั้งหมด เว้นแต่ตัวแปรที่จะเป็นสิ่งที่เราให้
ผู้เรียนตอบสนองเท่านั้น
7. พยายามให้ผู้เรียนมองเห็นความแตกต่างของเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน
8. ผู้เรียนจะต้องเขียนคำตอบของตัวเองลงในบทเรียน
9. คำตอบมีอยู่ข้างใต้ทางขวามือของแต่ละหน่วยเนื้อหาวิชา

(ปรัชญา ใจสอาด 2522 : 71 - 72)

ส่วน ไพโรจน์ เบาใจ (ไพโรจน์ เบาใจ 2520 : 13 - 18)

ได้เสนอเทคนิคและแนวการเขียนบทเรียนโปรแกรมไว้ดังนี้

บทเรียนโปรแกรมจะแบ่งเป็นเฟรม ๆ (Frame) เพื่อให้สะดวกแก่การ
ศึกษาในแต่ละเฟรมอาจเสนอเนื้อหาเป็นตัวหนังสือ รูปภาพ หรืออื่น ๆ แล้วแต่
ความต้องการและความเหมาะสม ห้ายเฟรมหนึ่ง ๆ อาจมีคำเฉลยไว้ให้ บางครั้ง
อาจวางคำเฉลยไว้ด้านขวาของเฟรมถัดไป หรืออาจวางไว้ในหน้าถัดไปก็ได้

การเขียนต้องเริ่มไปที่ละเนื้อหา (Content = C) ซึ่งผู้เขียนได้
วิเคราะห์ไว้ดีแล้ว ขั้นตอนการเขียนมีดังนี้

1. เขียน Criterion Frame (CF) หมายถึงเขียนเฟรมสุดท้ายของ
แต่ละเนื้อหาย่อย เพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ซึ่งส่วนนี้
เป็เรื่อง กุญท์ (เป็เรื่อง กุญท์ 2519 : 30) เรียกว่า "กรอบสอบ"

เนื้อหาแต่ละเนื้อหาอาจมีกรอบสอนหลายกรอบก็ได้ และกรอบสอนนี้จะนำไปใช้ทำกรอบสอน

2. เขียน Teaching Frame (TF) หรือกรอบสอน การเขียนกรอบสอน ต้องเริ่มต้นโดยเขียน Set Frame (SF) ซึ่ง เปรี๊ยะ กุมุท (เปรี๊ยะ กุมุท 2519 : 30) เรียกส่วนนี้ว่า "กรอบเริ่มต้น" กรอบเริ่มต้นนี้จะเริ่มให้ความรู้ในเนื้อหาที่ต้องการจะให้นักเรียนเรียน เรียกว่าให้ Prompt บางครั้ง Prompt ที่ให้นี้ ถ้าต้องการเน้นก็อาจทำเครื่องหมายหรือเขียนให้มีลักษณะต่างออกไปเพื่อให้สังเกตเห็นได้ชัด อาจใช้วิธีเขียนตัวเอน เขียนตัวโตกว่าส่วนอื่น ชีดเส้นใต้ ใส่เครื่องหมายัญประกาศ หรือใช้ตัวอักษรสี เป็นต้น

เมื่อให้ Prompt แล้ว ขณะเดียวกันนี้ก็ต้องให้ผู้เรียนได้ตอบสนองหรือลงมือทำ ซึ่งอาจให้เขียนตอบ เขียนวงกลม กาเครื่องหมายถูกผิด หรืออื่น ๆ แล้วต้องมีคำเฉลยเพื่อเป็นการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน

เมื่อได้เขียนกรอบเริ่มต้นแล้ว ต่อไปก็เขียนกรอบฝึก (Practice Frame = PF) ซึ่งคล้ายกับกรอบเริ่มต้น แต่พยายามลดการให้ความรู้ลง และเพิ่มส่วนที่ต้องการให้นักเรียนตอบสนองมากขึ้น กรอบฝึกนี้อาจมีหลายกรอบก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกมากขึ้น

ในตอนสุดท้ายของตอนหนึ่ง ๆ ก็จะนำกรอบสอนซึ่งเขียนรอไว้แล้วมาต่อท้าย กรอบสอนนี้จะไม่ให้ความรู้เพิ่มเติมเลย แต่จะมีคำถามหรือข้อความที่ต้องการให้นักเรียนเติมคำตอบเท่านั้น

ปรัชญา ใจสอาด (ปรัชญา ใจสอาด 2522 : 39 - 40) ได้เสนอแนะลักษณะการดำเนินการเขียนบทเรียนโปรแกรมไว้ 4 ส่วนดังนี้

1. เฟรมตั้งต้น (Set Frame) เป็นเฟรมใด ๆ ที่มีข้อมูลให้นักเรียนศึกษา แล้วให้นักเรียนสนองตอบ โดยที่นักเรียนไม่จำเป็นต้องมีความรู้สำหรับจะใช้ตอบมาก่อนก็สามารถที่จะเรียนเฟรมนี้ได้ อาจหาคำตอบจากในเฟรมนี้ได้โดยตรง เช่น

ทางม้าลาย คือ ทางที่เขาตีเป็นเส้นขาวขวางถนนเพื่อเป็นทางให้คน
เดินข้ามถนนด้วยความปลอดภัย

ถ้าเราต้องการข้ามถนนให้ปลอดภัยจากยวดยาน เราควรข้ามถนนตรง ...

คำตอบ ทางม้าลาย

2. เฟรมฝึกหัด (Practice Frame) เป็นเฟรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกหัดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้เรียนมาหรือพบมาจากเฟรมตั้งต้น สิ่งสำคัญสำหรับเฟรมฝึกหัดคือการให้นักเรียนได้ฝึกหัดเฉพาะความรู้ที่เรากำหนดให้นักเรียนตอบในเฟรมตั้งต้นได้ถูกต้องเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

ในกรณีที่ไม่ใช่สัญญาณไฟจราจร การข้ามถนนให้ปลอดภัยควรเดินข้าม
ตามทาง ... ที่กำหนดไว้

คำตอบ ม้าลาย

พึงสังเกตว่าเฟรมฝึกหัดนี้ต้องการคำตอบเดียวกับเฟรมตั้งต้น เพราะต้องการให้นักเรียนเอาคำว่า "ทางม้าลาย" ที่เรียนมาแล้วในเฟรมตั้งต้นมาใช้

3. เฟรมส่งท้าย (Terminal Frame) โดยปกติเฟรมของบทเรียนสำเร็จรูปจะดำเนินจากง่ายไปหายากต่อเนื่องกันไป ในเฟรมส่งท้ายอาจมีหรือไม่มีคำตอบไว้บ้าง หรืออาจไม่มีเลยก็ได้ เช่น

จงบอกวิธีซึ่งคนจะข้ามถนนได้อย่างปลอดภัยมา 3 วิธี และบรรยายแต่ละวิธี
มาอย่างสั้น ๆ

1.
2.
3.

พึงสังเกตว่าในเฟรมส่งท้ายที่ยกมาเป็นตัวอย่างไม่มีการชี้ของคำตอบให้โดย
นักเรียนจะตอบใดต่อเมื่อเคยเรียนมาแล้วจากเฟรมก่อน ๆ ว่าทางมาสายคืออะไร
มีลักษณะอย่างไร และต้องทราบว่านอกจากจะข้ามถนนตรงทางมาสายแล้วเราจะข้าม
ถนนได้อย่างปลอดภัยที่ไหนอีก จะเห็นได้ว่าในเฟรมส่งท้ายมีสิ่งเร้าให้น้อย แต่ต้อง
การให้ตอบสนองมาก ซึ่งตรงข้ามกับเฟรมทั้งต้นที่มีสิ่งเร้ามากแต่ต้องการให้ตอบสนอง
เพียงเล็กน้อย

4. เฟรมรองส่งท้าย (Sub-Terminal Frame) เฟรมรองส่งท้าย
เป็นเฟรมที่จะนำไปสู่เฟรมส่งท้าย เป็นเฟรมที่ให้ความรู้ที่จำเป็นแก่นักเรียน
เพื่อให้นักเรียนได้ตอบสนองในเฟรมส่งท้ายได้ถูกต้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคและดำเนินการสร้างบทเรียนโปรแกรม
โดยอาศัยแนวทางที่ผู้เขียนบทเรียนโปรแกรมดังกล่าวเสนอแนะไว้ ทั้งนี้ได้เลือกใช้
เทคนิคแต่ละอย่างให้เหมาะกับเนื้อหาแต่ละตอนจึงไม่ได้ยึดแนวของผู้ใดผู้หนึ่งเป็น
หลักตายตัว จะมีส่วนที่แตกต่างไปจากแนวทางที่กล่าวมาแล้วก็เฉพาะส่วนที่เป็น
คำเฉลยคำตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดไว้ทางซ้ายมือโดยให้อยู่หน้ากรอบถัดไป ทั้งนี้เพื่อ
ความสวยงามและสะดวกในการใช้แถบกระดาษเล็ก ๆ สอดปิดคำตอบก่อนที่จะเปิด
บทเรียนแต่ละหน้า

คุณค่าของบทเรียนโปรแกรม

เตือนใจ ทองสัมฤทธิ์ ได้สรุปคุณค่าหรือประโยชน์ที่สำคัญของ
บทเรียนโปรแกรมไว้ 4 ประการคือ

1. ใช้เป็นบทเรียนเพื่อให้เด็กแต่ละคนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
(Self-Contained)
2. ใช้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนอ่อนให้สูงขึ้นโดยให้
ได้รับการฝึกฝน เป็นพิเศษหรือไปศึกษาเป็นส่วนตัว (Remedial-Instruction)
3. ใช้เสริมความรู้ที่มีอยู่ให้มากขึ้น เป็นการศึกษาเพิ่มเติมให้มีความ
รู้มากกว่าที่ครูสอน (Enrichment)
4. ใช้บทเรียนโปรแกรมมาสอนในห้องเรียนโดยตรงแทนครูสอน
โดยถือเป็นการสอนอย่างหนึ่งด้วย (Aid to regular room) (เตือนใจ
ทองสัมฤทธิ์ 2515 : 3)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยคำนึงถึงประโยชน์ตาม
ข้อ 3 ต้องการให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ตามข้อ 3 เป็นหลัก คือใช้เสริมความรู้ที่
นักเรียนได้รับจากการสอนตามปกติของครูประจำวิชาภาษาไทย

คุณค่าดังกล่าวมาทั้ง 4 ประการข้างต้นนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นคุณค่า
ที่คำนึงถึงประโยชน์ในด้านการสอนเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในแง่อื่น เช่น

1. ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้นักเรียนเรียนได้
ช้าเร็วตามความสามารถ และเรียนเพิ่มเติมนอกเวลาได้ตามต้องการ
2. นักเรียนได้ก้าวไปทีละขั้นตามความสามารถ และค้นพบข้อสรุป
ด้วยตนเอง
3. นักเรียนได้รับการเสริมแรงทันที เป็นการสร้างแรงจูงใจและ
ความสนใจแก่ผู้เรียน

4. ช่วยแบ่งเบาภาระครู เพื่อครูจะได้มีเวลาดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล และปรับปรุงงานสอน

5. ช่วยแก้ปัญหาคำถามจากนักเรียนผู้สอนได้ เพราะสอนแทนครูได้ และสอนได้ครั้งละหลายคน

6. เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานอกระบบ

(จากรวบรวม แสงทอง : 2523 : 8)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรม

ชุนนี่ (Shunny. 1964 : 22) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลการใช้บทเรียนโปรแกรมในการสอนภาษารัสเซีย โดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรงสอนคำศัพท์ ไวยากรณ์ และไวยากรณ์ฝึกเสียงช่วย ใช้เวลาสอน 70 ชั่วโมงในเวลา 10 วัน เมื่อสอนเสร็จผู้เรียนส่วนมากสามารถเขียนประโยคภาษารัสเซียง่าย ๆ ได้ และสามารถแปลบทความภาษารัสเซียออกมาเป็นภาษาอังกฤษได้ เมื่อเปรียบเทียบผลแล้ว การสอนแบบนี้ในเวลา 70 ชั่วโมง จะได้ผลเท่ากับการสอนแบบปกติในวิทยาลัยถึง 1.5 ภาคการศึกษา

ไอเกน (Eigen. 1964 : 38 - 39) ได้วิจัยปฏิบัติกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่มีบทเรียนโปรแกรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีระดับ I.Q. ประมาณ 126 จำนวน 72 คน ประมาณครึ่งหนึ่ง เรียนจากเครื่องช่วยสอน ส่วนที่เหลือเรียนจากหนังสือเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้คะแนนดี เห็นว่าการเรียนจากบทเรียนโปรแกรมเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ดี เพราะไม่ต้องเสียเวลาคอยเพื่อน และนักเรียนที่เรียนจากหนังสือหรือบทเรียนแบบโปรแกรม มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนจากเครื่องช่วยสอน

พริ้นซ์ และคูซี่ (Prince and Cusey. 1972 : 491 - 492) ทดลองสอนไวยากรณ์สเปน แก่นักศึกษามหาวิทยาลัย Southern Illinois โดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง เพื่อเปรียบเทียบกับ

การสอนปกติ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองคือกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการสอนแบบปกติ นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมทำคะแนนได้ได้ดีที่สุด เกี่ยวกับเรื่อง Noun และ Articles เรื่องที่ไ้ผลพหุผลคือเรื่อง Adjective ส่วนเรื่องที่ไ้ผลน้อยคือเรื่อง Direct and Indirect Object และ Pronoun

เอมลิง (Emling. 1975 : 1378) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอน 3 แบบคือ การสอนโดยครูบรรยายการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการสอนโดยใช้สื่อสำเร็จรูปแบบผสมสไลด์เทป แก่นักศึกษาทันตแพทย์ ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มที่เรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมและสไลด์เทปไม่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการบรรยาย และใช้เวลาน้อยกว่ากลุ่มที่เรียนจากคำบรรยายอีกด้วย

แคมเวอร์ธ (Kampwerth. 1971 : 5573 A - 6212 A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมสอนการอ่านแก่เด็กที่เรียนช้า 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มใช้วิธีการเรียนต่างกัน กลุ่มที่ 1 เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 2 เรียนจากการสอนของครูเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 3 เรียนจากบทเรียนโปรแกรมไปในช่วงแรกและเรียนจากการสอนของครูตามปกติในช่วงหลัง ผลปรากฏดังนี้

1. การเรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมมีประสิทธิภาพดีกว่าการเรียนจากครูในชั้นเรียน สำหรับการเรียนเรื่องคำศัพท์
2. การเรียนจากบทเรียนโปรแกรมรวมกับการเรียนจากครูในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพดีกว่าการเรียนจากครูในห้องเรียนตามลำพัง สำหรับการเรียนเรื่องคำศัพท์
3. การเรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมรวมกับการเรียนจากครูในห้องเรียน จะทำให้เด็กมีความสามารถในการจำคำศัพท์ได้ดีกว่าใช้วิธีเรียนจากบทเรียนเพียงอย่างเดียว

4. การเรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมและจากครูในห้องเรียนรวมกัน มีประสิทธิภาพดีกว่าการเรียนจากครูในห้องเรียนตามลำพัง

5. การเปลี่ยนวิธีเรียนจากบทเรียนโปรแกรมและจากครูในห้องเรียน โดยเฉลี่ยวันละครั้ง จะทำให้การสอนคำศัพท์มีประสิทธิภาพดีกว่าไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียน

6. ไม่มีข้อยุติที่แน่นอนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสติปัญญาและผลของการเรียนคำศัพท์จากการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมตามลำพังหรือการเรียนจากครูในห้องเรียนตามปกติ

นิตยา วิศวการณีย์ (นิตยา วิศวการณีย์ 2515 : 131 - 132) ได้วิจัยบทเรียนโปรแกรมเรื่อง "ตัวสะกดภาษาไทย" สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่าบทเรียนโปรแกรมเรื่องตัวสะกดภาษาไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

รัตนา วิชญาณรัตน์ (รัตนา วิชญาณรัตน์ 2517) สร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่อง "สำนวนไทย" สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยสร้างบทเรียนโปรแกรมจำนวน 232 กรอบ นำไปทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 โรงเรียนจิตรลดา ปรากฏว่าบทเรียนโปรแกรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

อาภรณ์ ทองจันทร์มุด (อาภรณ์ ทองจันทร์มุด 2517 : 97 - 98) ได้สร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่อง "ประโยคในภาษาไทย" สำหรับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนโปรแกรมจำนวน 150 กรอบ นำทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนกับนักศึกษาวิทยาลัยครูธนบุรี ผลปรากฏว่าบทเรียนโปรแกรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

พรรษา นิลวิเชียร (พรรษา นิลวิเชียร 2518 : 130 - 131) ได้สร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่องโครงสร้างของประโยคในระดับ

ประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนโปรแกรมจำนวน 363 กรอบ
นำไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
จังหวัดระนองจำนวน 112 คน ผลปรากฏว่าบทเรียนโปรแกรมนี้มีประสิทธิภาพค่า
ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเล็กน้อย แต่นักเรียนเรียนแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้น

วรรณกร วัชรราช (วรรณกร วัชรราช 2519 : 125 - 126)
ได้สร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านเอาเรื่อง สำหรับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนทั้งหมด 187 กรอบ
โดยใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และโรงเรียนศึกษาวัดนา ผลปรากฏว่า บทเรียนนี้มีประสิทธิภาพ
ต่ำกว่าเกณฑ์เล็กน้อย แต่นักเรียนเรียนแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้น

นวลเพ็ญ ยศพล (นวลเพ็ญ ยศพล 2524 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย
เพื่อหาคุณภาพของบทเรียนโปรแกรมเรื่อง การสร้างบทเรียนโปรแกรมสไลด์เทป
วิชาการรณคดี เรื่องสามัคคีเภทคำฉันท์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำการ
ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
และโรงเรียนเดชวิทยาคม อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดเลย ผลปรากฏว่า บทเรียน
โปรแกรมสไลด์เทปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.33/92.33 และคะแนนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนก้าวหน้าขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรมทั้งจากต่างประเทศและ
ในประเทศไทยพอจะสรุปได้ว่า การวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรมในต่างประเทศ
มักจะวิจัยในเชิงเปรียบเทียบผลการใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนของครูตามปกติ
และการเปรียบเทียบผลการใช้บทเรียนโปรแกรมต่างชนิดกัน ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับ
บทเรียนโปรแกรมในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียน
โปรแกรมที่ใช้เนื้อหาในวิชาภาษาไทยมักเป็นการวิจัยเพื่อหาคุณภาพของบทเรียน
ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าบทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพความเหมาะสมมาตรฐาน
และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสูงขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ความหมายของชุดการสอน

คำว่าชุดการสอน (Instructional Package) นี้ มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน บางครั้งก็ใช้คำว่าชุดการเรียนรู้ (Learning Package) ในความหมายเกี่ยวกับชุดการสอนด้วย

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอนเป็นชุดของประสบการณ์ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ (Houston and other. 1972 : 10)

ควอน ให้ความหมายของชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุประกอบการเรียนสำหรับการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมาย ผู้เรียนจะเรียนไปตามอัตราความสามารถและความต้องการของตนเอง (Duan. 1973 : 169)

แคปเฟอร์ และแคปเฟอร์ ได้ให้นิยามของชุดการสอนไว้ว่าเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ จนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ การรวบรวมเนื้อหาที่จะนำมาสร้างชุดการสอนนั้นได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเนื้อหานั้นจะต้องตรงและชัดเจนพอที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน (Kapfer and Kapfer. 1972 : 3 - 10)

เปรื่อง กุมุท กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นชุดของสื่อประสม (Multi Media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อ เนื้อหา ประสิทธิภาพของแต่ละหน่วย การจัดชุดการสอนนี้ได้จัดขึ้นเป็นชุดหรือซอง ภายในนั้นจะมีคู่มือการใช้ประกอบด้วยรายละเอียดและคำแนะนำต่าง ๆ

รวมทั้งสื่อการสอนที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ของจำลอง เครื่องมือทดลอง สไลด์ เทป และอื่น ๆ (เปริ่ง กุมท 2518 : 1)

กาญจนา เกียรติประวัติ กล่าวว่า ชุดการสอนและชุดการเรียนรู้ ทั้งสองคำนี้หมายถึง ระบบการผลิตและนำสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา มาส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความแตกต่างของคำว่า ชุดการสอนกับชุดการเรียนรู้คือ ชุดการสอนเป็นคำที่ใช้มาดั้งเดิม แต่การใช้คำว่าชุดการสอนทำให้ครูเกิดแนวคิด ว่าสื่อการเรียนรู้ทั้งหลายที่จัดรวบรวมไว้แล้วเพื่อให้ครูเป็นคนลงมือใช้ ดังนั้นผู้ทำ กิจกรรมก็คือครู ผู้เรียนเป็นฝ่ายฟังและสังเกต ในปัจจุบันนักการศึกษาจึงหันมาใช้คำว่าชุดการเรียนรู้แทน เพื่อย้ำถึงแนวการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดการเรียนรู้เพื่อการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ครูลดบทบาทลงและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนซ่อมเสริมด้วยตนเองได้ (กาญจนา เกียรติประวัติ ม.ป.ป. : 174 - 175)

สรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ชุดของบทเรียนที่จัดขึ้นเพื่อใช้ ในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประกอบด้วยจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนประกอบ ดังกล่าวมักจะบรรจุไว้ในกล่องหรือซองซึ่งมีคู่มือครู แผนการสอน หรือคำแนะนำ ในการใช้ชุดการสอนไว้ทุกขั้นตอน

ลักษณะของชุดการสอน

อุสตัน และคนอื่น ๆ กล่าวว่า ชุดการสอนมีรูปแบบที่แตกต่าง กันออกไป แต่จะต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 5 ส่วนด้วยกันคือ

1. คำชี้แจงอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของ ชุดการสอน สิ่งที่คุณเรียนต้องมีความรู้ก่อนเรียน ขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมด ในชุดการสอน

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
3. การประเมินผลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้เพียงใด ก่อนใช้ชุดการสอน และควาหลังเรียนไปแล้วจะสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด
4. การกำหนดกิจกรรม เป็นการกำหนดกิจกรรมของผู้เรียน
5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย เป็นการวัดผลหลังจากเรียนจากชุดการสอนแล้ว (Houston and others. 1972 : 10 - 12)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุภา สิ้นสกุล
กล่าวว่า ชุดการสอนประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ สี่ส่วน คือ

1. คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
2. คำสั่งหรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้ผู้เรียน
3. เนื้อหาสาระซึ่งอยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ที่กำหนดไว้ให้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า ผลงานที่ทำสำเร็จ ซึ่งเป็นผลของการเรียนรู้ ส่วนประกอบทั้งหลายนี้อาจจัดไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องหรือซอง เพื่อสะดวกในการนำไปใช้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุภา สิ้นสกุล 2521 : 105 - 106)

เพื่อความสะดวกในการใช้ชุดการสอน ผู้วิจัยจึงนำหลักการและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาประกอบกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดลักษณะของชุดการสอนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

1. คู่มือครู กล่าวถึงลักษณะทั่วไป บทบาทและการเตรียมตัวของครู บทบาทของนักเรียน

2. แผนการสอน กำหนดเวลาเรียนที่ใช้ในการเรียนเนื้อหาต่าง ๆ และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3. การจัดลำดับเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมินผลการเรียน ซึ่งจะกำหนดเนื้อหาของบทเรียน ลักษณะและลำดับของกิจกรรมการเรียน สื่อการเรียน บัตรงานต่าง ๆ และแนวการประเมินผลไว้ตามลำดับทุกขั้นตอน

4. เครื่องมือสำหรับประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน ได้แก่ แบบฝึกหัดและแบบทดสอบประจำหน่วยต่าง ๆ

5. เครื่องมือสำหรับประเมินผลการเรียนรู้ขั้นสุดท้ายเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแต่ละชุด ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของบทเรียนแต่ละชุด

ประเภทของชุดการสอน

แคปเฟอร์ และโอวาร์ด กล่าวว่า ชุดการสอนสามารถสร้างได้หลายลักษณะตามความมุ่งหมายของการใช้ เช่น แบบความรู้ต่อเนื่อง แบบให้นักเรียนเลือกเรียนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการตามความมุ่งหมาย แบบให้นักเรียนเลือกตามความถนัด แบบที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละระดับชั้น แบบที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ตามระดับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา และแบบแสวงหาประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Kapfer and Ovard. 1971 : 37)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุภา สิ้นสกุล แบ่งประเภทของชุดการสอนเป็น 3 ประเภทคือ

1. ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูได้ใช้ประกอบคำบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทของครูให้ผู้น้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น จึงเรียกว่าชุดการสอนสำหรับครู ซึ่งจะมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งเป็นหัวข้อที่จะ

บรรยายและประกอบกิจกรรมไว้มากล้นชั้น สื่อที่ใช้อาจเป็นแผ่นคำสอน สไลด์ ประกอบเสียงบรรยายในเทป แบนนูนี แบนภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และ กิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้อภิปรายปัญหาตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ ชุดการสอนนี้จะบรรจุไว้ในกล่อง แต่ไม่บรรจุอุปกรณ์ที่มีราคาแพง ของใหญ่หรือเล็กเกินไป ของแตกหรือเสียหาย และสิ่งมีชีวิต แต่จะกำหนดไว้ในคู่มือครูว่าเป็นส่วนที่ครูต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนสอน

2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม มีกระบวนการผลิตสื่อการสอนตาม หน่วยและหัวข้อเรื่องที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียนแบบกิจกรรมกลุ่ม ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มประกอบด้วยชุดย่อยตาม จำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อหรือบทเรียนครบตามจำนวน ผู้เรียนในกิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่จะใช้จัดไว้ในรูปสื่อประสม อาจใช้เป็นสื่อรายบุคคล หรือสื่อสำหรับกลุ่มที่ผู้เรียนทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกันได้ ผู้เรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มจะต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มแรก เท่านั้น หลังจากนั้นผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ระหว่างประกอบ กิจกรรม หากมีปัญหาก็สามารถซักถามครูได้

3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นที่ระบุไว้ เมื่อมีปัญหาระหว่างการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถปรึกษากันได้ ผู้สอนก็พร้อมที่จะช่วยเหลือได้ทันทีในฐานะผู้ประสานงาน ชุดการสอนรายบุคคลสามารถฝึกฝนและส่งเสริมนิสัยของนักเรียนในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุภา สีนสกุล 2521 : 53 - 54)

ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในครั้งนี้เป็นชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม

ความหมายของศูนย์การเรียนรู้

นิพนธ์ ศุขปรีดี ได้ให้ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ไว้ว่า ศูนย์การเรียนรู้คือสถานที่ซึ่งได้จัดบรรยากาศให้ผู้เรียนเข้าศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากโปรแกรมการสอนซึ่งจัดไว้ในรูปของชุดการสอนตามหมวดหมู่ของเนื้อหาและประสบการณ์ต่าง ๆ ในความควบคุมดูแลของครูซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานที่ปรึกษาและควบคุมโปรแกรมของผู้เรียน รวมทั้งจัดเตรียมและหาชุดการสอนตามความต้องการของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ (นิพนธ์ ศุขปรีดี 2519 : 106)

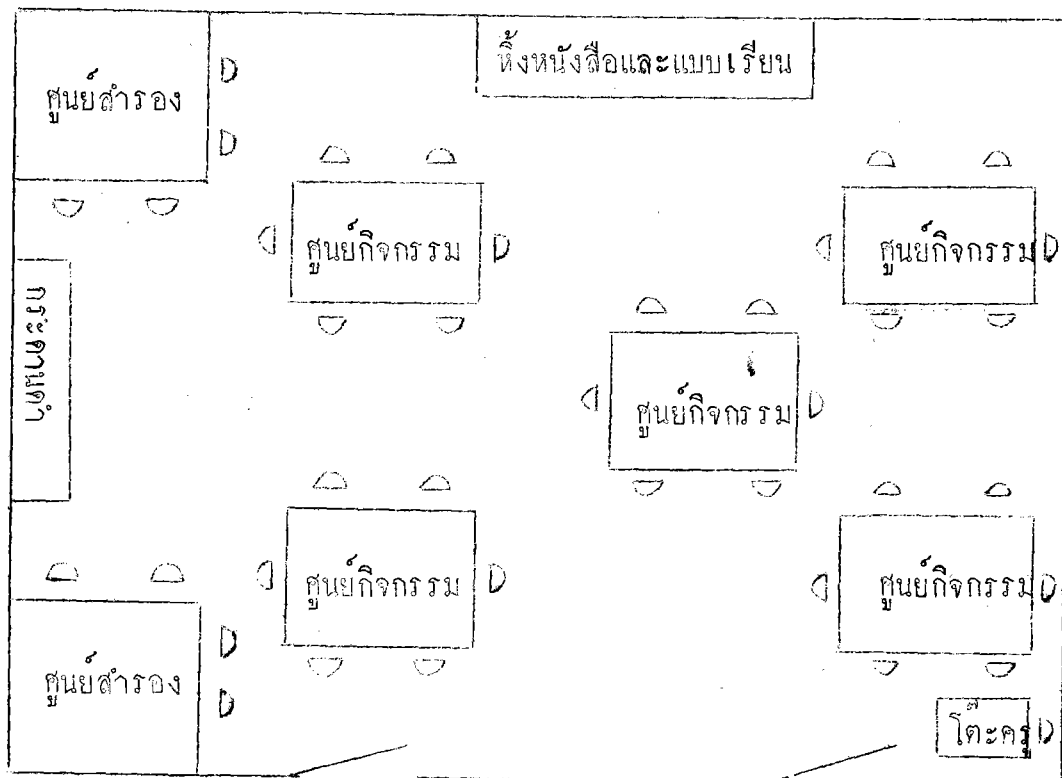
ประเภทของศูนย์การเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้แบ่งประเภทของศูนย์การเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนรู้ที่ไม่แยกเป็นเอกเทศจากห้องเรียนมี 2

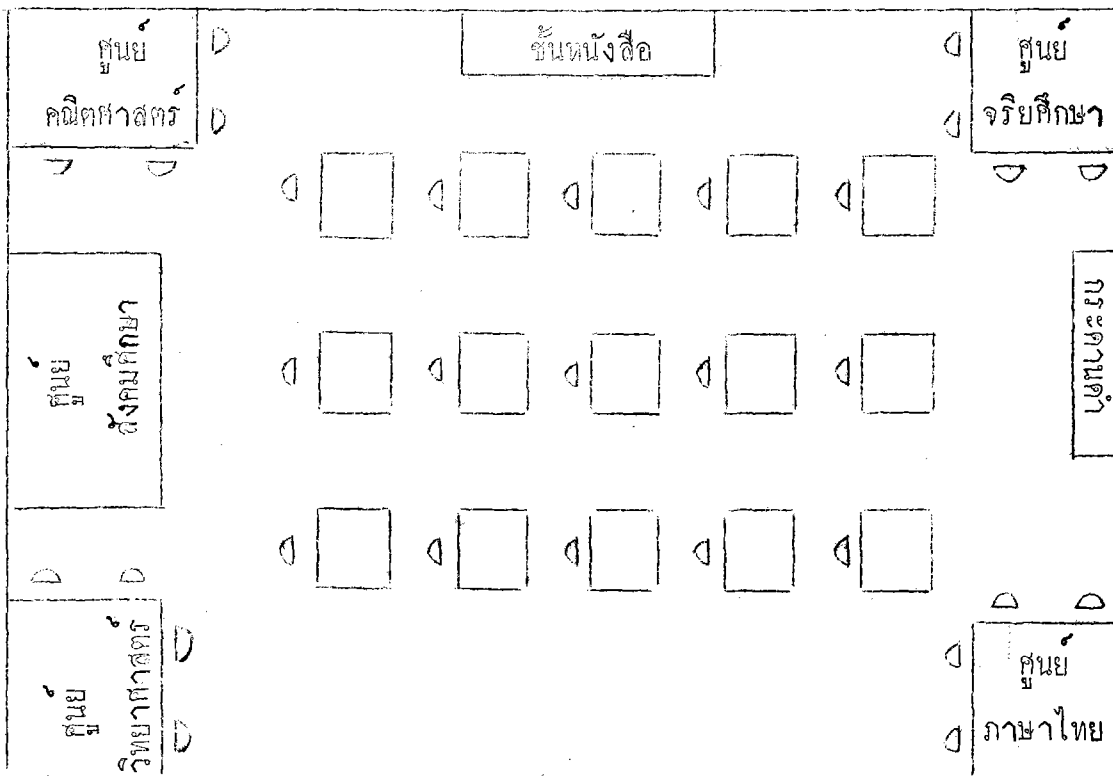
ลักษณะคือ

- 1.1 ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center Classroom) เป็นการจัดห้องเรียนจากห้องเรียนธรรมดาซึ่งครูสอนมาเป็นศูนย์กิจกรรมสำหรับให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ดังภาพ 6

ภาพประกอบ 6 การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

1.2 ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน (Classroom Learning Center) ศูนย์การเรียนรู้ชนิดนี้ จัดเป็นศูนย์วิชาต่าง ๆ ไว้อย่าง หนึ่งห้องหรือ หนึ่งห้องเรียนปกติ โดยจัดเป็นศูนย์วิชาต่าง ๆ ที่มีสื่อการสอนและกิจกรรมให้นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เช่น จัดเป็นศูนย์การอ่าน ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คณิตศาสตร์ เป็นต้น ให้นักเรียนได้ศึกษาเมื่อมีเวลาว่าง ศูนย์เหล่านี้ครู ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของการสอนอย่างจริงจัง การจัดศูนย์ต่าง ๆ แบบนี้ในห้องเรียน จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตามความถนัด ความสนใจ คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ทำให้ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 การจัดศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน

2. ศูนย์การเรียนรู้ที่แยกเป็นเอกเทศจากห้องเรียน มีการจัดอยู่ 2 ลักษณะคือ

2.1 ศูนย์การเรียนรู้ที่ใช้เป็นห้องปฏิบัติวิธีการสอน เรียกว่า

ศูนย์การเรียนรู้สำหรับครู (Teacher Learning Center) สำหรับสถาบันที่ผลิต

ครูอาจจะจัดในสถานเองหรือในโรงเรียนที่มีนักศึกษาฝึกสอนไปประจำอยู่

ปัทมา ใจสอาด ได้กล่าวถึงศูนย์การเรียนรู้ประเภทนี้ว่า ในโรงเรียนทั่ว ๆ ไปที่จัดห้องปฏิบัติการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการสร้างบรรยากาศให้เหมือนจริง เพื่อครูและนักศึกษาที่มาฝึกสอน ฝึกทักษะ หรือเป็นที่ทดลองแนวความคิดใหม่ ๆ ก่อนที่จะนำไปใช้ในห้องเรียนจริง บางครั้งก็เป็นการช่วยนักศึกษาฝึกสอนให้ได้ทดลองใช้บทเรียนที่เตรียมไว้ โดยสมมติตนเองเป็นนักเรียน เป็นการหาและแก้ไขข้อบกพร่องของบทเรียนให้ดีขึ้น (ปัทมา ใจสอาด 2519 : 57 - 58)

2.2 ศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนหรือศูนย์วิชาการ (Learning Resource Center) เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่แยกจากห้องเรียนโดยเอกเทศ แต่อยู่ในบริเวณเดียวกัน เพื่อสะดวกในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ของนักเรียน ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความสนใจหรือศึกษาตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ ครูต้องวางแผนการสอนอย่างดีที่จะกำหนดให้นักเรียนเข้าไปศึกษาในศูนย์ซึ่งมีสื่อการสอน มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่สามารถเข้ามาศึกษาได้โดยไม่จำกัดวัยและระดับชั้น

3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Community Learning Center) คือ สถานศึกษาที่จัดบรรยากาศให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการเรียนจากโปรแกรมการสอน ซึ่งจัดไว้ในรูปของชุดการสอนรายบุคคล ตามหมวดหมู่ของเนื้อหา และประสบการณ์ต่าง ๆ ภายใต้การดูแลของครูซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและควบคุมโปรแกรมของผู้เรียน พร้อมทั้งจัดเตรียมและหาชุดการสอนตามความต้องการของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ การเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ไม่มีการกำหนดเวลาและระดับชั้น เนื้อหาและประสบการณ์ในชุดการสอน จะแบ่งออกเป็นหน่วยตามลำดับจากง่ายไปหายาก และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนก้าวไปตามความสนใจและความสามารถ

การจัดห้องเรียนที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จัดตามลักษณะการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 6

ข้อดีของการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

1. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียน
2. ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ฝึกการทำงานเป็นหมู่ เคารพในสิทธิ และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ส่งเสริมเสรีภาพของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น
5. เปิดโอกาสให้ครูใกล้ชิดกับนักเรียนทุกกลุ่ม ให้ครูได้สังเกตพัฒนาการของนักเรียนดียิ่งขึ้น

6. ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีใจรักบังคับ
ให้นักเรียนจดและท่องจำเพียงอย่างเดียว

7. ให้ครูตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในการค้นคว้าหาความรู้ในวิชาที่สอน
เพิ่มเติม สืบหาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ และฝึกค้นประดิษฐ์อุปกรณ์ขึ้นเอง (ไชยยศ
เรืองสุวรรณ และเรืองลักษณ์ โรจนพันธ์ 2518 : 124)

การผลิตชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนหรือชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบ
ศูนย์การเรียนนั้นมีแบบ (model) การจัดระบบการผลิตดังนี้

1. เลือกเนื้อหาและประสบการณ์ อาจเป็นวิชาหรือหมวดหมู่ของ
ประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น การเกษตร การค้า ฯลฯ
2. แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วย (Unit)
3. แบ่งหน่วยเป็นหัวเรื่องย่อย (Topic)
4. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนและ
การประเมินผลของแต่ละหัวเรื่อง
5. เลือกและผลิตสื่อการเรียนในแบบของสื่อประสม (Multi -
Media)

6. รวมสื่อการเรียนแต่ละหัวเรื่องไว้ในซอง นอกจากสื่อที่ไม่
สามารถใช้ซองได้แล้วรวมซองประจำศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ใส่กล่อง เรียกก่องที่
บรรจุของดังกล่าวว่า "ชุดการสอน"

7. นำชุดการสอนไปทดลองและใช้ในห้องเรียน (วิเชียร
คำจันทร์ 2522 : 16)

ส่วนประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน หรือชุดการสอนสำหรับ ศูนย์การเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ กล่าวว่า ในการสอนแบบศูนย์การเรียน
เครื่องมือที่สำคัญยิ่งคือ "ชุดการสอน" ซึ่งเสนอเนื้อหาสาระในรูปของสื่อประสม

ใน 1 วิชาอาจมี 16 - 20 ชุดการสอน แล้วแต่จำนวนหน่วยการสอนที่เรากำหนดไว้ โดยให้มีชุดการสอน 1 ชุดต่อ 1 หน่วยการสอน หน่วยการสอนแต่ละชุดจะประกอบด้วย

1. คู่มือครู
2. แบบฝึกปฏิบัติสำหรับนักเรียน
3. สื่อสำหรับศูนย์กิจกรรมรวมทั้งกิจกรรมสำรอง
4. แบบทดสอบสำหรับการประเมินผล

คู่มือครูจะช่วยให้ครูใช้ชุดการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูจะต้องศึกษาก่อนที่จะดำเนินการสอนเรื่องนั้น ๆ คู่มือครูอาจทำเป็นเล่มหรือเป็นแผน โดยมีส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. สิ่งที่ครูต้องเตรียม
3. บทบาทของนักเรียน
4. การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง
5. แผนการสอน
6. เนื้อหาสาระประจำศูนย์ต่าง ๆ
7. การประเมินผล (แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน)

แบบฝึกปฏิบัติ (Workbook) เป็นคู่มือนักเรียนที่จะใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ บันทึกคำอธิบายของครู และทำงาน หรือทำแบบฝึกหัดตามที่ครูมอบหมายไว้ในบัตรกิจกรรม แบบฝึกปฏิบัติอาจแยกเป็นชุด ๆ ชุดละ 1 - 3 หน้า หรือนำมารวมเป็นเล่มก็ได้ตามที่เห็นสมควร

สื่อสำหรับศูนย์กิจกรรม ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม หรือบัตรนำอภิปราย และบัตรเฉลย รวมทั้งภาพชุดแบบเรียน และสื่ออื่น ๆ ที่ครูจัดเตรียมไว้ในช่องกิจกรรมประจำศูนย์ต่าง ๆ โดยให้มีจำนวนบัตรต่าง ๆ

เท่ากับจำนวนนักเรียนในกลุ่ม ส่วนภาพชุดหรือสื่อประเภทอื่น ๆ ควรมีจำนวน เพียงพอให้ใช้ร่วมกันได้ ไม่จำเป็นต้องมีครบทุกคน

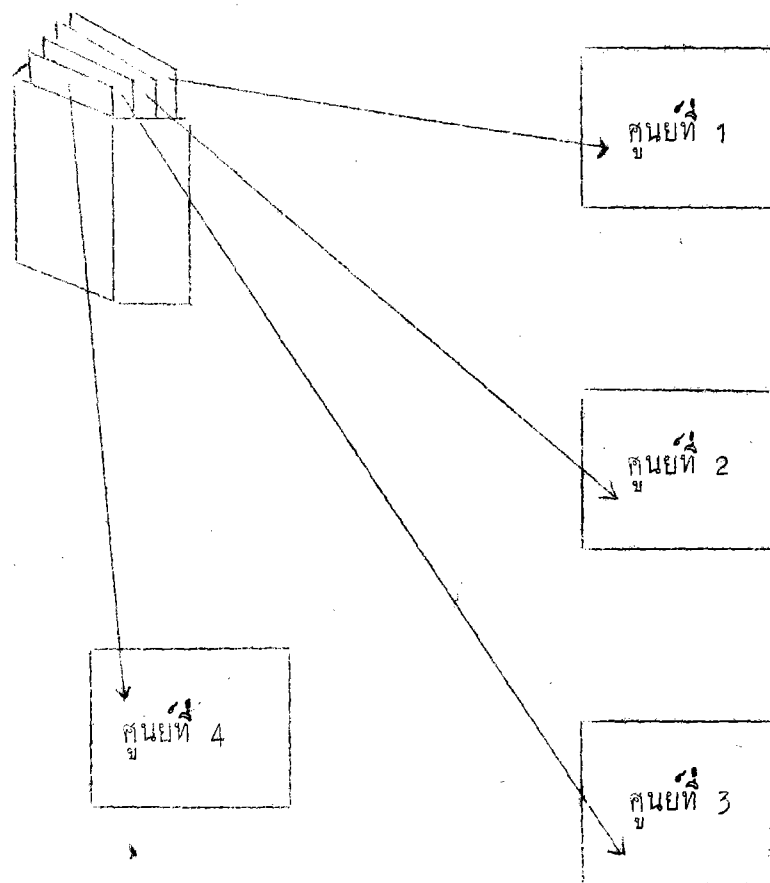
แบบทดสอบสำหรับการประเมินผล เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมประมาณ 5 - 10 ข้อ ซึ่งครูจะใช้เป็น แบบทดสอบก่อนและหลังการเรียน โดยมีกระดาษคำตอบเตรียมไว้ต่างหาก (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ 2523 : 52)

การจัดศูนย์กิจกรรมในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

ศูนย์กิจกรรมประกอบด้วย

1. เนื้อหาของบทเรียนซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละศูนย์กิจกรรม
2. วัสดุอุปกรณ์ ครูต้องเลือกวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ให้ เหมาะสมกับเนื้อหาซึ่งวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละศูนย์จะจัดอยู่ในรูปของชุดการสอน ซึ่ง เรียกว่าชุดการสอนในศูนย์การเรียน หรือชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
3. บัตรคำสั่ง ทำหน้าที่แทนครูในการอธิบายและสั่งนักเรียน เป็นรายบุคคล หรือกลุ่มให้เข้าใจวิธีการเรียนในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับขั้น รวมทั้งหัวข้ออภิปราย หรือคำถามที่ครูประสงค์จะให้นักเรียนรายงาน
4. เครื่องเขียน หลังจากที่นักเรียนเสร็จสิ้นกิจกรรมที่กำหนด ให้แล้ว ครูอาจให้นักเรียนรายงานผล ซึ่งครูจะต้องจัดเตรียมเครื่องเขียนไว้ให้ พร้อม (ไชยยศ เรืองสุวรรณ และเรึงลักษณ์ โรจนพันธ์ 2518 : 120 - 122)

การจัดศูนย์กิจกรรมของชุดการสอนแต่ละชุดแสดงเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบ 8 การจัดศูนย์กิจกรรมของชุดการสอนแต่ละชุด

กระบวนการของห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

กระบวนการเรียนการสอนของห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้แบ่งเป็น

3 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นเตรียม

1.1 เตรียมตัวครู ครูผู้ควบคุมชั้นเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้จะต้องอ่านคู่มือครู บันทึกการสอน และเนื้อหาวิชา

1.2 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ทำการทดสอบนักเรียน เช่น แบบทดสอบ
ขณะเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และเครื่องมือสำหรับ
กิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในคำแนะนำหรือคู่มือครู

1.3 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ วัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ จะต้อง
จัดเตรียมไว้ให้พร้อมอยู่เสมอ อุปกรณ์ที่จะใช้ต้องตรวจสอบประสิทธิภาพก่อนใช้

1.4 เตรียมสถานที่ สถานที่ที่เป็นชั้นเรียนจะต้องจัดให้ได้ตามกลุ่ม
กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในชุดการสอน รวมทั้งกลุ่มกิจกรรมสำรองด้วย

2. ขั้นเข้าสู่กิจกรรม

2.1 ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงกระบวนการเรียนแบบศูนย์การเรียน
ตามคำแนะนำในคู่มือครู

2.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกตามจำนวนศูนย์กิจกรรม

2.3 ทดสอบก่อนเรียน

2.4 นำเข้าสู่บทเรียน โดยบอกถึงเนื้อหาคร่าว ๆ ของการเรียน
และอาจต้องใช้สื่อประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ
เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน

2.5 ให้เด็กลงมือศึกษาตามกลุ่มกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยแบ่งไป
ศึกษาตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ

2.6 หมุนเวียนให้นักเรียนทุกกลุ่มได้เรียนครบทุกศูนย์กิจกรรม

3. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลมีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ครูนำสรุปบทเรียนโดยใช้สื่อต่าง ๆ บรรยายสรุปหรืออาจให้
นักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกันทั้งชั้น

3.2 ประเมินผลกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละศูนย์กิจกรรมจาก
ผลงานแบบฝึกหัด หรือขอทดสอบประจำศูนย์ต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบประสิทธิภาพ
ของชุดการสอน

3.3 ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แล้วนำผลจากการทดสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทราบความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน และผลการใช้ชุดการสอน (ปรัชญา ใจสอาด 2517 : 70 - 71)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดส่วนประกอบของชุดการสอน จัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ และดำเนินการสอนตามกระบวนการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วในหน้า 59-61

งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ในปี ค.ศ. 1973 สเปียร์ส (Spears. 1973 : 4680) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จากการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้และการเรียนแบบปกติในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษา และทักษะในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหลายแห่ง ผลการวิจัยปรากฏว่า การเรียนรู้อาจจากการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้จะให้ความก้าวหน้าสูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคงทนในการจำจากการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้สูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน วิทเทียร์ (Whittier. 1973 : 216) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของประสบการณ์จากการเรียนในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กชายและหญิง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลด้านทัศนคติ (Affective) คะแนนความก้าวหน้าของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันเล็กน้อยในแต่ละระดับ และมีความก้าวหน้าในการศึกษาเริ่มแรกสูง ความก้าวหน้าของเด็กชายค่อนข้างเห็นได้ชัดกว่าเด็กหญิง แต่เมื่อเริ่มแรกเรียน เด็กชายมีความคิดเกี่ยวกับตนเองต่ำกว่าเด็กหญิง คะแนนความคงทนในการจำของเด็กหญิงสูงกว่าเด็กชาย ส่วนคะแนนในการอ่านและวิชาที่เป็นทักษะของเด็กหญิงสูงกว่าเด็กชาย

กิลส์ (Giles. 1975 : 3383) ได้วิจัยเรื่องศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบคุณค่าของศูนย์การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์การเรียนเปิดโอกาสให้ครูได้สังเกตพฤติกรรมและสนองความต้องการของนักเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

ในประเทศไทยมีผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนหลายเรื่อง แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ซึ่งมีผู้วิจัยทั้งในแง่เปรียบเทียบกับการสอนวิธีอื่น และการวิจัยเพื่อหาคุณภาพของชุดการสอน เช่น

อุไร วันดี (อุไร วันดี 2519 : จ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในหอเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง และแบบศูนย์การเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหอเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลางและแบบศูนย์การเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การเรียนแบบศูนย์การเรียน ทำให้นักศึกษาจดจำเนื้อหาได้ยาวนานกว่าการเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง

วิชณี ศุภณารมย์ (วิชณี ศุภณารมย์ 2520 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนในหอเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2520 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเรียนในหอเรียนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มควบคุมเรียนในหอเรียนแบบปกติ โดยเรียนเนื้อหาเดียวกัน และใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 8 ชั่วโมงเท่ากัน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรับผิดชอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

อารีย์ เจริญพจน์ (อารีย์ เจริญพจน์ 2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและผลการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบ

ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กับวิธีสอนแบบปกติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรับผิดชอบของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ฉันทนา สีนะเสน (ฉันทนา สีนะเสน 2521 : 160 - 163) ได้สร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย สำหรับโรงเรียนนครนายกในจังหวัดนครราชสีมา และศึกษาหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 80/80 ชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้มี 4 ชุด ชั้นละ 1 ชุด คือ ป.1 เรื่องสระเอื้อ ป.2 เรื่องนาฬิกา ป.3 เรื่องเป็นนกะไร ดีเอ๋ย ป.4 เรื่องนายสุจินดา ทำการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน คือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แบบกลุ่มย่อย และทดลองภาคสนาม ใช้ประชากรทั้งสิ้น 109 คน ผลการทดลองพบว่า ชุดการสอนทั้ง 4 ชุดมีประสิทธิภาพเกินกว่า 80/80 แสดงว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ผลการสอบก่อนเรียนและหลังเรียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าชุดการสอนนี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

ทัศนีย์ เกษะคุงคะ (ทัศนีย์ เกษะคุงคะ 2521:บทคัดย่อ) ได้สร้างชุดการสอนเรื่องไกรทอง สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แบ่งชุดการสอนออกเป็น 2 ชุด นำไปทดลองกับนักเรียนชั้น ป.4 โรงเรียนคลองหนองใหญ่ กรุงเทพมหานคร ดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอนคือ ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ทดลองแบบกลุ่มย่อย และทดลองภาคสนาม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 คน ดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำกิจกรรมและแบบฝึกหัดประจำหน่วย กิจกรรม แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาหาประสิทธิภาพ

ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และทดสอบความแตกต่างของผลการสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนทั้งสองชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และผลการสอบก่อนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน สรุปได้ว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน สูงกว่าการสอนตามปกติ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีความรู้เพิ่มขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม และชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ทั้งที่เป็นงานวิจัยของต่างประเทศ และงานวิจัยในประเทศไทย พอจะสรุปได้ว่า ผลงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า การใช้บทเรียนโปรแกรม และการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนต่างก็ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนตามปกติซึ่งเป็นการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างเชื่อมั่นได้ นอกจากนั้นบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนที่สร้างขึ้นก็มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ แต่งานวิจัยที่ศึกษาในแง่ของการเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนในประเทศไทย มีเพียงเรื่องเดียว คืองานวิจัยของ มณี เป็นสุข (มณี เป็นสุข 2522 : 289) เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โดยใช้บทเรียนโปรแกรม การเรียนแบบศูนย์การเรียน และการเรียนการสอนตามหลักสูตร สสวท. ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ คือการเรียนแบบศูนย์การเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม และการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการเรียนการสอนตามหลักสูตร สสวท. ส่วนในวิชาอื่น ๆ ยังไม่มีใครศึกษาในแง่นี้มาก่อน จึงสรุปแน่นอนไม่ได้ว่า ระหว่างการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

กับใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนอย่างไหนดังนั้นจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงกว่ากัน
ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนใน
วิชาภาษาไทย โดยใช้เนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องการใช้คำไทย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียน
ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
2. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หลังจากเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมสูงกว่าความสามารถก่อนเรียนโดยใช้
บทเรียนโปรแกรม
3. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หลังจากเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าความสามารถก่อนเรียน
โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลองและแบบแผนการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนวอนพิบูลย์ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 120 คน เลือกมาโดยเจาะจงโรงเรียนซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มากกว่า 2 ห้องเรียน และมีนักเรียนแต่ละห้องไม่ต่ำกว่า 30 คน
3. เป็นโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ และความเป็นอยู่ของประชากรใกล้เคียงกับโรงเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา
4. เป็นโรงเรียนที่ครูใหญ่และคณะครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการวิจัย
5. เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปทดลองได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

6. เป็นโรงเรียนที่จัดห้องเรียนโยคีให้แต่ละห้องมีนักเรียนที่มีความสามารถทุกระดับ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกัน และมีครูประจำวิชาภาษาไทยคนเดียวกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรอนพิบูลย์ จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เรียนควบบทเรียนโปรแกรม 30 คน และกลุ่มที่เรียนควบชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน 30 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากห้องเรียนมา 2 ห้องเรียน จากจำนวน 4 ห้องเรียน แล้วจับฉลากเลือกวิชาเรียน ห้องเรียนหนึ่งเรียนโยคีใช้บทเรียนโปรแกรม อีกห้องหนึ่งเรียนโยคีใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนโปรแกรม จำนวน 4 ชุด
2. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน จำนวน 4 ชุด
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทย จำนวน 40 ข้อ

การสร้างและหาคณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างและหาคณภาพของบทเรียนโปรแกรม

ผู้วิจัยสร้างบทเรียนโปรแกรมและหาคณภาพของบทเรียนโยคีดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรและคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ เกี่ยวกับความมุ่งหมายและขอบข่ายของ เนื้อหาภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างบทเรียนโปรแกรมจากตำราและบทความ

ต่าง ๆ

1.3 เลือกเนื้อหาที่จะนำมาสร้างบทเรียนโปรแกรม โดยเลือกเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำให้ตรงกับความหมาย เหมาะสมกับข้อความ หรือตรงกับความนิยมในการใช้ถ้อยคำ

เนื้อหาแต่ละเรื่องที่จะนำมาใช้สร้างบทเรียนโปรแกรม กระจายอยู่ตามบทเรียนต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง เป็นเนื้อหาที่เน้นในบทที่ 2, 5, 10

1.3.2 คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน เป็นเนื้อหาที่เน้นในบทที่ 7, 14, 20

1.3.3 คำเปรียบเทียบ เป็นเนื้อหาที่เน้นในบทที่ 4, 6, 8, 10

1.3.4 คำซ้อนเสียงสัมผัส เป็นเนื้อหาที่เน้นในบทที่ 2, 7, 8, 9

1.4 ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะสำหรับเนื้อหาแต่ละเรื่องที่จะนำมาสร้างบทเรียนโปรแกรม

1.5 วิเคราะห์เนื้อหาที่จะสร้างบทเรียน เพื่อวางเค้าโครงเรื่องสำหรับสร้างบทเรียนโปรแกรม โดยคำนึงถึงการจัดลำดับเนื้อหา ความสัมพันธ์ของเนื้อหา และความแตกต่างของเนื้อหา รวมทั้งเวลาที่จะใช้ในการเรียนเนื้อหาต่าง ๆ

1.6 เขียนบทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง (Linear Program) ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและลำดับเนื้อหาตามเค้าโครงไว้ จำนวน 4 ชุด แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน คือ ผศ. จริย์ สุวัทธิ ผศ. วรณี โฉมประยูร ผศ.ไพโรจน์ เบาใจ และ อาจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล ตรวจสอบถูกต้องเหมาะสมตามเนื้อหา วิธีการสร้าง และสำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นก็ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียน

1.7 นำบทเรียนโปรแกรมออกทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง กับนักเรียนที่เรียนค่อนข้างอ่อน คือ ใ้คะแนนวิชาภาษาไทยระดับ 1 จำนวน 2 คน ให้เรียนครั้งละ 1 ชุด ก่อนจะให้เรียนก็แจ้งให้ทราบว่าเขามีความสำคัญในการให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงแก้ไขบทเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยให้ผู้เรียนบอกให้ทราบว่าข้อความใดที่เข้าใจไม่เข้าใจ หรือไม่สอดคล้องกับความรู้เดิม คำถามใดที่เข้าใจไม่แน่ใจว่าจะตอบแนวใด คำตอบหรือคำเฉลยใด

ที่ทำให้สงสัย หรือสับสนไม่แน่ใจ และสาเหตุที่ตอบคำถามผิด

ขอบบพร่องที่พบจากการทดลองในชั้นนี้คือ ความผิดพลาดเรื่องกริยาวิเศษณ์ และคำเฉลยขาดหรือเกินไป ส่วนสาเหตุของการตอบผิดก็คือจำเนื้อหาไม่ได้ และอ่านคำสั่งไม่ละเอียดหรือละเลยการปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้วิจัยจึงปรับปรุงแก้ไขบทเรียนนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ และบันทึกขอบบพร่อง ตลอดจนสาเหตุของความบกพร่องของนักเรียน เพื่อนำไปเป็นตัวอย่างประกอบการชี้แจงนักเรียนที่จะใช้ในการทดลอง กลุ่มย่อยต่อไป

1.8 นำบทเรียนโปรแกรมที่ได้ ปรับปรุงแล้วตามข้อ 1.7 ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มย่อยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทุกระดับความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ระดับละ 2 คน รวม 6 คน เก่ง หมายถึงได้คะแนนภาษาไทยระดับ 4 ปานกลาง หมายถึงได้คะแนนภาษาไทย ระดับ 2 - 3 อ่อน หมายถึงได้คะแนนภาษาไทยระดับ 1 ก่อนเรียนบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุด ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วให้เรียนทีละ 1 ตอน บันทึกเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละตอนและปัญหาต่าง ๆ ที่พบ เมื่อเรียนจบทุกตอนในแต่ละชุด ก็ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้ววิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียน และคะแนนเฉลี่ยของคำตอบในรอบต่าง ๆ แต่ละชุดไว้

ปัญหาที่พบจากการทดลองในชั้นนี้คล้ายคลึงกับการทดลองชั้นแรก แม้ขอบบพร่องน้อยลง ส่วนระยะเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนบทเรียนแต่ละตอน ในแต่ละชุดนั้น แตกต่างกันไปคือชุดแรก ๆ นักเรียนจะใช้เวลามากกว่าชุดหลัง ๆ เมื่อนักเรียนเกิดความเคยชินกับวิธีเรียนแบบนี้ก็เรียนได้เร็วขึ้น ช่วงเวลาในการเรียนบทเรียนแต่ละตอนในแต่ละชุด ใช้เวลาตั้งแต่ 32 - 45 นาที ซึ่งจัดว่าเหมาะสมกับเวลาที่ผู้วิจัยต้องการใช้

1.9 นำบทเรียนที่ได้ปรับปรุงแล้วจากข้อ 1.8 ไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดเทพมงคล อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ก่อนเรียนบทเรียนแต่ละชุด ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อสำรวจพื้นฐานของนักเรียน ขณะทดลองผู้วิจัยได้สังเกตขอบบพร่องหรือปัญหาต่าง ๆ เมื่อเรียนจบบทเรียนแต่ละชุด ก็ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน คำนวณคะแนนเฉลี่ยออกมาเป็นร้อยละ และวิเคราะห์คำตอบจากกรอบต่าง ๆ เป็นร้อยละด้วย ผลที่ได้จากการ

คำนวณถึง กล่าวจะได้เป็นค่าประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุด

เกณฑ์ที่ยอมรับประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมนั้น โดยทั่วไปนิยมใช้เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อให้เป็นเกณฑ์เกี่ยวกับเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบทศลบหลังเรียน ซึ่ง ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521 : 25) กล่าวว่า สำหรับเนื้อหาที่เป็นวิชาทักษะ เช่น ภาษาควรใช้เกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากกรอบต่าง ๆ ที่นักเรียนตอบถูกในบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุด คิดเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบหลังเรียน ของบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุดคิดเป็นร้อยละ

ค่าประสิทธิภาพที่ยอมรับคือค่าที่ได้เท่าเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ ค่าที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์จะปรับปรุงเฉพาะกรอบหรือแบบทดสอบที่นักเรียนทำผิดพลาดเกินร้อยละ 20

ผลการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมแต่ละชุด ปรากฏดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม

ชุดที่	คะแนนเฉลี่ยของค่าตอบ ในกรอบต่างๆระหว่างเรียน	คะแนนเฉลี่ยของการทำ แบบทดสอบหลังเรียน	ค่าประสิทธิภาพ
1	92.01	83.53	92/83
2	93.37	82.00	93/82
3	93.71	83.13	93/83
4	93.64	83.13	93/83

แสดงว่าบทเรียนโปรแกรมทุกชุดมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

1.10 นำบทเรียนที่หาคุณภาพแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรอนพิบูลย์ ในห้องเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 30 คน

2 การสร้างและหาคุณภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของชุดการสอน ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

2.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือการสอน แบบเรียน แบบฝึกหัด และตำราเกี่ยวกับภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะสร้างชุดการสอน

2.3 ดำเนินการสร้างชุดการสอน โดยใช้เนื้อหาอย่างเกี่ยวกับเนื้อหาที่สร้างบทเรียนโปรแกรม แต่จัดแบ่งหน่วยย่อยให้เหมาะกับการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแต่ละชุด เขียนแผนการสอน คู่มือครู บัตรงานต่างๆ เช่น บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรคำถาม ตลอดจนสร้างสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

2.4 นำชุดการสอนที่สร้างแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน ตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงในเนื้อหา ความเหมาะสมของสำนวนภาษา และเทคนิคการสร้าง แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียน

2.5 นำชุดการสอนไปทดลองรายบุคคลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลการเรียนค่อนข้างอ่อน คือได้คะแนนวิชาภาษาไทยระดับ 1 จำนวน 2 คน โดยให้เรียนพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนแจ้งให้ทราบถึงปัญหาที่พบ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนของภาษา คำสั่ง ความยากง่ายของเนื้อหาและกิจกรรม เพื่อปรับปรุงชุดการสอนต่อไป

ข้อบกพร่องและปัญหาที่พบจากการทดลองในขั้นนี้คือ ความผิดพลาดด้านการพิมพ์ นักเรียนไม่ทำกิจกรรมตามขั้นตอนเพราะอ่านคำสั่งไม่ละเอียดหรือละเลยการปฏิบัติตามคำสั่ง และตอบคำถามหรือเติมคำตอบผิดเพราะจำเนื้อหาไม่ได้ เนื่องจากใช้เวลาศึกษาเนื้อหาน้อย ไม่ได้อ่านทบทวน หรือตอบคำถามทั้ง ๆที่ยังไม่ได้อ่านคำสั่งให้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขด้านการพิมพ์ และบันทึกข้อบกพร่องต่าง ๆ ค้างกล่าวไว้เพื่อเป็นเหตุผลประกอบการแนะนำชี้แจงแก่นักเรียนที่จะเรียนบทเรียนนี้ในขั้นต่อไป

2.6 นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วตามข้อ 2.5 ไปทดลองกับนักเรียน กลุ่มย่อย จำนวน 12 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แต่ละกลุ่มมีนักเรียนทุกระดับความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ตลอดกัน จัดให้เรียนพร้อมกันที่แต่ละชุด ก่อนเรียนแต่ละชุดให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนของบทเรียนชุดนั้น ๆ ก่อน แล้วจึงหมุนเวียนกันเรียนที่แต่ละศูนย์ บันทึกเวลาที่ใช้ในแต่ละศูนย์ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่พบ เมื่อแต่ละกลุ่มได้เรียนครบทุกศูนย์ในแต่ละชุดก็ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วศึกษาคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียน คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบและแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจากศูนย์ต่าง ๆ ไว้ โดยคิดเป็นร้อยละ

ข้อบกพร่องที่พบจากการทดลองในขั้นนี้ใกล้เคียงคลึงกับการทดลองในขั้นแรก แต่ลดลงกว่าขั้นแรก ปัญหาสำคัญที่พบคือการทำงานระบบกลุ่มของนักเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร นักเรียนบางคนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ไม่สนใจคำอธิบายหรือการเสนอกิจกรรมของคนอื่น ทำกิจกรรมข้ามชั้นตอนเพราะไม่ได้อ่านคำสั่งให้ชัดเจน ผู้วิจัยต้องคอยกระตุ้นให้แต่ละคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และให้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามวิธีการ หรือขั้นตอนที่ระบุไว้ในคำสั่งหรือคำแนะนำของกิจกรรมต่าง ๆ

2.7 นำชุดการสอนที่ปรับปรุงจากการทดลองกลุ่มย่อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดเทพมงคล อำเภอรอนพิบูลย์ 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อศึกษาปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแต่ละชุด โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80

80 ตัวแรก ประเมินจากพฤติกรรมขณะเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบประจำศูนย์ต่าง ๆ ในแต่ละชุด เป็นค่าเฉลี่ยของผลงานนักเรียนทั้งกลุ่มในแต่ละชุด คิดเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง ประเมินจากพฤติกรรมขั้นสุดท้าย คือประเมินโดยพิจารณาจากผลการทำแบบทดสอบหลังเรียนของชุดการสอนแต่ละชุด เป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มในแต่ละชุด คิดเป็นร้อยละ

ค่าประสิทธิภาพที่ยอมรับคือค่าที่ได้เท่าหรือสูงกว่าเกณฑ์ ค่าใดต่ำกว่าเกณฑ์

ที่จะปรับปรุงใหม่จนได้คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ปรัชญากิ่งนี้

ตาราง 2 แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดที่	คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบประจำหน่วยต่าง ๆ	คะแนนเฉลี่ยของการทำแบบ ทดสอบหลังเรียน	ค่าประสิทธิภาพ
1	80.90	80.00	80/80
2	80.41	81.55	80/81
3	88.88	82.22	88/82
4	88.42	80.44	88/80

แสดงว่าชุดการสอนแต่ละชุดมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2.8 นำชุดการสอนที่หาคุณภาพแล้วตามข้อ 2.7 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรอนพิบูลย์ ในห้องเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 30 คน

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทย

การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทยนั้น
ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบของ ชวาล แพรัตกุล
(ชวาล แพรัตกุล มปป. : 407)

3.2 กำหนดคุณลักษณะของการวัดความสามารถในการใช้คำไทยให้ครอบคลุม
เรื่องต่าง ๆ ทุกเรื่องที่นำมาใช้สร้างบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งมี
รายละเอียดดังนี้

1. นักเรียนสามารถบอกเสียงอ่านของคำพ้องรูปที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
2. เมื่อกำหนดรูปคำ เสียงอ่าน และความหมายของคำต่าง ๆ มาให้นักเรียนสามารถบอกข้อความใดข้อความหนึ่งให้ความหมายไว้ไม่ถูกต้อง
3. เมื่อกำหนดรูปคำและเสียงอ่านของคำใดคำหนึ่งมาให้ นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำนั้นได้อย่างถูกต้อง
4. เมื่อกำหนดคำมาหลาย ๆ คำ และแต่ละคำบอกเสียงอ่านไว้ นักเรียนระบุได้ว่าคำใดบอกเสียงอ่านไม่ถูกต้อง
5. เมื่อกำหนดคำมาให้หลาย ๆ คำ และแต่ละคำบอกเสียงอ่านไว้ นักเรียนสามารถระบุได้ว่าคำใดอ่านผิด
6. นักเรียนเลือกคำที่เขียนสะกดถูกต้องตามเสียงอ่านและความหมายที่กำหนดให้
7. เมื่อกำหนดคำพ้องเสียงมาให้หลาย ๆ คำ พร้อมกับบอกความหมายกำกับไว้ นักเรียนสามารถระบุได้ว่า คำใดบอกความหมายไว้ไม่ถูกต้อง
8. นักเรียนบอกความหมายของคำพ้องเสียงที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
9. เมื่อกำหนดข้อความที่ไม่สมบูรณ์มาให้ นักเรียนสามารถเลือกคำพ้องเสียงที่กำหนดให้ เติมในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความใด
10. นักเรียนระบุได้ว่าคำใดเป็นภาษาปาก
11. นักเรียนระบุได้ว่าคำใดเป็นคำสุภาพ
12. นักเรียนระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำไม่ถูกต้องตามภาษาแบบแผน
13. นักเรียนระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำไม่ถูกต้องตามระดับของบุคคล
14. นักเรียนระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำใดเหมาะสมกับข้อความหรือเรื่องราว
15. เมื่อกำหนดคำมาให้หลาย ๆ กลุ่ม นักเรียนสามารถระบุได้ว่าคำกลุ่มใดมีความหมายอย่างเดียวกันทุกคำ
16. เมื่อกำหนดคำศัพท์คำใดคำหนึ่งมาให้ นักเรียนสามารถเลือกคำศัพท์ที่มีความหมายอย่างเดียวกับคำที่กำหนดให้

17. เมื่อกำหนดข้อความมาให้ นักเรียนสามารถเลือกคำที่มีความหมาย
เกี่ยวข้องกับข้อความที่กำหนดให้ได้
18. เมื่อกำหนดคำที่มีความหมายอย่างเดียวกันมาให้ นักเรียนสามารถเลือก
ความหมายที่ตรงกับคำที่กำหนดให้ได้
19. เมื่อกำหนดข้อความที่ใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันมาให้หลาย ๆ
ข้อความ นักเรียนสามารถระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำไม่เหมาะสม
20. เมื่อกำหนดคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันคำอื่นมาให้หลาย ๆ คำ
นักเรียนระบุได้ว่าคำใดนอกความหมายไว้ไม่ถูกต้อง
21. นักเรียนระบุได้ว่าคำใดเป็นคำนอกใจ
22. นักเรียนระบุได้ว่าคำใดเป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำนอกใจ
23. นักเรียนระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบ
24. เมื่อกำหนดข้อความต่าง ๆ มาให้หลาย ๆ ข้อความ นักเรียนระบุ
ได้ว่าข้อความใดเหมาะที่จะใช้คำเปรียบเทียบ
25. นักเรียนบอกได้ว่าข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบไม่ตรงตามความนิยม
26. นักเรียนระบุได้ว่าคำเปรียบเทียบที่กำหนดให้นิยมใช้กับคำนอกใจคำใด
27. นักเรียนเลือกคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำนอกใจที่กำหนดให้ได้
28. นักเรียนระบุได้ว่าคำใดเป็นคำซ่อนเสียงสัมผัส
29. นักเรียนระบุได้ว่าคำซ่อนในข้อใดไม่ เป็นคำซ่อนเสียงสัมผัส
30. นักเรียนเลือกคำที่เหมาะสมจะนำมาซ่อนกับคำที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
31. เมื่อกำหนดข้อความที่ไม่สมบูรณ์มาให้ นักเรียนสามารถเลือกคำที่เหมาะสม
จะนำมาซ่อนกับคำที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
32. นักเรียนระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำซ่อนได้อย่างถูกต้องตามความนิยม
33. นักเรียนระบุได้ว่าคำซ่อนคำใดไม่ตรงตามความนิยม

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทย โดยสร้างเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ให้เนื้อหาครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จุดมุ่งหมายแต่ละข้อสร้างข้อสอบไว้ 2 – 4 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามข้อ 3.3 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของบทเรียน แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วตามข้อ 3.4 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว จำนวน 30 คน

3.6 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่นักเรียนตอบถูก 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ให้ทำ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

3.7 นำกระดาษคำตอบที่ตรวจให้คะแนนแล้ว มาวิเคราะห์หาข้อผิดพลาดจำแนก (D) และค่าความยากง่าย (P) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มีความยากง่ายระหว่าง .20 – .80 คัดเลือกข้อสอบได้ 40 ข้อ ซึ่งครอบคลุมจุดมุ่งหมายทุกข้อ คือจุดมุ่งหมายแต่ละข้อเลือกข้อสอบได้ 1 – 2 ข้อ

3.8 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วตามข้อ 3.7 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร คูเคอร์ – ริชาร์สัน 20 ได้ค่าความเชื่อมั่น .72 แสดงว่าแบบทดสอบนี้มีคุณภาพสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

การดำเนินการทดลองและแบบแผนการทดลอง

การดำเนินการทดลอง ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก แล้วทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. กำหนดการทดลองในแต่ละกลุ่ม คือ

กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโยโยโซนทเรียนโปรแกรม

กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโยโยโซนทเรียนแบบศูนย์การเรียน

ทั้งนี้โยโยโซนทประจำวิชาเป็นผู้ดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการในกลุ่มทดลองที่ 2 กำหนดการทดลองพร้อมกันทั้งสองกลุ่ม

3. เวลาที่ใช้ในการทดลอง การทดลองในครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ใช้เวลาทดลองทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชุด แต่ละชุดใช้เวลาเรียน 4 - 5 ครั้ง ครั้งละประมาณ 40 นาที นอกจากครั้งแรกและครั้งสุดท้ายของการเรียน แต่ละชุดจะใช้เวลาเพิ่มขึ้นอีก 15 นาที สำหรับชี้แจงวิธีเรียนหรือนำเข้าสู่บทเรียน และสรุปบทเรียน ทั้งนี้ใช้เวลานอกเวลาเรียนปกติ คือใช้เวลาตอนเช้าก่อนเข้าเรียนทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00 น. ถึงเวลา 08.40 น. หรือ 08.55 น. เรียนพร้อมกันทั้งสองกลุ่ม ทั้งรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงการจัดเวลาเรียนของกลุ่มที่เรียนควยบทเรียนโปรแกรม

สัปดาห์ที่ วัน เวลา	ชุดที่	ตอนที่	สัปดาห์ที่ วัน เวลา	ชุดที่	ตอนที่
<u>สัปดาห์ที่ 1</u> จันทร์			<u>สัปดาห์ที่ 2</u> จันทร์		
08.00 น.- 08.55 น.	1	1	08.00 น.- 08.55 น.	2	1
อังคาร			อังคาร		
08.00 น.- 08.40 น.	1	2	08.00 น.- 08.40 น.	2	2
พุธ			พุธ		
08.00 น.- 08.40 น.	1	3	08.00 น.- 08.40 น.	2	3
พฤหัสบดี			พฤหัสบดี		
08.00 น.- 08.40 น.	1	4	08.00 น.- 08.55 น.	2	4
ศุกร์					
08.00 น.- 08.55 น.	1	5			

ตาราง 3 (ต่อ)

สัปดาห์ที่ วัน เวลา	ชุดที่	ตอนที่	สัปดาห์ที่ วัน เวลา	ชุดที่	ตอนที่
<u>สัปดาห์ที่ 3</u> จันทร์			<u>สัปดาห์ที่ 4</u> จันทร์		
08.00 น.- 08.55 น. อังคาร	3	1	08.00 น.- 08.55 น. อังคาร	4	1
08.00 น.- 08.40 น. พุธ	3	2	08.00 น.- 08.40 น. พุธ	4	2
08.00 น.- 08.40 น. พฤหัสบดี	3	3	08.00 น.- 08.40 น. พฤหัสบดี	4	3
08.00 น.- 08.55 น.	3	4	08.00 น.- 08.55 น.	4	4

ตาราง 4 แสดงการจัดเวลาเรียนของกลุ่มที่เรียนควบคู่การสอนแบบศูนย์การเรียน

สัปดาห์ที่ วัน เวลา	กลุ่มที่	ศูนย์ที่(ชุดที่)	สัปดาห์ที่ วัน เวลา	กลุ่มที่	ศูนย์ที่(ชุดที่)
<u>สัปดาห์ที่ 1</u> จันทร์	1	1(1)	พฤหัสบดี	1	4(1)
08.00 น.- 08.55 น.	2	2(1)	08.00 น.- 08.40 น.	2	5(1)
	3	3(1)		3	1(1)
	4	4(1)		4	2(1)
	5	5(1)		5	3(1)

ตาราง 4 (ต่อ)

สัปดาห์ที่ วัน เวลา	กลุ่มที่	ศูนย์ที่(ชุดที่)	สัปดาห์ที่ วัน เวลา	กลุ่มที่	ศูนย์ที่(ชุดที่)
อังคาร 08.00 น.- 08.40 น. พุธ 08.00 น.- 08.55 น.	1	2(1)	ศุกร์ 08.00 น.- 08.55 น.	1	5(1)
	2	3(1)		2	1(1)
	3	4(1)		3	2(1)
	4	5(1)		4	3(1)
	5	1(1)		5	4(1)
	1	3(1)			
	2	4(1)			
	3	5(1)			
	4	1(1)			
	5	2(1)			
<u>สัปดาห์ที่ 2</u>					
จันทร์ 08.00 น.- 08.55 น.	1	1(2)	พุธ 08.00 น.- 08.40 น.	1	3(2)
	2	2(2)		2	4(2)
	3	3(2)		3	1(2)
	4	4(2)		4	2(2)
อังคาร 08.00 น.- 08.40 น.	1	2(2)	พฤหัสบดี 08.00 น.- 08.55 น.	1	4(2)
	2	3(2)		2	1(2)
	3	4(2)		3	2(2)
	4	1(2)		4	3(2)

ตาราง 4 (ต่อ)

สัปดาห์ที่ วัน เวลา	กลุ่มที่	ศูนย์ที่(ชุดที่)	สัปดาห์ที่ วัน เวลา	กลุ่มที่	ศูนย์ที่(ชุดที่)
<u>สัปดาห์ที่ 3</u>					
จันทร์ 08.00 น.- 08.55 น.	1	1(3)	พุธ 08.00 น.- 08.40 น.	1	3(3)
	2	2(3)		2	4(3)
	3	3(3)		3	1(3)
	4	4(3)		4	2(3)
อังคาร 08.00 น.- 08.40 น.	1	2(3)	พฤหัสบดี 08.00 น.- 08.55 น.	1	4(3)
	2	3(3)		2	1(3)
	3	4(3)		3	2(3)
	4	1(3)		4	3(3)
<u>สัปดาห์ที่ 4</u>					
จันทร์ 08.00 น.- 08.55 น.	1	1(4)	พุธ 08.00 น.- 08.40 น.	1	3(4)
	2	2(4)		2	4(4)
	3	3(4)		3	1(4)
	4	4(4)		4	2(4)
อังคาร 08.00 น.- 08.40 น.	1	2(4)	พฤหัสบดี 08.00 น.- 08.55 น.	1	4(4)
	2	3(4)		2	1(4)
	3	4(4)		3	2(4)
	4	1(4)		4	3(4)

4. เมื่อนักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มได้เรียนบทเรียนต่าง ๆ ครบทั้ง 4 ชุด แล้วจึงให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทยฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

5. ตรวจให้คะแนนกระดาษคำตอบของนักเรียน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติตามแบบแผนการทดลอง (แบบแผนการเปรียบเทียบ) ที่กำหนดไว้

แบบแผนการเปรียบเทียบการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ใช้แบบแผนการเปรียบเทียบดังนี้

ตาราง 5 แบบแผนการเปรียบเทียบการทดลอง

Random assigned	Pretest	treatment	Posttest
R_{E_1}	T_1	X_1	T_2
R_{E_2}	T_1	X_2	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการเปรียบเทียบ

- R แทนการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาช่วย การสุ่ม
- E_1 แทนกลุ่มทดลองที่ 1
- E_2 แทนกลุ่มทดลองที่ 2
- T_1 แทนการทดสอบก่อนการทดลอง
- T_2 แทนการทดสอบหลังการทดลอง
- X_1 แทนการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม
- X_2 แทนการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

การวิเคราะห์ผลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล

1. หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 181)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P คือ ความยากง่าย
R คือ จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนี้ถูก
N คือ จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนี้ทั้งหมด

2. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 182)

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D คือ ค่าอำนาจจำแนก
 R_U คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
 R_L คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร Kuder-Richardson 20 (สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 168 - 169)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ
p คือ สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ตอบถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q คือ สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ $q = 1-p$

S_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

4. หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรหาค่าเฉลี่ย (ลวน สายยศ และ อังคนา สายยศ 2524 : 71)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

5. หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตรหาค่าความแปรปรวน (ลวน สายยศ และ อังคนา สายยศ 2524 : 75)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่ม

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว กำลังสอง

6. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent Sample (ชูศรี วงศ์กันะ 2525 : 117 - 119)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

7. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ก่อนและหลังทดลอง ของนักเรียน
ที่เรียนควยบทเรียนโปรแกรม และชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน โดยใช้ t-test
แบบ Dependent Sample (ฉวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 99)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ	D	แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน จำนวนคู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

เมื่อ	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	S^2	แทน	ความแปรปรวน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่าง
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างแต่ละตัว
			ยกกำลังสอง
	t	แทน	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทย ระหว่างก่อนเรียนกับ
หลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างนักเรียนที่
เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม	30	29.27	36.27	33.33**
กลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบ ศูนย์การเรียน	30	27.67	28.30	

$$t_{.01, 58} = 2.660$$

จากตาราง 6 แสดงว่า ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนที่
เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบ
ศูนย์การเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ความสามารถในการ
ใช้คำไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้
ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนระหว่าง
ก่อนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	30	16.17	31.04	393	6211	11.85 ^{**}
หลังเรียน		29.27	36.27			

$$t_{.01, 29} = 2.462$$

จากตาราง 7 แสดงว่า ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียน
ก่อนเรียน โดยใช้บทเรียนโปรแกรมแตกต่างกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ความสามารถในการใช้คำไทยของ
นักเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมสูงกว่าความสามารถก่อนเรียนโดยใช้บทเรียน
โปรแกรม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนระหว่าง
ก่อนกับหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	30	16.67	28.44	330	4182	13.80 ^{**}
หลังเรียน		27.67	28.30			

$$t_{.01, 29} = 2.462$$

จากตาราง 8 แสดงว่า ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียน
ก่อนเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้แตกต่างกับหลังเรียน โดยใช้
ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ความ
สามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์
การเรียนรู้ สูงกว่าความสามารถก่อนเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ซึ่ง
เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมกับเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ซึ่งสรุปค่าดัชนีและผลของการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยวิธีบทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่มซึ่งเรียนโดยวิธีบทเรียนโปรแกรมหรือชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน
3. เพื่อสร้างบทเรียน โปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สำหรับให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีบทเรียนโปรแกรมกับวิธีชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนแตกต่างกัน
2. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากเรียนโดยวิธีบทเรียนโปรแกรมสูงกว่าความสามารถก่อนเรียนโดยวิธีบทเรียนโปรแกรม
3. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากเรียนโดยวิธีชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าความสามารถก่อนเรียน โดยวิธีชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากเลือกห้องเรียนและวิธีเรียน ห้องเรียนที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ 1 เรียนโดยใ้บทเรียนโปรแกรม ห้องเรียนที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ 2 เรียนโดยใ้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนโปรแกรมจำนวน 4 ชุด ชุดละ 4 - 5 ตอน แต่ละชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน จำนวน 4 ชุด ชุดละ 4 - 5 ศูนย์ แต่ละชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .72

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการทดลองในแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 ให้เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

กลุ่มทดลองที่ 2 ให้เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ทั้งนี้โดยให้ครูประจำวิชาภาษาไทยเป็นผู้ดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 2 ดำเนินการทดลองพร้อมกันทั้งสองกลุ่ม แต่ละกลุ่มใช้เวลา 4 สัปดาห์ เท่ากัน สัปดาห์หนึ่งเรียน 1 ชุด แต่ละชุดใช้เวลา 4 - 5 ครั้ง ครั้งละ 40 - 55 นาที โดยใช้เวลาเข้าก่อนเวลาเรียนปกติทุกวัน

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน คือแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทยฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

4. ตรวจให้คะแนนกระดาษคำตอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติตามแบบแผนการทดลองที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนโดยใช้ $t - test$
2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม โดยใช้ $t - test$
3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน โดยใช้ $t - test$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมสูงกว่าความสามารถก่อนเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้สูงกว่าความสามารถก่อนเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. บทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมมีความสามารถสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณี เป็นสุข (มณี เป็นสุข 2522:66) ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมแตกต่างกับเรียนจากศูนย์การเรียนรู้อย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนจากศูนย์การเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

การที่ผลการวิจัยสองครั้งนี้ได้ผลต่างกันอาจเนื่องมาจากเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการสร้างบทเรียนแตกต่างกัน คือเรื่องที่ มณี เป็นสุข นำมาสร้างบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้นั้นเป็นเนื้อหาในวิชาวิทยาศาสตร์ แต่เรื่องที่ใช้ในการสร้างบทเรียนครั้งนี้เป็นวิชาภาษาไทย ดังนั้นเมื่อคำนึงถึงธรรมชาติของเนื้อหาวิชาแล้วกล่าวได้ว่าวิชาภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาที่ผู้วิจัยเลือกมาสร้างบทเรียนในครั้งนี้ เหมาะที่จะนำมาใช้สร้างบทเรียนโปรแกรมมากกว่าวิชาวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้คำ เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนนักเรียนจึงมีโอกาสฝึกฝนเองได้ตามความสามารถใช้เวลาทบทวนได้ตามความต้องการโดยไม่ต้องกังวลกับผู้อื่น มีสมาธิในการเรียนอย่างเต็มที่จึงเข้าใจบทเรียนได้ดี แต่วิชาวิทยาศาสตร์นั้นผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับประสบการณ์

หลาย ๆ ด้าน และบางครั้งอาจจำเป็นต้องร่วมมือกับผู้อื่นในการศึกษาเหตุผลและแก้ปัญหา ดังนั้น เมื่อสร้างบทเรียนโปรแกรมในวิชานี้ จึงทำให้ผลการเรียนของผู้เรียนมีแนวโน้มว่าจะต่ำกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกัน

อนึ่ง จากผลการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนบทเรียนโปรแกรมมีความสามารถในการใช้คำไทยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนนั้น อาจจะเนื่องมาจากกระบวนการเรียนโดยใช้สื่อหรือวิธีการเรียนสองชนิดนี้แตกต่างกัน เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตและสอบถามจากครูประจำวิชาที่ร่วมดำเนินการทดลองพบว่า กลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมนั้น นักเรียนรับผิดชอบตัวเองอย่างเต็มที่ มีสมาธิในการเรียนเป็นอย่างมาก กระตือรือร้นในการเรียน และคงการจะเรียนเพิ่มอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเอง และใช้บทเรียนทดลองจนทดสอบความเข้าใจอยู่ตลอดเวลา จากการเฝ้าคำตอบหรือตอบคำถามในกรอบต่าง ๆ ซึ่งสามารถจะตรวจคำตอบของตนเองได้ทันที และการได้รับผลสำเร็จจากการเรียนตั้งแต่ตอนแรก ๆ จะช่วยให้มีความพยายามและสนใจบทเรียนต่อไปเรื่อย ๆ ผู้เรียนจึงมีความพร้อมและกันตัวในการเรียนตลอดเวลา สภาวะดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของชอร์นไค ในเรื่องกฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึก และกฎแห่งผล นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีโอกาสสอบบทเรียนไต่ถามความถูกต้องโดยไม่ต้องพะวักพะวนกับผู้อื่น ส่วนกระบวนการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แต่ละขั้นตอนนั้นมีเวลาจำกัด ผู้เรียนทุกคนต้องใช้เวลาเท่ากัน ถึงแม้ว่าจะมีความสามารถไม่เท่ากัน ผู้เรียนบางคนจึงไม่มีสมาธิในการเรียนเท่าที่ควร เพราะต้องกังวลเรื่องเวลาซึ่งจะต้องรีบเร่งให้สมาชิกคนอื่น เพื่อไม่ให้คนอื่นต้องคอยตน นอกจากนี้ในขณะที่สมาชิกคนหนึ่ง ๆ เสนอความคิดหรือกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะมีสมาชิกบางคนไม่ตั้งใจฟังหรือดูเพราะมีวุ่นวายใจ เฉพาะชิ้นส่วนของสื่อการเรียนที่ตนได้รับ สนใจเฉพาะงานที่ตนเองได้รับผิดชอบจากกลุ่ม หรือคิดเตรียมเรื่องที่ตนเองต้องเสนอต่อกลุ่ม ทำให้การโยงสัมพันธ์เนื้อหาหรือหลักการสำคัญต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่องกัน และเมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านไปตามขั้นตอนแล้วก็จะหาโอกาสสอบบทเรียนอีก ซึ่งโดยธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาซึ่งเป็นวิชาทักษะนั้น จะคงอาศัยการฝึกฝนทบทวน

น้อย ๆ จากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้อาจสรุปได้ว่า ลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชาและกระบวนการในการเรียนการสอนสองชนิดนี้แตกต่างกัน จึงมีส่วนทำให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีความสามารถในการใช้คำไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

2. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้บทเรียนโปรแกรมสูงกว่าความสามารถก่อนเรียน โดยใช้บทเรียนโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าบทเรียนโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคนอื่น ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและหาคุณภาพของบทเรียนโปรแกรม คือสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตน วิษณุวัฒน์ (รัตน วิษณุวัฒน์ 2517 : 142) ซึ่งค้นพบว่านักเรียนบทเรียนโปรแกรมเรื่องสำนวนไทยทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ หรรษา นิลวิเชียร (หรรษา นิลวิเชียร 2518 : 127) ซึ่งสร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่องโครงสร้างของประโยค แล้วค้นพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวลเพ็ญ ยศพล (นวลเพ็ญ ยศพล 2524 : 41) ซึ่งค้นพบว่าบทเรียนโปรแกรมเรื่องสามัคคีเกศคำฉันท์ ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนในเรื่องนี้ก้าวหน้าขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าบทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมตามมาตรฐานสามารถพัฒนาผู้เรียน คือทำให้ผลการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้จริง ทั้งนี้เพราะผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีโอกาสทบทวนและทดสอบความสามารถของตนเองอยู่ตลอดเวลา การได้ทราบผลการเรียนในทันทีทำให้เกิดความภาคภูมิใจ มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ทำให้เข้าใจและจดจำบทเรียนได้ดี จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนสูงกว่าความสามารถก่อนเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิลส์ (Giles, 1975 : 3383A) ซึ่งศึกษาเรื่องคุณค่าของศูนย์การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา พบว่าศูนย์การเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ครูจัดไว้ให้ เพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทเทียร์ (Whittier, 1973 : 216A) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์จากศูนย์การเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ เด็กชายและเด็กหญิง พบว่านักเรียนเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งสองกลุ่ม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของผู้อื่น ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและผลการใช้ชุดการสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย คือผลการวิจัยของ อาวีย์ เจริญพจน์ (อาวีย์ เจริญพจน์ 2521 : 56) ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ระดับ .01 ผลการวิจัยของ ทักนีย์ เฑาะคงคะ (ทักนีย์ เฑาะคงคะ) ซึ่งคนพบว่าชุดการสอนเรื่องไกรทองทำให้ผู้เรียนมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของ จันทนา ลีนะเสน (จันทนา ลีนะเสน 2521 : 263) ซึ่งคนพบว่าชุดการสอนภาษาไทยสำหรับครูคนเฝ้าที่สร้างขึ้นทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น เป็นเพราะชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีสื่อการเรียนรู้หลายชนิด จึงทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง สนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก เด็กมีโอกาสดelightเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นซึ่งกันและกันและช่วยเหลือกัน ได้เรียนด้วยความสนุกสนาน ทำให้เกิดความพอใจและประทับใจในบทเรียน จึงส่งผลให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและขอคนพบในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะอันอาจจะเป็นประโยชน์
ในด้านการเรียนการสอน และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีความ
สามารถในการใช้คำไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ผู้วิจัย
จึงมีความเห็นว่าผู้สอนวิชาภาษาไทยหรือวิชาอื่นที่มีธรรมชาติของเนื้อหาวิชาคล้ายคลึงกัน ควรจะ
สร้างสื่อการเรียนประเภทบทเรียนโปรแกรมให้มากขึ้น แทนที่จะสนใจสร้างเฉพาะชุดการสอน
แบบศูนย์การเรียนซึ่งใช้กันแพร่หลายแล้ว แม้ว่าการสร้างบทเรียนโปรแกรมอาจจะใช้ทุน
ในการสร้างค่อนข้างสูงกว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน แต่เราก็สามารถจะลดต้นทุน
การผลิตได้ โดยรวมกลุ่มกันทำ และให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในสมุดของตัวเองแทนที่จะเติม
คำตอบลงในบทเรียน บทเรียนนั้นก็จะใช้ไปตลอดโดยไม่จำเป็นต้องหาของมาทำก่อน ๆ สามารถ
ใช้สอนแทนครูและให้นักเรียนที่มากายตนเองนอกเวลาไปอย่างแท้จริง เพราะเพียงแค่
ปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของบทเรียน นักเรียนก็สามารถเรียนได้ ส่วนชุดการสอนแบบ
ศูนย์การเรียนนั้นแม้ว่าต้นทุนการผลิตค่อนข้างจะต่ำก็ตาม เพราะนักเรียนสามารถใช้สื่อการเรียน
ร่วมกันได้ภายในกลุ่มและยังมีคู่มืออื่น ๆ แทนที่จะอยู่ตลอดเวลา ทั้ง ๆ ที่เป็นสื่อการสอนที่ผู้เรียน
สามารถเรียนได้ด้วยตนเองเช่นกัน แต่ครูก็ไม่อาจปล่อยให้เรียนตามลำพังไปอย่างสิ้นเชิง
อย่างบทเรียนโปรแกรม เพราะต้องคอยกระตุ้นหรือควบคุมดูแลให้กระบวนการทำงานของ
แต่ละกลุ่มเป็นไปตามขั้นตอน ต้องคอยควบคุมการเก็บจัดเอกสาร หรือสื่อการเรียนต่าง ๆ
เข้าที่ ต้องสำรวจชิ้นส่วนของสื่อการเรียนในชั้นต่าง ๆ ให้ครบ และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้
ทันทีอยู่เสมอ เมื่อมีส่วนใดขาดตกบกพร่องก็ต้องจัดทำเพิ่มเติมให้ครบ จึงจะใช้การไปต่อไป
จึงเป็นภาระของครูอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเมื่อพิจารณาตามเหตุผลดังกล่าวแล้วจึงเห็นว่าควร
จะหันมาให้ความสนใจในการสร้างบทเรียนโปรแกรมให้มากขึ้น โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับ
เนื้อหาต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้อุทยานการเรียนรู้ได้พัฒนาตัวเองได้ตามขีดความสามารถของตน
และยกระดับคุณภาพของการศึกษาให้สูงขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมมีความสามารถในการใช้คำไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นแนวทางว่าควรใช้บทเรียนโปรแกรมมาช่วยในการสอนซ่อมเสริมนักเรียนในทุกเวลาทั้งในและนอกเวลาเรียน และใช้ได้นักเรียนทุกระดับความสามารถ คือนักเรียนที่เรียนอ่อนจะมีเวลาศึกษาและทบทวนได้เท่าที่ตนเองต้องการ ในขณะที่นักเรียนที่เรียนเก่งก็สามารถพัฒนาความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่

1.3 ควรใช้บทเรียนโปรแกรมช่วยแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น ปัญหาการขาดเรียน และความมีวินัยในห้องเรียน เพราะจากการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่านักเรียนที่เคยขาดเรียนบ่อย ๆ กลับมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน และมีสมาธิในการเรียน ผู้วิจัยคาดว่าถ้ามีบทเรียนประเภทนี้ให้นักเรียนศึกษานอกเวลาเรียนมากขึ้น จะช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างหนึ่งด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนนี้ กับกลุ่มตัวอย่างอื่น โดยขยายขอบเขตของประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งจังหวัด หรือภาคการศึกษา

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน โดยใช้เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือ 6

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้บทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน โดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่ม เช่น ความคงทนในการจำ ทักษะคิด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา เกียรติประวัติ วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป. 258 หน้า
กำชัย ทองหล่อ หลักภาษาไทย พิมพ์ครั้งที่ 4 บำรุงสาส์น 2515, 754 หน้า
จารุวรรณ แสงทอง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมปีที่ 1 เรื่องคำคำศัพท์และกราฟ โดยใช้แบบเรียนโปรแกรม และสื่อ
สำเร็จรูปแบบผสม ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2523, 141 หน้า อักสาเนา
- ณัฏฐา ลินะเสน การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชา
ภาษาไทยสำหรับโรงเรียนครูคนเดียวในจังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 283 หน้า อักสาเนา
- ชม ภูมิภาค "คำราแบบเรียนโปรแกรมกับมหาวิทยาลัยเปิด" วารสารการศึกษา
4 : 11 - 12 มิถุนายน - กรกฎาคม 2525
- ชลธิรา กลัดอยู่ และคนอื่น ๆ การใช้ภาษา เค็ดดไทย 2517, 400 หน้า
- ชวาล แพทย์กุล เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร ม.ป.ป.,
407 หน้า
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุภา สิ้นสกุล ระบบสื่อการสอน
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 194 หน้า
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช 2523, 290 หน้า
- ชูศรี วงศ์วัตะนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 252 หน้า
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ และเริงลักษณ์ โรจนพันธ์ หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยี
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2518, 126 หน้า

- เตือนใจ ทองสำริต บทเรียนสำเร็จรูป ม.บ.ท. 2515, 95 หน้า
- ทัศนีย์ เกษะตุ่งคะ การสร้างชุดการสอนเรื่องไกรทอง สำหรับห้องเรียนแบบ
ศูนย์การเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2521, 182 หน้า อักสำเนา
- นวลเพ็ญ ยศพล การสร้างบทเรียนโปรแกรมสไลด์เทปวิชาวรรณคดีไทย เรื่อง
สามัคคีเภทคำฉันท์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 266 หน้า อักสำเนา
- นิตยา วิชาลาภรณ์ การสร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่องตัวสะกดภาษาไทยสำหรับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515,
139 หน้า อักสำเนา
- นิพนธ์ สุขปรีดี นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2519, 175 หน้า
- บรรชา รัตนวัย การสร้างและทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมสอนวิชาเคมีในชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2516, 48 หน้า อักสำเนา
- บุญชม ศรีสะอาด "สภาพปัญหา สาเหตุ และการปรับปรุงการเรียนการสอน"
ประถมศึกษา 12 : 17 กันยายน 2525
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ "บทเรียนสำเร็จรูป นวัตกรรมที่น่าสนใจ" วิทยาสาร
27 : 15 ตุลาคม 2519
- ประทีป วาทิกทินกร การใช้ภาษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514, 103 หน้า
- ปรัชญา ใจสะอาด การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชา
ภูมิศาสตร์ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2519, 237 หน้า อักสำเนา
- _____ บทเรียนสำเร็จรูปและเครื่องช่วยสอน โรงพิมพ์ทัศนโลกการพิมพ์
ลพบุรี 2522, 173 หน้า

เป็รื่อง กุญท "ลู่ทางการนำเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาในระดับ
ประถมศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 250 หน้า

_____ เทคนิคการเขียนบทเรียนโปรแกรม ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 134 หน้า
ไพโรจน์ เบาใจ คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 33 หน้า
มณี เป็นสุข การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการ
เรียนรู่วิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โดยใช้บทเรียนโปรแกรม
การเรียนแบบศูนย์การเรียนและการเรียนการสอนตามหลักสูตร สสวท. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 289 หน้า

อัครสำเนา
ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และบุญเหลือ ทองเอี่ยม เครื่องสอนและการสอนแบบโปรแกรม
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ม.ป.ป., 152 หน้า

ระวี ภาวิไล "นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา" ปจาวรยสาร 15 : 171
กรกฎาคม - กันยายน 2518

รัชณี ทดณารมย์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 143 หน้า อัครสำเนา
รัตนา วิษุณรัตน์ บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องสำนวนไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 185 หน้า
อัครสำเนา

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ราชบัณฑิตยสถาน
2523, 1053 หน้า

ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2

ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า

วรนาถ วัชรารุ การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่าน

เอาเรื่องสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2518, 185 หน้า อัดสำเนา

วรรณิ โสัมประยูร การเขียนแบบสร้างสรรค์ ภาคหลักสูตรและการสอน คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 176 หน้า

วิเชียร คำจันทร์ การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง

(ม.1) โดยใช้การสอนแบบศูนย์การเรียนกับการสอนแบบปกติ ปรินูชนิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 136 หน้า อัดสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์

ส่วนท้องถิ่น 2520, 442 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงพิมพ์อักษรไทย 2524, 499 หน้า

สนานจิตร สุนทรพิสัย "ประถมศึกษาปัญหาของใคร" ประชาศึกษา 7 : 37

มิถุนายน 2525

สมเดช มุ่งเมือง "โรงเรียนขนาดเล็ก : จุดอ่อนที่สามารถแก้ไขได้" ครูปริทัศน์

6 : 69

สมบุญ คาลยาชีวัน "การสอนเพื่อคิดเป็นทำเป็น" ครูปริทัศน์ 3 : 45 มิถุนายน 2525

สุภา สิ้นสกุล การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน วิชาภาษาอังกฤษ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 243 หน้า

อัดสำเนา

สุมิตรา บุญवास "แนวทางในการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วยปรับปรุงคุณภาพ

ของการศึกษาในระดับประถมศึกษา" ครูปริทัศน์ 6 : 67 มิถุนายน 2525

- Emling, Robert C. "An Evaluation of the use Programmed Instruction at six Dental Schools," Dissertation Abstracts International. 3 : 1378 - A, September, 1975.
- Erickson, Carlton W.H. Fundamental of Teaching with Audio-Visual Technology. London, The McMillan Company, 1970. 660 p.
- Fry, Edward B. Teaching Machines and Programmed Instruction. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1963. 224 p.
- Giles, Magaret Hannah. "Learning Centers : Designs for Learning and Living," Dissertation Abstracts International. 6 : 3383 - A, December, 1975.
- Houston, Robert W. and others. Development Instructional Modules, A Modulas System for Writing Modules. Houston, College of Education University of Houston, 1972. 188 p.
- Kampwerth, Cornelius Leonard. "An Experimental Study of Programmed Tutoring For Reading Instruction of Mental Retardates," Dissertation Abstracts International. 11 : 6212 - A May, 1971.
- Kapfer, Philip G. and Miriam, Kapfer, Introduction to Learning Packages, in Learning Packages in American Education. Englewood Cliffs, New Jersey, 1972.
- Kapfer, Philip G. and Glen F. Ovard, Preparing and Using Individualized Learning Packages for Ungrade. Englewood Cliffs, New Jersey, 1971. 264 p.
- McCall, Robert B. Fundamental Statistic for Psychology. New York, Harcourt, Brace & World, 1970. 419 p.
- Powell, Leonard S. Communication and Learning. London, Sir Issae Pitman and Sons Ltd., 1969. 217 p.
- Prince, Marilyn Miller, and John F. Gusey, "Programmed Instruction Help to Teach Spanish Grammar", in The Modern Language Journal 56 : 491 - 492, January - December, 1972.
- Shunny, John. "A Report on Naval Reserve Russian Course", in The Research on Programed Instruction Annotated Bibliography. p. 94, Ed. by Wilbur Schramm. Washington : U.S. Government Printing Office, 1964.

Spears, Carl Dewey. "A Comparative Analysis of an Adult Learning Center and a formal Adult Education Program with Reference to relected Variables," Dissertation Abstracts International 8 : 4680 - A February, 1974.

Stolurrow, Lawrence M. Teaching by Machine. Washington, U.S. Government Printing Office, 1961. 173 p.

Whittier, Robert Henry. "Relationship of Learning Center Experience to change in attitude and achivement of Girls and Boys," Dissertation Abstracts International. 1 : 216 - A July, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก .

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของบทเรียนโปรแกรม
และชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

แบบทดสอบ ชุดที่ 1

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง.
หน้าคำตอบที่ถูกต้อง (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำพ้องรูปมีลักษณะตามข้อใด
 - ก. เขียนเหมือนกัน อ่านเหมือนกัน
และความหมายเหมือนกัน
 - ข. เขียนเหมือนกัน อ่านเหมือนกัน
แต่ความหมายต่างกัน
 - ค. เขียนเหมือนกัน อ่านต่างกัน
และความหมายต่างกัน
 - ง. เขียนเหมือนกัน ความหมายเหมือนกัน
แต่อ่านต่างกัน
2. ข้อความใดมีคำพ้องรูปอยู่
 - ก. ฉันซื้อผักมาผักเหี่ยวไฟ
 - ข. พอเพลงตะวันตกดิน
เสียงเจียวจาวทั้งสี่ก็เพลงลง
 - ค. กุ้งกุ้งของฉันจับจนปรีแล้ว
แต่ไม่กล้าปรีปากบอกแม่
 - ง. ฉันชอบอ่านเรื่องที่แต่งเป็นโคลง
แต่ไม่ชอบแต่งโคลง
3. คำพ้องรูปมักทำให้เกิดปัญหาอย่างไร
 - ก. ทำให้อ่านผิดบ่อยๆ
 - ข. ทำให้เขียนผิดบ่อยๆ
 - ค. ทำให้ไม่ทราบความหมาย
 - ง. ทำให้อ่านผิดและเขียนผิด
4. คำใดบอกเสียงอ่านไว้อีก
 - ก. นาฏคนตรี อ่านว่า นา-ตะ-คน-ตรี
 - ข. พลชีพ อ่านว่า พระ-ลี-ชีพ
 - ค. ปริยาย อ่านว่า ปรี-ยาย
 - ง. ภรรยา อ่านว่า พัน-ยา
5. คำใดบอกเสียงอ่านไว้ถูกต้อง
 - ก. เทพเจ้า อ่านว่า เทบ-เจ้า
 - ข. อุบัติเหตุ อ่านว่า อุ-บัติ-เหตุ
 - ค. ปรีกหักพัง อ่านว่า ปรีก-หัก-พัง
 - ง. วณอุทยาน อ่านว่า เว-นะ-อุค-
ทะ-ยาน
6. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความต่อไปนี้
อ่านอย่างไร
"คนเสลาคนนี้มีกิ้งก้านสาขาสด้างเสลาดี"

 - ก. เส-ลา , เส-ลา
 - ข. เส-ลา , สะ-เลลา
 - ค. สะ-เลลา , สะ-เลลา
 - ง. สะ-เลลา , เส-ลา

7. คำพ้องเสียงหมายถึงคำที่มีลักษณะอย่างไร
 - ก. อ่านเหมือนกัน เขียนเหมือนกัน
ความหมายต่างกัน
 - ข. อ่านเหมือนกัน เขียนต่างกัน
ความหมายต่างกัน
 - ค. อ่านต่างกัน เขียนต่างกัน
และความหมายต่างกัน
 - ง. อ่านต่างกัน เขียนเหมือนกัน
และความหมายเหมือนกัน

8. ข้อความใดมีคำพ้องเสียงอยู่
- ก. บิดภาคเรียนนั้นจะไปเที่ยวภาคเหนือ
 - ข. พรรคการเมืองต่างๆหยุดพักการหาเสียงลงชั่วคราว
 - ค. พรุ่งนี้พอจะไปที่ศาลจังหวัดเพื่อฟังการพิจารณาคดีของศาล
 - ง. ใครชอบนโยบายของพรรคใดก็เลือกผู้แทนที่สังกัดพรรคนั้น
9. คำพ้องเสียงมักทำให้เกิดปัญหาอย่างไรในการเรียนรู้เรื่องคำ
- ก. ทำให้อ่านผิดไวยากรณ์
 - ข. ทำให้เขียนผิดไวยากรณ์
 - ค. ทำให้ไม่เข้าใจความหมายของคำที่อ่าน
 - ง. ทำให้เลือกคำมาใช้ไม่ตรงกับความหมาย
10. คำที่ออกเสียงว่า สัน ซึ่งมีความหมายว่า เลือก เขียนสะกดอย่างไร
- ก. สรร
 - ข. ศัลย
 - ค. สัณท
 - ง. สรรค
11. คำที่ออกเสียงว่า มะ-หลิก-ตะ-พัน ซึ่งมีความหมายว่า สิ่งที่ทำขึ้น คือคำใด
- ก. มลิตพันธุ
 - ข. มลิตพันธุ
 - ค. มลิตพรรณ
 - ง. มลิตภณ
12. คำที่ออกเสียงว่า พาก ซึ่งมีความหมายว่า พูดตามบท เขียนสะกดอย่างไร
- ก. พาก
 - ข. ภาค
 - ค. ภาคย
 - ง. พากย
13. การอ่านคำพ้องรูปและการเขียนคำพ้องเสียงจะทองคำนี้ถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ
- ก. การเขียนสะกดคำและการอ่าน
 - ข. การเขียนสะกดคำและการเลือกความหมาย
 - ง. การพิจารณาความหมายของคำนั้นและข้อความข้างเคียง
14. คำว่า สระ ถ้าอ่านว่า สะ-หระ จะมีความหมายอย่างไร
- ก. พอก
 - ข. ชำระล้าง
 - ค. ตัวอักษรชนิดหนึ่ง
 - ง. แอ่งน้ำที่ใหญ่กว่าบ่อ
15. คำที่ออกเสียงว่า สับ ซึ่งเขียนสะกดว่า สรรพ มีความหมายตรงตามข้อใด
- ก. ทุกสิ่ง
 - ข. เรืองร้าว
 - ค. ขอยกถวายของมีคม
 - ง. ค่ายากที่ทองแปดความหมาย

แบบทดสอบ ชุดที่ 2

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง.
หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำใดเป็นภาษาปาก
 - ก. บุคร
 - ข. โรงพัก
 - ค. ขาพเจ้า
 - ง. ภาพยนตร์
2. คำใดเป็นคำที่ใช้ในภาษาแบบแผน
 - ก. ลูก
 - ข. รุกเมลิ
 - ค. เทาไทร
 - ง. รับประทาน
3. คำใดเป็นคำสุภาพ
 - ก. วัว
 - ข. หมู
 - ค. เมีย
 - ง. ปัสสาวะ
4. คำใดเป็นคำสามัญ
 - ก. ผัว
 - ข. สุนัข
 - ค. น้ำมูก
 - ง. โรคเรื้อน
5. ข้อความใดใช้คำใดเหมาะสมกับระดับของบุคคล
 - ก. วัวของฉันตลอดลูกเมื่อวานนี้
 - ข. แมถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์
 - ค. ฉันซื้อของไปถวายพระที่กำลังอาพาธ
 - ง. ประเทศไทยเป็นเพื่อนกับทุกประเทศ
6. ข้อใดใช้คำเหมาะสมกับข้อความ
 - ก. แม่หามลูกไปเที่ยวในตอนราตรี
 - ข. ถนนเลียงลูกไวจนใหญ่มา
เป็นสุขทุกทีวราตรี
 - ค. นักเรียนที่ทำความผิดได้รับเชิญให้ออกไป
ให้ออกไปยืนหน้าแถว
 - ง. นายอำเภอถูกเชิญให้ไปเป็นประธาน
ในพิธีไหว้ครูของโรงเรียน
7. ข้อความใดใช้คำไม่เหมาะสม
 - ก. พ่อของฉันเป็นกสิกร
 - ข. ประเทศจีนมีประชากรมากที่สุด
 - ค. ฉันเดินทางไกลหลายวันจึงมีผิวชน
ที่ใบหน้าหลายเมล็ด
 - ง. เถวรูปที่พราหมณ์นับถือได้แก่ พระอิศวร
และพระนารายณ์
8. ข้อความใดใช้คำใดเหมาะสม
 - ก. ชามถนนกรวดใช้ทางมาลาย
 - ข. โปรดฟังประกาศของทางราชการ
 - ค. ปืนกระบอกนั้นขึ้นชื่อเจ้าของไว้ตาม
 - ง. หนังสือเล่มนี้นายวิชัย รักนุกูล
เป็นบรรณาธิการ
9. คำใดมีความหมายต่างจากคำอื่น
 - ก. มาลี
 - ข. นารี
 - ค. ผกา
 - ง. นุปลา

10. คำใดมีความหมายเหมือนกับคำว่าสาคร

- ก. วารี
- ข. พนม
- ค. ทินกร
- ง. พนาคร

11. คำใดมีความหมายคล้ายกัน

- ก. บรรพบุรุษ - รูปร่าง
- ข. คาคะเน - สันนิษฐาน
- ค. ปลอมแปลง - ความสามารถ
- ง. สันฐาน - พระพุทธรูป

12. ข้อความใดที่คำใดถูกตอง

- ก. สิ่งเคลื่อนไหวที่ไม่ไคและมีอายุเกิน 100 ปี เราเรียกว่าโบราณวัตถุ
- ข. น้ำตาล นม ผลไม้ ขนม เราจัดว่าเป็นเครื่องอุปโภค
- ค. คนที่เคยมีชีวิตด้วยการปล้น จักซ์โมย เราเรียกว่าพวกลัมมาชีพ
- ง. การแสดงความเห็นของคนส่วนใหญ่ที่สนับสนุนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราเรียกว่าการลงประชามติ

13. ข้อความใดบอกความหมายของคำว่าไ้ ไม่ถูกตอง

- ก. ผลิตภัณฑ์-ของที่ทำขึ้นหรือประดิษฐ์ขึ้น
- ข. หักถถกรรม-การทำควมมือ , ของที่ทำควมมือ
- ค. นิทรรศการ-ความเห็นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- ง. ฆาตกร-ผู้ที่ฆาหรือทำร้ายผู้อื่นถึงตาย

14. คำใดมีความหมายว่าเป็นผู้กระทำสิ่งนั้นๆ

- ก. พิชกร
- ข. หักถถกรรม
- ค. ฆาตกรรม
- ง. พัฒนาการ

15. คำใดหมายถึงการทำควมเจริญหรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้น

- ก. พิชกร
- ข. วิทยาการ
- ค. พัฒนาการ
- ง. นิทรรศการ

แบบทดสอบ ชุดที่ 3

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง.
 หมายความว่าถูกที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำพูดในข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบ
 - ก. เธอทำเช่นนี้ฉันไม่ชอบเลย
 - ข. วันนั้นฉันไม่อยากจะออกไปไหนเลย
 - ค. ฉันตกใจแทบสิ้นสติเมื่อรู้ว่าเธอถูกรถชน
 - ง. ฉันดีใจที่เธอประสบความสำเร็จในการทำงานครั้งนี้
2. คำพูดในข้อความใดไม่ใช่คำเปรียบเทียบ
 - ก. พอลคนนี้มีบ้านสวยราวกับวิมาน
 - ข. ถนนสายนี้ขรุขระเหมือนผิวมะกรูด
 - ค. บ้านของวารีและวีณาอยู่ใกล้กันแค่อึดใจ
 - ง. นักเรียนควรดูรายการโลกผู้เยาว์ของสถานีโทรทัศน์ของ 7
3. คำว่า " เกดियคนเขากระดุกคำ " เป็นคำเปรียบเทียบชนิดใด
 - ก. คำเปรียบเทียบแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก
 - ข. คำเปรียบเทียบแสดงอาการหรือความเป็นไป
 - ค. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของคน
 - ง. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติต่าง ๆ
4. คำเปรียบเทียบคำใดมักใช้ในเชิงคำเหนืหรือเปรียบเปรย
 - ก. ตาคมเหมือนแซก
 - ข. ขมเหมือนบอระเพ็ด
 - ค. ผมขาวราวกับดอกเลา
 - ง. ใจเสาะเหมือนปลาชิว
5. คำเปรียบเทียบคำใดเป็นคำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติ
 - ก. อวนเหมือนตุ้ม
 - ข. จอเหมือนขอศอก
 - ค. ใจเด่นเป็นตีกดอง
 - ง. ชายดีเหมือนหน้าเททา
6. ข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบตรงตามความนิยม
 - ก. ถนนสายนี้คดเหมือนแม่น้ำ
 - ข. รูานะของเขากับฉันแตกต่างกันเหมือนขมิ้นกับปูน
 - ค. พอลคุมสอบโคะแนนสูงก็อวดดีเหมือนวัวลี้มคีน
 - ง. กิ่งแคเขาี่ยมของของเราไปแล้วเขาก็หายไปเหมือนเขากลับเมฆ
7. ข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบตรงตามความนิยม
 - ก. พอโกรธเป็นไฟจนเมื่อรู้ว่ารถถูกขโมยไป
 - ข. เลขซ้อนซ้ำซ้อนมากทำให้ฉันงงเหมือนลูกผีหลอก
 - ค. ฉันดีใจเหมือนโคะทองเมื่อรู้ว่าสอบเข้าเรียนคอโค
 - ง. ฉันทำงานฉันนี้เสร็จแล้วรู้สึกโล่งใจเหมือนยกภูเขาออกจากอก
8. ข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบไม่ถูกต้องตามความนิยม
 - ก. สามีภรรยาฉันเหมาะสมกันเป็นปี่เป็นขลุ่ย
 - ข. ครอบครัวของเราเคยยากจนจนทองกักกองเกลือกิน

- ค. พอรู้ว่าจะไ้ไปเที่ยววิรัชก็หน้าบาน
เหมือนจันเช็ง
- ง. การชนะการแข่งวันท้ายปัญหาใน
ครั้งนี้ทำให้สมใจมีชื่อเสียงโด่งดัง
เหมือนพลแตก
9. ขอความใ้ใช้คำเปรียบเทียบไม่ถูกต้อง
ตามความนิยม
- ก. นักมวยคนนี้กำลังตั้งข้างสาร
- ข. ผู้หญิงคนนี้ใจแข็งเหมือนเพชร
- ค. แม่เลี้ยงของสุนนารีรายเหมือนเสือ
- ง. ครูประจำชั้นของเราใจก็เหมือน
แม่พระ
10. คำว่าใจกว้าง เรานิยมเปรียบเทียบกับคำใด
- ก. แม่น้ำ
- ข. แม่พระ
- ค. เทพธิดา
- ง. พระเวสสันดร
11. คำว่า อากัฏ เรานิยมเปรียบเทียบกับคำใด
- ก. เหมือนหนู
- ข. เหมือนเตา
- ค. เหมือนนกขมิ้น
- ง. เหมือนเจ้าไม่มีศาล
12. คำว่า สวย เรานิยมเปรียบเทียบกับคำใด
- ก. เหมือนดอกมะลิ
- ข. เหมือนดอกกุหลาบ
- ค. เหมือนกิ่งทองใบหยก
- ง. เหมือนกุหลาบแรกแย้ม
13. คำว่า เหมือนนางพญา
เป็นคำเปรียบเทียบกับคำใด
- ก. คุ
- ข. ใจบุญ
- ค. อวัก
- ง. วางท่าหยิ่ง
14. คำว่าเหมือนหยาดน้ำค้าง
เป็นคำเปรียบเทียบกับคำใด
- ก. ใส
- ข. ใจดี
- ค. ใจเย็น
- ง. บริสุทธิ์
15. คำว่า ราวกับเหาะ เป็นคำเปรียบเทียบกับ
คำใด
- ก. เจ็บหายไป
- ข. เปลี่ยนแปลงเร็ว
- ค. วิ่งหรือแล่นเร็ว
- ง. เวลารวดไปรวดเร็ว

แบบทดสอบ ชุดที่ 4

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดในแต่ละข้อ (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำในข้อใดเป็นคำซ้อนชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำ
 - ก. แยกย้าย
 - ข. เคารพบนอบ
 - ค. คัดเป็นคัดตาย
 - ง. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
2. คำในข้อใดเป็นคำซ้อนชนิดที่มีคำที่ประสมด้วยสระเดียวกันและมีตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน
 - ก. บิดยาก
 - ข. สุนทสนาน
 - ค. ขับใจใส่ส่ง
 - ง. รังเกียจเกียจฉันท
3. คำซ้อนในข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน
 - ก. ศักดิ์สิทธิ์
 - ข. ขวัญเหนือฝ่อ
 - ค. กระเช้าเย้าแห่
 - ง. รังเกียจเกียจฉันท
4. คำว่า คลี่คลาย เป็นคำซ้อนชนิดใด
 - ก. คำที่มีคำซ้ำกันบางคำ
 - ข. คำที่มีเสียงสระเหมือนกัน
 - ค. คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน
 - ง. คำที่มีสระเหมือนกันและมีตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน
5. คำว่า โง่เขลาเบาปัญญา เป็นคำซ้อนชนิดใด
 - ก. คำที่มีคำซ้ำกันบางคำ
 - ข. คำที่มีเสียงสระเหมือนกัน
 - ค. คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน
 - ง. คำที่มีเสียงสระเหมือนกันและมีตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน
6. คำว่า เหยียดหยาม เป็นคำซ้อนที่มีลักษณะตามข้อใด
 - ก. มีพยัญชนะต้นต่างกัน
 - ข. มีพยัญชนะต้นตัวเดียวกัน
 - ค. มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรนำคู่เดียวกัน
 - ง. มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรควบกล้ำคู่เดียวกัน

7. คำใดเหมาะจะนำมาซ้อนกับคำว่า ชัก ใต้
- ไสส่ง
 - ว่องไว
 - ไล่เลียง
 - ไหว้วาน
8. คำใดเหมาะจะนำมาซ้อนกับคำว่า หมายมั่น
- ถันใจ
 - ปั้นมือ
 - ขันแข็ง
 - ปั้นส่วน
9. คำใดเหมาะจะนำมาซ้อนกับคำว่า ลกหยอน
- นอนเสื่อ
 - นอนปรน
 - หยอนใจ
 - ทอนสไบ
10. คำใดเหมาะจะเติมในช่องว่างของข้อความต่อไปนี
- "ตาม _____ ตามเกิด"
- มี
 - อก
 - บุญ
 - เวร
11. คำใดเหมาะจะเติมในช่องว่างของข้อความต่อไปนี
- "บุญ _____ วาสนาส่ง"
- รา
 - มา
 - พา
 - หา
12. คำใดเป็นคำซ้อนที่ไม่ถูกต้องตามความนิยม
- ก่อนรับขวัญได้
 - ยินยอมพร้อมใจ
 - จักรพรรดิส่วน
 - เคลื่อนแคลงแสวงเส

13. คำใดมีลักษณะเป็นคำซ้อนที่ไม่ถูกต้องตามความนิยม
- ก. คิคสอยหอยตาม
 - ข. ลูกตาหลับจับตาตื่น
 - ค. รมย์เขยื้อนเคลื่อนไหว
 - ง. ทอความยาวสาวความยืด
14. ข้อความใดประโยคใดใช้คำซ้อนไม่ถูกต้องตามความนิยม
- ก. จังหวัดของเรามีวัดวาอารามมาก
 - ข. คนที่มีคุณธรรมยอมไม่เบียนเบียนผู้อื่น
 - ค. เมื่อลูกได้พ่อแม่อีกพลอยลาบปลื้มไปด้วย
 - ง. เมื่อกำนันประชุมเสร็จแล้วราษฎรก็ย้ายแยกกันกลับบ้าน
15. ข้อความใดประโยคใดใช้คำซ้อนไม่ถูกต้องตามความนิยม
- ก. การไปอาศัยผู้อื่นอยู่ทำให้เราต้องทนหนาวอมชมอยู่เสมอ ๆ
 - ข. ความสุขและความสำเร็จในชีวิตเป็นสิ่งที่ทุกคนมุ่งมาดปรารถนา
 - ค. คนที่ต้องรู้จักยับยั้งจิตใจไม่ตกเป็นทาสของสิ่งเขี้ยววนต่าง ๆ
 - ง. เขาไม่เคยลครวราศอก ให้แก่คนที่ทำอะไรไม่เหมาะสม
-

ภาคผนวก ข.

- แผนการสอนสำหรับบทเรียนโปรแกรม
- คำชี้แจงสำหรับผู้เรียน
- บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 1
- บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 2
- บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 3
- บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 4

แผนการสอน

สำหรับบทเรียนโปรแกรม

ชุดที่ 1 " คำพ้องรูป และคำพ้องเสียง "

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง ครั้งละ 40 - 55 นาที

ครั้งที่ 1	บทเรียนชุดที่ 1	ตอนที่ 1	ครั้งที่ 2	บทเรียนชุดที่ 1	ตอนที่ 2
ครั้งที่ 3	บทเรียนชุดที่ 1	ตอนที่ 3	ครั้งที่ 4	บทเรียนชุดที่ 1	ตอนที่ 4
ครั้งที่ 5	บทเรียนชุดที่ 1	ตอนที่ 5			

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียนได้เรียนเรื่องคำพ้องรูปและคำพ้องเสียงแล้ว ควรจะมีความสามารถดังนี้ คือ

1. บอกลักษณะสำคัญของคำพ้องรูปได้
2. เลือกข้อความที่มีคำพ้องรูปอยู่ได้ถูกต้อง
3. บอกปัญหาที่เกิดจากคำพ้องรูปได้
4. ระบุได้ว่าคำใดบอกเสียงอ่านไว้ถูกต้อง
5. ระบุได้ว่าคำใดบอกเสียงอ่านไว้ผิด
6. เมื่อกำหนดข้อความที่มีคำที่เขียนเหมือนกันแต่ความหมายต่างกันมาให้ นักเรียนสามารถบอกเสียงอ่านของคำที่เขียนเหมือนกันนั้นได้ถูกต้อง
7. บอกลักษณะสำคัญของคำพ้องเสียงได้
8. เลือกข้อความที่มีคำพ้องเสียงอยู่ได้ถูกต้อง
9. บอกปัญหาที่เกิดจากคำพ้องเสียงได้
10. เมื่อกำหนดเสียงอ่านและความหมายของคำพ้องเสียงบางคำให้ นักเรียนสามารถเลือกคำที่เขียนสะกดได้ถูกต้องตรงกับเสียงอ่านและความหมายที่กำหนดให้ได้
11. บอกได้ว่าการอ่านคำพ้องรูปและการเขียนคำพ้องเสียงจะต้องคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ
12. เมื่อกำหนดรูปคำและเสียงอ่านของคำบางคำให้ นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

สำหรับบทเรียนโปรแกรม

ชุดที่ 2 "คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน"

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 40 - 55 นาที

ครั้งที่ 1 บทเรียนชุดที่ 2 ตอนที่ 1 ครั้งที่ 2 บทเรียนชุดที่ 2 ตอนที่ 2

ครั้งที่ 3 บทเรียนชุดที่ 2 ตอนที่ 3 ครั้งที่ 4 บทเรียนชุดที่ 2 ตอนที่ 4

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียนได้เรียนเรื่องคำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน จบแล้วควรจะสามารถดังนี้คือ

1. ระบุได้ว่าคำใดเป็นภาษาปาก
2. ระบุได้ว่าคำใดเป็นภาษาแบบแผน
3. ระบุได้ว่าคำใดเป็นคำสุภาพ
4. ระบุได้ว่าคำใดเป็นคำสามัญ
5. เลือกข้อความที่ใส่คำใดเหมาะสมกับระดับของบุคคลใดถูกต้อง
6. ระบุได้ว่าข้อความใดใส่คำใดเหมาะสมกับข้อความ หรือเรื่องราวใด
7. เลือกข้อความที่ใส่คำไม่เหมาะสมใด
8. เลือกคำที่มีความหมายต่างจากคำอื่นใด
9. เลือกคำที่มีความหมายเหมือนกับคำที่กำหนดให้ใด
10. ระบุได้ว่าคำในข้อใดบอกความหมายไว้ไม่ถูกต้อง
11. เลือกข้อความที่ใส่คำใดถูกต้องตรงกับความหมาย
12. ระบุได้ว่าคำในข้อใดบอกความหมายไว้ไม่ถูกต้อง
13. เลือกคำที่มีความหมายตามที่กำหนดให้ใด

แผนการสอน

สำหรับบทเรียนโปรแกรม

ชุดที่ 3 "คำเปรียบเทียบ"

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 40 – 55 นาที

ครั้งที่ 1 บทเรียนชุดที่ 3 ตอนที่ 1 ครั้งที่ 2 บทเรียนชุดที่ 3 ตอนที่ 2

ครั้งที่ 3 บทเรียนชุดที่ 3 ตอนที่ 3 ครั้งที่ 4 บทเรียนชุดที่ 3 ตอนที่ 4

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียนได้เรียนเรื่องคำเปรียบเทียบจบแล้ว ควรจะมีความสามารถ
ดังนี้

1. ระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบ
2. ระบุได้ว่าข้อความใดไม่ใช่คำเปรียบเทียบ
3. บอกได้ว่าคำเปรียบเทียบที่กำหนดให้เป็นคำเปรียบเทียบในลักษณะใด
4. ระบุได้ว่าคำเปรียบเทียบคำใดที่กล่าวในเชิงตำหนิหรือเปรียบเปรย
5. ระบุได้ว่าคำเปรียบเทียบคำใดที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติ
6. ระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบได้ถูกต้องตามความนิยม
7. เลือกคำบอกเล่าต่าง ๆ มาใช้กับคำเปรียบเทียบที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
8. เมื่อกำหนดคำเปรียบเทียบมาให้สามารถระบุได้ว่าคำเปรียบเทียบคำนั้น

ใช้กับคำบอกเล่าคำใด

แผนการสอน
สำหรับบทเรียนโปรแกรม

ชุดที่ 4 "คำซ่อนเสียงสัมผัส"

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 40 - 55 นาที

ครั้งที่ 1 บทเรียนชุดที่ 4 ตอนที่ 1 ครั้งที่ 2 บทเรียนชุดที่ 4 ตอนที่ 2

ครั้งที่ 3 บทเรียนชุดที่ 4 ตอนที่ 3 ครั้งที่ 4 บทเรียนชุดที่ 4 ตอนที่ 4

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียน เรียนเรื่องคำซ่อนเสียงสัมผัสจบแล้ว ควรจะมีความสามารถ
ดังนี้

1. ระบุได้ว่าคำในข้อใดเป็นคำซ่อนชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำ
2. ระบุได้ว่าคำในข้อใดเป็นคำซ่อนชนิดที่มีคำที่ประสมด้วยสระเสียงเดียวกัน
และมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน
3. ระบุได้ว่าคำในข้อใดเป็นคำซ่อนชนิดที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน
4. บอกได้ว่าคำซ่อนที่กำหนดให้เป็นคำซ่อนชนิดใด
5. เลือกคำที่เหมาะสมจะนำมาซ่อนกับคำที่กำหนดให้
6. เมื่อกำหนดกลุ่มคำซ่อนที่มีคำบางคำหายไป นักเรียนสามารถเลือกคำ
ที่เหมาะสมที่จะเติมให้คำนั้นสมบูรณ์ได้
7. ระบุได้ว่าข้อความในประโยคใดใช้คำซ่อนได้ถูกต้องตามความนิยม
8. ระบุได้ว่าข้อความในประโยคใดใช้คำซ่อนไม่ตรงตามความนิยม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

บทเรียนที่นักเรียนจะได้เรียนต่อไปนี้เรียกว่า "บทเรียนโปรแกรม" เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองโดยไม่ต้องใช้ครูสอน เพราะบทเรียนโปรแกรมจะทำหน้าที่ให้ความรู้แก่นักเรียนแทนครู ฉะนั้น นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของบทเรียนอย่างเคร่งครัด มีสมาธิและความตั้งใจอย่างจริงจัง จึงจะมีความรู้และเข้าใจบทเรียนได้ดี

ลักษณะของบทเรียนและวิธีปฏิบัติตนของนักเรียนมีดังนี้

1. บทเรียนแต่ละชุดหรือแต่ละเรื่องจะแบ่งเนื้อหาเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจะเสนอเนื้อหาย่อยทีละน้อย ๆ เนื้อหาย่อยแต่ละส่วนเรียกว่า "กรอบ" แต่ละกรอบจะมีหมายเลขบอกลำดับที่ของกรอบไว้ในตอนต้นของกรอบนั้น และเมื่อจบกรอบแต่ละกรอบจะมีเส้นคั่นระหว่างกรอบนั้นกับกรอบถัดไปด้วย
2. นักเรียนต้องศึกษาไปตามลำดับขั้นทุกกรอบ จากกรอบแรกถึงกรอบสุดท้าย อย่าอ่านข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งหรือคำใดคำหนึ่งแม้แค่คำเดียว เพราะจะทำให้เข้าใจไม่ถูกต้อง หรือจับใจความไม่ได้
3. บทเรียนแต่ละกรอบจะมีข้อความให้นักเรียนอ่าน การชี้แนะหรือเน้นให้สังเกต เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้และติดตามเรื่องราวไปที่ละขั้น บางกรอบอาจเว้นที่ว่างไว้ให้นักเรียนเติมคำตอบ หรือมีคำตอบให้เลือกตอบ เพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียน
4. นักเรียนจะสามารถตรวจคำตอบของตัวเองได้ทันทีว่า คำตอบที่นักเรียนตอบในแต่ละกรอบนั้นถูกหรือผิด โดยตรวจจากคำตอบซึ่งเขียนไว้ทางขวามือหน้ากรอบถัดไป (โปรดจำไว้ว่าคำตอบที่อยู่ตรงกับกรอบใด จะไม่ใช่เป็นคำตอบของกรอบนั้น แต่จะเป็นคำตอบของกรอบก่อนสังเกตได้จากหมายเลขที่กำกับไว้ หน้าคำตอบซึ่งจะบอกให้รู้ว่าเป็นคำตอบของกรอบที่เท่าไร)
5. การตรวจคำตอบนั้นให้เปรียบเทียบคำตอบของตัวเองกับคำตอบ ถ้าคำตอบตรงกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกันกับคำตอบแสดงว่านักเรียนตอบถูก และเรียนกรอบถัดไปได้ แต่ถ้าตอบผิดแสดงว่ายังไม่เข้าใจ จึงควรทบทวนความรู้จากกรอบก่อน ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่งถ้าสงสัย หรือมีปัญหาใด ๆ ให้ถามครูผู้ควบคุมได้ทันที

6. ผู้เรียนต้องข้อสัคยต่อตนเอง ไม่เปิดดูคำเฉลยจนกว่าจะเก็บคำตอบครบทุกข้อ หรือ เลือกคำตอบในกรอบนั้นครบทุกข้อแล้ว

7. เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเลื่อนมองเห็นคำตอบโดยบังเอิญ ก่อนเรียนกรอบใดควร ใช้สมุดหรือแผ่นกระดาษปิดข้อความที่เป็นคำเฉลยซึ่งอยู่ทางซ้ายมือ หรือปิดข้อความในกรอบถัดไปได้ โดยวางกระดาษที่ใช้ปิดนั้นไว้ใต้กรอบที่กำลังจะเรียน

8. ถ้ากรอกใบไม่เว้นที่ให้เก็บคำตอบ หรือไม่มีคำสั่งให้เลือกคำตอบ ก็แสดงว่ากรอบนั้น ไม่ต้องการให้นักเรียนตอบคำถาม แต่ต้องการให้นักเรียนทำความเข้าใจหรือเรียนรู้จากกรอบนั้น เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการเรียนหรือตอบคำถามในกรอบอื่น ๆ ต่อไป

9. คำถามแต่ละข้อไม่ใช่ข้อสอบ จึงไม่ต้องกังวลและอับอายเมื่อตอบผิด แต่ให้ถือว่า คำตอบที่ผิดนั้นเป็นสัญญาณที่เตือนให้รู้ว่ายังเริ่มยังไม่เข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ควรจะทบทวนและ ตั้งใจทำความเข้าใจให้มากขึ้น และจดจำไว้เพื่อปรับปรุงตัวเองต่อไป

10. บทเรียนนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พบความจริงด้วยตนเองว่า การตอบคำถามได้ถูกต้อง โดยไม่แอบดูคำตอบนั้นเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจเพียงใด ความรู้สึกเช่นนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้โดยถ้า นักเรียนไม่ข้อสัคยต่อตนเอง และไม่ข้อสัคยต่อบทเรียนซึ่งทำหน้าที่เสมือนครูของนักเรียน

บทเรียนโปรแกรม

ชุดที่ 1

" คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง "

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 1 ตอนที่ 1

" ลักษณะและความหมายของคำพ้องรูป "

	1. คำในภาษาไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก และแต่ละคำมีลักษณะแตกต่างไปจากคำอื่นมากบ้างน้อยบ้าง แต่ยังมีคำบางคำที่มีลักษณะบางอย่างเหมือนกับคำอื่น เช่น เขียนเหมือนกัน หรืออ่านเหมือนกัน และบางคำก็มีความหมายเหมือนกัน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่างนี้ แล้วสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ 1. พอลงไปจับปลาใน<u>สระ</u> 2. นักเรียนหลายคนมักเขียน<u>สระ</u>เอื้อะผิด นักเรียนจะเห็นได้ว่าคำที่ขีดเส้นใต้ทั้ง 2 คำนี้ มีลักษณะที่เหมือนกัน ซึ่งเห็นได้ชัดอยู่อย่างหนึ่ง คือ <u>เขียนเหมือนกัน</u> ดังนั้น คำว่า <u>สระ</u> ในประโยคที่ 1 กับ 2 มีส่วนที่เหมือนกันคือ _____
1. <u>เขียนเหมือนกัน</u> (ดีมาก ที่ตอบถูกต้องตั้งแต่ข้อแรก)	2. คำว่า <u>สระ</u> และ <u>สระ</u> ในประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 เขียนเหมือนกัน เพราะประกอบด้วยรูปพยัญชนะและรูปสระที่เหมือนกัน คือ มี <u>ส</u> กับ <u>ร</u> ซึ่งเป็นพยัญชนะ และมีรูปสระ <u>ะ</u> ดังนั้น เราจึงกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า คำทั้ง 2 คำนี้มี<u>รูปเหมือนกัน</u> คำที่มี _____ เหมือนกัน คือคำที่<u>เขียนเหมือนกัน</u>
2. <u>รูป</u> (คงไม่ผิดนะ)	3. นักเรียนลองอ่านประโยคต่อไปทั้ง 2 ประโยค แล้วตอบคำถาม 1. ในบึงมี<u>จอกแหน</u>มาก 2. คนไทยทุกคนต้องหวง<u>แหน</u>แผ่นดินไทย คำที่ขีดเส้นใต้ทั้ง 2 คำนี้ เขียน _____ กัน หรือเรียกว่า _____ เหมือนกัน

3. ถูกต้องแล้ว ของแรกเดิม คำว่า <u>เหมือน</u> ของหลังเดิม คำว่า <u>รูป</u>	4. ต่อไปนี้เราต้องมาอ่านออกเสียงประโยคต่อไปนี้ทีละประโยค โดยเน้นการออกเสียงคำที่ขีดเส้นใต้ แล้วสังเกตวิธีออกเสียงอ่านของคำนั้นๆ ในวงเล็บท้ายประโยค 1. พอลงไปจับปลาใน<u>สระ</u> (อ่านว่า <u>สะ</u>) 2. นักเรียนบางคนเขียน<u>สระ</u>เอื้อะผิด (อ่านว่า <u>สะ-หระ</u>) จะเห็นได้ว่า คำว่า<u>สระ</u> ในประโยคที่ 1 และในประโยคที่ 2 นั้น ถึงแม้จะเขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกัน คือ <u>สระ</u> ในประโยคที่ 1 ออกเสียงว่า <u>สะ</u> <u>สระ</u> ในประโยคที่ 2 ออกเสียงว่า <u>สะ-หระ</u> ดังนั้น คำว่า <u>สระ</u> 2 คำนี้จึงเขียนเหมือนกัน(รูปเหมือนกัน) แต่ออกเสียง _____ กัน
4. <u>ต่าง</u> (ตอบว่าไม่เหมือน ก็ถูก)	5. คำว่า <u>สระ</u> ทั้ง 2 คำ ที่นักเรียนได้อ่านมาแล้วนั้น นอกจากจะออกเสียงหรืออ่านต่างกันแล้ว ยังมีความหมายต่างกันด้วย คือ พอลงไปจับปลาใน<u>สระ</u> (สระคำนี้ หมายถึงสระน้ำที่คนขุดหรือเกิดเอง) นักเรียนบางคนเขียน<u>สระ</u>เอื้อะผิด (สระคำนี้หมายถึง รูปสระที่ใช้ในการเขียนคำต่างๆ) สรุปได้ว่า คำว่า <u>สระ</u> ในประโยค 2 ประโยคนี้นี้ เขียนเหมือนกัน (มีรูปเหมือนกัน) แต่ออกเสียงอ่าน _____ และมี _____ ต่างกันด้วย
5. <u>ต่างกัน</u> <u>ความหมาย</u> (คงเดิมถูกทั้ง 2 ข้อ)	6. คำที่มีรูปเหมือนกันแต่อ่านต่างกันและมีความหมายต่างกัน เช่น <u>สระ</u> กับ <u>สระ</u> นี้ เราจัดว่าเป็นคำพ้องรูป เพราะเหมือนกันเฉพาะรูปคำเท่านั้น ส่วนการอ่านและความหมายต่างกัน (กรอบนี้ไม่ต้องตอบคำถาม)

7. คำที่มีรูปเหมือนกัน แต่ออกเสียงอ่านต่างกัน และมีความหมายต่างกัน มีอยู่หลายคำ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่างนี้ทีละข้อ โดยดูตามแนวตั้งคือจากข้างบนลงมาล่างก่อนเพื่อจะได้ทราบว่าคำนั้นๆ เขียนอย่างไร อ่านอย่างไร และมีความหมายอย่างไร จากนั้นจึงดูจากซ้ายมือไปทางขวามือ เพื่อเปรียบเทียบคำที่อยู่ในข้อเดียวกันทีละลักษณะ คือ เปรียบเทียบรูปคำ เสียงอ่าน และความหมาย

1) เสียงคนกริ้ววามา <u>เพลา</u> คำ อ่านว่า <u>เพ-ลา</u> หมายถึง <u>เวลา</u>	1) รถชนกันจน <u>เพล</u> หัก อ่านว่า <u>เพล</u> (ออกเสียง พ ควบ ล) หมายถึง <u>แกนที่ใส่ล้อรถ</u>
2) กุ้งมี <u>กรี</u> แหลมอยู่ที่หัว อ่านว่า <u>กรี</u> (ออกเสียง ก ควบ ร) หมายถึง <u>อวัยวะส่วนหนึ่งของกุ้ง</u> <u>อยู่ตอนหัว มีปลายแหลม</u>	2) <u>กรี</u> ซางงอนซ่อนรับกล้วย อ่านว่า <u>กะ-รี</u> หมายถึง <u>ขาง</u>
3) ในบึงมี <u>จอก</u> <u>แทน</u> มาก อ่านว่า <u>แทน</u> (ท นำ น) หมายถึง <u>พืชน้ำจืดหนึ่ง</u>	3) คนไทยคงหวง <u>แทน</u> แผ่นดินไทย อ่านว่า <u>แทน</u> (น สะกด) หมายถึง <u>หวง</u>

จะเห็นว่า คำทั้ง 3 คู่ข้างต้นนี้ คือ เพล กับ เพล , กรี กับ กรี และ แทน กับ แทน เป็นคำที่ออกเสียงอ่านต่างกัน และมีความหมาย _____ แต่มีรูป _____

คำแต่ละคู่ในข้อเดียวกันในตัวอย่างข้างต้นนี้จึงถือว่าเป็นคำพ้อง _____ ทั้งสิ้น

7. <u>ต่าง</u> <u>กัน</u> <u>เหมือน</u> <u>กัน</u> <u>รูป</u> (เติมถูกทั้ง 3ช่องให้ไหม)	8. <u>คำ</u><u>บาง</u><u>คำ</u><u>เขียน</u><u>เหมือน</u><u>กัน</u><u>เพียง</u><u>บาง</u><u>ส่วน</u>(มี<u>รูป</u><u>พ้อง</u><u>กัน</u><u>เพียง</u><u>บาง</u><u>ส่วน</u>) <u>แต่</u><u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ต่าง</u><u>กัน</u> <u>และ</u><u>อ่าน</u><u>ต่าง</u><u>กัน</u> เช่น <u>ปริ</u><u>ทรร</u><u>ศน์</u> อ่านว่า <u>ปะ-ริ-ทัก</u> หมายถึง <u>ข้อ</u><u>ถ้อย</u><u>ชนิ</u><u>ทหนึ่ง</u>ใช้<u>ดู</u><u>สิ่ง</u><u>ต่าง</u><u>ๆ</u> <u>เมื่อ</u><u>มี</u><u>เครื่อง</u><u>กีด</u><u>ขวาง</u><u>มา</u><u>บัง</u><u>สาย</u><u>ตา</u><u>เรา</u><u>ไว้</u> <u>ปริ</u><u>ซึม</u> อ่านว่า <u>ปริ-ซึม</u> หมายถึง <u>แห่ง</u><u>แคว</u><u>ตัน</u> มี<u>ค้ำ</u><u>น</u><u>ทุก</u><u>ค้ำ</u><u>น</u>เป็น <u>รูป</u><u>สี่</u><u>เหลี่ยม</u> <u>ปลาย</u><u>ทั้ง</u><u>สอง</u><u>ข้าง</u><u>เท่า</u><u>กัน</u> <u>ปริ</u><u>ยาย</u> อ่านว่า <u>ปะ-ริ-ยาย</u> หมายถึง <u>กล่าว</u><u>โดย</u><u>อ้อม</u> , <u>อ้อม</u> <u>จะ</u><u>เห็น</u><u>ได้</u><u>ว่า</u> <u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u><u>ทรร</u><u>ศน์</u> , <u>ปริ</u><u>ซึม</u> , <u>และ</u><u>ปริ</u><u>ยาย</u> มี<u>ส่วน</u><u>ที่</u><u>เหมือน</u><u>กัน</u> <u>อยู่</u><u>ตรง</u><u>ตอน</u><u>ต้น</u><u>ของ</u><u>คำ</u> คือ<u>ทุก</u><u>คำ</u><u>ขึ้น</u><u>ต้น</u><u>ด้วย</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> _____ <u>ส่วน</u><u>การ</u><u>อ่าน</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u> นั้น<u>อ่าน</u><u>ต่าง</u><u>กัน</u> คือ อ่านว่า <u>ปะ-ริ</u> กับ <u>ปริ</u>
8. <u>ปริ</u>	9. <u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ของ</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u><u>ทรร</u><u>ศน์</u> , <u>ปริ</u><u>ซึม</u> , <u>และ</u><u>ปริ</u><u>ยาย</u> <u>ต่าง</u><u>กัน</u><u>ทั้ง</u><u>3</u><u>คำ</u> <u>และ</u><u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ที่</u><u>กำหนด</u><u>ไว้</u><u>ใน</u><u>กรอบ</u><u>ที่</u> 7 นั้น <u>ไม่ได้</u><u>ถือ</u><u>ว่า</u>เป็น<u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ของ</u> <u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u> <u>โดยเฉพาะ</u> แต่เป็น<u>ความ</u><u>หมาย</u><u>รวม</u><u>ของ</u><u>คำ</u><u>นั้น</u><u>ๆ</u> เช่น <u>ข้อ</u><u>ความ</u><u>ที่</u><u>ว่า</u> <u>กล่าว</u><u>โดย</u><u>อ้อม</u> <u>ไม่ใช่</u>เป็น<u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ของ</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u> <u>แต่</u>เป็น<u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ของ</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u><u>ยาย</u> <u>และ</u><u>ข้อ</u><u>ความ</u><u>ที่</u><u>ว่า</u> <u>แห่ง</u><u>แคว</u><u>ตัน</u> <u>ก็</u><u>ไม่ใช่</u>เป็น<u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ของ</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u> <u>แต่</u>เป็น<u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ของ</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u><u>ซึม</u> <u>ดังนั้น</u><u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u><u>ทรร</u><u>ศน์</u> , <u>ปริ</u><u>ซึม</u> , <u>และ</u><u>ปริ</u><u>ยาย</u> <u>จึง</u><u>มี</u><u>ความ</u><u>หมาย</u> _____<u>กัน</u>
9. <u>ต่าง</u>	10. <u>สรุป</u><u>ได้</u><u>ว่า</u> <u>คำ</u><u>ว่า</u> <u>ปริ</u><u>ทรร</u><u>ศน์</u> , <u>ปริ</u><u>ซึม</u> , <u>และ</u><u>ปริ</u><u>ยาย</u> เป็น<u>คำ</u><u>พ้อง</u><u>รูป</u><u>ที่มี</u><u>รูป</u> <u>เหมือน</u><u>กัน</u><u>เพียง</u><u>บาง</u><u>ส่วน</u> คือ<u>ส่วน</u><u>ที่</u><u>อยู่</u><u>ตอน</u> _____ <u>ของ</u><u>คำ</u> <u>แต่</u><u>การ</u><u>อ่าน</u><u>คำ</u><u>ที่</u><u>เหมือน</u><u>กัน</u><u>ใน</u><u>ตอน</u><u>ต้น</u><u>นี้</u> <u>ออก</u><u>เสียง</u> _____ <u>กัน</u> <u>และ</u> <u>ความ</u><u>หมาย</u><u>ก็</u><u>ต่าง</u><u>กัน</u>

10. <u>ช่องแรกเดิม</u> <u>ต้น</u> (เดิม <u>หน้า</u> <u>ก็ถูก</u>) <u>ช่องหลังเดิม</u> <u>ทาง</u>	11. ตัวอย่างคำพ้องรูปที่มีรูปพ้องกันบางส่วน ยังมีอีกหลายคำ ให้นักเรียนดูตัวอย่างต่อไปนี้ที่ละข้อ สังเกต <u>รูปคำ</u> <u>เสียงอ่าน</u> และ <u>ความหมาย</u>ของคำที่อยู่ในข้อเดียวกัน 1) <u>ขัน</u> อ่านว่า <u>หัน</u> หมายถึง <u>ข้าวเปลือก</u> <u>ขันพืช</u> อ่านว่า <u>หัน-ยะ-พืช</u> หมายถึง <u>พืชพวกข้าว</u> 2) <u>นาฏ</u> อ่านว่า <u>นาค</u> หมายถึง <u>นางละคร</u> <u>นาฏศิลป์</u> อ่านว่า <u>นาค-ตะ-สิน</u> หมายถึง <u>ศิลปะแห่งการพ้อนรำ</u> <u>นาฏดนตรี</u> อ่านว่า <u>นา-ตะ-คน-ตรี</u> หมายถึง <u>ลิเก</u> จะเห็นว่าในข้อ 1 มีคำที่เขียนเหมือนกัน คือ <u>ขัน</u> คำว่า <u>ขัน</u> ออกเสียงต่างกันได้ 2 อย่าง คือ 1) <u>หัน</u> 2) <u>หัน-ยะ</u> ในข้อ 2 มีคำที่เขียนเหมือนกันคือ คำว่า <u>นาฏ</u> ซึ่งออกเสียงต่างกัน เป็น 3 อย่าง คือ 1) <u>นาค</u> 2) <u>นาค-ตะ</u> 3) _____
11. <u>ถูกแล้วคำตอบ</u> คือ <u>นา-ตะ</u>	12. คำบางคำเขียนเหมือนกัน (รูปเหมือนกัน) แต่อ่านต่างกันได้เป็น2อย่าง โดยที่ความหมายไม่ต่างกัน เช่น ภรรยา อ่านว่า <u>พัน-ระ-ยา</u> หมายถึง <u>เมีย</u> ภรรยา อ่านว่า <u>พัน-ยา</u> หมายถึง <u>เมีย</u> เทศนา อ่านว่า <u>เทก-สะ-หนา</u> หมายถึง <u>สั่งสอน</u> เทศนา อ่านว่า <u>เท-สะ-นา</u> หมายถึง <u>สั่งสอน</u> <u>คำที่เขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงได้2อย่าง ทั้งๆที่มีความหมาย</u> <u>อย่างเดียวกันนี้</u> ผู้แต่งตำราบางท่านจัดว่า<u>เป็นคำพ้องรูปด้วย</u> คำพ้องรูปพวกนี้นับว่าแปลกไปจากคำพ้องรูปที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว ในตอนต้นๆ คือคำพ้องรูปโดยทั่วไปมักมีความหมายต่างกัน แต่คำพ้องรูป ที่นักเรียนได้เรียนในกรอบนี้มีความหมายเหมือนกัน

	13. สรุปได้ว่า คำพ้องรูปมีทั้งชนิดที่มีรูปพ้องกันทั้งคำ และชนิดที่มีรูปพ้องกันเพียงบางส่วน คำที่จัดว่าเป็นคำพ้องรูปนั้นจะต้องมีรูปเหมือนกัน แต่ออกเสียงต่างกัน และมักจะมี ความหมายต่างกัน คำใดที่เหมือนกันทั้งรูปและเสียง หรือเหมือนกันทั้งรูป เสียง และ ความหมาย เราไม่จัดว่าเป็นคำ _____ แต่ถือว่าเป็นคำเดียวกัน ดังนั้น คำที่จะจัดว่าเป็นคำพ้องรูป จะต้องมีลักษณะครบทั้ง 3 อย่างคือ 1) มี _____ เหมือนกัน 2) ออกเสียงอ่าน _____ 3) มักจะมี _____ ต่างกัน
13. <u>พ้องรูป</u> 1) รูป _____ 2) <u>ต่างกัน</u> 3) <u>ความหมาย</u>	14. ดังนั้น คำพ้องรูป จึงหมายถึงคำที่มี _____ เหมือนกัน แต่ _____ และ _____
14. ช่องแรกเติม รูป _____ ช่องที่2 เติม _____ <u>ออกเสียงอ่าน -</u> <u>ต่างกัน</u> ช่องที่3 เติม _____ <u>ความหมายต่างกัน</u> (เก่งมาก)	15. คำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคต่อไปนี้ เป็นคำพ้องรูปหรือไม่ (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าคำตอบที่เลือก) 1) ลูกก็แฉะแม่แม่จูก ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น 2) กำลังของพายุเริ่มเพลาลงเมื่อเพลายืน ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น 3) ถ้าเธออยากไ้แห่นไปเลี้ยงปลาก็ไปดักในสระหลังบ้านฉันได้ ฉันไม่หวงแห่นหรอก ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น

15. 1) <u>ไม่เป็น</u> 2) <u>เป็น</u> 3) <u>เป็น</u>	16. เป็นอย่างไรบ้าง ตอบคำถามถูกทั้งหมดหรือไม่ ถ้าตอบถูกหมดก็แสดงว่าเข้าใจเรื่องความหมายและลักษณะของคำพ้องรูปดีแล้ว ถ้ายังตอบผิดมาก ก็พยายามหาเวลาทบทวนใหม่ให้เข้าใจจนกระทั่งบทเรียนชุดที่ 1 ตอนที่ 1 จบเพียงแค่นี้ ขอให้ทุกคนโชคดี
---	--

2. 3) <u>สะ-หระ</u> 4) <u>สะ</u> (คีมาก ที่ตอบถูกทั้ง2ข้อ)	3. คอไปนี้ให้นักเรียนศึกษาวิธีอ่าน และความหมายของคำที่เขียนว่า <u>เพล</u> <u>เพล</u> อ่านว่า <u>เพ-ลา</u> หมายถึง เวลา, คราว <u>เพล</u> อ่านว่า <u>เพล</u> (พ ควบ ล) แปลว่า เปาลง, ขา, ตัก จากความรู้ข้างต้นนี้ ขอให้เรียนลองบอกเสียงอ่านของคำที่เขียนว่า <u>เพล</u> ในประโยคต่อไปนี้ 1) พอลม<u>เพล</u><u>เพล</u>ก็สายันท์ (สายันท์ แปลว่า เวลาเย็น) <u>เพล</u>คำแรกอ่านว่า _____ <u>เพล</u>คำหลังอ่านว่า _____ 2) แม่เตือนลูกชายว่าให้<u>เพล</u>ๆการเที่ยวเตร่ลงบ้างเพราะใกล้ จะสอบแล้ว <u>เพล</u> อ่านว่า _____ 3) พระโอรสขบพระพักตร์ลงกับพระ<u>เพล</u>ของพระชนนี <u>เพล</u> อ่านว่า _____
3. 1) คำแรก อ่านว่า <u>เพล</u> คำหลังอ่านว่า <u>เพ-ลา</u> 2) <u>เพล</u> 3) <u>เพล</u> (ใครตอบถูก ทุกข้อขอชมว่า เก่งมาก)	4. คำที่เขียนว่า <u>เส</u> ออกเสียงได้ 2 อย่าง และความหมายต่างกันคือ ออกเสียงว่า <u>เส-ลา</u> หมายถึง หิน , ภูเขา ออกเสียงว่า <u>สะ-เหล</u> หมายถึง สวยงาม, เกดียงเกลา, ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ขอให้เรียนลองบอกเสียงอ่านของคำว่า<u>เส</u> จากกลอนต่อไปนี้ ที่ริมเชิง<u>เส</u>ลานาใหญ่ ล้วนกอไม้แสดล้าง<u>เส</u>เห็น คำว่า <u>เส</u> ในวรรคแรก ออกเสียงว่า _____ คำว่า <u>เส</u> ในวรรคหลัง ออกเสียงว่า _____

4.

เส-ลาสะ-เหลา

(คงตอบถูก

ทั้ง 2 ข้อ นะ)

5. ให้นักเรียนอ่านตารางคำต่อไปนี้ โดยสังเกตการอ่าน และ ความหมาย
ของคำที่เขียนเหมือนกันในแต่ละข้อ

รูปคำ	เสียงอ่าน	ความหมายหรือคำแปล
1) แหม	แหม (ม สะกค)	ชื่อพืชชนิดหนึ่งมีกลิ่นฉุนๆ รื่นน้ำ หรือชายป่า
แหม	ชะ-แม	ชายเขา
		คนเขมร
2) พลี	พลี (พ ควบ ล)	บวงสรวงเชิญเอามา
พลี	พะ-ลี	การบูชา, พิธีบูชา, เสียสละ, มีกำลัง
3) ทนุ	ทะ-หนุ	ชื่อเต่าทะเลชนิดหนึ่ง
ทนุ	ทะ-นุ	คว, ทน, หนัก (เป็นคำที่ใช้เฉพาะในภาษาเขียน หรือ คำประพันธ์ ไม่ใช้ในการพูดจากันทั่วไป)

ขอให้นักเรียนบอกเสียงอ่านของคำที่ขีดเส้นใต้ ในประโยคต่างๆต่อไปนี้
โดยเขียนไว้ในวงเล็บ

- 1) เขาเห็นคนร้ายชาวแหม () ซ่อนตัวอยู่ในป่าแหม ()
- 2) ทหารยอมพลี () ชีวิตเพื่อป้องกันชาติ
- 3) ไข่เต่าทนุ () เราเรียกว่าไข่จะละเมียด
- 4) ทนุ แหม () เป็นพืชที่ขึ้นปนกับต้นอื่น

5. 1) ซอ<u>ง</u>-<u>ร</u>ก-เตี<u>ม</u> <u>ชะ-</u>แม ซอ<u>หฺลึง</u>-เตี<u>ม</u> <u>แฆ</u>m 2) พะ-ดี 3) ตะ-หนุ 4) แฆm (เยี่ยมมาก)	6. คำบางคำเขียนเหมือนกันเพียงบางส่วน แต่อ่านต่างกัน และความหมายก็ต่างกันด้วย เช่น <u>ปรี</u> อ่านว่า ป<u>ริ</u> (ป ควบ ร) หมายถึง ไ้ยม , ผลิ , แตก หรือแยกออกเล็กน้อย <u>ปริ</u> อ่านว่า ป<u>ระ-ริ</u> แปลว่า รอบๆ <u>ปริมณฑล</u> อ่านว่า ป<u>ระ-ริ-มน-ทณ</u> แปลว่า มบริเวณรอบๆ นอกจากนี้ยังมีคำอื่นๆอีกหลายคำที่ขึ้นต้นคล้ายคำว่า <u>ปรี</u> และออกเสียงเป็น <u>ปะ-ริ</u> เช่น <u>ปริมาณ</u>, <u>ปริมาตร</u>, <u>ปริทรรศน์</u>, <u>ประียาย</u>, <u>ประวัติัก</u>, <u>ปรินิพพาน</u> (ขอให้อ่านบทพรรณนี้อีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะเรียนจากกรอบที่ 9) 7. จงเขียนเครื่องหมายถูกหน้าข้อที่บอกเสียงอ่านของคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง 1) ชูใจสัฏฐากับเพื่อนๆว่าจะไม่<u>ปรี</u>ปากบอกใครเรื่องที่แอบไปเที่ยวกัน ก. ปรี (ป ควบ ร) ข. ประ-ริ 2) วันเปิดเทอมทันนักเรียนบางคนสวมกางเกงตัวเก่าไม่ได้เพราะมันคับจน<u>ปรี</u> ก. ปรี (ป ควบ ร) ข. ประ-ริ 3) พระพุทธเจ้า<u>ปรี</u>นิพพานมา 2526ปีแล้ว ก. ปรี (ป ควบ ร) ข. ประ-ริ
7. 1) ก.<u>ปรี</u> 2) ก.<u>ปรี</u> 3) ข.<u>ปะ-ริ</u> (ง่ายใช้ใหม่)	8. คำพ้องรูปที่มีรูปลikeเหมือนกันบางส่วนยังม่ือ่อก เช่น <u>เหย</u> อ่านว่า เ<u>หย</u>(เห หน้า ย) หมายถึงทำหน้าแบ้หรือหน้าเบี้ยว <u>ระเหย</u> อ่านว่า ระ-<u>เ</u>ย(เย สะกดค) หมายถึง เหื่อกระเด็นไ้ไป ให้นักเรียนบอกเสียงอ่านของคำต่อไปนี้ โดยเขียนลงในวงเล็บท้ายข้อความ 1) มาดื่มทำหน้า<u>เหย</u>เมื่อหมอบจะฉึกคยา (_____) 2) น้ำมันเบนซินระ<u>เ</u>ยได้เร็วกว่าน้ำ (_____)

8. 1) <u>เหฺย</u> (เห นำ ย) 2) <u>เหฺย</u> (ย สะกด) (คงไม่ผิดแน่)	9. คำว่า<u>ปรัก</u>ก็เป็นคำที่ออกเสียงต่างกันเป็น2อย่าง และมักใช้ประกอบกับคำอื่น จึงทำให้รูปคำเหล่านี้พ้องกันเพียงบางส่วน เช่น <u>ปรัก</u> อ่านว่า <u>ปะ-หฺรึก</u> หมายถึง พัง <u>ปรักหักพัง</u> อ่านว่า <u>ปะ-หฺรึก-หัก-พัง</u> หมายถึง ชำรุดทรุดโทรม <u>ปรัก</u> อ่านว่า <u>ปรัก</u> หมายถึง เงิน <u>ปรักปรำ</u> อ่านว่า <u>ปรัก-ปรำ</u> หมายถึง กล่าวโหม หรือ กล่าวหับถม สรุปได้ว่า คำที่เขียนว่า <u>ปรัก</u> ออกเสียงได้ 2 อย่างคือ 1) _____ 2) _____																
9. 1) <u>ปะ-หฺรึก</u> 2) <u>ปรัก</u>	10. <u>คำบางคำเมื่อยังไม่นำไปประกอบกับคำอื่นจะออกเสียงอย่างหนึ่ง แต่เมื่อมีคำอื่นมาประกอบจะออกเสียงเปลี่ยนไป ขอให้สังเกตและเปรียบเทียบ รูปคำ และเสียงอ่าน ของคำในสี่กข่ายนี้กับขวามือ จากตารางต่อไปนี้</u> <table border="1" data-bbox="459 1160 1369 1787"> <thead> <tr> <th data-bbox="459 1160 810 1261">คำเดิม</th><th data-bbox="810 1160 1369 1261">คำที่มีคำอื่นมาประกอบข้างหลัง</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="459 1261 810 1350">ประวัติ อ่านว่า ประ-หฺวัค</td><td data-bbox="810 1261 1369 1350">ประวัติศาสตร์ อ่านว่า ประ-หฺวัค-ติ-สาค</td></tr> <tr> <td data-bbox="459 1350 810 1440">เทพ อ่านว่า เทบ</td><td data-bbox="810 1350 1369 1440">เทพเจ้า อ่านว่า เทบ-พะ-เจ้า</td></tr> <tr> <td data-bbox="459 1440 810 1529">บรม อ่านว่า บอ-รม</td><td data-bbox="810 1440 1369 1529">บรมราชา อ่านว่า บอ-รม-มะ-ทา</td></tr> <tr> <td data-bbox="459 1529 810 1619">รัฐ อ่านว่า รัก</td><td data-bbox="810 1529 1369 1619">รัฐบาล อ่านว่า รัก-กะ-บาน</td></tr> <tr> <td data-bbox="459 1619 810 1709">วน อ่านว่า วน</td><td data-bbox="810 1619 1369 1709">วนอุทยาน อ่านว่า วะ-นะ-อุค-ทะ-ยาน</td></tr> <tr> <td data-bbox="459 1709 810 1798">พล อ่านว่า พน</td><td data-bbox="810 1709 1369 1798">พลการ อ่านว่า พะ-ละ-กาน</td></tr> <tr> <td data-bbox="459 1798 810 1888">อุบัติ อ่านว่า อุ-บัค</td><td data-bbox="810 1798 1369 1888">อุบัติเหตุ อ่านว่า อุ-บัค-ติ-เหค</td></tr> </tbody> </table> กรอบนี้ไม่มีคำถาม แต่ขอให้อ่านทบทวนอีกครึ่งหนึ่งนะคะ	คำเดิม	คำที่มีคำอื่นมาประกอบข้างหลัง	ประวัติ อ่านว่า ประ-หฺวัค	ประวัติศาสตร์ อ่านว่า ประ-หฺวัค-ติ-สาค	เทพ อ่านว่า เทบ	เทพเจ้า อ่านว่า เทบ-พะ-เจ้า	บรม อ่านว่า บอ-รม	บรมราชา อ่านว่า บอ-รม-มะ-ทา	รัฐ อ่านว่า รัก	รัฐบาล อ่านว่า รัก-กะ-บาน	วน อ่านว่า วน	วนอุทยาน อ่านว่า วะ-นะ-อุค-ทะ-ยาน	พล อ่านว่า พน	พลการ อ่านว่า พะ-ละ-กาน	อุบัติ อ่านว่า อุ-บัค	อุบัติเหตุ อ่านว่า อุ-บัค-ติ-เหค
คำเดิม	คำที่มีคำอื่นมาประกอบข้างหลัง																
ประวัติ อ่านว่า ประ-หฺวัค	ประวัติศาสตร์ อ่านว่า ประ-หฺวัค-ติ-สาค																
เทพ อ่านว่า เทบ	เทพเจ้า อ่านว่า เทบ-พะ-เจ้า																
บรม อ่านว่า บอ-รม	บรมราชา อ่านว่า บอ-รม-มะ-ทา																
รัฐ อ่านว่า รัก	รัฐบาล อ่านว่า รัก-กะ-บาน																
วน อ่านว่า วน	วนอุทยาน อ่านว่า วะ-นะ-อุค-ทะ-ยาน																
พล อ่านว่า พน	พลการ อ่านว่า พะ-ละ-กาน																
อุบัติ อ่านว่า อุ-บัค	อุบัติเหตุ อ่านว่า อุ-บัค-ติ-เหค																

11. มีคำบางคำแม้จะเป็นคนละคำกัน แต่เมื่อเขียนติดกันจะทำให้มีรูปพ้องกับคำอื่นโดยบังเอิญ เช่น

- 1) คำว่า ตาก กับคำว่า ลม เขียนติดกันเป็น ตากลม¹ จะพ้องกับคำว่า ตากลม²
 คำว่า ตากลม คำที่ 1 จะอ่านว่า ตาก-ลม หมายถึง ระบาย, ปล่อย
 คำว่า ตากลม คำที่ 2 จะอ่านว่า ตา-ลม หมายถึง ลักษณะหนึ่งของวงตา
- 2) คำว่า โค กับคำว่า ลง เขียนติดกันเป็น โคลง¹ จะพ้องกับคำว่า โคลง²
 คำว่า โคลง คำที่ 1 อ่านว่า โค-ลง หมายถึงอาการเคลื่อนที่ของโคไปที่คำ
 คำว่า โคลง คำที่ 2 อ่านว่า โคลง (ค ควบ ล) หมายถึง คำประพันธ์
 ชนิดหนึ่ง, อาการสั่นคลอนหรือเอียงไปเอียงมา
- 3) คำว่า หูก กับคำว่า วาง เขียนติดกันเป็น หูกวาง¹ จะพ้องกับคำว่า หูกวาง²
 คำว่า หูกวาง คำที่ 1 อ่านว่า หูก-วาง หมายถึง เครื่องท่อน้ำวางอยู่ใน
 ที่ใดที่หนึ่ง
 คำว่า หูกวาง คำที่ 2 อ่านว่า หูก-วาง หมายถึง หูของวาง ,
 คนไม่ชนิดหนึ่งมีใบคล้ายกับหูของวาง
การอ่านคำทั้งกล่าวนี้น้องพิจารณาข้อความข้างเคียงและความหมายของคำ
แล้วจึงอ่านแบ่งพยางค์ให้ถูก
 กรอบนี้ไม่ต้องตอบคำถาม แต่ควรอ่านบทวนอีกครั้งหนึ่ง

12. ให้นักเรียนออกเสียงอ่านของคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

- 1) มานั่งตากลม()อยู่ใต้หูกวาง ()
 เมื่อหูกวางเข้ามาทักโดยไม่ทันรู้ตัวก็หันมาตากลม ()กับหูกวาง
- 2) เวลาเอาโคลงเรือ ()ต้องระวังเพราะเรือจะโคลง
 ()
- 3) นักเรียนมักชอบอ่านโคลง ()แต่ไม่ชอบแต่งโคลง()

12. 1) <u>ช่องแรกเติม</u> <u>ตาก-ลม</u> <u>ช่องที่2เติม</u> <u>หุ-กวาง</u> <u>ช่องที่3เติม</u> <u>ตา-กลม</u> 2) <u>ช่องแรกเติม</u> <u>โค-ลง</u> <u>ช่องหลังเติม</u> <u>โคลง</u> 3) <u>เติมคำว่า</u> <u>โคลง</u> <u>ทั้ง 2 ช่อง</u>	13. เป็นอย่างไรบ้าง คอมกรอมที่ 12 ถูกหุขหรือเปล่า ถ้าคอมกรอมที่ 12 ถูกหุขก็แสดงว่าเข้าใจและเกิดความชำนาญในการอ่านคำพ้องรูปแล้ว เชื่อว่าต่อไปเมื่อไปอ่านหนังสืออื่นๆแล้วพบคำเหล่านี้เข้าคงจะอ่านได้ถูกต้องทั้งหมด บทเรียนตอนนี้จบเพียงแค่นี้ นักเรียนหยุดพักหรือทบทวนได้ตามต้องการนะคะ
--	---

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 1 ตอนที่ 3
" ความหมายของคำพ้องเสียง "

	1. คำในภาษาไทยมีอยู่จำนวนมากที่ออกเสียง (อ่าน) เหมือนกันทั้ง ๆ ที่เขียนสะกด (รูปคำ) ต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เช่น ข้า อ่านว่า ข้า หมายถึง คำแทนตัวผู้พูดเมื่อพูดกับคนที่สนิทสนมกัน หรือผู้ใหญ่ผู้กับผู้น้อย ฆ่า อ่านว่า ข้า หมายถึง ทำให้ตาย ควา อ่านว่า ข้า หมายถึง ราคา จะเห็นได้ว่า คำว่า ข้า ฆ่า และ ควา เขียนสะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน แต่อ่าน-----กัน คือออกเสียงว่าข้า ทั้ง 3 คำ
1. <u>เหมือน</u> (ดีมาก ที่ตอบถูกต้องตั้งแต่ข้อแรก)	2. คำที่ออกเสียง (อ่าน) เหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เราเรียกว่า คำพ้องเสียง คำว่า ข้า ฆ่า และ ควา ออกเสียง (อ่าน) เหมือนกันแต่เขียนสะกดต่างกันและมีความหมายต่างกัน ดังนั้น คำทั้ง 3 คำนี้จึงจัดเป็นคำ-----
2. <u>พ้องเสียง</u> (ถูกอีกใช้ใหม่)	3. ให้นักเรียนพิจารณาคำว่า <u>ซ่อม</u> กับ <u>เสื่อม</u> โดยสังเกตการเขียน (รูปคำ) เสียงอ่าน และ ความหมาย <u>ซ่อม</u> อ่านว่า เสื่อม หมายถึง ทำสิ่งที่ชำรุดให้กลับแข็งแรง <u>เสื่อม</u> อ่านว่า เสื่อม หมายถึง เหล็กมีง่ามปลายแหลม, ของที่ชำรุดกับชอน คำว่า <u>ซ่อม</u> และ <u>เสื่อม</u> 2 คำนี้จึงจัดเป็นคำพ้องเสียง เพราะออกเสียง (อ่าน) เหมือนกัน แต่เขียนสะกด-----และ มีความหมาย-----

3.
ถูกแล้ว
ทั้งสองของทองเดิม
คำว่า ต่างกัน

4. ขอให้นักเรียนพิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้ที่ละข้อ โดยเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ที่ละอย่าง คือ
- เปรียบเทียบ รูปคำ (การเขียนสะกดคำ) ของคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อเดียวกัน
 - เปรียบเทียบเสียงอ่าน (การบอกเสียงอ่าน) ของคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อเดียวกัน
 - เปรียบเทียบความหมาย ของคำที่เขียนต่างกันแต่อ่านเหมือนกัน

รูปคำ (การเขียนสะกด)	เสียงอ่าน (อ่านว่า)	ความหมาย
1) <u>กำนัน</u> <u>กำนัด</u>	กำ-นัน กำ-นับ	- คำแห่งผู้ปกครองตำบล - ของที่ให้กันด้วยความนับถือ, นางพนักงานผู้รับใช้ในพระราชวัง
2) <u>เขียว</u> <u>เคียว</u>	เขียว เคียว	- พื้นแหลมซึ่งอยู่ระหว่างพื้นหน้ากับกราม - คมให้เคียวคนาน ๆ จนวกรหรือเปื่อย, ไม่หยุก
3) <u>พัก</u> <u>พรรค</u> <u>พักร</u>	พัก พัก พัก	- หยุดชั่วคราว, รอรั้ง, คราวหนึ่ง - หมู่คนที่รวมเป็นฝ่ายเดียวกัน - หน้า (ใช้เป็นคำราชาศัพท์)

จะเห็นได้ว่าในข้อหนึ่ง ๆ มีคำที่ออกเสียงเหมือนกันไม่ว่ากว่า 2 คำ แต่เขียนสะกด_____และ_____ก็ต่างกัน

คำต่าง ๆ ที่อยู่ในข้อเดียวกัน ซึ่งออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกันและมีความหมายต่างกันถึงกล่าวนี้ เป็นคำ_____ทั้งสิ้น

4. <u>ต่างกัน</u> <u>ความหมาย</u> <u>พ้องเสียง</u> (ตอบข้อนี้ถูกขอม ว่าเก่งจริง ๆ)	5. คำใดที่เขียนเหมือนกัน และอ่านเหมือนกันด้วย แม้จะมีความหมายต่างกัน ก็ไม่ถือว่าเป็นคำพ้องเสียง ขอให้นักเรียนสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ ในประโยคต่อไปนี้ ฉันซื้อ<u>ขึ้น</u>มา 2 ใบ <u>ขึ้น</u> หมายถึง ภาชนะตักน้ำ ไก่<u>ขึ้น</u>ในตอนเช้า <u>ขึ้น</u> หมายถึง อาการโง่งมของไก่ตัวผู้ คำพูดของเขาชวนให้<u>ขึ้น</u> <u>ขึ้น</u> หมายถึง ความรู้สึกที่อยากจะหัวเราะ คำว่า <u>ขึ้น</u> ในประโยคต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ไม่ถือว่าเป็นคำ _____ เพราะมีลักษณะเหมือนกันทั้งรูปและเสียง คือเหมือนกันทั้งการสะกดคำและการ _____
5. <u>ของแรกเดิมคำว่า</u> <u>พ้องเสียง</u> <u>ของหลัง</u> <u>เดิมคำว่า การออก</u> <u>เสียง</u> (ตอบว่า _____ <u>การอ่าน</u> ก็ถูก)	6. <u>คำที่เหมือนกันทั้งรูปและเสียง</u> (คือเขียนเหมือนกันและอ่านเหมือนกัน) <u>แต่มีความหมายต่างกัน</u> เราถือว่าเป็นคำที่ทำหน้าที่ต่างกันและเป็นคำต่างชนิดกัน จึงมีความหมายแตกต่างกันไปตามหน้าที่และชนิดของคำ คำที่ทำหน้าที่ต่างกัน หมายถึงทำหน้าที่เป็น ประธาน กริยา หรือ กรรม ของประโยค คำต่างชนิดกัน หมายถึงเป็น คำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ เป็นต้น (ถ้านักเรียนไม่เข้าใจเรื่องหน้าที่ และชนิดของคำ ก็ไม่ต้องกังวลเพราะคงจะได้เรียนในโอกาสอื่น ๆ ต่อไป) ขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า คำที่เหมือนกันทั้งรูป และเสียง แม้จะมีความหมายต่างกัน เราก็ไม่นับว่าเป็นคำ _____ แต่เราถือว่าเป็นคำที่ทำหน้าที่ _____ กัน หรือเป็นคำที่ต่างชนิดกัน

6. คำตอบที่ถูก คือ พ้องเสียง ต่างกัน	7. คำที่เหมือนกันทั้ง รูป! เสียง และความหมาย คือเขียนสะกดเหมือนกัน อ่านออกเสียงเหมือนกัน และมีความหมายเหมือนกัน เราก็มั่นใจว่าเป็นคำพ้องเสียง เพราะเราถือว่าเป็นคำคำเดียวกัน แต่ทำหน้าที่ต่าง ๆ กันเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน เช่น ฉันโบยสวย เราตักน้ำสวยฉัน ฉันทำฉันแตก บ้านฉันมีฉันโบใหญ่ คำว่าฉันทั้ง 4 คำนี้ เขียนเหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกัน และมีความหมายอย่างเดียวกัน (คือหมายถึงภาชนะตักน้ำ) จึงถือว่าเป็น _____ กัน ไม่ถือว่าเป็นคำพ้องเสียง
7. คำคำเดียวกัน (ตอบว่า คำเดียวกัน ก็ถูก)	8. ดังนั้น คำที่จัดว่าเป็นคำพ้องเสียงนั้นจะต้องมีลักษณะครบทั้ง 3 ประการคือ 1) ออกเสียง (อ่าน) เหมือนกัน 2) เขียนสะกด (รูป) _____ 3) _____ ต่างกัน

ต่างกัน⁸ ความหมาย (คงเกิดถูก ทั้ง 2 ของนะ)	9. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าคำตอบที่ถูก 1) - แกลงนี้มีรสเผ็ด - วิชัยขับรถเก่ง - มานีชอบดักน้ำรัญก คำที่ขีดเส้นใต้ทั้ง 3 คำนี้เป็นคำพ้องเสียงหรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น 2) - วัวและควายเป็นสัตว์ที่มีเขา - วันนั้นสมภพกลุ่มใจมากเพราะเขาทำกระเป๋าสเงินหาย - ป้าและเขาเป็นสถานที่ที่น่าเที่ยวแต่มีอันตรายรอบค้ำ คำที่ขีดเส้นใต้ทั้ง 3 คำนี้เป็นคำพ้องเสียงหรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น																				
1) ⁹ เป็น 2) ไม่เป็น (ถ้าตอบข้อ 1) ผิด ก็กลับไปอ่านกรอบที่ 2 - 4 ใหม่ และ ถ้าตอบข้อ 2) ผิดก็ กลับไปทบทวนกรอบ ที่ 7 ใหม่ นะคะ)	10. ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำพ้องเสียง ที่มีเสียงพ้องกับคำที่กำหนดให้โดยยกตัวอย่างมาข้อละ 1 คำ <table border="0"> <tr> <td>ตัวอย่าง</td> <td>ฆ่า</td> <td>มีเสียงพ้องกับคำว่า</td> <td>ฆ่า</td> </tr> <tr> <td>1)</td> <td>เขี้ยว</td> <td>มีเสียงพ้องกับคำว่า</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2)</td> <td>พัก</td> <td>มีเสียงพ้องกับคำว่า</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3)</td> <td>ก้าน</td> <td>มีเสียงพ้องกับคำว่า</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4)</td> <td>ล้อม</td> <td>มีเสียงพ้องกับคำว่า</td> <td></td> </tr> </table>	ตัวอย่าง	ฆ่า	มีเสียงพ้องกับคำว่า	ฆ่า	1)	เขี้ยว	มีเสียงพ้องกับคำว่า		2)	พัก	มีเสียงพ้องกับคำว่า		3)	ก้าน	มีเสียงพ้องกับคำว่า		4)	ล้อม	มีเสียงพ้องกับคำว่า	
ตัวอย่าง	ฆ่า	มีเสียงพ้องกับคำว่า	ฆ่า																		
1)	เขี้ยว	มีเสียงพ้องกับคำว่า																			
2)	พัก	มีเสียงพ้องกับคำว่า																			
3)	ก้าน	มีเสียงพ้องกับคำว่า																			
4)	ล้อม	มีเสียงพ้องกับคำว่า																			

10. 1) <u>เคียว</u> 2) <u>พิศตร</u> (ตอบพรวรรคกัฏฐ) 3) <u>กำนัล</u> 4) <u>ซอม</u> (เก่งมาก)	11. รูป คำพ้องเสียงคือคำที่ _____ เหมือนกัน แต่ _____ และ _____
11. ของแรกเติม คำว่าออกเสียง (อ่าน) ของที่ 2 เติมคำว่าเขียน - สะกด(รูป) ต่างกัน ของที่ 3 เติมคำว่า ความหมายต่างกัน (ตอบใกล้เคียงกับ คำเฉลยก็ถูก แต่ถ้า ไม่แน่ใจก็ถามครูคุณะคะ)	12. ในที่สุดนักเรียนก็ได้เรียนเรื่องคำพ้องเสียงจบไปแล้ว 1 ตอน โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นเรื่องยุ่งยากเกินไปใช่ไหม มาถึงตอนนี้แล้วใครจะให้นักเรียนลอง<u>ตอบคำถามตัวเองในใจโดยไม่ต้องเขียนตอบ</u> ตามคำถามต่อไปนี้ - คำพ้องคืออะไร - นักเรียนเรียนเรื่องคำพ้องมาแล้วกี่ชนิด ชนิดใดบ้าง - คำพ้องรูปคือคำที่มีลักษณะอย่างไร - คำพ้องเสียงคือคำที่มีลักษณะอย่างไร - คำพ้องรูปกับคำพ้องเสียงต่างกันอย่างไร (ถ้ายังตอบคำถามตัวเองไม่ได้ ก็ควรอ่านบททวนใหม่นะคะ ถ้ายังไม่เข้าใจหรือสงสัยอะไรก็ถามครูได้ทุกเวลา)

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 1 ตอนที่ 4

" การเขียนคำพ้องเสียง "

	1. คำพ้องเสียง เป็นคำที่มักทำให้เกิดปัญหาในการเขียน เพราะเป็นคำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน จึงทำให้เกิดความลังเลว่าจะเขียนอย่างไรดี บางครั้งก็เขียนผิดโดยไม่รู้ตัว เพราะไปเขียนเหมือนกับคำอื่นที่เคยเขียนถูก เพราะออกเสียงเหมือนกัน เช่น ต้องการเขียนว่า สิ้นค้าราคาเยา แต่กลับเขียนผิดเป็น <u>ราคาเยาว์</u> หึ้นเพราะคำว่า <u>เยา</u> กับ <u>เยาว์</u> ออกเสียง _____ กัน
1. เหมือน (ตอบถูกใช้ใหม่)	2. คำว่า <u>เยาว์</u> กับ <u>เยา</u> แม้จะออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน และความหมายก็ต่างกันด้วย คือ <u>เยาว์</u> หมายถึง <u>อ่อน, วัยหนุ่ม วัยสาว</u> <u>เยา</u> หมายถึง <u>น้อย</u> ดังนั้น เมื่อต้องการจะบอกว่า <u>สิ้นค้าราคาน้อย (ราคาไม่แพง)</u> จึงต้องใช้คำว่า <u>ราคา</u> _____ ไม่ใช่คำว่า <u>ราคา</u> _____
2. ช่องแรก เติมคำว่า <u>เยา</u> ช่องหลังเติมคำว่า <u>เยาว์</u>	3. ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราต้องการจะใช้คำที่ออกเสียงว่า <u>เยา</u> โดยให้ความหมายไปในทำนองที่เกี่ยวกับวัย หรืออายุ ก็ต้องเขียนว่า <u>เยาว์</u> เช่น เขาต้องทำงานเลี้ยงตัวเองตั้งแต่<u>เยาว์</u> เมื่ออยู่ใน<u>วัยเยาว์</u>ก็ต้องไปหาความรู้ นักแสดงรุ่น<u>เยาว์</u>ของเกาหลีเคยมาแสดงที่โรงละครแห่งชาติ คำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคดังกล่าวมานี้ มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับ<u>วัย</u> หรือ<u>อายุ</u>ทั้งสิ้น จึงต้องใช้คำว่า _____ ไม่ใช่คำว่า _____

3. ถูกแล้ว ของ แรกเติมคำว่าเยว ของหลังเติมคำว่า เยา	4. ให้นักเรียนพิจารณา รูปคำ (การเขียนสะกด) การออกเสียงอ่าน และ ความหมายหรือคำแปล ของคำต่อไปนี้ ภาค อ่านว่า พาก หมายถึง ส่วน, ฝ่าย, คราว ภาคย์ อ่านว่า พาก หมายถึง โชค, โชคดี พากย์ อ่านว่า พาก หมายถึง คำพูด, พูดตามบท, อ่านเป็นทำนอง จะเห็นได้ว่า คำที่ออกเสียงว่า พาก ข้างต้นนี้มี 3 คำ ซึ่งเขียนต่างกัน และความหมายต่างกัน คือคำว่า ภาค ภาคย์ และ พากย์ ต่อไปนี้ให้นักเรียนเลือกคำที่ออกเสียงว่า พาก คำใดคำหนึ่ง ซึ่งมีควา หมายเหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ เติมลงในช่องว่าง 1) ปิดเรียน _____ นั้นจะไปเที่ยวเชียงใหม่ 2) การแสดงโขนและละครของโรงเรียนครั้งนี้ ครูสมภพเป็นคนเขียนบท และให้สมชายเป็นคน _____
4. ของแรกเติม คำว่า ภาค ของหลัง เติมคำว่า พากย์	5. ให้นักเรียนพิจารณาความหมายของคำที่กำหนดให้ในกรอบนี้แล้วตอบคำถาม โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำต่าง ๆ ในกรอบที่ 4 ประกอบด้วย อับ อ่านว่า อับ หมายถึง คับ, โง่, ไม่โปรง, มัวหมอง อับ อ่านว่า อับ หมายถึง ไร, ไม่มี, ปราศจาก มาลินีเป็นคนกำพร้าบิดามารดา ข้ำชาติการ หน้าตาก็ไม่สวย เธอจึงน้อยใจ อยู่ตลอดเวลาว่าชีวิตของตัวเองช่างโศคร้าย (_____) จริง ๆ ข้อความในวงเล็บควรใช้คำใด ก. อับภาคย์ ข. อับภาคย์ ค. อับภาค ง. อับภาค

5. = อธิบาย (เก่ง มากค่ะ ที่ตอบข้อ ถูก)	6. คำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน และความหมายต่างกัน มี อยู่เป็นจำนวนมาก ขอให้นักเรียนอ่านตารางต่อไปนี้ทีละข้อ โดยสังเกตเปรียบเทียบ เทียบรูปคำ และความหมายของคำที่อยู่ในข้อเดียวกัน
รูปคำ	ความหมาย
1) หู ยา	- พืชชนิดหนึ่งมีกลิ่นเองตามธรรมชาติปกคลุมกินโดยทั่วไป - แม่ของพ่อ
2) นิก นิจ	- เด็ก, น้อย, นิกเคียว - เสมอไป, เป็นปกติ, สม่ำเสมอ
3) ชาติ หาส	- ส่วนประกอบสำคัญของสิ่งต่าง ๆ , กระดูกของพระพุทธรูป - ผู้ยอมตกอยู่ในอำนาจของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การพนันสุรา หรือยาเสพติด เป็นต้น
4) สีน ศิลป์	- เงิน, ทรัพย์, คัด, พันให้ขาด - ฝีมือ, ฝีมือทางช่าง, การแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกออกมาทางภาพ สิ่งก่อสร้าง หรือการแสดงต่าง ๆ
5) พาล พาน	- อ่อน, ชั่วร้าย, เกเร, คนชั่ว - ภาชนะใส่ดอกไม้รูปเทียนหรือของสักการบูชาต่าง ๆ, พบปะ, คอนข้างจะ (เช่น พานจะโกรธ หมายถึง คอนข้างจะโกรธ)
จะเห็นว่าในแต่ละข้อมีคำที่ออกเสียงเหมือนกัน 2 คำ ซึ่งเขียนต่างกัน และความหมาย _____ ดังนั้นต้องเลือกใช้ให้ตรงกับความต้องการ	

6. <u>ข้างกัน</u> (คงตอบไม่ผิดนะ)	7. ให้นักเรียนพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้จากข้อความต่อไปนี้ ถ้าเห็นว่าคำใดเขียนผิดก็เขียนใหม่ให้ถูก โดยเขียนไว้ในวงเล็บหลังคำนั้น ๆ แต่ถ้าคำใดเขียนถูกแล้วก็เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหลังคำนั้น ยา (<u>1</u>) ของไฟโรจน์เป็นคนรวย มีทรัพย์สิน (<u>2</u>) มาก แกชอบทำบุญให้ทานเป็นนิจ (<u>3</u>) เวลาจะถวายของแก่พระสงฆ์ก็จักใส่พาน (<u>4</u>) อย่างเรียบร้อย ในตอนกลางวันถ้ามีเวลาว่างแกจะถางยา (<u>5</u>) ในบริเวณบ้านให้เตียนอยู่เสมอ เมื่อมีลูกหลานมาเยี่ยมก็คอยอบรมสั่งสอนลูกหลานให้ทำแต่ความดี ไม่ให้ประพฤติชั่วเป็นคนพาล (<u>6</u>) คอยตักเตือนหลานชายไม่ให้ดื่มสุรา เล่นการพนัน หรือสูบบุหรี่ เพราะกลัวจะตกเป็นอาชญา (<u>7</u>) ของมัน ส่วนหลานสาวนั้นแกมักจะฝึกให้เรียนทางนาฏศิลป์ (<u>8</u>) เพราะตัวแกเองเคยเป็นนักแสดงหรือศิลปินของกรมศิลปากร																								
7. (ตรวจคำตอบให้ตรงกับหมายเลข) 1. <u>✓</u> 2. <u>ทรัพย์สิน</u> 3. <u>เป็นนิจ</u> 4. <u>✓</u> 5. <u>ถางหญ้า</u> 6. <u>คนพาล</u> 7. <u>ตกเป็นทาส</u> 8. <u>✓</u> (เก่งจริง ๆ)	8. ขอให้ทบทวน การเขียนสะกดและความหมายของคำต่อไปนี้อีกครั้ง <table border="0"> <tr> <td>ยา</td> <td>หมายถึง</td> <td>แม่ของพ่อ, ภรรยาของปู่</td> </tr> <tr> <td>ทรัพย์สิน</td> <td>"</td> <td>เงินทอง สมบัติต่าง ๆ</td> </tr> <tr> <td>เป็นนิจ</td> <td>"</td> <td>เป็นปกติ, เสมอ</td> </tr> <tr> <td>ใส่พาน</td> <td>"</td> <td>ใส่ภาชนะอย่างหนึ่ง</td> </tr> <tr> <td>ถางหญ้า</td> <td>"</td> <td>ทำให้หญ้าขาดหรือหายไปเพื่อให้บริเวณเตียน</td> </tr> <tr> <td>คนพาล</td> <td>"</td> <td>คนชั่ว</td> </tr> <tr> <td>ตกเป็นทาส</td> <td>"</td> <td>ยอมอยู่ในอำนาจหรือตกอยู่ในอำนาจของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง</td> </tr> <tr> <td>นาฏศิลป์</td> <td>"</td> <td>ศิลปะเกี่ยวกับการแสดงละครหรือฟ้อนรำ</td> </tr> </table>	ยา	หมายถึง	แม่ของพ่อ, ภรรยาของปู่	ทรัพย์สิน	"	เงินทอง สมบัติต่าง ๆ	เป็นนิจ	"	เป็นปกติ, เสมอ	ใส่พาน	"	ใส่ภาชนะอย่างหนึ่ง	ถางหญ้า	"	ทำให้หญ้าขาดหรือหายไปเพื่อให้บริเวณเตียน	คนพาล	"	คนชั่ว	ตกเป็นทาส	"	ยอมอยู่ในอำนาจหรือตกอยู่ในอำนาจของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	นาฏศิลป์	"	ศิลปะเกี่ยวกับการแสดงละครหรือฟ้อนรำ
ยา	หมายถึง	แม่ของพ่อ, ภรรยาของปู่																							
ทรัพย์สิน	"	เงินทอง สมบัติต่าง ๆ																							
เป็นนิจ	"	เป็นปกติ, เสมอ																							
ใส่พาน	"	ใส่ภาชนะอย่างหนึ่ง																							
ถางหญ้า	"	ทำให้หญ้าขาดหรือหายไปเพื่อให้บริเวณเตียน																							
คนพาล	"	คนชั่ว																							
ตกเป็นทาส	"	ยอมอยู่ในอำนาจหรือตกอยู่ในอำนาจของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง																							
นาฏศิลป์	"	ศิลปะเกี่ยวกับการแสดงละครหรือฟ้อนรำ																							

9. ต่อไปนี้ให้นักเรียนอ่านตารางคำพ้องเสียง โดยสังเกตรูปคำ และ ความ
หมายของคำที่ออกเสียงเหมือนกันในแต่ละข้อ

รูปคำ	ความหมาย
1) โหน โหน	- เหนียวหรือห้อยตัวไว้กับสิ่งใดหนึ่งเพื่อให้ตัวลอยขึ้น - ผู้พยากรณ์หรือนายโศกเคราะห์, ผู้กำหนดฤกษ์ยาม
2) สับ สรรพ ศัพท์	- เอาของมีคมฟันลงไป หรือขยี้ ๆ, เอาสิ่งที่เป็นขอ เกี่ยวเข้ากับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเช่น สับขอน้ำค้าง - ทุกสิ่ง, ทั้งหมด, ทั้งปวง - เสียง, คำ, คำยากที่ต้องแปล, เรื่อง
3) สาน สาร ศาล	- ทำของใช้ด้วยมือโดยใช้ดอกหรือวัสดุที่เป็นเส้นยาว ๆ แบน ๆ ชักกันเป็นลายและรูปทรงที่ต้องการ - แก่น, เนื้อ, ส่วนสำคัญ, หนังสือ, จดหมาย, ข้าง, ขาว, แร่ธาตุหรือสิ่งที่มีคุณสมบัติคงที่, ถ้าใช้ ประกอบข้างหน้าคำอื่นแปลว่า ทั้งหมด, ทั้งสิ้น - ที่สถิตของเทพารักษ์, สถานที่ชำระความของบ้าน เมืองหรือผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีลงโทษ ผู้กระทำผิดตามกฎหมาย

กรอบนี้ไม่ต้องเขียนตอบ แต่ให้อ่านบทวนแล้วทดสอบความจำโดยการให้
กระดาษใบรูปคำด้านซ้ายมือเดียวถนัด ค่อยจากนั้นจึงอ่านความหมายของคำต่าง ๆ
ด้านขวามือทีละข้อ แล้วนึกบทวนว่าความหมายนั้น ๆ ตรงกับคำใดที่ปิดเอาไว้

	10. นักเรียนได้ทบทวนความจำเกี่ยวกับรูปคำ และความหมายของคำต่าง ๆ ในกรอบที่ 8 มาแล้ว ต่อไปนี้จึงใคร่จะให้ นักเรียนลองเลือกใช้คำต่าง ๆ ให้ถูกต้อง โดยขีดเส้นใต้คำที่เหมาะสมกับข้อความในแต่ละข้อ 1) คนส่วนมากเมื่อต้องการรู้อนาคตของตัวเองว่าจะโชคดีหรือร้ายก็มักไปให้ (โหร, โหร) ทำนายให้ 2) แม้จะทำแกงจืดและทำส้มตำ จึง (ลับ, สรรพ, ศัพท์) หมูและมะละกอเตรียมไว้ 3) หนังสือเล่มนี้มี (สาร, สาน, ศาล) ประโยชน์มาก 4) หนังสือที่แต่งเป็นบทร้อยกรองมักมี (ลับ, สรรพ, ศัพท์) หรือคำยากมาก 5) เมื่อใครทำความเข้าใจคำต่าง ๆ ตามกฎหมายของบ้านเมืองจะต้องถูกส่งตัวไปรับการพิจารณาโทษจาก (ศาล, สาร, สาน)
10. คำตอบที่นักเรียนจะต้องขีดเส้นใต้ คือ 1) <u>โหร</u> 2) <u>ลับ</u> 3) <u>สาร</u> 4) <u>ศัพท์</u> 5) <u>ศาล</u> (คือมากที่สุดตอบถูกทุกข้อ)	11. ในที่สุดนักเรียนก็เรียนมาจนจบเรื่องคำพ้องเสียงอีก 1 ตอนแล้ว ครูคิดว่าบทเรียนนี้คงไม่ยากเกินความสามารถของนักเรียนเป็นแน่ ถ้านักเรียนตอบคำถามต่าง ๆ จากบทเรียนตอนนี้ถูกทั้งหมด หรือผิดเพียงเล็กน้อยก็เชื่อมั่นได้เลยว่าในโอกาสต่อไป นักเรียนก็จะเป็นคนที่เขียนหนังสือเก่งที่สุดคนหนึ่ง ถ้านักเรียนยังมีเวลาว่างและยังไม่เบื่ออยากจะทำพจนานุกรมก็ได้ แต่ถ้ารู้สึกว่ายากหรือมีภาระก็หยุดพักก่อนก็ได้เลยละ

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 1 ตอนที่ 5
"การเขียนคำพ้องเสียงที่มีเสียงพ้องกันบางส่วน"

	1. คำพ้องเสียงที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วจากบทเรียนโปรแกรม ตอนที่ 3 และ 4 เป็นคำพ้องเสียงชนิดที่มีเสียงพ้องกันทุกพยางค์ <u>บทเรียนต่อไปนี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำพ้องเสียงชนิดที่เป็นคำหลายพยางค์และมีเสียงพ้องกันบางส่วนหรือบางพยางค์</u>
	2. ขอให้ดูตัวอย่างต่อไปนี้ โดยสังเกตการเขียนสะกดคำ การออกเสียงอ่าน และความหมายของคำแต่ละคำด้วย 1) อา<u>พา</u>ฐ (อ่านว่า อา-พาถ) หมายถึง ป่วย (ใช้กับพระสงฆ์) 2) พิ<u>พ</u>าฑ (อ่านว่า พิ-พาถ) หมายถึง โต้เถียงกัน, ทะเลาะกัน 3) พิ<u>ณ</u>พ<u>า</u>ฑ (อ่านว่า พิณ-พาถ) หมายถึง เครื่องประโคมดนตรี วงหนึ่งมีเครื่องดนตรีตั้งแต่ 5 อย่างขึ้นไป 4) สัม<u>ภ</u>า<u>ษ</u>ณ (อ่านว่า ส่า-พาถ) หมายถึง การสนทนาซักถามกัน โดย มีจุดประสงค์บางอย่างซึ่งผู้ถามมักกำหนดไว้ล่วงหน้า, การ สอบปากเปล่าเพื่อคุุณภูมิกและไหวพริบ จะเห็นว่า คำทั้ง 4 คำนี้ แต่ละคำมี 2 พยางค์ พยางค์แรกมีรูปและเสียงต่างกัน ส่วนพยางค์หลังทุกคำเขียนต่างกัน และมีความหมายต่างกัน แต่ออกเสียง _____ กัน คือทุกคำออกเสียงว่า _____
2. <u>เหมือน</u> <u>พาถ</u> (ถูกทั้ง 2 ข้อ ใช่ไหม)	3. ดังนั้นคำว่า อา<u>พา</u>ฐ, พิ<u>พ</u>าฑ, พิ<u>ณ</u>พ<u>า</u>ฑ, และ สัม<u>ภ</u>า<u>ษ</u>ณ จึงเป็นคำหลายพยางค์ที่ออกเสียงเหมือนกันหรือพ้องกันเพียงบาง _____ ไม่ได้ออกเสียงพ้องกันทั้งคำหรือทุกพยางค์

3. ส่วน (เดิมว่า พยางค์ ถูก)	4. คำที่ออกเสียงว่า พาด นี้ ถ้านำไปใช้ได้เดียว ๆ ไม่ประกอบด้วยคำอื่นและเขียนสะกดเป็นพาด จะมีความหมายว่า วางทาบให้ห้อยลง, พิง, ก่าย ดังเช่นประโยคที่ว่า ฉันพาดผ้าไว้ที่ราว, ต้นไม้ล้มลงมาพาดกับหลังคาบ้าน, ฉันชอบนั่งวางแผนพาดไปบนพนักเก้าอี้ สรุป กรอบนี้ไม่ต้องตอบคำถาม
	5. ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ ควรเลือกคำใดไปเติมในวงเล็บจึงจะเหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ คำที่ให้เลือกคือ พินาศ, อาพาธ, พาด, สัมภาษณ์, พิณพาทย์ 1) เจ้าอาวาสวัดนั้นป่วยมานานแล้ว () 2) เกษตรกรที่ที่ดินติดต่อกับคนอื่น ๆ หลายด้าน มักมีกรณี ทะเลาะวิวาทกันเรื่องเขตแดนเสมอ ๆ () 3) การประกอบพระราชพิธีต่าง ๆ มักมีการบรรเลงดนตรีประเภท เป็ ระนาด ซอ พิณ กลอง () 4) การสอบเข้าเรียนหรือคัดเลือกคนเข้าทำงานต่าง ๆ นอกจากจะใช้ข้อสอบข้อเขียนแล้วมักจะมีการสอบปากเปล่าเพื่อดูไหวพริบและไหวพริบด้วย () 5) การนั่งยกลูกกายไปบนโต๊ะเป็นกิจวัตรที่ไม่ดี ()

5. 1) <u>อาพาธ</u> 2) <u>พิพาท</u> 3) <u>พิณพาทย์</u> 4) <u>สัมภพณ</u> 5) <u>พาค</u> (เขียนจริงๆ)	6. ตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นคำที่ออกเสียงพ้องกันเพียงบางส่วนอีกเช่นกัน คือเป็นคำที่มีบางพยางค์ออกเสียงว่า <u>ยาก</u> เช่น <u>เครือญาติ</u> (อ่านว่า เครือ-ยาก) หมายถึง คนที่อยู่ในเชื้อสายเดียวกัน และยังนับกันได้ดูว่าสัมพันธ์กันอย่างไร <u>อนุญาต</u> (อ่านว่า อะ-นุ-ยาก) หมายถึง ยินยอม, ตกลง <u>ทายาท</u> (อ่านว่า ทา-ยาก) หมายถึง ผู้สืบสกุล ผู้รับมรดกผู้ตาย <u>พยาธิ</u> (อ่านว่า พะ-ยาก) หมายถึง กว้เครือโรคที่อยู่ในคน หรือสัตว์ คำที่ยกตัวอย่างมาทั้งหมดนี้ เป็นคำที่มี 2 พยางค์ และมีเสียง _____ กัน ในพยางค์ _____ แต่เขียนต่างกัน และความหมายต่างกันทุกคำ อ่านบททวนอีกครั้งหนึ่งก่อนเรียนจากกรอบที่ 6
6. <u>พ้อง</u> <u>ที่ 2</u> (หลังก็ถูก)	7. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความจากประโยคตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วเลือกคำที่ออกเสียงว่า <u>ยาก</u> คำใดคำหนึ่งซึ่งเหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อเติมลงในช่องว่าง (คำที่ให้เลือกคือ เครือญาติ , ทายาท , พยาธิ , อนุญาต) 1) ความปกติโรงเรียนต่าง ๆ มักจะมีระเบียบห้ามนักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียนในตอนพักกลางวัน แต่นักเรียนคนใดมีความจำเป็นก็อาจจะได้รับ _____ เป็นกรณีพิเศษ 2) คนที่รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ น้อย ๆ จะทำให้เกิดโรค _____ 3) เขาเป็นคนร่ำรวย มีทรัพย์สินสมบัติมาก แต่เขาไม่มี _____ ไว้สืบสกุล

7. 1) <u>อนุญาติ</u> 2) <u>พยาธิ</u> 3) <u>ทายาท</u> (คงถูกทั้ง 3 คำ นะคะ)	8. คำที่ออกเสียงว่า ยาด ยังมีอีกหลายคำ เช่น <u>ญาติ</u>, <u>ญาติพี่น้อง</u>, <u>วงศ์ญาติญาติ</u> เป็นต้น คำเหล่านี้มีความหมายไปในทำนองเดียวกัน คือ หมายถึง พี่น้อง เชื้อสาย วงศ์วาน ที่เกี่ยวข้องกับทางฝ่ายบิดาหรือมารดา (กรอบนี้ไม่ต้องตอบคำถาม)																		
	9. ต่อไปนี้ขอให้นักเรียนดูตัวอย่างคำที่มีเสียงพ้องกับบางส่วนของอีกชุดหนึ่ง คือ <table><tr><td><u>ผูกพัน</u></td><td>หมายถึง</td><td>คิดพัน, เอาใจใส่, รักใคร่, ใฝ่ใจ</td></tr><tr><td><u>สัมพันธ์</u></td><td>หมายถึง</td><td>เกี่ยวข้องกับ</td></tr><tr><td><u>เกี่ยวพัน</u></td><td>หมายถึง</td><td>พัวพัน, คิดเนื่องกัน</td></tr><tr><td><u>ผลิตภัณฑ์</u></td><td>หมายถึง</td><td>สิ่งที่ทำขึ้น</td></tr><tr><td><u>ผิวหนัง</u></td><td>หมายถึง</td><td>สีของเนื้อหรือผิวกาย</td></tr><tr><td><u>พิพิธภัณฑ์</u></td><td>หมายถึง</td><td>สิ่งของต่าง ๆ ที่ทางราชการเก็บรวบรวมไว้</td></tr></table> เพื่อประโยชน์ในการศึกษา เช่น วัตถุประสงค์ เป็นต้น คำดังกล่าวนี้อาจมีเสียงพ้องกันเฉพาะพยางค์หนึ่ง ซึ่งทุกคำออกเสียงว่า _____	<u>ผูกพัน</u>	หมายถึง	คิดพัน, เอาใจใส่, รักใคร่, ใฝ่ใจ	<u>สัมพันธ์</u>	หมายถึง	เกี่ยวข้องกับ	<u>เกี่ยวพัน</u>	หมายถึง	พัวพัน, คิดเนื่องกัน	<u>ผลิตภัณฑ์</u>	หมายถึง	สิ่งที่ทำขึ้น	<u>ผิวหนัง</u>	หมายถึง	สีของเนื้อหรือผิวกาย	<u>พิพิธภัณฑ์</u>	หมายถึง	สิ่งของต่าง ๆ ที่ทางราชการเก็บรวบรวมไว้
<u>ผูกพัน</u>	หมายถึง	คิดพัน, เอาใจใส่, รักใคร่, ใฝ่ใจ																	
<u>สัมพันธ์</u>	หมายถึง	เกี่ยวข้องกับ																	
<u>เกี่ยวพัน</u>	หมายถึง	พัวพัน, คิดเนื่องกัน																	
<u>ผลิตภัณฑ์</u>	หมายถึง	สิ่งที่ทำขึ้น																	
<u>ผิวหนัง</u>	หมายถึง	สีของเนื้อหรือผิวกาย																	
<u>พิพิธภัณฑ์</u>	หมายถึง	สิ่งของต่าง ๆ ที่ทางราชการเก็บรวบรวมไว้																	
9. <u>พัน</u> (ง่าย มากใจใหม่)	10. คำที่ออกเสียงว่า <u>พัน</u> บางคำไม่ต้องใช้ประกอบคำอื่นก็มี เช่น <u>พัน</u> หมายถึง จำนวนพัน (สิบร้อย), ยศทหารตำรวจ, วงรอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยสิ่งที่เป็เส้นหรือสาย <u>พันธุ</u> หมายถึง พวกของวงศ์วาน, เทือกเขาเหล่ากอ (เช่น คำว่า พันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์)																		

11. การเขียนสะกดคำที่ออกเสียงว่า พัน นั้นทั้งคำนึงถึงคำหน้าที่น่ามาใช้คู่กันหรือประกอบกันและคำที่อยู่ข้างเคียงด้วยว่ามีความหมายไปในทำนองใดแล้วจึงเขียนสะกดให้ถูกต้องตรงกับความหมายที่ต้องการ

ต่อไปนี้ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม (คำที่กำหนดให้ คือ พรณ, พันธุ์, พัน, อันต์, พันธุ์)

- 1) บ้านฉันเก็บส้มเขียวหวานขายครั้งละหลาย_____ผล
- 2) เด็กคนหน้าตานิว_____มีน้ำเป็นวลดี
- 3) เกษตรตำบลแนะนำวิธีไถ_____ปลาและขาย_____พืชแก่เกษตรกร
- 4) ร้านขายผ้าที่เปิดใหม่มีผ้านานา_____

11.
1) พัน
2) พรณ
3) พันธุ์, พันธุ์
4) พรณ
(คงตอบไม่ผิดนะ)

12. ให้นักเรียนอ่านตารางคำต่อไปนี้ที่ละข้อ โดยอ่านจากซ้ายไปขวาก่อน จากนั้นจึงอ่านตามแนวตั้งเพื่อเปรียบเทียบรูปคำ เสียงอ่านและความหมาย

รูปคำ	อ่านว่า	คำแปลหรือความหมาย
1. อาวาส โอรา อภิราชน์	อา - วาด โอ - วาด อะ - พิ - วาด	วัด, ผู้ครอบครอง คำสั่งสอน กราบไหว้
2. พระสงฆ์ ประสงค อาณิสส สรน้ำ	พระ - สง ประ - สง อา - นิ - สง สง - น้ำ	ภิกษุในพุทธศาสนา ต้องการ, อยากรได้, มุ่งหมาย ผลบุญ อาบน้ำ (ใช้กับพระและเจ้านายชั้นสูง)

คำที่หมายถึง ต้องการ, อยากรได้, มุ่งหมาย คือ คำว่า_____

คำที่หมายถึง กราบไหว้ คือ คำว่า_____

12. ประสงค์ อภิวัฒน์	13. จงเติมคำที่เหมาะสมกับข้อความที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ (คำที่กำหนดให้ เลือกเติม คือ สงส, สงค, สงข, วาส, วาท, วาหน) 1) คำว่าอาราม หรือ อา _____ หมายถึง วัด 2) ในแต่ละวัดมีสมภารหรือเจ้าอา _____ เป็นหัวหน้า 3) พระ _____ มีหน้าที่สั่งสอนหรือให้โอ _____ แก่ประชาชน 4) ผู้ใดทำความดีย่อมได้รับทาน _____ หรือผลบุญจากความดีนั้น ๆ																		
13. 1) <u>วาส</u> 2) <u>วาส</u> 3) <u>สงข</u>, <u>วาท</u> 4) <u>สงค</u> (ใครตอบได้ถูก หมดขอชมว่า เก่งมาก)	14. ให้นักเรียนสังเกตรูปคำ เสียงอ่าน และความหมายของคำที่มีเสียงพ้อง กันบางส่วน ดังต่อไปนี้ <table><tr><th>รูปคำ</th><th>เสียงอ่าน</th><th>ความหมาย</th></tr><tr><td><u>กาญจน์</u></td><td>กาน</td><td>ทอง (มักใช้ว่า กาญจนา)</td></tr><tr><td><u>วิกาล</u></td><td>วิ-กาน</td><td>ยามค่ำคืน, มืดเวลา</td></tr><tr><td><u>พิการ</u></td><td>พิ-กาน</td><td>เสียวัยวะบางส่วน, เสียสภาพไป</td></tr><tr><td><u>เหตุการณ์</u></td><td>เหต-กาน</td><td>เรื่องที่เกิดขึ้น</td></tr><tr><td><u>เทศกาล</u></td><td>เทศ-สะ-กาน</td><td>คราว, สมัยที่กำหนดไว้เป็นประเพณี ในการทำบุญหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ</td></tr></table> คำทั้ง 5 คำนี้ออกเสียงเหมือนกันเฉพาะพยางค์หลัง คือออกเสียงว่า _____	รูปคำ	เสียงอ่าน	ความหมาย	<u>กาญจน์</u>	กาน	ทอง (มักใช้ว่า กาญจนา)	<u>วิกาล</u>	วิ-กาน	ยามค่ำคืน, มืดเวลา	<u>พิการ</u>	พิ-กาน	เสียวัยวะบางส่วน, เสียสภาพไป	<u>เหตุการณ์</u>	เหต-กาน	เรื่องที่เกิดขึ้น	<u>เทศกาล</u>	เทศ-สะ-กาน	คราว, สมัยที่กำหนดไว้เป็นประเพณี ในการทำบุญหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ
รูปคำ	เสียงอ่าน	ความหมาย																	
<u>กาญจน์</u>	กาน	ทอง (มักใช้ว่า กาญจนา)																	
<u>วิกาล</u>	วิ-กาน	ยามค่ำคืน, มืดเวลา																	
<u>พิการ</u>	พิ-กาน	เสียวัยวะบางส่วน, เสียสภาพไป																	
<u>เหตุการณ์</u>	เหต-กาน	เรื่องที่เกิดขึ้น																	
<u>เทศกาล</u>	เทศ-สะ-กาน	คราว, สมัยที่กำหนดไว้เป็นประเพณี ในการทำบุญหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ																	
14. <u>กาน</u> (คงตอบไม่ผิด เป็นแน่)	15. ต่อไปให้นักเรียนเลือกคำว่า <u>การ</u> <u>กาล</u> หรือ <u>การณ</u> เติมลงในช่องว่าง ให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ 1) ใครเข้าบ้านฉันในยามวิ _____ ฉันไม่รับรองความปลอดภัย 2) เหตุ _____ ที่เกิดขึ้นทำให้เขากลายเป็นคนพิ _____ ไปตลอดชีวิต 3) คนมักไปวัดกันมากในเทศ _____ เข้าพรรษา																		

15. 1) กาล 2) การณ์, การ 3) กาล (ตอบข้อนี้ถูกหมด ก็นับว่าเก่ง)	16. <u>ต่อไปนี้ให้นักเรียนอ่านคำพ้องเสียงที่มีเสียงพ้องกันบางส่วนอีกชุดหนึ่งโดย</u> <u>สังเกต รูปคำ เสียงอ่านและความหมาย</u> ตามที่แสดงไว้ในตาราง <table border="1" data-bbox="427 465 1407 1048"> <thead> <tr> <th>รูปคำ</th> <th>เสียงอ่าน</th> <th>ความหมาย</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ไพโร<u>ส</u>ณั<u>ฑ</u></td> <td>ไพโร-สัน</td> <td>ป่า</td> </tr> <tr> <td>อา<u>ส</u>ณั<u>ฑ</u></td> <td>อา-สัน</td> <td>กาย</td> </tr> <tr> <td>โสภ<u>ส</u>ณั<u>ฑ</u></td> <td>โสภ-สัน</td> <td>เป็นทุกข์, เกือบร้อน</td> </tr> <tr> <td>เลื<u>อ</u>ก<u>ส</u>รว</td> <td>เลื<u>อ</u>ก-สัน</td> <td>พิจารณาแต่สิ่งที่ดี</td> </tr> <tr> <td>สร<u>ว</u>ง<u>ส</u>รว<u>ค</u></td> <td>สร<u>ว</u>ง-สัน</td> <td>สร้างให้ดีขึ้น</td> </tr> <tr> <td>สร<u>ว</u>ง<u>ค</u></td> <td>สร<u>ว</u>ง-สัน</td> <td>พบปะวิสาสะกันเป็นครั้งคราวด้วย ความสนิทสนม</td> </tr> </tbody> </table> พยางค์สุดท้ายของคำทั้ง 6 ข้างบนี้ออกเสียงว่า _____	รูปคำ	เสียงอ่าน	ความหมาย	ไพโร <u>ส</u> ณั <u>ฑ</u>	ไพโร-สัน	ป่า	อา <u>ส</u> ณั <u>ฑ</u>	อา-สัน	กาย	โสภ <u>ส</u> ณั <u>ฑ</u>	โสภ-สัน	เป็นทุกข์, เกือบร้อน	เลื <u>อ</u> ก <u>ส</u> รว	เลื <u>อ</u> ก-สัน	พิจารณาแต่สิ่งที่ดี	สร <u>ว</u> ง <u>ส</u> รว <u>ค</u>	สร <u>ว</u> ง-สัน	สร้างให้ดีขึ้น	สร <u>ว</u> ง <u>ค</u>	สร <u>ว</u> ง-สัน	พบปะวิสาสะกันเป็นครั้งคราวด้วย ความสนิทสนม
รูปคำ	เสียงอ่าน	ความหมาย																				
ไพโร <u>ส</u> ณั <u>ฑ</u>	ไพโร-สัน	ป่า																				
อา <u>ส</u> ณั <u>ฑ</u>	อา-สัน	กาย																				
โสภ <u>ส</u> ณั <u>ฑ</u>	โสภ-สัน	เป็นทุกข์, เกือบร้อน																				
เลื <u>อ</u> ก <u>ส</u> รว	เลื <u>อ</u> ก-สัน	พิจารณาแต่สิ่งที่ดี																				
สร <u>ว</u> ง <u>ส</u> รว <u>ค</u>	สร <u>ว</u> ง-สัน	สร้างให้ดีขึ้น																				
สร <u>ว</u> ง <u>ค</u>	สร <u>ว</u> ง-สัน	พบปะวิสาสะกันเป็นครั้งคราวด้วย ความสนิทสนม																				
16. <u>สัน</u> (ข้อนี้คงไม่มีใคร ตอบผิดนะ)	17. <u>ต่อไปนี้ให้นักเรียนเลือกคำว่า สัน สรว สรวก หรือสันฑ์ เติมลงในช่อง</u> <u>ว่างให้เหมาะสมกับข้อความในแต่ละข้อ</u> 1) ร้าน<u>ส</u>เลือก _____ แคสินค้าที่มีคุณภาพดีมาจำหน่าย 2) คำว่า กาย ตรงกับคำศัพท์ว่า อา _____ 3) นักเรียน<u>น</u>ค<u>ส</u>ง _____ กันในวันปิดภาคเรียน 4) คนไทยทุกคนควรช่วยกันสร้าง _____ ความเจริญให้แก่บ้านเมือง																					
17. 1) สรว 2) สัน 3) สรวก, 4) สรวก (ดีมาก)	18. ในที่สุดนักเรียนก็ได้เรียนบทเรียนโปรแกรมชุดที่ 1 มาจนครบทั้ง 5 ชุด แล้วครูก็นึกว่านักเรียนตั้งใจเรียนมาโดยตลอด บทเรียนเหล่านี้คงจะมีส่วนช่วย ให้นักเรียนอ่านและเขียนคำต่าง ๆ ได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้นแน่นอน																					

บทเรียนโปรแกรม

ชุดที่ 2

“ คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน ”

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 2 ตอนที่ 1

"คำที่มีความหมายเหมือนกัน"

	1. คำต่างๆที่ใช้เขียนหรือพูดจากกันในชีวิตประจำวัน มีอยู่เป็นจำนวนมากที่มีความหมายเหมือนกัน หรือมีความหมายอย่างเดียวกัน เช่น คำว่า <u>กิน</u> กับ <u>รับประทาน</u> , <u>หมา</u> กับ <u>สุนัข</u> , <u>แผ่นดิน</u> กับ <u>พสุธา</u> เป็นต้น คำแต่ละคำ ถึงแม้จะต่างกัน ก็มีความหมายเหมือนกัน แต่ นำไปใช้ต่างกัน เช่น คำว่า พสุธา จะมีความหมายเหมือนคำว่า _____ แต่ นำไปใช้ _____
1. ของแรกเติมคำว่า <u>แผ่นดิน</u> ของหลังเติมคำว่า <u>ต่างกัน</u>	2. เมื่อเราต้องการใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ 1) ความเหมาะสมกับโอกาสต่างๆ 2) ความเหมาะสมกับระดับของผู้พูด ผู้ฟัง หรือสิ่งที่กล่าวถึง 3) ความเหมาะสมกับลักษณะของข้อความหรือเรื่องราวต่างๆ รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้คำให้เหมาะสมในคำต่างๆดังกล่าวมานี้ นักเรียนจะได้เรียนจากกรอบต่างๆต่อไปตามลำดับ
	3. การพูดจาระหว่างคนที่คุ้นเคยกัน และการเขียนในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ หรือไม่มีพิธีรีตอง เช่น การเขียนจดหมายถึงคนที่สนิทสนมกัน ตลอดจนการเขียนนวนิยายหรือบทละครต่างๆ เรามักใช้คำที่เป็น <u>ภาษาปาก</u> ซึ่งเป็นภาษาที่ไม่ค่อยเคร่งครัดในระเบียบแบบแผนต่างๆมากนัก แต่การพูดและการเขียนในโอกาสสำคัญที่เป็นทางการหรือพิธีการต่างๆ เช่น การพูดต่อหน้าที่ประชุม การรายงานข่าวของทางราชการ การเขียนตำราและเอกสารสำคัญของส่วนราชการหรือหน่วยงานต่างๆ จะต้องใช้คำที่เป็น <u>ภาษาแบบแผน</u> สรุปได้ว่าถ้อยคำที่ใช้ในโอกาสที่ไม่มีพิธีรีตองหรือไม่เป็นทางการ คือคำที่เป็นภาษา _____ ส่วนถ้อยคำที่เราใช้ในโอกาสที่เป็นพิธีการ การเขียนตำราหรือเอกสารสำคัญจะต้องใช้คำที่เป็นภาษา _____

3.
ของแรกเติมคำว่า

ปาก
ของหลังเติมคำว่า

แบบแผน

4. ตัวอย่างการเปรียบเทียบคำภาษาปาก กับ ภาษาแบบแผน
ที่มีความหมายเหมือนกัน

<u>ภาษาปาก</u>	<u>ภาษาแบบแผน</u>
กิน , ทาน	รับประทาน
ลูก	บุตร
พ่อ , แม่	บิดา , มารดา
รถเมย์	รถประจำทาง
โรงพัก	สถานีตำรวจ
อำเภอ (สำนักงานประจำอำเภอต่างๆ)	ที่ว่าการอำเภอ
หนัง	ภาพยนตร์
เท่าไร	เท่าไร
โกราซ	นครราชสีมา
กรุงเก่า	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานีหัวลำโพง	สถานีกรุงเทพ
ราม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นคร	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผม , ฉัน ,	ข้าพเจ้า

ต่อไปนี้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ในวงเล็บท้ายข้อความที่ใช้คำ
ได้ถูกต้องตามภาษาแบบแผน ส่วนข้อความใดใช้คำไม่ถูกต้องตามภาษา
แบบแผนก็ให้นักเรียนแก้ไขใหม่โดยเติมคำที่ถูกต้องลงไปในวงเล็บท้ายข้อความ

- 1) บิดามารดาเป็นที่พึ่งของลูก (_____)
- 2) รัฐบาลนี้สนับสนุนให้ประชาชนใช้รถประจำทาง (_____)
- 3) ท่านผู้ฟังโปรดทราบ ต่อไปนี้เป็นประกาศของราม (_____)
- 4) โรงพักมักตั้งอยู่ใกล้กับที่ว่าการอำเภอ (_____)
- 5) มาลีซื้อส้มมา 5 ผล ไททองเสีย 2 ผล มาลีเหลือส้มเท่าไร (_____)

4. 1) บุตร 2) ✓ 3) มหาวิทยาลัย - รวมคำแห่ง 4) สถานีตำรวจ 5) เทวไร (เก่งมาก)	5. การพูดหรือเขียน ในโอกาสที่เป็นทางการหรือมีพิธีรีตอง จะต้องใช้คำสุภาพ แทนคำสามัญ และคำที่ไม่สุภาพ เช่น <table border="1"> <thead> <tr> <th>คำสามัญ และ คำที่ไม่สุภาพ</th><th>คำสุภาพ</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ยั่ว</td><td>สามี</td></tr> <tr> <td>เมี้ย</td><td>ภรรยา</td></tr> <tr> <td>ควาย</td><td>กระบือ</td></tr> <tr> <td>วัว</td><td>โค</td></tr> <tr> <td>หมู</td><td>สุกร</td></tr> <tr> <td>หมา</td><td>สุนัข</td></tr> <tr> <td>อึก , อีแรง</td><td>กา , แร้ง</td></tr> <tr> <td>ขี้มูก , ขี้เรื้อน</td><td>น้ำมูก , โรคเรื้อน</td></tr> <tr> <td>เย็บ</td><td>ปักสวาระ</td></tr> <tr> <td>ขี้</td><td>อุจจาระ</td></tr> <tr> <td>ตีน</td><td>เท้า</td></tr> </tbody> </table> ต่อไปนี้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่าง หลังข้อความต่อไปนี้ 1) คำสุภาพที่ใช้ในการเรียก วัว , ควาย คือ _____ , _____ 2) คำสุภาพที่ใช้แทนคำว่า ยั่ว , เมี้ย คือ _____ , _____ 3) คำสุภาพที่ใช้แทนคำว่าขี้เรื้อนคือ _____	คำสามัญ และ คำที่ไม่สุภาพ	คำสุภาพ	ยั่ว	สามี	เมี้ย	ภรรยา	ควาย	กระบือ	วัว	โค	หมู	สุกร	หมา	สุนัข	อึก , อีแรง	กา , แร้ง	ขี้มูก , ขี้เรื้อน	น้ำมูก , โรคเรื้อน	เย็บ	ปักสวาระ	ขี้	อุจจาระ	ตีน	เท้า
คำสามัญ และ คำที่ไม่สุภาพ	คำสุภาพ																								
ยั่ว	สามี																								
เมี้ย	ภรรยา																								
ควาย	กระบือ																								
วัว	โค																								
หมู	สุกร																								
หมา	สุนัข																								
อึก , อีแรง	กา , แร้ง																								
ขี้มูก , ขี้เรื้อน	น้ำมูก , โรคเรื้อน																								
เย็บ	ปักสวาระ																								
ขี้	อุจจาระ																								
ตีน	เท้า																								
5. 1) โค , กระบือ 2) สามี,ภรรยา 3) โรคเรื้อน (ง่ายใช้ใหม่)	6. การใช้คำต่างๆ นอกจากจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับโอกาสต่างๆแล้ว ยังต้องคำนึงถึงระดับของผู้พูด ผู้ฟัง และสิ่งที่กล่าวถึงด้วย คือ ใช้คำให้เหมาะสมตามศักดิ์ หรือฐานะ ของผู้พูด ผู้ฟัง และสิ่งที่กล่าวถึง ซึ่งมีหลายระดับ เช่น เจ้านายชั้นสูง , พระสงฆ์ , บุคคลทั่วไป และสัตว์ต่างๆ																								

7. ตัวอย่างคำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน แต่ใช้ต่างกันตามระดับของบุคคล <table border="0"> <tr> <td><u>ตลอด</u></td> <td>ใช้กับ</td> <td>คนทั่วไป</td> <td><u>ตลอด</u></td> <td>ใช้กับ</td> <td>สัตว์</td> </tr> <tr> <td><u>กิน</u></td> <td>"</td> <td>คนทั่วไป</td> <td><u>ฉิน</u></td> <td>"</td> <td>พระสงฆ์</td> </tr> <tr> <td><u>หัว</u> , <u>ศีรษะ</u></td> <td>"</td> <td>คนทั่วไป</td> <td><u>เศียร</u></td> <td>"</td> <td>พระพุทธรูป</td> </tr> <tr> <td><u>สวย</u></td> <td>"</td> <td>ภักตร์หรือเจ้านาย</td> <td><u>รับประทาน</u></td> <td>"</td> <td>สุภาพชนทั่วไป</td> </tr> <tr> <td><u>แก่</u></td> <td>"</td> <td>ผู้รับที่มีฐานะต่ำกว่า</td> <td><u>แก่</u></td> <td>"</td> <td>ผู้รับที่มีฐานะสูงกว่า</td> </tr> <tr> <td><u>ป่วย</u></td> <td>"</td> <td>คนทั่วไป</td> <td><u>อาพาธ</u></td> <td>"</td> <td>พระสงฆ์</td> </tr> <tr> <td><u>เพื่อน</u></td> <td>มักใช้กับคนทั่วไปเป็นส่วนทั่ว</td> <td></td> <td><u>มิตร</u></td> <td>มักใช้กับกลุ่มคนหรือส่วนรวม</td> <td></td> </tr> <tr> <td><u>พูด</u></td> <td>ใช้เมื่อเป็นการพูดของคนทั่วไป</td> <td></td> <td><u>กล่าวคำปราศรัย</u></td> <td>ใช้เมื่อบุคคลที่มีเกียรติหรือมีตำแหน่งสูงกล่าวในโอกาสที่สำคัญ</td> <td></td> </tr> </table>	<u>ตลอด</u>	ใช้กับ	คนทั่วไป	<u>ตลอด</u>	ใช้กับ	สัตว์	<u>กิน</u>	"	คนทั่วไป	<u>ฉิน</u>	"	พระสงฆ์	<u>หัว</u> , <u>ศีรษะ</u>	"	คนทั่วไป	<u>เศียร</u>	"	พระพุทธรูป	<u>สวย</u>	"	ภักตร์หรือเจ้านาย	<u>รับประทาน</u>	"	สุภาพชนทั่วไป	<u>แก่</u>	"	ผู้รับที่มีฐานะต่ำกว่า	<u>แก่</u>	"	ผู้รับที่มีฐานะสูงกว่า	<u>ป่วย</u>	"	คนทั่วไป	<u>อาพาธ</u>	"	พระสงฆ์	<u>เพื่อน</u>	มักใช้กับคนทั่วไปเป็นส่วนทั่ว		<u>มิตร</u>	มักใช้กับกลุ่มคนหรือส่วนรวม		<u>พูด</u>	ใช้เมื่อเป็นการพูดของคนทั่วไป		<u>กล่าวคำปราศรัย</u>	ใช้เมื่อบุคคลที่มีเกียรติหรือมีตำแหน่งสูงกล่าวในโอกาสที่สำคัญ		ให้นักเรียนเลือกคำที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เติมลงในช่องว่างของข้อความ 1) แมวของสมใจ _____ ลูกเมื่อวานนี้ 3 ตัว 2) คนร้ายลอบตัก _____ ของพระพุทธรูป 3) นายกรัฐมนตรีจะ _____ เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ 4) ประเทศไทยต้องการเป็น _____ กับทุกประเทศ 5) เจ้าวาวสกำลัง _____ จึง _____ ภัตตาหารไม่ได้
<u>ตลอด</u>	ใช้กับ	คนทั่วไป	<u>ตลอด</u>	ใช้กับ	สัตว์																																												
<u>กิน</u>	"	คนทั่วไป	<u>ฉิน</u>	"	พระสงฆ์																																												
<u>หัว</u> , <u>ศีรษะ</u>	"	คนทั่วไป	<u>เศียร</u>	"	พระพุทธรูป																																												
<u>สวย</u>	"	ภักตร์หรือเจ้านาย	<u>รับประทาน</u>	"	สุภาพชนทั่วไป																																												
<u>แก่</u>	"	ผู้รับที่มีฐานะต่ำกว่า	<u>แก่</u>	"	ผู้รับที่มีฐานะสูงกว่า																																												
<u>ป่วย</u>	"	คนทั่วไป	<u>อาพาธ</u>	"	พระสงฆ์																																												
<u>เพื่อน</u>	มักใช้กับคนทั่วไปเป็นส่วนทั่ว		<u>มิตร</u>	มักใช้กับกลุ่มคนหรือส่วนรวม																																													
<u>พูด</u>	ใช้เมื่อเป็นการพูดของคนทั่วไป		<u>กล่าวคำปราศรัย</u>	ใช้เมื่อบุคคลที่มีเกียรติหรือมีตำแหน่งสูงกล่าวในโอกาสที่สำคัญ																																													
7. 1) <u>ตลอด</u> 2) <u>เศียร</u> 3) <u>กล่าวคำ-ปราศรัย</u> 4) <u>มิตร</u> 5) <u>อาพาธ</u> , <u>ฉิน</u>	8. คำบางคำมีความหมายอย่างเดียวกัน แต่ใช้ต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับข้อความ เช่น <table border="0"> <tr> <td>1) - <u>ถูกเชิญ</u></td> <td>ใช้เมื่อผู้รับเชิญรู้สึกไม่ยินดี และไม่ยอมไปตามคำเชิญ</td> </tr> <tr> <td>- <u>ได้รับเชิญ</u></td> <td>ใช้เมื่อผู้รับเชิญรู้สึกเป็นเกียรติหรือยินดีที่ได้รับเชิญ</td> </tr> <tr> <td>2) - <u>กลางคืน</u></td> <td>ใช้เมื่อต้องการกล่าวถึงเวลาที่ไม่ใช่กลางวันโดยทั่วไป</td> </tr> <tr> <td>- <u>ราตรี</u></td> <td>ใช้เมื่อต้องการพูดถึงกลางคืนที่มีบรรยากาศหรูหราหรือนึกแยกไปจากธรรมดา</td> </tr> </table>	1) - <u>ถูกเชิญ</u>	ใช้เมื่อผู้รับเชิญรู้สึกไม่ยินดี และไม่ยอมไปตามคำเชิญ	- <u>ได้รับเชิญ</u>	ใช้เมื่อผู้รับเชิญรู้สึกเป็นเกียรติหรือยินดีที่ได้รับเชิญ	2) - <u>กลางคืน</u>	ใช้เมื่อต้องการกล่าวถึงเวลาที่ไม่ใช่กลางวันโดยทั่วไป	- <u>ราตรี</u>	ใช้เมื่อต้องการพูดถึงกลางคืนที่มีบรรยากาศหรูหราหรือนึกแยกไปจากธรรมดา																																								
1) - <u>ถูกเชิญ</u>	ใช้เมื่อผู้รับเชิญรู้สึกไม่ยินดี และไม่ยอมไปตามคำเชิญ																																																
- <u>ได้รับเชิญ</u>	ใช้เมื่อผู้รับเชิญรู้สึกเป็นเกียรติหรือยินดีที่ได้รับเชิญ																																																
2) - <u>กลางคืน</u>	ใช้เมื่อต้องการกล่าวถึงเวลาที่ไม่ใช่กลางวันโดยทั่วไป																																																
- <u>ราตรี</u>	ใช้เมื่อต้องการพูดถึงกลางคืนที่มีบรรยากาศหรูหราหรือนึกแยกไปจากธรรมดา																																																

	9. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่าถูก และเขียนเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่เห็นว่าผิดหรือใช้คำไม่เหมาะสม 1) นายสาครได้รับเชิญไปสอบสวนที่สถานีตำรวจ 2) การเที่ยวกลางคืนเป็นสิ่งที่ไม่ดี 3) สมาคมสตรีไทยจะจัดงานราตรีขึ้นที่สวนอัมพรในวันศุกร์นี้																														
9. 1) X 2) ✓ 3) ✓ (ตอบถูกใช้ใหม่)	10. การแต่งคำประพันธ์ วรรณคดี หรือบทเพลงต่างๆ มักใช้<u>คำศัพท์</u> หรือ<u>คำยาก</u> ซึ่งเป็นคำที่ไม่นิยมใช้ในการเขียนโดยทั่วไป คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน มีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้เราสามารถเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความไพเราะ และมีเสียงสัมผัสกันตรงตามความต้องการ <u>ตัวอย่างคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน</u> เช่น <table><tr><td>ปดพิ , บัดพิ , ธรณี , พสุธา</td><td>หมายถึง</td><td>แผ่นดิน</td></tr><tr><td>สุริยะ , สุริยา , สุริยัน , รวี , ทินกร</td><td>"</td><td>พระอาทิตย์</td></tr><tr><td>ลิขรินทร์ , พนม , คีรี , ลิขรี , บรรพต</td><td>"</td><td>ภูเขา</td></tr><tr><td>คช , คชสาร , กุญชร , หัตถิ , หัสติน , ไอยรา</td><td>"</td><td>ช้าง</td></tr><tr><td>วานร , พานร , กระบี่</td><td>"</td><td>ลิง</td></tr><tr><td>สมุทร , ชล , ชลชี , นที , สาคกร , วารี</td><td>"</td><td>น้ำ , แม่น้ำ</td></tr><tr><td>มาลี , บุปผา , บุษบา , ผกา</td><td>"</td><td>ดอกไม้</td></tr><tr><td>เกศ , เกศา , เกสี , เกลา</td><td>"</td><td>หัว , ผม</td></tr><tr><td>พน , พนา , พนาคร , พนาลี , พนาสันต์ , อรัญ</td><td>"</td><td>ป่า</td></tr><tr><td>ชนนี , มารกร , มาตุรงค์</td><td>"</td><td>แม่</td></tr></table>	ปดพิ , บัดพิ , ธรณี , พสุธา	หมายถึง	แผ่นดิน	สุริยะ , สุริยา , สุริยัน , รวี , ทินกร	"	พระอาทิตย์	ลิขรินทร์ , พนม , คีรี , ลิขรี , บรรพต	"	ภูเขา	คช , คชสาร , กุญชร , หัตถิ , หัสติน , ไอยรา	"	ช้าง	วานร , พานร , กระบี่	"	ลิง	สมุทร , ชล , ชลชี , นที , สาคกร , วารี	"	น้ำ , แม่น้ำ	มาลี , บุปผา , บุษบา , ผกา	"	ดอกไม้	เกศ , เกศา , เกสี , เกลา	"	หัว , ผม	พน , พนา , พนาคร , พนาลี , พนาสันต์ , อรัญ	"	ป่า	ชนนี , มารกร , มาตุรงค์	"	แม่
ปดพิ , บัดพิ , ธรณี , พสุธา	หมายถึง	แผ่นดิน																													
สุริยะ , สุริยา , สุริยัน , รวี , ทินกร	"	พระอาทิตย์																													
ลิขรินทร์ , พนม , คีรี , ลิขรี , บรรพต	"	ภูเขา																													
คช , คชสาร , กุญชร , หัตถิ , หัสติน , ไอยรา	"	ช้าง																													
วานร , พานร , กระบี่	"	ลิง																													
สมุทร , ชล , ชลชี , นที , สาคกร , วารี	"	น้ำ , แม่น้ำ																													
มาลี , บุปผา , บุษบา , ผกา	"	ดอกไม้																													
เกศ , เกศา , เกสี , เกลา	"	หัว , ผม																													
พน , พนา , พนาคร , พนาลี , พนาสันต์ , อรัญ	"	ป่า																													
ชนนี , มารกร , มาตุรงค์	"	แม่																													

	11. ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายอย่างเดียวกันกับคำที่กำหนดให้ในวงเล็บ 1) (สุริยะ) พสุธา รวี พนม 2) (บรรพต) คีรี ชรณี คชสาร 3) (วารี) วานร ศาคร กระบี่
11. 1) <u>รวี</u> 2) <u>คีรี</u> 3) <u>ศาคร</u> (คงตอบไม่ผิด เป็นแน่)	12. ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่เหมาะสมสำหรับจะเติมลงในช่องว่างของคำประพันธ์ที่กำหนดให้ <u>ตัวอย่าง</u> งามเนตรงาม _____ แก้ม ยามเจ้าแยมชวนให้ยล (เกศ , เกศา , เกศี) 1) แยกย้ายกันเก็บเหล่า _____ สรรภีสายหุคพทุธรักษา (บุษบา , มาลี , บุษบา) 2) เหมือนแกล้งฆ่าลูกไหมวยมรณ _____ ไม่รักลูกสักนิด (ชนนี้ , มารคา , มารคร)
12. 1) <u>มาลี</u> 2) <u>มารคร</u> (เก่งมาก)	13. ครูคิดว่านักเรียนได้เรียนเรื่องคำที่มีความหมายเหมือนกันมาพอสมควรแล้ว บทเรียนนี้จึงจบเพียงเท่านี้ ขอให้ทุกคนโชคดีและขยันเรียนเหมือนเดิมนะคะ

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 2 ตอนที่ 2

" คำที่มีความหมายคล้ายกัน "

	1. คำในภาษาไทยบางคำมีความหมายคล้ายกัน เช่น <u>ประชาชน</u> กับ <u>ประชากร</u> <u>พระพุทธรูป</u> กับ <u>เทวรูป</u> เป็นต้น คำเหล่านี้แม้จะมีความหมายคล้ายกัน แต่ใช้แทนกันไม่ได้เสมอไป บทเรียนโปรแกรมต่อไปนี้ จะบอกความหมายและตัวอย่างการใช้คำต่างๆ ที่มีความหมายคล้ายกัน
	2. คำว่า<u>ประชาชน</u> กับ <u>ประชากร</u> ต่างก็หมายถึง <u>พลเมือง</u> แต่ใช้ต่างกัน คือ - <u>ประชากร</u> หมายถึง หมู่พลเมือง (มักใช้ในกรณีที่ต้องการกล่าวถึงจำนวน) - <u>ประชาชน</u> หมายถึง พลเมืองทั่วไป (บางครั้งใช้เมื่อต้องการกล่าวถึงคนทั่วไปที่ไม่ใช่เป็นข้าราชการ ไม่ใช่ชนกบฏ หรือ พ่อค้า) ตัวอย่าง - ทางราชการประกาศให้<u>ประชาชน</u>ไปใช้สิทธิเลือกผู้แทนราษฎร - ประเทศจีนมี<u>ประชากร</u>มากที่สุดในโลก ต่อไปนี้ให้นักเรียนลองเลือกคำว่า <u>ประชากร</u> หรือ <u>ประชาชน</u> เติมลงในช่องว่าง 1) ปัจจุบันประเทศไทยมี _____ มากกว่า 40 ล้านคน 2) ผู้ที่เข้าร่วมประกอบพิธีในวันปิยมหาราชมีทั้งข้าราชการ พ่อค้าและ _____ 3) คดีฆาตกรรมรายนี้เป็นที่สนใจของ _____ มาก
2. 1) <u>ประชากร</u> 2) <u>ประชาชน</u> 3) <u>ประชาชน</u> (คิมากที่ตอบถูก)	3. คำว่า<u>พระพุทธรูป</u> กับ <u>เทวรูป</u> ต่างก็หมายถึง<u>รูปเคารพ</u> แต่ใช้ต่างกัน คือ - <u>พระพุทธรูป</u> หมายถึง รูปซึ่งเป็นที่เคารพของชาวพุทธแทนองค์พระพุทธเจ้า - <u>เทวรูป</u> หมายถึง รูปของเทพเจ้า หรือเทวดาที่เป็นที่นับถือในศาสนาต่างๆ ตัวอย่าง - พระแก้วมรกตเป็น <u>พระพุทธรูป</u> ที่สำคัญของไทย - รูปพระอิศวร พระนารายณ์ เจ้าม้ากาลี จัดว่าเป็น <u>เทวรูป</u>

	4. ให้นักเรียนเติมคำว่า <u>พระพุทธรูป</u> หรือ <u>เทวรูป</u> ลงในช่องว่างแต่ละข้อให้เหมาะสม 1) ในอุโบสถของวัดต่าง ๆ จะต้องมี _____ องค์หนึ่งเป็นพระประธาน 2) ในวิหารหรือเทวาลัยต่าง ๆ ทางศาสนาพราหมณ์มักจะมี _____ ประดิษฐานอยู่ 3) พระพุทธชินราช พระพุทธชินสีห์ และพระศรีศากยมุนี เราจัดว่าเป็น _____
4. 1) <u>พระพุทธรูป</u> 2) <u>เทวรูป</u> 3) <u>พระพุทธรูป</u> (ถูกอีกใช้ใหม่)	5. คำว่า <u>เมื่อก</u> กับ <u>เมล็ด</u> มีความหมายคล้ายกัน แต่ใช้ต่างกัน ดังนี้ <u>เมื่อก</u> หมายถึง ส่วนภายในของผลไม้ที่เพาะเป็นต้นได้ มักมีเมื่อกขนาดใหญ่ เช่น เมื่อกมะม่วง เมื่อกทุเรียน เมื่อกพุทรา เมื่อกลำไย เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เรียกสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับพืช แต่มีลักษณะกลม ๆ เล็ก ๆ เช่น เมื่อกเห้งอ เมื่อกทราย เป็นต้น <u>เมล็ด</u> หมายถึง ส่วนภายในของผลไม้ที่มีขนาดเล็ก เพาะให้งอกได้ และมีจำนวนมากกว่า 1 เช่น เมล็ดข้าวโพด เมล็ดน้อยหน่า เมล็ดแตงโม เป็นต้น <u>ตัวอย่าง</u> - การปลูกเงาะนั้นอาจใช้<u>เมื่อก</u>ก็ได้ - <u>เมล็ด</u>ทานตะวันมีน้ำมันมาก - ฉันชอบกินขนม<u>เมล็ด</u>ขนุนมากกว่าขนมฝอยทอง
	6. ให้นักเรียนเลือกคำว่า <u>เมื่อก</u> หรือ <u>เมล็ด</u> เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม 1) เสือตัวนี้คิดกระดุม 5 _____ 2) ถั่วและงาเป็นพืชที่เราปลูกไว้กิน _____ 3) หนารอนี้ฉันเป็นสัตว์ที่โบหน้าหลาย _____ 4) _____ ของมะปรางมีสีม่วง

6. 1) <u>เมื่</u> 2) <u>เมื่</u> 3) <u>เมื่</u> 4) <u>เมื่</u> (ถูกไหมเอ๋ย)	7. <u>กลิกร</u> หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพในทางเพาะปลูก <u>เกษตรกร</u> หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพในทางเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ <u>ตัวอย่าง</u> " นายสมบุญทำนาและปลูกผักหลังหนานา ส่วนนายสมหมายทำนา เลี้ยงหมู และเลี้ยงวัวไ้ขาย " เราถือว่านายสมบุญเป็น<u>กลิกร</u> ส่วนนายสมหมายเป็น<u>เกษตรกร</u> นอกจากนี้เราใช้คำว่า<u>เกษตรกร</u>เรียกคนที่ประกอบอาชีพเพาะปลูกอย่างเดียวกันได้ หรือเลี้ยงสัตว์อย่างเดียวกันได้ แต่คำว่า<u>กลิกร</u>หมายถึงคนที่ประกอบอาชีพเพาะปลูกเท่านั้น ต่อไปนี้ให้นักเรียนเลือกคำว่า <u>กลิกร</u> หรือ <u>เกษตรกร</u> เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง 1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ให้_____กู้เงินไปลงทุนในการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ 2) การหวานไ้เก็บเกี่ยว เป็นงานของ_____
7. 1) <u>เกษตรกร</u> 2) <u>กลิกร</u> (ไม่ยากใช่ไหม)	8. คำว่า <u>โปรก</u> และ <u>กรรณ</u> เป็นคำที่ใช้พูดเพื่อแสดงการขอร้องทั้ง 2 คำแต่ใช้ต่างกันเล็กน้อย คือ <u>โปรก</u> ใช้ในกรณีที่ผู้พูดต้องการให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟังหรือผู้ปฏิบัติตามหรือต้องการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม <u>กรรณ</u> ใช้ในกรณีที่ผู้พูดต้องการให้เกิดประโยชน์แก่ผู้พูดเอง ให้นักเรียนดูตัวอย่าง และเติมคำตอบในข้อความต่อไปนี้ <u>โปรก</u> เที่ยบเวลา, <u>โปรก</u> เชื้อเพื่อแก่เด็ก สุภาพสตรี และคนชรา, <u>กรรณ</u> เช้นชื่อก่อนรับเงิน, <u>กรรณ</u> มาอุดหนุนรำนฉมอีกนะครับ 1) _____เสียภาษีให้ทันตามกำหนด 2) _____อย่าจอดรถขวางประตูบ้าน 3) _____ระวังคนลวงประ เปา 4) เขาประกาศผลการสอบเมื่อใด_____แจ้งให้ผมทราบด้วย 5) เพื่อความแน่นอน _____จงตัวลวงหน้าเสียแต่เนิ่น ๆ

8. 1) <u>โปรด</u> 2) <u>กรณ</u> 3) <u>โปรด</u> 4) <u>กรณ</u> 5) <u>โปรด</u> (งหรือเปล่า)	9. คำว่า <u>จารึก</u> และ <u>บันทึก</u> หมายถึง การเขียน แต่ใช้ต่างกัน ดังนี้ - <u>จารึก</u> หมายถึง การเขียนให้เป็นรอยลึกลงในแผ่นหิน โลหะ หรือใบลาน บางครั้งหมายถึงเก็บประทับไว้ในหัวใจ (ถ้าใช้ในบทกลอนมักจะหมายถึง การเขียนอย่างธรรมดาโดยทั่วไป) - <u>บันทึก</u> หมายถึง เขียน หรือ จดไว้ในสมุดกระดาษทั่วไปเพื่อเป็นหลักฐาน หรือช่วยความจำ ให้นักเรียนดูตัวอย่างและตอบคำถามต่อไปนี้ - วัดนี้มี<u>จารึก</u>เกี่ยวกับประวัติของวัดไว้ที่ผนังโบสถ์ - สมชายทำหน้าที่เป็นเลขา<u>การบันทึกการประชุม</u> 1) บุญคุณของเขาดันจะ _____ ไว้ในดวงใจไม่รู้ลืม 2) คาบเล่มนี้ _____ ชื่อเจ้าของไว้ที่ตาม 3) นักเรียนทุกคนควรมีสุดสำหรับ _____ เหตุการณ์ประจำวันที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง
9. 1) <u>จารึก</u> 2) <u>จารึก</u> 3) <u>บันทึก</u> (ข้อนี้ก็ง่ายอีกใช่ไหม)	10. คำว่า <u>บรรพบุรุษ</u> และ <u>โคตรเหง้า</u> ต่างก็หมายถึง ผู้เป็นต้นวงศ์ตระกูล หรือ เผ่าพันธุ์ที่สืบเชื้อสายหรือสายโลหิตมา เช่น - <u>โคตรเหง้า</u>ของฉันเป็นชาวไร่, เราไม่อยากให้ใครมาค้าไปถึง<u>โคตร</u>ของเรา - <u>บรรพบุรุษ</u>ของไทยยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องชาติไทย จะเห็นได้ว่าคำว่า <u>บรรพบุรุษ</u> มักใช้ในกรณีพูดถึงวงศ์ตระกูลหรือเชื้อสายของคนเป็นส่วนรวมหรือกลุ่มใหญ่ ส่วนคำว่า <u>โคตรเหง้า</u> มักใช้เมื่อกล่าวถึงเชื้อสายหรือวงศ์ตระกูลของคนใดคนหนึ่ง หรือใช้เกี่ยวกับการค้าว่าพวกพิงไปถึงวงศ์ตระกูล ต่อไปนี้ให้นักเรียนลองเติมคำตอบลงในช่องว่าง โดยใช้คำว่า <u>บรรพบุรุษ</u> หรือ <u>โคตรเหง้า</u> 1) เขาจะเป็นคนดีได้อย่างไรในเมื่อ _____ ของเขาเป็นโจรทั้งสิ้น 2) _____ ของชาติไทยล้วนมีเลือดนักสู้

10. 1) <u>โคตรเหง้า</u> 2) <u>บรรพบุรุษ</u> (ตอบถูกไหมเอ๋ย)	11. <u>ความชำนาญ</u> หมายถึง การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้คล่องแคล่ว เพราะได้ฝึกมาก ๆ จนเคยชินและทำได้อย่างรวดเร็ว <u>ความสามารถ</u> หมายถึง ลักษณะที่เหนือกว่าความชำนาญ คือมีสติปัญญาเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็ว ทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีหรือมีคุณภาพ รู้จักปรับปรุงดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้เหมาะสม <u>ให้นักเรียนดูตัวอย่าง และเติมคำตอบ จากข้อความต่อไปนี้</u> - นายวิชัยฝึกพิมพ์ดีดทุกวันจนเกิด<u>ความชำนาญ</u> - มยุรีไปเรียนตัดเสื้อพร้อมกับคนอื่น ๆ แต่เรียนจบก่อนใคร ๆ และมีฝีมือตัดเย็บได้สวยงาม รู้จักออกแบบใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับรูปร่างของผู้สวมใส่ ถูกตาทุกคนจึงไว้วางใจใน<u>ความสามารถ</u>ของมยุรี 1) งานช่างหรืองานฝีมือต่าง ๆ ต้องอาศัยการฝึกบ่อย ๆ จึงจะเกิด ความ _____ 2) ถ้าอยากมีชื่อเสียงทางด้านใดต้องแสดงให้คนเห็นความ _____ ในค่านั่น
11. 1) <u>ชำนาญ</u> 2) <u>สามารถ</u> (คงตอบไม่ผิดแน่)	12. <u>รูปร่าง</u> หมายถึง ลักษณะ หรือ หวุดหรง (มักใช้กับคนหรือสัตว์) <u>สัณฐาน</u> หมายถึง ลักษณะ หรือ หวุดหรง (มักใช้กับธรรมชาติต่างๆ) <u>ให้นักเรียนดูตัวอย่าง และเติมคำตอบในข้อความต่อไปนี้</u> - ผู้หญิงคนนี้มี<u>รูปร่าง</u>หนาตาดี - แมวมี<u>รูปร่าง</u>คล้ายกับเสือ - เกาะหนูมี<u>รูปร่าง</u>สัณฐานคล้ายกับหนูมาก 1) โลกนี้มี _____ กลม 2) คาราทีมี _____ ที่ สามารถเรียกความสนใจจากคนดูได้ 3) ภูเขาสูงนี้มี _____ แปลกไปจากภูเขาอื่น ๆ

12. 1) <u>สำเนา</u> 2) <u>รูปร่าง</u> 3) <u>สำเนา</u> (ดีมากะ)	13. <u>แปลง</u> หมายถึง เปลี่ยนสิ่งเดิมให้แปลกออกไปบางส่วน, เปลี่ยนรูปร่างให้กลายเป็นอีกรูปหนึ่ง <u>ปลอม</u> หมายถึง ทำให้เหมือนคนอื่นหรือสิ่งอื่นเพื่อให้คนอื่นเข้าใจผิดว่าเป็นสิ่งนั้น, สิ่งที่ไม่เป็นของจริงตามธรรมชาติ <u>ปลอมแปลง</u> หมายถึง ทำเลียนแบบให้ดูเหมือนของจริง ต่อไปนี้ให้นักเรียนดูตัวอย่าง และเติมคำให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ - เทวคา<u>แปลง</u>กายเป็นโกปาม่ากินข้าวของมารดาพระสังข์ - เพลงไตรโยก<u>แปลง</u> ใจท่านองของเพลงเขมรไตรโยก แต่เปลี่ยนเนื้อร้องใหม่ - คนร้าย<u>ปลอม</u>ตัวเป็นตำรวจเพื่อหลอกลวงประชาชน, ฉนใส่ฟัน<u>ปลอม</u> - ตำรวจคนพบอุปกรณืที่คนร้ายใช้ในการ<u>ปลอมแปลง</u>เอกสารสำคัญของทางราชการ 1) นักสืบ_____เป็นคนขอทานเข้าไปสืบความลับในคงนักเลง 2) นางเบญจกาย_____เป็นนางสีดาเพื่อลวงพระรามให้ตายใจ 3) ผู้ชายที่แต่งตัวเป็นผู้หญิงมักต้องใช้ของ_____
13. 1) <u>ปลอม</u> 2) <u>แปลง</u> 3) <u>ปลอม</u> (คงตอบถูกแน)	14. <u>คาดคะเน</u> หมายถึง นึกไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ โดยอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ หรือคิดว่าน่าจะเป็นไปได้ <u>สันนิษฐาน</u> หมายถึง ลงความเห็นเป็นการคาดคะเนในสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ยังไม่ทราบความจริง โดยอาศัยหลักฐานที่ปรากฏหรือเหตุผลที่สนับสนุน ให้นักเรียนดูตัวอย่าง และเติมคำตอบให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ - ในที่สุดพรรคประชาธิปัตย์ก็ได้รับเลือกตั้งมากที่สุดในเขตนี้ตามที่เร<u>คาดคะเน</u> - นักโบราณคดี<u>สันนิษฐาน</u>ว่าบ้านเชียงเป็นที่ตั้งของอาณาจักรที่รุ่งเรืองมาก่อน 1) อากาศร้อนอบอ้าวเช่นนี้ฉัน_____ว่าฝนจะตกในไม่ช้า 2) ตำรวจ_____ว่าผู้ตายตายเพราะการขัดผลประโยชน์หรือถูกหักหลัง เพราะผู้ตายมีกิจการมากมาย

14.

1) คาดคะเน2) สันนิษฐาน

(เก่งมากค่ะ)

15. ในที่สุดนักเรียนก็ได้เรียนรู้เรื่องการใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันจนจบตอนแล้ว แต่คำที่มีความหมายคล้ายกันยังมีอีกมาก ขอให้
นักเรียนหมั่นสังเกตและศึกษาแนวการใช้คำประเภทนี้จากตำรา
และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อให้สามารถใช้คำต่าง ๆ ได้เหมาะสมในโอกาสต่อไป

หยุดพัก่อนได้เลยนะค่ะ แล้วหาโอกาสทบทวนบ้างเพื่อกันลืม

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 2 ตอนที่ 3

" คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน "

	1. นักเรียนได้พบเห็นและใช้คำต่าง ๆ มาแล้วเป็นจำนวนมาก และคงเคยพบว่ามีความหมายที่<u>ส่วนประกอบ</u>ร่วมกันหรือ<u>เกี่ยวข้องกัน</u> คือมี<u>รูปคำ</u>และ<u>ความหมาย</u>อย่างใดอย่างหนึ่งเป็น<u>หลัก</u>หรือเป็นส่วนประกอบสำคัญ เช่น <u>บรรณารักษ์</u> <u>บรรณาธิการ</u> <u>บรรณพิภพ</u> <u>บรรณารักษศาสตร์</u> <u>สารบรรณ</u> คำที่ขีดเส้นใต้ทั้ง 5 คำนี้ทุกคำประกอบด้วยกันว่า <u>บรรณ</u> จึงกล่าวได้ว่าคำทั้ง 5 คำนี้มีคำว่า _____ เป็น<u>หลัก</u>หรือเป็นส่วนประกอบสำคัญ
1 ถูกแล้วต้อง เติมคำว่า <u>บรรณ</u>	2. ความหมายของคำว่า <u>บรรณ</u> ส่วนใหญ่จะหมายถึง <u>หนังสือ</u> ดังนั้นคำว่า บรรณารักษ์, บรรณาธิการ, บรรณพิภพ, สารบรรณ และบรรณารักษศาสตร์ จะมีความหมายเกี่ยวข้องกับ _____ ทั้งสิ้น
2 <u>หนังสือ</u> (ถูกอีกไหม)	3. - <u>บรรณารักษ์</u> หมายถึง ผู้ดูแลรักษาหนังสือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หนังสือในห้องสมุด - <u>บรรณาธิการ</u> หมายถึง ผู้คัดเลือก รวบรวม ปรับปรุงหรือรับผิดชอบเรื่องที่จะพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ - <u>บรรณพิภพ</u> หมายถึง วงการหรืองานที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ - <u>บรรณารักษศาสตร์</u> หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยห้องสมุด - <u>สารบรรณ</u> หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือราชการหรือเก็บรักษาเอกสารต่าง ๆ เช่น จดหมายราชการ คำสั่งและเอกสารที่เป็นหลักฐานสำคัญต่าง ๆ จะเห็นว่าคำต่าง ๆ ที่ยกตัวอย่างมานี้ล้วนมีความหมายเกี่ยวข้องกับหนังสือทั้งสิ้น จึงจัดได้ว่า<u>เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน</u>

	4. นักเรียนได้เรียนรู้ถึงเรื่องความหมายของคำต่างๆ ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับหนังสือมาแล้ว <u>ต่อไปนี้ให้นักเรียนลองเลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ</u> (คำที่กำหนดให้คือคำว่า <u>บรรณาธิกรณ</u> <u>บรรณาธิการ</u> <u>บรรณพิภพ</u> <u>บรรณาธิกรณศาสตร์</u> <u>สารบรรณ</u>) 1) ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลห้องสมุด และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด เราเรียกว่า _____ ส่วนผู้ให้อำนาจในการตรวจค้นจับและเลือกเรื่องต่าง ๆ ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เราเรียกว่า _____ 2) นายประยูร จรรย์วงษ์ เป็นคนที่มีชื่อเสียงในวงการหนังสือหรือ _____ 3) วิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้และการบริหารห้องสมุดคือวิชา _____ 4) งานที่เกี่ยวกับการออกหนังสือและการเก็บรักษาเอกสารหรือหลักฐานสำคัญของหน่วยงานต่าง ๆ เราเรียกว่างาน _____
4. 1) <u>บรรณาธิกรณ</u> , <u>บรรณาธิการ</u> 2) <u>บรรณพิภพ</u> 3) <u>บรรณาธิกรณศาสตร์</u> 4) <u>สารบรรณ</u> (ขอชมว่า เก่งมากที่ตอบได้ถูกหมด)	5. นักเรียนคงเคยได้ยินคำว่า <u>อาชีพ</u> หรือ <u>อาชีวะ</u> (อาชีพ) บ่อย ๆ คำนี้มีความหมายว่า <u>การทำมาหากิน</u>, <u>งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีวิต</u> ดังนั้นคำที่ประกอบด้วยคำว่า อาชีพ หรือ อาชีวะ จะมีความหมายเกี่ยวกับการงานที่ทำเป็นประจำ หรือ การทำมาหากินทั้งสิ้น เช่น - <u>สัมมาชีพ</u> หมายถึง การทำมาหากินในทางที่ชอบหรือสุจริต (สัมมา + อาชีพ) - <u>มิชฉาชีพ</u> หมายถึง การทำมาหากินในทางที่ไม่ชอบหรือทุจริต (มิฉฉา + อาชีพ) - <u>กรรมอาชีพ</u> หมายถึง อาชีพที่ใช้แรงงาน, อาชีพกรรมกร (กรรม + อาชีพ) - <u>อาชีวศึกษา</u> หมายถึง การเรียนที่มุ่งไปทางสายอาชีพหรืองานช่างฝีมือและงานธุรกิจต่าง ๆ

	6. นักเรียนได้ทราบมาแล้วว่าคำว่า อาชีพ หรือ อาชีวะ เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเรื่องการทำมาหากิน ต่อไปนี้ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างหลังข้อความที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมกับคำนั้นๆ (คำที่กำหนดให้ คือ <u>สัมมาชีพ</u>, <u>มิจฉาชีพ</u>, <u>กรรมาชีพ</u>, <u>อาชีวะศึกษา</u>) 1) อาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ ค้าขาย รับราชการ เราถือว่าเป็น _____ 2) พวกที่เลี้ยงชีพด้วยการปล้นจี้ หรือลักขโมย เราเรียกว่าเป็นพวก _____ 3) โรงเรียนที่สอนหนักไปทางช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง และการพาณิชย์ต่างๆ เราเรียกว่าเป็นโรงเรียน _____
6. 1) <u>สัมมาชีพ</u> 2) <u>มิจฉาชีพ</u> 3) <u>อาชีวะศึกษา</u> (เยี่ยมจริง ๆ)	7. คำว่า <u>โลก</u> หมายถึง <u>กิน</u> หรือ <u>ใช้สอย</u> ดังนั้น คำที่ประกอบด้วยคำว่า <u>โลก</u> จะมีความหมายเกี่ยวกับ <u>การกินหรือ การใช้สอย</u> ทั้งสิ้น เช่น 1) <u>อุปโลก</u> หมายถึง ใช้ประโยชน์ 2) <u>บริโลก</u> หมายถึง กิน, เสพ 3) <u>เครื่องอุปโลก</u> หมายถึง ของใช้ 4) <u>เครื่องบริโลก</u> หมายถึง ของกิน 5) <u>เครื่องราชูปโลก</u> หมายถึง ของใช้ของพระราชา (มาจากคำว่า ราชา + อุปโลก) ต่อไปนี้นักเรียนเลือกคำที่ประกอบด้วยคำว่า <u>โลก</u> เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ 1) เนื้อสัตว์ นม ไข่ ผัก ผลไม้ เป็นสิ่งที่เราควร _____ 2) โต๊ะ เก้าอี้ ถ้วยชาม เป็นสิ่งที่เราจัดเป็นเครื่อง _____ 3) พระมลา พระขรรค์ พระขำรงค์ จักว่าเป็นเครื่อง _____

7. 1) <u>บริโภค</u> 2) <u>อุปโภค</u> 3) <u>ราชูปโภค</u> (คงตอบไม่ผิด แน่)	8. คำว่า <u>สาธารณะ</u> หรือ <u>สาธารณ</u> หมายถึง เพื่อประชาชนทั่วไป สำหรับประชาชนทั่วไป ตัวอย่างคำที่ประกอบด้วยคำว่า สาธารณะ เช่น - <u>สวนสาธารณะ</u> หมายถึง สถานที่ที่เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ทั่วไป ไม่ใช่เป็นสมบัติของคนใดคนหนึ่ง - <u>ส่วนสาธารณะ</u> หมายถึง ส่วนสำหรับประชาชนทั่วไป - <u>สาธารณสุข</u> หมายถึง การดูแลให้ประชาชนมีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี ป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บ - <u>สาธารณูปโภค</u> หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป เช่น ไฟฟ้า, น้ำประปา (มาจากคำว่า สาธารณะ รวมกับ อุปโภค) - <u>สาธารณภัย</u> หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก เช่น ไฟไหม้, น้ำท่วม
	9. คำว่า <u>ภัย</u> หมายถึง <u>อันตราย</u> หรือ <u>สิ่งที่น่ากลัว</u> คำที่ประกอบด้วย คำว่า <u>ภัย</u> จะหมายถึงสิ่งที่น่ากลัวต่าง ๆ เช่น - <u>วาทภัย</u> หมายถึง ภัยจากลม หรือ พายุ - <u>อุทกภัย</u> หมายถึง ภัยจากน้ำท่วม - <u>อัคคีภัย</u> หมายถึง ภัยจากไฟไหม้ - <u>ทุพภิกขภัย</u> หมายถึง ภัยจากการขาดอาหารหรือขาดยาอาหารมากแพ่ง
	10. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้เหมาะสมโดยอาศัยความรู้ จากกรอบที่ 8 และ 9 เมื่อเกิดน้ำท่วมหรือ (1) ภัย ขึ้นที่ใดจะมีหน่วยบรรเทา (2) สาธารณ _____ ไปให้ความช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบเคราะห์กรรม และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายสาธารณ (3) _____ ไปช่วยป้องกันและรักษาโรค

10.

1) อุทกภัย2) ภัย3) สุข

(คีมาภที่ตอบ

ถูก)

11. คำว่า ประชา หมายถึง หมู่คน ดังนั้นคำที่ประกอบด้วยคำว่า ประชา จะมีความหมายเกี่ยวกับหมู่คนทั้งสิ้น เช่น

- ประจามติ หมายถึง มติของคนส่วนใหญ่ที่สนับสนุนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

- ประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และถูกต้องต่อกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กับประชาชน, เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ

- ประชาสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ประชาชน, ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการที่รัฐบาลให้แก่ประชาชนผู้ประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ เช่น ช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น

- ประชาทัณฑ์ หมายถึง การรุมทำร้ายผู้กระทำความผิดไปนี้ให้นักเรียนเลือกคำจากตัวอย่างข้างต้นนี้ เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

1) หน่วยงานของรัฐบาลที่ทำหน้าที่แจ้งข่าวหรือชี้แจงความทำความเข้าใจระหว่างรัฐบาลกับประชาชน เราเรียกว่า กรม _____

2) หน่วยงานที่ทำกรช่วยเหลือประชาชนที่ประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ คือ กรม _____

3) เมื่อรัฐบาลหรือหน่วยงานใดต้องการจะจัดทำหรือเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างแต่ไม่แน่ใจว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเห็นด้วยหรือไม่ก็มักจะเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปแสดง _____ เพื่อจะได้ทราบว่าคนส่วนใหญ่ต้องการอะไร

11. 1) <u>ประชาสัมพันธ์</u> 2) <u>ประชาสัมพันธ์ -</u> <u>เคราะห์</u> 3) <u>ประชาคม</u>	12. เมื่อนักเรียนเรียนมาถึงกรอบนี้แล้วครุฑคิดว่า แต่ละคนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันมากขึ้น ถ้านักเรียนคนใดตอบผิดมากก็ควรจะอ่านทบทวนในตอนที่ไม่ว่าใจให้มากขึ้น นักเรียนที่ตอบถูกหมดทุกคนแต่อยากจะทำบันทึกไว้ทบทวนความจำก็เลือกทำได้เท่าที่เวลาจะอำนวยให้
--	---

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 2 ตอนที่ 4

" คำที่มีความหมายเกี่ยวของกัน "

	1. นักเรียนได้เรียนเรื่องคำที่มีความหมายเกี่ยวของกันจากบทเรียนโปรแกรมตอนที่ 3 มาแล้ว แต่ยังมีคำจำนวนมากที่มีรูปคำเหมือนกันบางส่วน และมีความหมายเกี่ยวของกัน ซึ่งนักเรียนจะได้ศึกษาจากบทเรียนต่อไปนี้
	2. คำว่า <u>ภณฺท์</u> หมายถึง <u>สิ่งของ, เครื่องใช้</u> ดังนั้นคำที่ประกอบด้วยคำว่า <u>ภณฺท์</u> จะมีความหมายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ตัวอย่าง เช่น - <u>ผลิตภณฺท์</u> หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้น หรือประดิษฐ์ขึ้น - <u>โภคภณฺท์</u> หมายถึง เครื่องอุปโภค (ของใช้) และเครื่องบริโภค (ของกิน) - <u>ยุทธภณฺท์</u> หมายถึง อาวุธและอุปกรณ์ที่ใช้กับอาวุธในการทำสงคราม - <u>ไปรมณฺยภณฺท์</u> หมายถึง สิ่งของที่ส่งทางไปรษณีย์ซึ่งมีน้ำหนักไม่มาก - <u>พิพิธภณฺท์</u> หมายถึง สถานที่ที่เก็บรวบรวมวัตถุและสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ เพื่อให้คนทั่วไปได้ชมหรือศึกษาหาความรู้
	3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบจากกรอบที่ 2 เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม 1) คารราและนักรองนำ _____ ต่าง ๆ ไปแจกแก่ผู้ประสบอุทกภัย 2) โรงเรียนของเราได้นำ _____ ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียนไป จำหน่ายในงานเดือนสิบ 3) ทหารได้ยึดเครื่อง _____ ซึ่งมีกำลังร้ายแรงจากผู้ก่อการร้าย 4) ถ้าเราต้องการชมเครื่องใช้และพระพุทธรูปโบราณก็ควรไปชมที่ _____

3. 1) <u>โลกทัศน์</u> 2) <u>ผลิตภัณฑ์</u> 3) <u>ยุทธศาสตร์</u> 4) <u>พหุวัฒนธรรม</u> (คิมากที่ตอบถูก)	4. คำว่า ทักษิ, ทักษิ, ทรรชนะ หรือ ทรรศ หมายถึง การเห็น, ความเห็น, การแสดง, สิ่งที่เห็น คำที่ประกอบคำดังกล่าว เช่น - <u>ทักษิ</u> หมายถึง ทองเขียว - <u>ทักษิ</u> หมายถึง แนวความคิดเห็น, ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง - <u>ทักษิ</u> หมายถึง ทองเขียวเพื่อหาความรู้ - <u>ทักษิ</u> หมายถึง ภาพที่น่าดู, ภูมิประเทศที่สวยงาม - <u>ทรรชนะ</u> หมายถึง ความเห็นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง - <u>นิทรรศการ</u> หมายถึง การแสดงผลงาน, สินค้า, ผลิตภัณฑ์หรือกิจกรรมที่จัดให้คนทั่วไปชม จะเห็นว่าคำต่าง ๆ ที่ยกตัวอย่างมานี้เกี่ยวข้องกับ การเห็น, สิ่งที่เห็น หรือ การแสดงทั้งสิ้น
	5. ให้นักเรียนเลือกคำที่ขีดเส้นใต้จากกรอบที่ 4 เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับความแต่ละตอน หลังจากการสอบไล่ชั้น ป.4 เสร็จแล้วครูพานักเรียนทั้งห้องไป _____ (1) ที่กรุงเทพฯ เพื่อชมสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น วัดพระแก้ว, สวนสัตว์ดุสิต พหุวัฒนธรรมสถานแห่งชาติ เป็นคน _____ (2) นอกจากนี้ยังไปชม _____ ที่โรงเรียนต่าง ๆ จัดแสดงให้คนทั่วไปชม ทำให้เราได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ และมีความรู้เพิ่มขึ้นมาก การไปเที่ยวหรือ การไปทัศนศึกษาครั้งนี้จึงจัดได้ว่าเป็น _____ (3) คือเป็นการทองเขียวเพื่อหาความรู้ ขณะที่กำลังเดินทางที่ต่าง ๆ นักเรียนทุกคนต่างก็เพลิดเพลินไปกับ _____ (4) ที่ไดพบเห็นจาก 2 ช่วงทางที่รถแล่นผ่าน

5. (1) <u>ทัศนอาจร</u> (2) <u>นิทรรศการ</u> (3) <u>ทัศนศึกษา</u> (4) <u>ทัศนียภาพ</u> (เก่งจริง ๆ)	6. คำว่า <u>โบราณ</u> หมายถึง เก่าก่อน, มีมานานแล้ว คำที่ประกอบด้วยคำว่า <u>โบราณ</u> เช่น - <u>โบราณวัตถุ</u> หมายถึง สิ่งของโบราณที่เคลื่อนที่ได้และมีอายุเกิน 100 ปี - <u>โบราณสถาน</u> หมายถึง สิ่งที่เคลื่อนที่ไม่ได้และมีอายุเกิน 100 ปี - <u>โบราณคดี</u> หมายถึง วิชาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุ คือศึกษาเกี่ยวกับวัตถุและสถานที่โบราณ
	7. ให้นักเรียนเลือกคำจากกรอบที่ 6 เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม 1) ขณะนี้วิทยาลัษศึกษาเรื่องลักษณะและประวัติความเป็นมาของพระพุทธรูปและศิลาจารึกต่าง ๆ ในสมัยสุโขทัย วิชาที่เขา กำลังศึกษานี้เรียกว่า _____ 2) ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติมีพระพุทธรูปและของใช้ในสมัยโบราณมากมาย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็น _____ 3) จังหวัดอยุธยาเป็นที่ตั้งของพระราชวังและวัดวาอารามต่าง ๆ ซึ่งชาว รุกโทรมไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เราเรียกว่า _____
7. 1) <u>โบราณคดี</u> 2) <u>โบราณวัตถุ</u> 3) <u>โบราณสถาน</u> (คงไม่ผิดแน่)	8. คำที่ประกอบด้วยคำว่า <u>กรรม</u> หรือ <u>การ</u> จะหมายถึง <u>งาน</u> หรือ การกระทำที่เกี่ยวกับสิ่งนั้น ส่วนคำที่ประกอบด้วยคำว่า <u>กร</u> จะหมายถึง <u>ผู้กระทำสิ่งนั้น</u> ๆ เช่น - <u>ฆาตกรรม</u> หมายถึง การฆ่าผู้อื่น, การทำร้ายผู้อื่นจนถึงตาย - <u>ฆาตกร</u> หมายถึง ผู้ที่ฆ่าผู้อื่น, ผู้ที่ทำร้ายผู้อื่นจนถึงตาย " นายคำแห่งนามแดงตาย " การกระทำของนายคำเราถือว่าเป็น <u>ฆาตกรรม</u> ส่วนนายคำก็จะได้อีกว่าเป็น _____ เพราะเป็นผู้ฆ่าผู้อื่น

8. <u>มาตกร</u> (ตอบถูกไหม)	9. ต่อไปนี้ให้นักเรียนอ่านและสังเกตความหมายของคำที่ประกอบด้วย คำว่า <u>กรรม</u> หรือ <u>การ</u> เปรียบเทียบกับคำที่ประกอบด้วยคำว่า <u>กร</u> - <u>เกษตรกรรม</u> หมายถึง งานหรือการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ - <u>เกษตรกร</u> หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม (ผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์) - <u>พัฒนาการ</u> หมายถึง การทำความเจริญ, การทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น - <u>พัฒนากร</u> หมายถึง ผู้ทำการพัฒนา, ผู้หน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคคลและชุมชน - <u>วิทยากร</u> หมายถึง ผู้ที่ให้ความรู้หรือความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและได้รับเชิญหรือได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บรรยายหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ แก่ผู้อื่น - <u>พิธีการ</u> หมายถึง การประกอบพิธีต่าง ๆ - <u>พิธีกร</u> หมายถึง ผู้ดำเนินการในพิธี, ผู้ดำเนินรายการ
	10. ให้นักเรียนเลือกคำจากกรอบที่ 9 มาเติมในช่องว่างให้เหมาะสม 1) วันนี้นายแพทย์ประวัติเป็น _____ มาบรรยายเรื่องการป้องกันวัณโรค 2) การทำพิธีไหว้ครูในปีนี้นักเรียนชายทำหน้าที่เป็น _____ 3) การประกอบอาชีพเกี่ยวกับการทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ เราเรียกว่าอาชีพ _____ ส่วนผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเราเรียกว่า _____ 4) วันนี้ราษฎรมาช่วยกัน _____ คือช่วยกันสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน และขุดลอกคลองให้สะดวกในการไถ่ที่ดิน

10. 1) <u>วิทยาการ</u> 2) <u>พิธีกร</u> 3) <u>เกษตรกรรม,</u> <u>เกษตรกร</u> 4) <u>พัฒนาการ</u> (คงตอบถูกทุกข้อ)	11. คำที่มีคำว่า <u>กรรม</u> ประกอบท้ายคำ และมีความหมายเกี่ยวกับ งาน หรือการกระทำต่าง ๆ ยังมีอีกหลายอย่าง เช่น - <u>หัตถกรรม</u> หมายถึง การทำด้วยมือ, งานที่ทำด้วยมือ, การช่าง - <u>อุตสาหกรรม</u> หมายถึง การนำวัตถุดิบมาสังเคราะห์ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายให้เกิดผลกำไร, การประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ทุนและคนงานมาก - <u>กิจกรรม</u> หมายถึง การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้ที่เรียนหรือผู้ที่เข้ารับการอบรม เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญ
	12. ให้นักเรียนเลือกคำจากกรอบที่ 11 มาเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ 1) นายบุญชัยมีโรงงานผลิตน้ำตาลจากอ้อยและจำหน่ายได้ปีละหลายล้านบาท โรงงานของเขาจัดว่าเป็นโรงงาน _____ 2) ชั่วโมงภาษาไทยครูให้ทำ _____ หลายอย่าง เช่น เล่านิทาน แสดงละคร และรายงานหน้าชั้นเรียน 3) งานวันเด็กปีนี้โรงเรียนของเราส่งผลงานด้าน _____ หลายอย่างเข้าไปประกวด เช่น พัดไม้ไผ่, ดอกไม้ชนไก่, ปลาหมอน
12. 1) <u>อุตสาหกรรม</u> 2) <u>กิจกรรม</u> 3) <u>หัตถกรรม</u> (ไม่ยากใช้ใหม่)	13. เป็นอย่างไรบ้างคะ นักเรียนมาเรียนจนถึงกรอบนี้แล้วรู้สึกว่าคุณมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องคำที่มีความหมายเกี่ยวของกันมากขึ้นหรือไม่ ครูเชื่อว่าถ้านักเรียนตั้งใจเรียนมาตลอด ก็คงจะเข้าใจและตอบคำถามได้ถูกต้องหมด แต่ถ้านักเรียนทำผิดหรือไม่เข้าใจตอนใดควรจะอ่านบทวนตอนนั้นใหม่ ถ้ายังไม่เข้าใจก็ถามครูได้

บทเรียนโปรแกรม

ชุดที่ 3

" คำเปรียบเทียบ "

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 3 ตอนที่ 1

" คำเปรียบเทียบ แสดงอารมณ์หรือความรู้สึก "

	1. การพูดหรือเขียนเล่าเรื่องราวต่างๆนั้น บางครั้งจำเป็นต้องใช้ <u>คำเปรียบเทียบ</u> เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจและนึกภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การกล่าวถึงสิ่งใดโดยใช้คำเปรียบเทียบนั้น เรามักใช้คำที่คนทั่วไป มักเปรียบเทียบเช่นนั้นกันเสมอๆจนเป็นธรรมเนียมนิยม ดังตัวอย่าง เช่น เมื่อเราทำสิ่งที่สำคัญสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ถูกใจและดีใจมากๆ เราก็มักจะพูดว่า " ดีใจเหมือนไค้แก้ว " คำพูดที่ว่า <u>ดีใจเหมือนไค้แก้ว</u> นี้จึงถือว่าเป็นคำพูดที่ใช้คำเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพราะคำว่า "ดีใจเหมือนไค้แก้ว" แยกไค้เป็น 2 ส่วน ส่วนแรก คือ <u>ดีใจ</u> ส่วนหลัง คือ _____
2. ถูกต้องแล้ว คำตอบคือ <u>เหมือนไค้แก้ว</u>	2. คำว่า <u>ดีใจ</u> เป็นคำบอกเล่า ที่ต้องการคำอื่นมาเปรียบเทียบ ให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น คำว่า <u>เหมือนไค้แก้ว</u> เป็นคำเปรียบเทียบ ที่นำมาใช้คู่กับคำว่า <u>ดีใจ</u> เพื่อเปรียบเทียบให้ชัดเจนว่า ดีใจมากขนาดไหน สรุปได้ว่า คำว่า " ดีใจเหมือนไค้แก้ว " นี้ประกอบด้วย <u>คำบอกเล่า</u>ที่ต้องการหาคำอื่นมาเปรียบเทียบ คือคำว่า _____ และ<u>คำเปรียบเทียบ</u>ที่นำมาใช้คู่กับคำบอกเล่า คือ คำว่า _____

2. ของแรกเติมคำว่า <u>จิตใจ</u> ของหลังเติมคำว่า <u>เหมือนไ้แก้ว</u> (ตอบถูกใช้ใหม่)	3. คำบอกเล่าที่เรามักหาคำมาเปรียบเทียบ มีหลายประเภท เช่น คำบอกเล่าแสดงอารมณ์ คำบอกเล่าแสดงอาการหรือความเป็นไป คำบอกเล่าเกี่ยวกับลักษณะของคน และคำบอกเล่าที่เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติต่าง ๆ บทเรียนในกรอบข้างๆต่อไปนี้ จะแสดงตัวอย่างเฉพาะ คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำบอกเล่าที่แสดงอารมณ์ต่างๆ เช่น รัก โกรธ เกลียด กลัว หรือความรู้สึกอื่นๆ
	4. เมื่อจะกล่าวถึงอารมณ์โกรธ เรานิยมพูดว่า โกรธเป็นพื้นเป็นไฟ คำว่าโกรธ เป็นคำบอกเล่าแสดงอารมณ์และต้องการหาคำอื่นมาเปรียบเทียบ คำว่า<u>เป็นพื้นเป็นไฟ</u> เป็น<u>คำเปรียบเทียบ</u>ที่ใช้กับคำว่า<u>โกรธ</u> ดังนั้นคำว่า " โกรธเป็นพื้นเป็นไฟ " จึงประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนแรกคือ คำว่า โกรธ เป็นคำบอกเล่าที่ต้องการหาคำอื่นมาเปรียบเทียบ ส่วนหลังคือ คำว่า _____ เป็น<u>คำเปรียบเทียบ</u>ที่ใช้กับคำว่า<u>โกรธ</u>
4. <u>เป็นพื้นเป็นไฟ</u> (คงไม่ผิดนะ)	5. คำว่า<u>โกรธ</u>นี้บางครั้งเราใช้คำเปรียบเทียบเป็นอย่างอื่นก็ได้ เช่น โกรธ<u>จนหน้าคำหน้าแดง</u> โกรธ<u>จนหน้าเขียว</u> จากตัวอย่างคำเปรียบเทียบดังกล่าวนี้สรุปได้ว่า คำบอกเล่าแสดงอารมณ์ซึ่งเป็นคำที่ต้องการหาคำอื่นมาเปรียบเทียบ คือคำว่า _____ ส่วนคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่าโกรธ คือคำว่า _____ และคำว่า _____

5. ของแรกเดิม <u>โกรธ</u> ของที่ 2 เดิม <u>จนหน้าคำหน้าแคง</u> ของที่ 3 เดิม <u>จนหน้าเขี้ยว</u>	6. สรุปได้ว่า คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>โกรธ</u> หรือใช้เปรียบเทียบกับคำว่าโกรธนั้น เลือกใช้ได้หลายคำ คือ โกรธ เป็นพื้น _____ โกรธ จน _____ โกรธ จน _____
6. 1) <u>เป็นไฟ</u> 2) <u>หน้าคำหน้าแคง</u> 3) <u>หน้าเขี้ยว</u>	7. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับอารมณ์ต่าง ๆ ยังมีอีกมาก เช่น รัก <u>เหมือนแค้นตา</u> รัก <u>ถึงดวงตา</u> หวง <u>เหมือนดวงใจ</u> หวง <u>ถึงดวงใจ</u> กลัว <u>จนขนหัวลุก</u> เกลียด <u>จนเข้ากระดูกดำ</u> (บางครั้งใช้ว่า เกลียด <u>จนเข้ากระดูก</u>) คำว่า โกรธ , รัก , หวง , กลัว , เกลียด <u>เป็นคำบอกเล่าแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งต้องการหาคำอื่นมาเปรียบเทียบ</u> ส่วนคำว่า เป็นพื้นเป็นไฟ , จนหน้าคำหน้าแคง , จนหน้าเขี้ยว , เหมือนแค้นตา , ถึงดวงตา , เหมือนดวงใจ , ถึงดวงใจ , จนขนหัวลุก , และจนเข้ากระดูกดำ เป็นคำ _____ ที่ใช้ คู่กับคำแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ดังกล่าว
7. <u>เปรียบเทียบ</u> (เก่งมาก)	8. คำว่า <u>เหมือนแค้นตา</u> เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า <u>รัก</u> <u>จนขนหัวลุก</u> เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า _____ <u>จนเข้ากระดูก</u> เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า _____

8. ถูกแล้วค่ะ ของแรกเติมคำว่า <u>กลัว</u> ของหลังเติมคำว่า <u>เกลียด</u>	9. คำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับความรู้สึกต่าง ๆ ยังมีอีกมาก เช่น ดีใจ <u>เหมือนได้แก้ว</u> ดีใจ <u>เหมือนปลาได้น้ำ</u> ดีใจ <u>จนเนื้อเต้น</u> ดีใจ <u>จนตัวลอย</u> ร้อนใจ <u>ถึงไฟลน</u> กลัวใจ <u>เหมือนไฟสุมทรวง</u> โล่งใจ <u>เหมือนยกภูเขาออกจากอก</u> ตกใจ <u>เหมือนถูกผีหลอก</u> ใจเต้น <u>เหมือนตีกลอง</u> (บางครั้งใช้ว่า ใจเต้น<u>เป็นตีกลอง</u>) วาบหวิว <u>เหมือนจะเป็นลม</u> งง <u>เป็นโกตาแตก</u> (บางครั้งใช้ว่า งง<u>เหมือนโกตาแตก</u>)
	10. คำว่า ดีใจ , ร้อนใจ , กลัวใจ , โล่งใจ , ตกใจ , ใจเต้น , วาบหวิว , และ งง ที่กล่าวถึงในกรอบที่ 9 นั้น <u>เป็นคำบอกเล่า</u> แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ที่ต้องการหาคำว่า _____ ส่วนคำว่า เหมือนได้แก้ว , จนเนื้อเต้น , เป็นตีกลอง , ถึงไฟลน , เหมือนไฟสุมทรวง , เหมือนยกภูเขาออกจากอก , เหมือนถูกผีหลอก , เหมือนจะเป็นลม , เป็นโกตาแตก , เหล่านี้เป็นคำ _____ ที่ใช้กับคำบอกเล่าแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ดังกล่าว

10. เติมคำว่า <u>เปรียบเทียบ</u> ทั้ง 2 ของ (คงตอบไม่ผิดแน่)	11. คำว่า <u>เหมือนได้แก้ว</u> เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า <u>ก็ใจ</u> 1) จนตัวลอย เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า _____ 2) เป็นตึกลอง " _____ 3) คังไฟลอน " _____ 4) เป็นไก่ตาแตก " _____ 5) เหมือนถูกผีหลอก " _____
11. 1) <u>ก็ใจ</u> 2) <u>ใจเต้น</u> 3) <u>ร้อนใจ</u> 4) <u>งง</u> 5) <u>ตกใจ</u> (เก่งมาก)	12. คำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับความรู้สึกต่าง ๆ ยังมีอีกหลายคำ เช่น ยากลำบาก <u>เหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา</u> ง่าย <u>เหมือนปอกกล้วยเข้าปาก</u> มีความสุข <u>เหมือนอยู่ในขมมรก</u> มีความสุข <u>เหมือนอยู่ในสวรรค์</u> (บางครั้งใช้ว่า มีความสุข <u>เหมือนได้ขึ้นสวรรค์</u>)
	13. คำว่า <u>ยากลำบาก</u> เป็นคำบอกเล่า แสดงความรู้สึก คำว่า <u>เหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา</u> เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้คู่กับคำว่า ยากลำบาก คำว่า <u>ง่าย</u> เป็นคำ _____ คำว่า <u>มีความสุข</u> เป็นคำ _____
13. <u>บอกเล่า</u> <u>บอกเล่า</u> (ตอบถูกใจไหม)	14. คำว่า <u>เหมือนอยู่ในนรก</u> เป็นคำ _____ ที่ใช้กับคำว่า _____ <u>เหมือนปอกกล้วยเข้าปาก</u> เป็นคำ _____ ที่ใช้กับคำว่า _____

14. บรรทัดแรกเติมคำว่า <u>เปรียบเทียบ</u> กับ คำว่า<u>มีความทุกข์</u> บรรทัดที่ 2 เติม <u>เปรียบเทียบ</u> กับ <u>ง่าย</u> (เข้มจริง ๆ)	15. ให้นักเรียนพิจารณา คำเปรียบเทียบต่อไปนี้ ว่าเป็นคำที่ใช้คู่กับ คำบอกเล่าคำใด เมื่อคิดคำตอบได้แล้ว ให้เติมคำตอบลงในช่องว่าง หน้าคำนั้นๆ ตัวอย่าง <u>โกรธ</u> เป็นพื้นเย็นไฟ 1) _____ จนขนหัวลุก 2) _____ กังวลใจ 3) _____ เหมือนยกภูเขาออกจากอก 4) _____ เหมือนถูกผีหลอก 5) _____ เป็นที่กลอง
15. 1) <u>กลัว</u> 2) <u>หวง</u> 3) <u>โล่งใจ</u> 4) <u>ตกใจ</u> 5) <u>ใจเต้น</u> (เก่งมาก)	16. จงพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ว่า <u>ข้อความใดเป็นคำเปรียบเทียบ และข้อความใดเป็นคำบอกเล่า</u> เมื่อคิดคำตอบได้แล้ว ให้เติมลงในวงเล็บท้ายข้อความนั้นๆ ตัวอย่าง <u>งง</u> (คำบอกเล่า) <u>เป็นไก่ตาแตก</u> (คำเปรียบเทียบ) 1) <u>กังไฟสมุทร</u> (_____) 2) <u>ง่าย</u> (_____) 3) <u>จนขนหัวลุก</u> (_____) 4) <u>กลัว</u> (_____) 5) <u>เหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา</u> (_____)

16.

1) คำเปรียบเทียบ2) คำบอกเล่า3) คำเปรียบเทียบ4) คำบอกเล่า5) คำเปรียบเทียบ

(ก็มากที่นักเรียน

ตอบถูกต้องหมด)

17. บทเรียนโปรแกรมตอนที่ 1 นี้ ได้กล่าวถึงคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำบอกเล่าแสดงความรู้อีกต่างนามากพอสมควรแล้ว คาดว่านักเรียนทุกคนคงเข้าใจและสามารถใช้คำเปรียบเทียบประเภทนี้ได้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอชมเชยนักเรียนที่ตั้งใจเรียนด้วยดีตลอดมาจนจบบทเรียนนี้แล้วพบกันใหม่เมื่อเรียนตอนต่อไป

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 3 ตอนที่ 2

" คำเปรียบเทียบแสดงอาการหรือความเป็นไป "

	1. นักเรียนได้เรียนเรื่องคำเปรียบเทียบที่แสดงอารมณ์หรือความรู้สึกต่าง ๆ จากบทเรียนตอนที่ 1 มาแล้ว คงจะสังเกตเห็นว่าคำแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกแต่ละอย่างจะใช้คำเปรียบเทียบต่าง ๆ กัน เช่น รักเหมือนแก้วตา , เกลียกจนเข้ากระดูก , กลัวจนขนหัวลุก , โกรธเป็นตีนเป็นไฟ เป็นต้น บทเรียนต่อไปนี้จะแสดงตัวอย่างการใช้คำเปรียบเทียบเพื่อแสดงอาการหรือความเป็นไปต่าง ๆ ซึ่งเป็นคำเปรียบเทียบที่นิยมใช้กันทั่ว ๆ ไป นักเรียนจึงควรสังเกตและจดจำไว้ว่าอาการหรือความเป็นไปแต่ละอย่างนั้น เชานิยมใช้เปรียบเทียบกับคำใด
	2. อาการที่ปรากฏทางสีหน้า มีคำเปรียบเทียบที่นิยมใช้กัน เช่น หน้าแดง <u>เหมือนผลคำลิงสุก</u> หน้าซีด <u>เหมือนไก๋ต้ม</u> หน้าบาน <u>เหมือนจานเชิง</u> (บางครั้งก็ใช้ว่าหน้าบานเหมือนกระทิง) หน้าอ <u>เหมือนม้าหมากรุก</u> (บางครั้งก็ใช้ว่าหน้าอเหมือนจวก) หน้าเขียว <u>เหมือนพระอินทร์</u> คำแสดงอาการที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ มี 5 คำ คือ 1) หน้าแดง 2) หน้าซีด 3) หน้าบาน 4) _____ 5) _____
2. 4) <u>หน้าอ</u> 5) <u>หน้าเขียว</u> (คีมาก)	3. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>หน้าเขียว</u> คือคำว่า <u>เหมือนพระอินทร์</u> 1) คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>หน้าซีด</u> คือคำว่า _____ 2) คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>หน้าอ</u> คือคำว่า _____

3. 1) <u>เหมือนโก๋กม</u> 2) <u>เหมือนจวก</u> (<u>เหมือนนาหมากกรก</u> <u> </u>)	4. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำบอกเล่าแสดงอาการต่างๆยังมีอีกมาก เช่น ไว <u>เหมือนปรอท</u> ช้า (งุ่มง่าม) <u>เหมือนเต่า</u> เร็ว <u>ดังลมกรด</u> เร็ว <u>ราวกับเหาะ</u> ดัง <u>เหมือนพลุแตก</u> ปราดเปรียว <u>ดังกระต่ายป่า</u> คำว่า ไว , ช้า , เร็ว , ดัง , ปราดเปรียว เป็นคำบอกเล่า แสดง _____ ส่วนคำว่า เหมือนปรอท , เหมือนเต่า , ดังลมกรด , ราวกับเหาะ , เหมือนพลุแตก , ดังกระต่ายป่า เป็นคำ _____ ที่ใช้กับคำบอกเล่า ดังกล่าว										
4. ช่องแรกเติมคำว่า <u>อาการ</u> ช่องหลังเติมคำว่า <u>เปรียบเทียบ</u>	5. ให้นักเรียนพิจารณาคำเปรียบเทียบต่อไปนี้ ว่าใช้กับคำบอกเล่าคำใด ตัวอย่าง <table border="0"> <tr> <td>ราวกับเหาะ</td><td>ใช้กับคำว่า <u>เร็ว</u></td></tr> <tr> <td>1) เหมือนพลุแตก</td><td>ใช้กับคำว่า _____</td></tr> <tr> <td>2) ดังกระต่ายป่า</td><td>ใช้กับคำว่า _____</td></tr> <tr> <td>3) ดังลมกรด</td><td>ใช้กับคำว่า _____</td></tr> <tr> <td>4) เหมือนปรอท</td><td>ใช้กับคำว่า _____</td></tr> </table>	ราวกับเหาะ	ใช้กับคำว่า <u>เร็ว</u>	1) เหมือนพลุแตก	ใช้กับคำว่า _____	2) ดังกระต่ายป่า	ใช้กับคำว่า _____	3) ดังลมกรด	ใช้กับคำว่า _____	4) เหมือนปรอท	ใช้กับคำว่า _____
ราวกับเหาะ	ใช้กับคำว่า <u>เร็ว</u>										
1) เหมือนพลุแตก	ใช้กับคำว่า _____										
2) ดังกระต่ายป่า	ใช้กับคำว่า _____										
3) ดังลมกรด	ใช้กับคำว่า _____										
4) เหมือนปรอท	ใช้กับคำว่า _____										

5. 1) <u>คัง</u> 2) <u>ปราศเปรียว</u> 3) <u>เร็ว</u> 4) <u>ไว</u> (ดีมากคะ)	6. ให้นักเรียนพิจารณาการใช้คำเปรียบเทียบแสดงอาการ ดังต่อไปนี้ พุก (ห้วน, ไม่มีเชื้อไข) <u>เหมือนมะนาวไม่มีน้ำ</u> พุก (ไม่หยุดปาก) <u>เป็นค้อยหอย</u> ฝอย (คุยโม้) <u>จนลึงหลับ</u> อ้อน <u>เป็นลูกเล็กเด็กแดง</u> มอง <u>จนตาค้าง</u> ชน <u>เหมือนลิง</u> คำแสดงอาการดังตัวอย่างข้างต้นนี้คือคำว่า พุก, ฝอย, อ้อน, มอง, และ _____ ส่วนคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำแสดงอาการดังกล่าวคือคำว่า เหมือนมะนาวไม่มีน้ำ, เป็นค้อยหอย, จนลึงหลับ, เป็นลูกเล็กเด็กแดง, จนตาค้าง และ _____
6. <u>ชน</u> <u>เหมือนลิง</u>	7. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>ฝอย</u> คือ <u>จนลึงหลับ</u> คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>มอง</u> คือ _____ คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>อ้อน</u> คือ _____
7. <u>จนตาค้าง</u> <u>เป็นลูกเล็กเด็กแดง</u> (ตอบถูกใช้ใหม่)	8. คำเปรียบเทียบแสดงความเป็นไปต่างๆก็มีหลายคำ เช่น ชายดี <u>เหมือนหน้าเห่า</u> เข้ากัน <u>เป็นยี่เป็นขลุ่ย</u> เข่าก็ไม่ไ้ <u>เหมือนน้ำกับน้ำมัน</u> ไม่ถูกกัน <u>เหมือนขมิ้นกับปูน</u> เหมาะสมกัน <u>เหมือนกิ่งทองใบหยก</u> ห่างกัน <u>เหมือนคนละซีกโลก</u> แตกต่างกัน <u>ราวฟ้ากับดิน</u> ใกล้เคียงกัน <u>แคเอื้อม</u>

9. คอไปนี้ให้นักเรียนทบทวนความจำเกี่ยวกับการใช้คำเปรียบเทียบ โดยเขียนวงกลม ○ ล้อมรอบหัวข้อของคำตอบที่ถูก

ตัวอย่าง คำว่าเหมือนน้ำกับน้ำมัน เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำใด

ก. เข้ากันไม่ได้ ข. เหมาะสมกัน

1) คำว่าเหมือนขมิ้นกับปูน เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำใด
ก. เข้ากัน ข. ไม่ถูกกัน

2) คำว่าราวฟ้ากับดิน เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำใด
ก. ห่างกัน ข. แตกต่างกัน

3) คำว่าเหมือนกิ่งทองใบหยก เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำใด
ก. เข้ากัน ข. เหมาะสมกัน

9.

1) ก.
2) ข.
3) ข.

(เก่งมาก)

13. 1) <u>ข.</u> 2) <u>ข.</u> 3) <u>ก.</u> (คงตอบถูกทุกข้อ เป็นแน่)	14. ให้นักเรียนศึกษาการใช้คำเปรียบเทียบต่อไปนี้ <u>รูปร่างเหมือนแมลงภู่</u> <u>มีกำลังทั้งข้างสาร</u> <u>อาภัพเหมือนปูน</u> <u>เกาะแน่นเหมือนปลิง</u> <u>ทลายแค้นเหมือนตาเห็น</u> <u>มีที่กิน(น้อย)เท่าแมวกินตาย</u> <u>มีที่อยู่(แคบ)เท่าแมวกินตาย</u> <u>มีทอง(น้อย)เท่าหนวกกิ้ง</u> <u>ถูกกดจนไม้ไผ่คุดไม้ไผ่เกิก</u>
	15. ให้นักเรียนเติมคำเปรียบเทียบซึ่งเหมาะสมกับข้อความต่อไปนี้ 1) ผู้ชายคนนี้มีรูปร่างปึกป็นและมีกำลังทั้ง _____ 2) ฉันไม่ชอบหอบของรูปร่างเหมือน _____ 3) หมอคุณนี้ทลายแค้นเหมือน _____ 4) ฉันเป็นคนอาภัพเหมือน _____ มีที่กินเท่า _____ ทองคำก็มีเท่า _____
15. 1) <u>ข้างสาร</u> 2) <u>แมลงภู่</u> 3) <u>ตาเห็น</u> 4) <u>ปูน</u> , <u>แมวกินตาย</u> , <u>หนวกกิ้ง</u>	16. นักเรียนได้เรียนมาจนจบบทเรียนตอนนี้แล้ว ถ้ามีเวลาเหลือก็ขอให้อ่านบททวนอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้จำได้แม่นยำและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพูดและเขียนได้อย่างเหมาะสมในโอกาสต่อไป

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 3 ตอนที่ 3

" คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติ "

	1. นักเรียนได้ศึกษาเรื่องการใช้คำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับอารมณ์หรือความรู้สึก และเกี่ยวกับอาการหรือความเป็นไปต่างๆ มาแล้ว ต่อไปนี้จะได้ศึกษาเรื่องการใช้คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติต่าง ๆ คำเปรียบเทียบที่แสดงลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติต่าง ๆ เช่น อ่อน <u>เป็นขี้ผึ้งอ่อนไฟ</u> แข็ง <u>เหมือนหิน</u> ลื่น <u>เหมือนปลาไหล</u> เรียบ <u>เหมือนถนนลาดยาง</u> ขรุขระ <u>เหมือนผิวมะกรูด</u>
	2. ต่อไปนี้ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่าง(อาศัยความรู้จากกรอบที่ 1) <u>ตัวอย่าง</u> <u>หิน</u> เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>แข็ง</u> 1) <u>ปลาไหล</u> เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า _____ 2) <u>ถนนลาดยาง</u> เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า _____ 3) <u>ผิวมะกรูด</u> เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า _____
2. 1) <u>ลื่น</u> 2) <u>เรียบ</u> 3) <u>ขรุขระ</u>	3. ให้นักเรียนศึกษาเรื่องการใช้คำเปรียบเทียบจากตัวอย่างต่อไปนี้ ร้อน <u>เหมือนไฟ</u> เย็น <u>เหมือนน้ำแข็ง</u> เหนียว <u>เป็นกัมเม</u>

	4. ให้นักเรียนเติมคำเปรียบเทียบลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความ 1) ระยะเวลาอากาศวิปริตแปรปรวนมาก กลางวันร้อนจัดเหมือน _____ แต่พอตกกลางคืนก็เย็นเป็น _____ 2) มือของฉันเปื้อนน้ำหวานจนเหนียวเป็น _____
4. 1) ช่องแรกเติม <u>ไฟ</u> ช่องหลังเติม <u>น้ำแข็ง</u> 2) <u>ทั้ง</u> <u>ไม่</u>	5. อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามท้ายข้อความ คืนนั้นท้องฟ้าสว่างราวกับกลางวัน ฉันกับเพื่อน ๆ อีก 3 คน ไปที่บ้านร้างแห่งหนึ่ง ภายในบ้านนั้นเงียบวังเวงเหมือนป่าช้า และมีกลิ่นเหมือนเขม่าดำ ข้อความข้างต้นนี้ใช้คำเปรียบเทียบ 3 คำ คือ 1) ราวกับกลางวัน 2) _____ 3) _____
5. 1) <u>เหมือนป่าช้า</u> 2) <u>เหมือนเขม่าดำ</u> (เกลียดมาก)	6. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ยังมีอีกมาก เช่น <u>น้ำใส</u> <u>ดังกระจก</u> <u>น้ำขุ่น</u> <u>เป็นนม</u> <u>แห่งแสง</u> <u>เหมือนทะเลทราย</u> <u>แฉะแฉะ</u> <u>ราวกับแก้วมณี</u> <u>งดงาม</u> <u>ราวกับภาพในฝัน</u> <u>บ้านสวย</u> <u>ราวกับวิมาน</u>

	7. ให้นักเรียนเติมคำต่อท้ายข้อความแต่ละข้อให้เหมาะสม <u>ตัวอย่าง</u> คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า <u>น้ำใส</u> คือคำว่า <u>กระจ่าง</u> 1) คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า <u>แห้งแล้ง</u> คือคำว่า _____ 2) คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า <u>แวววาว</u> คือคำว่า _____ 3) คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า <u>งดงาม</u> คือคำว่า _____
7. 1) <u>เหมือนทะเลทราย</u> 2) <u>ราวกับแก้วมณี</u> 3) <u>ราวกับภาพในฝัน</u> (คืบาก).	8. คำเปรียบเทียบกับเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ยังมีอีกมาก เช่น เหมือนกัน <u>ราวกับแกะ</u> (แกะออกมาจากพิมพ์เดียวกัน) กว้าง <u>จนสุดสายฟ้า</u> (กว้างสุดลูกหูลูกตา) ใหญ่ <u>เท่าภูเขา</u> (บางครั้งใช้ว่าใหญ่เท่าขุนเขา) สูง <u>เทียมฟ้า</u> เล็ก, น้อย <u>เท่าขี้เล็บ</u> ต่อไปให้นักเรียนเติมคำต่อลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ 1) บริเวณไร่มองของเขากว้างจนสุด _____ 2) ห้องนอนของเขารกเหมือน _____ 3) ห้องเรียนของเราไม่มีเศษผงแม้เพียง เล็กน้อยเท่า _____ 4) ในกรุงเทพฯ มีตึกสูง _____ เพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่ แถวชานเมืองก็มีกองขยะใหญ่เท่า _____ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

8. 1) <u>ตุ๊กตาด้ายตา</u> 2) <u>รังหนู</u> 3) <u>ขี้เล็บ</u> 4) <u>เทียนฟ้า</u> <u>ภูเขา</u>	9. การบอกลักษณะรสของสิ่งต่างๆ บางครั้งเราก็ใช้คำเปรียบเทียบ เช่น เปรี้ยว <u>เหมือนมะนาว</u> ขม <u>เหมือนบอระเพ็ด</u> หวาน <u>เหมือนน้ำตาล</u> (บางครั้งใช้ว่าหวานเหมือนน้ำผึ้ง ก็เ็น 5) เค็ม <u>ยิ่งกว่าเกลือ</u> (บางครั้งใช้ว่า เค็มเหมือนเกลือ) มัน <u>เหมือนแห้ว</u>
	10. จงเติมคำบอกลักษณะที่ใช้กับคำเปรียบเทียบที่กำหนดให้แต่ละข้อ <u>ตัวอย่าง</u> ส้มเขียวหวานผลนี้ <u>เปรี้ยว</u> <u>เหมือนมะนาว</u> 1) ยานี้ _____ <u>เหมือนบอระเพ็ด</u> 2) ละมุดนี้ _____ <u>เหมือนน้ำตาล</u> 3) ปลาหมอสีนี้ _____ <u>เหมือนเกลือ</u>
10. 1) <u>ขม</u> 2) <u>หวาน</u> 3) <u>เค็ม</u>	11. คำบอกเลาต่อไปนี้ใช้เปรียบเทียบกับคำใด 1) เค็มเหมือน _____ 2) มันเหมือน _____ 3) หวานเหมือน _____
11. 1) <u>เกลือ</u> 2) <u>แห้ว</u> 3) <u>น้ำตาล</u> (คงตอบไม่ผิดนะ)	12. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วสัง เกตการใช้คำเปรียบเทียบ เด็กผู้หญิงคนนี้สวมเสื้อผ้าที่ <u>เ็นผ้าสีขาว</u> และ <u>แข่งกรอบ-</u> <u>เป็นข้าวเกรียบ</u> ตามตัวมีรอยกระดำกระค่างจน <u>ลายเหมือนตุ๊กแก</u>

	13. ให้นักเรียน<u>เติมคำเปรียบเทียบ</u> ให้เหมาะสมกับคำที่กำหนดให้ โดยอาศัยความรู้จากกรอบที่ 12 1) กรอบเป็น _____ 2) เก้าเป็น _____ 3) ลายเหมือน _____																					
13. 1) <u>ข้าวเกรียบ</u> 2) <u>ผ้าขี้ริ้ว</u> 3) <u>ตุ๊กแก</u>	14. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ยังมีอีกมาก เช่น <table> <tr> <td>เปราะบางเหมือนแก้ว</td><td>คกเหมือนงูเลื้อย</td></tr> <tr> <td>เบาเหมือนขน</td><td>ขาวเหมือนสำลี</td></tr> <tr> <td>หนักเหมือนหิน</td><td>ยุ่งเหมือนยุ่งคึก</td></tr> <tr> <td>ยาวเหมือนแม่น้ำ</td><td>คันเหมือนตำแย</td></tr> <tr> <td>งอเป็นข้อคอก</td><td>บริสุทธิ์คุดหยากน้ำค้าง</td></tr> </table>	เปราะบางเหมือนแก้ว	คกเหมือนงูเลื้อย	เบาเหมือนขน	ขาวเหมือนสำลี	หนักเหมือนหิน	ยุ่งเหมือนยุ่งคึก	ยาวเหมือนแม่น้ำ	คันเหมือนตำแย	งอเป็นข้อคอก	บริสุทธิ์คุดหยากน้ำค้าง											
เปราะบางเหมือนแก้ว	คกเหมือนงูเลื้อย																					
เบาเหมือนขน	ขาวเหมือนสำลี																					
หนักเหมือนหิน	ยุ่งเหมือนยุ่งคึก																					
ยาวเหมือนแม่น้ำ	คันเหมือนตำแย																					
งอเป็นข้อคอก	บริสุทธิ์คุดหยากน้ำค้าง																					
	15. ให้นักเรียนพิจารณา<u>คำเปรียบเทียบ</u>ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ว่าใช้กับคำใด แล้วเติมคำตอบลงในวงเล็บท้ายคำนั้น ๆ <table> <tr> <td><u>ตัวอย่าง</u></td><td>เหมือนแก้ว</td><td>(เปราะบาง)</td></tr> <tr> <td>1)</td><td>เหมือนงูเลื้อย</td><td>(_____)</td></tr> <tr> <td>2)</td><td>เหมือนตำแย</td><td>(_____)</td></tr> <tr> <td>3)</td><td>คุดหยากน้ำค้าง</td><td>(_____)</td></tr> <tr> <td>4)</td><td>เป็นข้อคอก</td><td>(_____)</td></tr> <tr> <td>5)</td><td>เหมือนขนนุ่ม</td><td>(_____)</td></tr> <tr> <td>6)</td><td>เหมือนหิน</td><td>(_____)</td></tr> </table>	<u>ตัวอย่าง</u>	เหมือนแก้ว	(เปราะบาง)	1)	เหมือนงูเลื้อย	(_____)	2)	เหมือนตำแย	(_____)	3)	คุดหยากน้ำค้าง	(_____)	4)	เป็นข้อคอก	(_____)	5)	เหมือนขนนุ่ม	(_____)	6)	เหมือนหิน	(_____)
<u>ตัวอย่าง</u>	เหมือนแก้ว	(เปราะบาง)																				
1)	เหมือนงูเลื้อย	(_____)																				
2)	เหมือนตำแย	(_____)																				
3)	คุดหยากน้ำค้าง	(_____)																				
4)	เป็นข้อคอก	(_____)																				
5)	เหมือนขนนุ่ม	(_____)																				
6)	เหมือนหิน	(_____)																				

15.

- 1) คค
 - 2) คัณ
 - 3) บริสุทธิ์
 - 4) งอ
 - 5) เบา
 - 6) หนัก
- (เขียนจริงๆ)

16. นักเรียนได้เรียนเรื่องคำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติต่างๆ มากพอสมควรแล้ว บทเรียนนี้คงจะช่วยให้นักเรียนใช้คำเปรียบเทียบได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น ถ้านักเรียนต้องการให้จำได้นานๆ ก็ควรอ่านบทเรียนอีกครั้งหนึ่งนะคะ

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 3 ตอนที่ 4

" คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคน "

	1. นักเรียนได้เรียนเรื่องคำเปรียบเทียบมาแล้ว 3 ตอน คือ คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับอารมณ์หรือความรู้สึก คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับอาการหรือความเป็นไปต่าง ๆ และคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติต่าง ๆ บทเรียนต่อไปนี้จะให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องคำเปรียบเทียบอีกพวกหนึ่ง คือคำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของคน
	2. คำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับลักษณะของคนที่จะกล่าวถึงในตอนแรกนี้เป็นคำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ บนใบหน้า เช่น คิ้วโก่ง <u>เหมือนกันศร</u> ตาคน(สวย) <u>เหมือนกาแซก</u> (บางครั้งใช้ว่าตาคน<u>เหมือนแซก</u>) ตาคน(ดู) <u>เหมือนเหยี่ยว</u> แก้มแดง <u>เหมือนมะปรางสุก</u> ฟันสวย <u>ขาวไข่มุก</u> ปากแดง <u>เหมือนผลคำฮึงสุก</u> (บางครั้งใช้ว่า<u>แดงเหมือนสีชาด</u>)
	3. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเติมคำตอบให้เหมาะสมกับคำที่กำหนดให้แต่ละข้อ <u>ตัวอย่าง</u> เหมือนกันศร เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า <u>คิ้วโก่ง</u> 1) เหมือนมะปรางสุก เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า _____ 2) ราวกับไข่มุก เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า _____ 3) เหมือนแซก เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า _____

3. 1) <u>แก้มแดง</u> 2) <u>ฟันสวบล</u> 3) <u>ทาคม</u> (คีมาก)	4. ถ้าเปรียบเทียบที่ใช้กับลักษณะส่วนอื่นของร่างกายก็มี เช่น ผมดำเป็นเงางาม <u>ราวกับขนกาน้ำ</u> (เหมือนขนกาน้ำ) ผมขาว <u>ราวกับดอกเลา</u> (เหมือนดอกเลา) ผิวหนัง <u>เหมือนแคงรมใบ</u> ผิวขาว <u>เหมือนดอกมะลิ</u> (บางครั้งใช้ว่าผิวขาวเหมือนสำลี) นิ้วเรียว <u>เหมือนลำเทียน</u>
	5. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความ 1) เมื่อเราจะพูดถึงลักษณะของผมนคนชราซึ่งเป็นสีขาวเรามักจะพูดว่า ผมขาว เหมือน _____ 2) เมื่อเราจะชมนิ้วของใครว่าเรียวงาม เรามักจะพูดว่า นิ้วเรียว เหมือน _____ 3) เมื่อเราจะชมใครว่าผิวสวย เราใช้คำเปรียบเทียบได้หลายคำ เช่น ผิวขาว เหมือน _____ ผิวขาว เหมือน _____
5. 1) <u>ดอกเลา</u> 2) <u>ลำเทียน</u> 3) ช่องแรกเติม <u>แคงรมใบ</u> ช่องหลังเติม <u>ดอกมะลิหรือสำลี</u>	6. ให้นักเรียนเติมคำตอบให้เหมาะสมกับข้อความต่อไปนี้ สตรีทั้งวัยสองคนที่มาเยี่ยมโรงเรียนของเราในวันนี้ แม้จะมีวัยต่างกัน แต่ก็มึลักษณะต่างๆที่งามสมวัยทั้งคู่ คนที่อยู่ในวัยชรา ก็มีผมขาวราวกับ _____ (1) ผิวขาวเหมือน _____ (2) คิ้วโก่งเหมือน _____ (3) ส่วนคนที่อยู่ในวัยสาวนั้นมีผมดำเป็นเงางามเหมือน _____ (4) ฟันงามราวกับ _____ (5)

6. (1) <u>คอกเลา</u> (2) <u>สำลี</u> หรือ<u>คอกมะลิ</u> (3) <u>คันศร</u> (4) <u>ขนกาน้ำ</u> (5) <u>ไข่มุก</u>	7. คำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับรูปร่างทรวดทรงของคนที่มีความคำ เช่น สวย <u>เหมือนงูหลาบแรกแย้ม</u> งาม <u>เหมือนเทพธิดา</u> (บางครั้งใช้ว่า งามราวกับเทพธิดา) หล่อ <u>เหมือนเทพบุตร</u> (บางครั้งใช้ว่า หล่อเหลาราวกับเทพบุตร) สูง <u>เหมือนเสาไฟฟ้า</u> ผอม <u>เหมือนกิ่งแห้ง</u> อ้วน เป็นตุ่ม เกีย <u>เหมือนมะขามขี้เกีย</u>
	8. คำต่อไปนี้นิยมใช้เปรียบเทียบกับคนที่มีลักษณะ เช่นไร ตัวอย่าง <u>เสาไฟฟ้า</u> เปรียบเทียบกับคนที่ <u>สูง</u> 1) <u>คน</u> เปรียบเทียบกับคนที่ _____ 2) <u>งูหลาบแรกแย้ม</u> เปรียบเทียบกับคนที่ _____ 3) <u>มะขามขี้เกีย</u> เปรียบเทียบกับคนที่ _____ 4) <u>เทพบุตร</u> เปรียบเทียบกับคนที่ _____
8. ถูกแล้ว 1) <u>อ้วน</u> 2) <u>สวย</u> 3) <u>เกีย</u> 4) <u>หล่อ</u>	9. คำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับลักษณะอื่น ๆ ของคนก็มีหลายคำ เช่น กระโลกกระเถกเถก <u>เหมือนน้ำคั้นกระโถก</u> เร้นร้อย <u>เหมือนผ้าพับ</u> (บางทีก็ใช้ว่าเหมือนผ้าพับไว้) เสียงไพเราะ <u>ราวกับเสียงระฆังทอง</u> (หรือ <u>เหมือนระฆังเงิน</u>) ปากคม(ปากจึก) <u>เหมือนกรรไกร</u> (บางครั้งใช้ว่าเหมือนตะไกร)

	10. ให้นักเรียนเติมคำเปรียบเทียบที่เหมาะสมกับข้อความต่อไปนี้ 1) ผู้ใหญ่บ้านคนนี้มีลูกสาวสองคน ลูกสาวคนโตเรียบร้อย เหมือน _____ ส่วนคนเล็กกระโดดกระเดกเหมือน _____ 2) ผู้หญิงคนนี้สวยเหมือน _____ เสียงก็ไพเราะ เหมือน _____
10. 1) ของแรกเติม <u>ผ้าพับ</u> ของหลังเติม <u>มาดึกกระโหลก</u> 2) ของแรกเติม <u>กลอนแรกแย้ม</u> ของหลังเติม <u>ระฆังทอง</u>	11. คำเปรียบเทียบบางคำใช้กับคำที่เกี่ยวกับลักษณะของจิตใจ เช่น ใจดี <u>เหมือนแม่พระ</u> ใจแข็ง <u>เหมือนเพชร</u> ใจบุญ <u>เหมือนพระเวสสันดร</u> ใจกว้าง <u>เหมือนแม่น้ำ</u> ใจหนักแน่น <u>เหมือนพระอิฐพระปูน</u>
	12) คำต่อไปนี้ใช้เปรียบเทียบกับคนที่มีลักษณะ เช่นไร ตัวอย่าง <u>แม่น้ำ</u> เปรียบเทียบกับคนที่ <u>ใจกว้าง</u> 1) <u>แม่พระ</u> เปรียบเทียบกับคนที่ _____ 2) <u>เพชร</u> เปรียบเทียบกับคนที่ _____ 3) <u>พระเวสสันดร</u> เปรียบเทียบกับคนที่ _____

12) 1) <u>ใจดี</u> 2) <u>ใจแข็ง</u> 3) <u>ใจบุญ</u> (ตอบถูกใจไหม)	13. คำเปรียบเทียบกับที่เกี่ยวกับจิตใจบางคำก็มีลักษณะก่อนไปทางคำหนึ่ง ใจร้าย <u>เหมือนยักษ์มาร</u> ใจดำ <u>เหมือนอสูร</u> ใจเสาะ <u>เหมือนปลาฉลาม</u>														
	14. ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ นิยมใช้เปรียบเทียบกับคนที่มีลักษณะ เช่นไร 1) ปลาฉลาม เป็นคำที่ใช้เปรียบเทียบกับคนที่ _____ 2) ยักษ์มาร เป็นคำที่ใช้เปรียบเทียบกับคนที่ _____														
14. 1) <u>ใจเสาะ</u> 2) <u>ใจร้าย</u> (คงตอบไม่ผิดนะ)	15. คำเปรียบเทียบกับที่เกี่ยวกับลักษณะอื่นๆ ซึ่งกล่าวถึงในเชิงคำหนึ่ง หรือเปรียบเทียบกับยังมีอีกมาก เช่น <table border="0"> <tr> <td>ใจ <u>เหมือนถั่ว</u></td> <td>คำ <u>เหมือนคอกะโก (เป็นคอกะโก)</u></td> </tr> <tr> <td>ดู <u>เหมือนเสือ (ราวกับเสือ)</u></td> <td>นั่ง <u>เจ็บ เป็นเบ้า</u></td> </tr> <tr> <td>อวดดี <u>เหมือนกิ่งกาไก่ทอง</u></td> <td>จุกใจ <u>เหมือนนม</u></td> </tr> <tr> <td>หลอก <u>เหมือนลิงหลอกเจ้า</u></td> <td>ดูคเลียด <u>เหมือนปลิง</u></td> </tr> <tr> <td>ลายมือ <u>เหมือนไก่เขียน</u></td> <td>วางท่า <u>เหมือนนางพญา</u></td> </tr> <tr> <td>แตกกัน (คัน) <u>เหมือนเร็กคันไฟ</u></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ปากกัน, มือกัน (อยู่ไม่สุข) <u>เหมือนบอน</u></td> <td></td> </tr> </table>	ใจ <u>เหมือนถั่ว</u>	คำ <u>เหมือนคอกะโก (เป็นคอกะโก)</u>	ดู <u>เหมือนเสือ (ราวกับเสือ)</u>	นั่ง <u>เจ็บ เป็นเบ้า</u>	อวดดี <u>เหมือนกิ่งกาไก่ทอง</u>	จุกใจ <u>เหมือนนม</u>	หลอก <u>เหมือนลิงหลอกเจ้า</u>	ดูคเลียด <u>เหมือนปลิง</u>	ลายมือ <u>เหมือนไก่เขียน</u>	วางท่า <u>เหมือนนางพญา</u>	แตกกัน (คัน) <u>เหมือนเร็กคันไฟ</u>		ปากกัน, มือกัน (อยู่ไม่สุข) <u>เหมือนบอน</u>	
ใจ <u>เหมือนถั่ว</u>	คำ <u>เหมือนคอกะโก (เป็นคอกะโก)</u>														
ดู <u>เหมือนเสือ (ราวกับเสือ)</u>	นั่ง <u>เจ็บ เป็นเบ้า</u>														
อวดดี <u>เหมือนกิ่งกาไก่ทอง</u>	จุกใจ <u>เหมือนนม</u>														
หลอก <u>เหมือนลิงหลอกเจ้า</u>	ดูคเลียด <u>เหมือนปลิง</u>														
ลายมือ <u>เหมือนไก่เขียน</u>	วางท่า <u>เหมือนนางพญา</u>														
แตกกัน (คัน) <u>เหมือนเร็กคันไฟ</u>															
ปากกัน, มือกัน (อยู่ไม่สุข) <u>เหมือนบอน</u>															

	16. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง ตัวอย่าง คำว่า <u>เหมือนควาย</u> เป็นคำเปรียบเทียบกับคำที่ <u>โง่</u> 1) <u>เป็นเปื้อน</u> เป็นคำเปรียบเทียบกับคำที่ <u> </u> 2) <u>เหมือนปลิง</u> เป็นคำเปรียบเทียบกับคำที่ <u> </u> 3) <u>ราวกับนางพญา</u> เป็นคำเปรียบเทียบกับคำที่ <u> </u> 4) <u>เหมือนมด</u> เป็นคำเปรียบเทียบกับคำที่ <u> </u> 5) <u>ราวกับเสือ</u> เป็นคำเปรียบเทียบกับคำที่ <u> </u>
1) <u>นั่งเงี้ยว</u> 2) <u>กุดเลื้อก</u> 3) <u>หยิ่ง</u> 4) <u>พุกไวย</u> 5) <u>ตุ</u> (เก่งจริง ๆ)	17. ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำที่กำหนดให้แต่ละข้อต่อไปนี้ควรจะใช้คำเปรียบเทียบกับอย่างไร 1) <u>กล้า</u> เราใช้คำเปรียบเทียบกับว่า เหมือน <u> </u> 2) <u>ลายมือยุ่ง</u> เราใช้คำเปรียบเทียบกับว่า เหมือน <u> </u> 3) <u>วางท่าหยิ่ง</u> เราใช้คำเปรียบเทียบกับว่า เหมือน <u> </u> 4) <u>ปากก้น</u> เราใช้คำเปรียบเทียบกับว่า เหมือน <u> </u>
17. 1) <u>ตอตะโก</u> 2) <u>โกะเขี้ยว</u> 3) <u>นางพญา</u> 4) <u>เหมือนบอน</u> (คีมาากกะ)	18. ในที่สุด นักเรียนก็ได้ศึกษาเรื่องคำเปรียบเทียบกับมาจนครบทุกลักษณะแล้ว ครูคิดว่าบทเรียนชุดนี้คงไม่ยากสำหรับนักเรียน และหวังอย่างยิ่งว่าในโอกาสต่อไปนักเรียนคงจะนำความรู้เกี่ยวกับคำเปรียบเทียบกับไปใช้พูดหรือเขียนได้อย่างเหมาะสม สามารถเล่าเรื่องหรือบรรยายลักษณะต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตามความนิยม และตรงกับความต้องการหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด จบบทเรียนชุดที่ 3

บทเรียนโปรแกรม

จุดที่ 4

" คำสอนเสียงสัมผัส "

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 4 ตอนที่ 1
" คำซ้อนที่มีคำซ้ำกันบางคำ "

	1. คำซ้อน เป็นคำประสมชนิดหนึ่ง เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มาประสมกัน เพื่อให้เกิดเป็นคำใหม่ ซึ่งอาจมีความหมายเหมือนเดิม หรือความหมายเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ก็ยังมีเค้าของความหมายเดิม คำซ้อนเกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมา _____ กัน
1. <u>ประสม</u> (คีมาก)	2. การนำคำมาประสมกันเป็นคำซ้อนนี้เรานับถึงหลักสำคัญ 2 อย่าง คือ 1) คำนึงถึงความหมาย โดยใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือ คล้ายกันมาประสมกัน เช่น บ้าน + เรือน → บ้านเรือน 2) คำนึงถึงเสียง โดยใช้คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน หรือมีเสียงสระเหมือนกัน หรือมีเสียงสระและตัวสะกดเหมือนกัน นอกจากนี้อาจใช้คำที่ซ้ำกันบางคำมาซ้อนกัน ตัวอย่างคำซ้อนที่คำนึงถึงเสียง เช่น ชิง + ชัง → <u>ชิงชัง</u> น้ำใส + ใจจริง → <u>น้ำใสใจจริง</u> คีร์น + หันแคง → <u>คีร์นหันแคง</u> ตามมี + ตามเกิด → <u>ตามมีตามเกิด</u> กล่าวได้ว่าคำซ้อนมี _____ ชนิดคือ 1) คำซ้อนที่คำนึงถึงความหมาย หรือคำซ้อนเพื่อความหมาย 2) คำซ้อนที่คำนึงถึงเสียง หรือคำซ้อนเพื่อ _____

2. ของแรกเติม <u>2</u> ของหลังเติม <u>เสียง</u> (เกง)	3. บทเรียนโปรแกรมที่นำมาให้นักเรียนศึกษาในครั้งนี้ จะกล่าวถึงเฉพาะคำซอ ^๑ น ^๒ ที่คำ ^๑ นี้ ^๒ ถึง ^๓ เสียง (คำซอ ^๑ น ^๒ เพื่อ ^๑ เสียง) เท่านั้น บทเรียนชุดนี้จึงได้ชื่อว่า " คำซอ ^๑ น ^๒ เสียงสัมผัส ^๑ " บทเรียนโปรแกรมชุด " คำซอ ^๑ น ^๒ เสียงสัมผัส ^๑ " นี้ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ก็ตอนแรกนี้ จะกล่าวถึงเฉพาะเรื่องคำซอ ^๑ น ^๒ ที่มีคำซ้ำ ^๑ กันบางคำ												
	4. คำซอ ^๑ น ^๒ ที่มีคำซ้ำ ^๑ กันบางคำ ^๑ นี้ มักเกิดจากคำ 2 พยางค์ 2 คำ ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำ ^๑ คำ ^๒ เดียวกันมาประสมกัน กลายเป็นคำซอ ^๑ น ^๒ 4 พยางค์ โดยมีพยางค์ที่ 1 ซ้ำกับพยางค์ที่ 3 ตัวอย่างเช่น " กระ ^๑ ตึก " ประสมกับ " กระ ^๑ ตอ ^๒ บ " เป็น " การ ^๑ ตึก ^๒ กระ ^๑ ตอ ^๒ บ " คำว่า ^๑ การ ^๒ ตึก ^๓ กระ ^๑ ตอ ^๒ บ เป็นคำซอ ^๑ น ^๒ ที่มีคำซ้ำ ^๑ กันบางพยางค์ คือ พยางค์ที่ 1 ซ้ำกับ พยางค์ที่ _____ คำที่ซ้ำ ^๑ กันคือคำว่า _____												
4. ของแรกเติม <u>3</u> ของหลังเติม <u>กระ</u> (ถูกต้อง)	5. คำซอ ^๑ น ^๒ เสียงสัมผัส ^๑ ชนิดที่มีคำซ้ำ ^๑ กันบางคำ ^๑ นี้มีมาก แต่จะยกตัวอย่างมาที่ละหมวด หมวดแรกนี้คือคำที่ขึ้นต้นด้วย ก เช่น <table><tr><td>กระ^๑มิด^๒กระ^๑เมียน</td><td>กระ^๑นิค^๒กระ^๑บวน</td><td>กระ^๑วน^๒กระ^๑วาย</td></tr><tr><td>กระ^๑สับ^๒กระ^๑ส่าย</td><td>กระ^๑เหม็ด^๒กระ^๑แหม</td><td>กระ^๑พัด^๒กระ^๑เพียด</td></tr><tr><td>กระ^๑เสาะ^๒กระ^๑แสะ</td><td>กระ^๑อึก^๒กระ^๑อวน</td><td>กระ^๑ตึก^๒กระ^๑ตอ^๒บ</td></tr><tr><td>กะ^๑โหล^๒กะ^๑เมลก</td><td>กิน^๑เศษ^๒กิน^๑เลย</td><td>เกิ^๑นหนา^๒เกิ^๑นตา</td></tr></table> คำว่า <u>กระ^๑สับ^๒กระ^๑ส่าย</u> มีคำที่ซ้ำ ^๑ กันคือคำว่า _____ ในพยางค์ที่ 1 , 3 คำว่า <u>เกิ^๑นหนา^๒เกิ^๑นตา</u> มีคำที่ซ้ำ ^๑ กันคือคำว่า _____ ในพยางค์ที่ _____	กระ ^๑ มิด ^๒ กระ ^๑ เมียน	กระ ^๑ นิค ^๒ กระ ^๑ บวน	กระ ^๑ วน ^๒ กระ ^๑ วาย	กระ ^๑ สับ ^๒ กระ ^๑ ส่าย	กระ ^๑ เหม็ด ^๒ กระ ^๑ แหม	กระ ^๑ พัด ^๒ กระ ^๑ เพียด	กระ ^๑ เสาะ ^๒ กระ ^๑ แสะ	กระ ^๑ อึก ^๒ กระ ^๑ อวน	กระ ^๑ ตึก ^๒ กระ ^๑ ตอ ^๒ บ	กะ ^๑ โหล ^๒ กะ ^๑ เมลก	กิน ^๑ เศษ ^๒ กิน ^๑ เลย	เกิ ^๑ นหนา ^๒ เกิ ^๑ นตา
กระ ^๑ มิด ^๒ กระ ^๑ เมียน	กระ ^๑ นิค ^๒ กระ ^๑ บวน	กระ ^๑ วน ^๒ กระ ^๑ วาย											
กระ ^๑ สับ ^๒ กระ ^๑ ส่าย	กระ ^๑ เหม็ด ^๒ กระ ^๑ แหม	กระ ^๑ พัด ^๒ กระ ^๑ เพียด											
กระ ^๑ เสาะ ^๒ กระ ^๑ แสะ	กระ ^๑ อึก ^๒ กระ ^๑ อวน	กระ ^๑ ตึก ^๒ กระ ^๑ ตอ ^๒ บ											
กะ ^๑ โหล ^๒ กะ ^๑ เมลก	กิน ^๑ เศษ ^๒ กิน ^๑ เลย	เกิ ^๑ นหนา ^๒ เกิ ^๑ นตา											

5. ช่องที่ 1 เติม <u>กระ</u> ช่องที่ 2 เติม <u>เกิน</u> ช่องที่ 3 เติม <u>1,3</u> (คงไม่ผิดแน่)	6. คำซ้อนชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำในหมวด <u>ข</u> ก็มีมาก เช่น <table><tr><td>ชายหน้าชายตา</td><td>ขำน้ำขำทะเล</td></tr><tr><td>ซูดเลือดซูดเนื้อ</td><td>เขารองเขารอย</td></tr><tr><td>เขาพระเขานาง</td><td>ชนลูกชนพอง</td></tr><tr><td>ระมุกระมอม</td><td>ขึ้นหน้าขึ้นตา</td></tr></table> 1) ข้อความแต่ละวรรคข้างต้นนี้ จะมีคำที่เหมือนกันหรือ _____ กัน วรรคละ _____ คำ 2) คำแต่ละวรรคข้างต้นนี้ เราจัดว่าเป็นคำ _____ <u>ชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำ</u>	ชายหน้าชายตา	ขำน้ำขำทะเล	ซูดเลือดซูดเนื้อ	เขารองเขารอย	เขาพระเขานาง	ชนลูกชนพอง	ระมุกระมอม	ขึ้นหน้าขึ้นตา	
ชายหน้าชายตา	ขำน้ำขำทะเล									
ซูดเลือดซูดเนื้อ	เขารองเขารอย									
เขาพระเขานาง	ชนลูกชนพอง									
ระมุกระมอม	ขึ้นหน้าขึ้นตา									
6. 1) <u>ซ้ำ</u> , <u>2</u> 2) <u>ซ้อน</u> (เก่งมาก)	7. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้เหมาะสม 1) ยางพาราเป็นสินค้าที่ขึ้น _____ ขึ้นตาของภาคใต้ 2) ห้างเรือน้ำที่ไร้น้ำต้องชน _____ ชนทองทุกที 3) ชาวญวนอพยพเข้ามาใน _____ เขามาอยู่ในไทยมาก 4) เด็กคนนั้นหน้าตาชะมุก _____ เหลือเกิน									
7. 1) <u>หนา</u> 2) <u>ลึก</u> 3) <u>ทะเล</u> 4) <u>ชะมอม</u> (ตอบถูกใช้ใหม่)	8. คำในหมวด <u>ก</u> ก็มีคำซ้อนชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำ เช่นคำว่า <table><tr><td>คูสร้างคูสม</td><td>คูบานคูเมือง</td><td>คูเวรคูกรม</td></tr><tr><td>คูทุกขคูยาก</td><td>คูพระคูนาง</td><td>กงเส้นกงวา</td></tr><tr><td>เคียงบาเคียงไหล</td><td>ครันเนื้อครันตัว</td><td>คนละไม้คนละมือ</td></tr></table>	คูสร้างคูสม	คูบานคูเมือง	คูเวรคูกรม	คูทุกขคูยาก	คูพระคูนาง	กงเส้นกงวา	เคียงบาเคียงไหล	ครันเนื้อครันตัว	คนละไม้คนละมือ
คูสร้างคูสม	คูบานคูเมือง	คูเวรคูกรม								
คูทุกขคูยาก	คูพระคูนาง	กงเส้นกงวา								
เคียงบาเคียงไหล	ครันเนื้อครันตัว	คนละไม้คนละมือ								

	9. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้เป็นคำสอนที่เหมาะสมกับข้อความ 1) สามีภรรยาที่รักใคร่เห็นอกเห็นใจกันอย่างคงเส้นคง _____ เพราะต่างก็ถือว่าอีกฝ่ายหนึ่งเป็นคู่ทุกข์ _____ ของตน 2) พระแก้วมรกตเป็นพระพุทธรูปคู่บ้าน _____ ของไทย 3) โรงเรียนของเราจัดงานที่ให้นักเรียนทุกคนได้ช่วยกันคนละ _____ คนละ _____ จนงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี																								
9. 1) <u>ว</u> , <u>ย</u> <u>าก</u> 2) <u>ค</u> <u>ู</u> <u>เม</u> <u>ื่อ</u> <u>ง</u> 3) <u>ไม</u> , <u>ม</u> <u>ือ</u> (ง่ายใจใหม่)	10. คำในหมวด <u>ก</u> มีคำสอนชนิดที่ซ้ำกันบางคำเป็นจำนวนมาก เช่น <table><tr><td>ค^อห^นา^คอ^คา</td><td>ค^อล^ลอ^คอ^อเ^อียง</td><td>ค^อป^าก^คอ^คำ</td></tr><tr><td>ค^เื^มอ^กค^เื^มใจ</td><td>ค^เื^มไม^คเ[ื]ม^มือ</td><td>ค^เื^มเม^คค^เื^มห^นว^ย</td></tr><tr><td>ค^าม^{มี}ค^าม^{เก}ิ^ก</td><td>ค^าม^รเ^อื^งค^าม^รา^ว</td><td>ค^าม^บุ^ญค^าม^กร^รม</td></tr><tr><td>ค^ะบ[ิ]ค^ะบ^อย</td><td>ค^ะบ[ิ]ง^คะ^บั^น</td><td>ค^ะก[ิ]น^คะ^คอ^ก</td></tr><tr><td>ค^ะจ[ิ]ค^ะข^วง</td><td>ค^ะก^ละ^คะ^กล^าม</td><td>ค[ิ]น^คา^คิ^นจ[ิ]</td></tr><tr><td>ค[ั]ง^หน^าค[ั]ง^คา</td><td>ค[ั]ง^อก^คั^งจ[ิ]</td><td>ค[ั]ก^คเ^ป็น^คั^กต^าย</td></tr><tr><td>ค^เน^ระ^คเ^นก^า</td><td>ค[ั]ว^ไค^รค[ั]ว^มั^น</td><td>ค[ิ]ไ^พย^คิ^พาย</td></tr><tr><td>ค[ุ]บ[ั]ค[ุ]เ^ป</td><td>ค[ุ]บ[ั]ค[ุ]ป^{อง}</td><td>ค[ั]ว^ดั^งค[ั]ว^คิ</td></tr></table>	ค ^อ ห ^น า ^ค อ ^ค า	ค ^อ ล ^ล อ ^ค อ ^อ เ ^อ ียง	ค ^อ ป ^า ก ^ค อ ^ค ำ	ค ^เ ื ^ม อ ^ก ค ^เ ื ^ม ใจ	ค ^เ ื ^ม ไม ^ค เ [ื] ม ^ม ือ	ค ^เ ื ^ม เม ^ค ค ^เ ื ^ม ห ^น ว ^ย	ค ^า ม ^{มี} ค ^า ม ^{เก} ิ ^ก	ค ^า ม ^ร เ ^อ ื ^ง ค ^า ม ^ร า ^ว	ค ^า ม ^บ ุ ^ญ ค ^า ม ^ก ร ^ร ม	ค ^ะ บ [ิ] ค ^ะ บ ^อ ย	ค ^ะ บ [ิ] ง ^ค ะ ^บ ั ^น	ค ^ะ ก [ิ] น ^ค ะ ^ค อ ^ก	ค ^ะ จ [ิ] ค ^ะ ข ^ว ง	ค ^ะ ก ^ล ะ ^ค ะ ^ก ล ^า ม	ค [ิ] น ^ค า ^ค ิ ^น จ [ิ]	ค [ั] ง ^ห น ^า ค [ั] ง ^ค า	ค [ั] ง ^อ ก ^ค ั ^ง จ [ิ]	ค [ั] ก ^ค เ ^ป ็น ^ค ั ^ก ต ^า ย	ค ^เ น ^ร ะ ^ค เ ^น ก ^า	ค [ั] ว ^ไ ค ^ร ค [ั] ว ^ม ั ^น	ค [ิ] ไ ^พ ย ^ค ิ ^พ าย	ค [ุ] บ [ั] ค [ุ] เ ^ป	ค [ุ] บ [ั] ค [ุ] ป ^{อง}	ค [ั] ว ^ด ั ^ง ค [ั] ว ^ค ิ
ค ^อ ห ^น า ^ค อ ^ค า	ค ^อ ล ^ล อ ^ค อ ^อ เ ^อ ียง	ค ^อ ป ^า ก ^ค อ ^ค ำ																							
ค ^เ ื ^ม อ ^ก ค ^เ ื ^ม ใจ	ค ^เ ื ^ม ไม ^ค เ [ื] ม ^ม ือ	ค ^เ ื ^ม เม ^ค ค ^เ ื ^ม ห ^น ว ^ย																							
ค ^า ม ^{มี} ค ^า ม ^{เก} ิ ^ก	ค ^า ม ^ร เ ^อ ื ^ง ค ^า ม ^ร า ^ว	ค ^า ม ^บ ุ ^ญ ค ^า ม ^ก ร ^ร ม																							
ค ^ะ บ [ิ] ค ^ะ บ ^อ ย	ค ^ะ บ [ิ] ง ^ค ะ ^บ ั ^น	ค ^ะ ก [ิ] น ^ค ะ ^ค อ ^ก																							
ค ^ะ จ [ิ] ค ^ะ ข ^ว ง	ค ^ะ ก ^ล ะ ^ค ะ ^ก ล ^า ม	ค [ิ] น ^ค า ^ค ิ ^น จ [ิ]																							
ค [ั] ง ^ห น ^า ค [ั] ง ^ค า	ค [ั] ง ^อ ก ^ค ั ^ง จ [ิ]	ค [ั] ก ^ค เ ^ป ็น ^ค ั ^ก ต ^า ย																							
ค ^เ น ^ร ะ ^ค เ ^น ก ^า	ค [ั] ว ^ไ ค ^ร ค [ั] ว ^ม ั ^น	ค [ิ] ไ ^พ ย ^ค ิ ^พ าย																							
ค [ุ] บ [ั] ค [ุ] เ ^ป	ค [ุ] บ [ั] ค [ุ] ป ^{อง}	ค [ั] ว ^ด ั ^ง ค [ั] ว ^ค ิ																							
	11. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้เหมาะสม 1) ค[ิ]น^คา^คิ^น _____ 2) ค^อล^ลอ^คอ^อ _____ 3) ค[ุ]บ[ั]ค[ุ] _____ 4) ค^ะ _____ ค^ะก^อก^ค 5) ค[ั]ง^ค _____ ค[ั]ง^คา^ค 6) ค[ั]ก^ค _____ ค[ั]ก^คต^าย 7) _____ ค^เื^มม^{ือ} 8) ค^าม^บุ^ญ _____																								

11.

- 1) ใจ
- 2) เฉียด
- 3) เป่(ป่องก็ดู)
- 4) คั่น
- 5) หนา
- 6) เป็น
- 7) เต็มไม้
- 8) ตามกรรม

(เยี่ยมจริง ๆ)

12. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างคำชนนิตที่มีคำซ้ำกันบางคำจากตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วเติมคำตอบท้ายกรอบใหญ่ถูกต้อง

ดูออกดูใจ	ถึงไหนถึงกัน	ถือเราถือเขา
ถ้อยสัถยศักดิ์	ถอนรากถอนโคน	ถอยที่ถอยอาศัย
ทะเยอทะยาน	ทะมัดทะแมง	เทน้ำเทท่า
ทันที่ทันใจ	ทั้งเนื้อทั้งตัว	ทุกหนทุกแห่ง
ทรมทรมาย	น้ำค่น้ำหน	นอกรีตนอกรอย
นุ่งเจียมหมเจียม	บักสีบักเจี๋ย	บาดหุบบาดตา
บาดตาบาดใจ	บำเหน็จบำนาญ	โบกไม้โบกมือ

- 1) เมื่อเขาได้เห็นภาพบาดหุบบาด _____ ก็รู้สึกทุ _____ ทรมายขึ้นมาในที่ _____
- 2) คนเราอยู่ด้วยกันจะต้องถอยที่ถอย _____ กัน
ไม่ถือเราถือ _____ และไม่ถ้อยส _____ ศักดิ์
- 3) ถัดฉันได้เพื่อนที่ถูก _____ ดูใจ ก็ไปได้ทุกหนทุก _____
ถึงไหน _____

12.

- 1) ตา , รน ,
ทันใจ
- 2) อาศัย , เขา ,
ถือ
- 3) อก , แต่ง ,
ถึงกัน

(คี่มาก)

13) คำชนนิตที่มีคำซ้ำกันบางคำยังมีอีกมาก เช่น

โชชัชโชช	งอมืองอเท้า	จงเกลียดจงชัง
จิบปากจิบคอ	จับปลัดจับยดู่	เจ้าบทเจ้ากลอน
โยนหัวโยนกอย	รวมแรงรวมใจ	รู้แพฐชนะ
ระแคะระคาย	ระทองระบั้ง	ระส่ำระสาย
เอาดีเอาเด่น	เอาอกเอาใจ	เอารักเอาเปรียบ
อาดัยอาดรัล	ออกหน้าออกตา	เอาหูไปนาเอาตาไปไร่

	14. ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่าง ให้เหมาะสมกับข้อความที่กำหนดให้ โดยอาศัยความรู้จากกรอบที่ 13 1) ฉัน<u>รู้</u>และ _____ คายมาว่า สองคนนี้เขามีเรื่องระหองระ _____ กัน 2) มาลี<u>จับ</u>ปาก<u>จับ</u> _____ เล่าถึง<u>คู</u>วิวา<u>ห</u>อย่าง<u>ง</u>เกลียด<u>ง</u> _____ 3) นั<u>ก</u>ก็<u>พา</u>ที่<u>ไม่</u>รูป<u>พ</u> _____ กัน จะทำให้เกิดความ<u>ระ</u>ส่ำ<u>ระ</u> _____ กัน<u>ทั</u>ว<u>ไป</u>
14. 1) <u>ระ</u> , <u>แหง</u> 2) <u>ค</u>อ , <u>ขั</u>ง 3) <u>รู</u>ษ<u>นะ</u> , <u>ส</u>าย (เก่งจริง ๆ)	15. นักเรียนได้เรียนเรื่องคำซ้อนที่มีคำซ้ำกันบางคำ มามากพอสมควรแล้ว ต่อไปนี้ให้ลองตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X หักตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1) คำใดใช่คู่กับคำว่า <u>คู่พระ</u> ก. คู่สม ข. คู่นาง ค. คู่กรรม ง. คู่เมือง 2) คำซ้อนในข้อใดใช่ถูกต้องตามความนิยม ก. ค้างคาค้างหน้า ค. เต็มไม้เต็มมือ ข. หักตายคักเป็น ง. ตามกรรมตามบุญ 3) คำซ้อนในข้อใด<u>ใช่</u>ไม่ถูกต้องตามความนิยม ก. คั่นตาคั่นใจ ค. กินเลยกินเศษ ข. เกินหนาเกินตา ง. กระเสาะกระแสะ
15. 1) <u>ข</u>. 2) <u>ค</u>. 3) <u>ค</u>.	16. เป็นอย่างไรบ้างคะ ตอบคำถามในกรอบที่ 14 และกรอบอื่นๆ ได้ถูกต้องหรือเปล่า ถ้าตอบถูกหมดหรือผิดเพียงเล็กน้อยก็ขอแสดงความยินดีด้วย บทเรียนตอนที่ 1 ก็จบลงเพียงแค่นี้ โครชยันเป็นพิเศษถลองทบทวนใหม่ช๊ะ จะทำให้จำได้แม่นยำยิ่งขึ้น

บทเรียนโปรแกรมชุดที่ 4 ตอนที่ 2

" คำสอนที่มีเสียงพยัญชนะคนเหมือนกัน "

	1. นักเรียนได้เรียนเรื่องคำสอนเสียงสัมผัสตอนที่ 1 ซึ่งเป็นคำพ้องชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำมาแล้ว เช่นคำว่าถูกออกถูกใจ บาดหูบาดตา ต่อไปนี้นักเรียนจะได้เรียนเรื่องคำสอนเสียงสัมผัสอีกชนิดหนึ่งคือคำสอนที่มีเสียงพยัญชนะคนเหมือนกัน
	2. คำสอนที่มีเสียงพยัญชนะคนเหมือนกันมี 3 ลักษณะ คือ 1) คำสอนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน เช่น ชิงช้า 2) คำสอนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะที่เป็นอักษรทวนหรืออักษรนำคู่เดียวกัน เช่น คลัดคลาย , สุนัขสนาน 3) คำสอนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกันแต่มีเสียงเดียวกัน เช่น ตักศิทธิ์ , หลงลืม คำสอนที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวมาแล้วนี้จึงว่าเป็นคำสอนที่มีเสียงพยัญชนะคน _____ กัน
2. <u>เหมือน</u> (ถูกใช้ใหม่)	3. นักเรียนได้ทราบมาจากกรอบที่ 2 แล้วว่าคำที่ถือว่าเป็นคำสอนที่มีเสียงพยัญชนะคนเหมือนกันจะต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย _____ ตัวเดียวกัน 2) เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรทวนหรือ _____ คู่เดียวกัน 3) เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกันแต่ _____ เดียวกัน บทเรียนในกรอบต่อไปนี้จะเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับคำสอนที่มีเสียงพยัญชนะคนเหมือนกันตามลักษณะดังกล่าวที่ละลักษณะ

3. 1) <u>พยัญชนะ</u> 2) <u>อักษรนำ</u> 3) <u>เสียง</u> (คี่มากที่ตอบถูก)	4. คำขอนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน หมายถึงคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกันหรือตัวเดียวกัน แต่ผสมด้วย สระ ต่างกัน เช่นคำว่า <u>ค</u>บ กับคำว่า <u>ค</u>ลิด เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย <u>ค</u> ทั้ง 2 คำ เมื่อประสมกันเป็นคำว่า "<u>ค</u>บ<u>ค</u>ลิด" จะกลายเป็นคำขอนที่ขึ้นต้นด้วย _____ ตัวเดียวกัน
4. <u>พยัญชนะ</u> (ไม่ยากใช้ใหม่)	5. คำขอนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกันมีมาก แต่จะยกตัวอย่างให้นักเรียนดูเป็นหมวด ๆ เพื่อสะดวกในการสังเกตจดจำ เช่น - คัดค้าน แค้นเคือง คากคั้น - จดจำ จักจั่น แจมแจง จูจี จุกจิก แจกแจง - ชักชวน แซมซ้น เชิญชวน ชั่นเชิง ชมเชย ชิงชัง - แชของ ชุกชน ชัมซาบ ชุบชิบ ชอกซอน - โคงก้าง กูกักม ก้อกึ่ง กิ่งคั้น กุคั่น คับคั้น - ถ้วน ถดถอย ถากถาง ถอดถอน - ทอดทิ้ง เทียงแต่ ทาบทาม ทักท้วง ทบทวน - นมมนอบ เน่นนำ เน็นนาน นุ่มนวล นวยนาท - บ่ายเบี่ยง แบงเบา บากบั่น บอมบาง เบียดเบียน คำขอนแต่ละคำ (แต่ละวรรค) ที่ยกตัวอย่างมานี้ เป็นคำขอนชนิดที่ขึ้นต้นด้วย _____ ตัวเดียวกัน
5. <u>พยัญชนะ</u> (คงถูกอีกนะ)	6. ให้นักเรียนเติมคำขอนลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้เหมาะสม 1) เด็กคนนี้ปากคดจิก _____ และชอบ _____ ถึง ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ 2) คนงานบางคนรัก _____ ให้เพื่อนหนึ่งงาน 3) จุ่มแจงชอบหุบ _____ นินทาและชอบพูดจาจาก _____ ผู้อื่น

6. 1) <u>จ</u>าน , <u>ก</u>ือ 2) <u>ช</u>วน 3) <u>ช</u>ิบ , <u>ฉ</u>าง (คงไม่ผิดนะ)	7. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกันยังมีอีกมาก เช่น - พิมพ์ พักพิง ฟังพา พวงพ่อง พบพาน - พุ่มพัก พูพา พูพ่อง พักแพง พันเพื่อน - มั่งมี เมียงมอง มุงมัน มีตมิก มอมแมม - แยกย้าย ยักยอก ยุงยาก โยเย ยึดยาก - ลอลวง โลเล็ย ลวนลาม ล่องลอย เลิศเลอ - วุนวาย วูวาม แววาว วนเวียน วอควาย เว้งว้าง 8. ให้นักเรียนเติมคำขยกลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้เหมาะสม 1) แม่นพิมพ์ _____ วา ลูก ๆ ทำงานยัด _____ 2) นักเรียนความโรงเรียนที่กั้นการมักแต่งตัวมอช และหน้าตา มอม _____ 3) เพื่อน ๆ ของเราบางคนมีอารมณ์ _____ ถูกเพื่อน ๆ กระเช้า เข้าเหยย เล็ก ๆ น้อย ๆ ก็โกรธ
8. 1) <u>พ</u>่า , <u>ย</u>าก 2) <u>แม</u>ม 3) <u>ว</u>าม (ง่ายใช่ไหม)	9. คำของที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเสียงเดียวกันตามลักษณะที่ 2 คือ คำพ้องที่ขึ้นต้นด้วย อักษรควบกล้ำ หรืออักษรนำคู่เดียวกัน เช่น คำว่า <u>คล</u>ี้ กับคำว่า <u>คล</u>าย ผสมกันเป็น "คลี้คลาย" เช่นนี้ จัดว่าเป็น คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะควบกล้ำคู่เดียวกัน คือ <u>คล</u> คำว่า <u>สน</u>ุก กับคำว่า <u>สน</u>าน ผสมกันเป็น "สนุกสนาน" เช่นนี้ จัดว่าเป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรนำคู่เดียวกัน คือ <u>สน</u> (<u>ส</u> นำ <u>น</u>) สรุปได้ว่า คำว่า คลี้คลาย เป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ควบกล้ำ คู่เดียวกัน คือ คล (<u>ค</u> ควบ <u>ล</u>) ส่วนคำว่า สนุกสนาน เป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วย _____ คู่เดียวกัน คือ _____

9. <u>อักษรนำ</u> <u>สน</u> (หรือ <u>ส</u> นำ <u>น</u>)	10. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะควบกล้ำคู่เดียวกัน มีมาก เช่น กลับกลาย เลือกกลิ้ง กลมกลิ้ง แก่งไก่อ แควงกวาง คล่องแคล่ว ปรับปรุง โปรกปราน แปลกปลอม ปลดเปลื้อง ปลดปล่อย ปลุกปล้ำ ปลานปลื้ม ปลิ้นปล้อน ปลอมแปลง พรังพรอม พรังพรุ พรินพริง พลิกแพลง พลุพลาน คำแต่ละวรรคข้างบนนี้เป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ _____ คู่เดียวกัน
10. <u>ควบกล้ำ</u>	11. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยใช้คำจากกรอบที่ 10 1) คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วย <u>ปร</u> คือคำว่า <u>โปรกปราน</u> และ _____ 2) คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วย <u>ปล</u> มีอยู่ _____ คำ คือตั้งแต่คำว่า _____ _____ จนถึงคำว่า _____ 3) คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วย <u>พร</u> มี 3 คำดังนี้ _____ , _____ , _____
11. 1) <u>ปรับปรุง</u> 2) 7 , <u>ปลอมแปลง</u> 3) <u>พรังพรอม</u> , <u>พรังพรุ</u> <u>พรินพริง</u>	12. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรนำคู่เดียวกัน ก็มีหลายคำ เช่น ขยับเขยื้อน ขจิกขจาย สนับสนุน สนุกสนาน สว่างไสว สม่ักรสมาน เฉลียวฉลาด ฉวกเฉวียน เหงาหงอย เหน็ดเหนื่อย หนักหนา เหนื่อยหน่าย เหยียดหยาม เหมาะเหม็ง หมักหมม โหรงเหรง คำแต่ละคำ (แต่ละวรรค) ดังกล่าว จัดเป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วย _____ คู่เดียวกัน

12. <u>อักษรนำ</u> (ถูกแล้ว)	13. ให้นักเรียนเลือกคำข้อนจากกรอบที่ 12 มาเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ 1) พวกเราทุกคนต่างก็ _____ เหนื่อยจากการทำงานมาทั้งวัน จึงต้องการนอนหลับ ไม่อยาก _____ เรื่อยทำอะไรอีกแล้ว 2) ระบายสีสีใจมีท่าทางเหงา _____ มาก ฉันจึงต้องพยายามชักชวนให้เขาเล่นเกมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสนุก _____ 3) เพื่อนของฉันคนนั้นนิสัยไม่ดี ชอบพูดจาถูกเหยียด _____ ผู้อื่น
13. 1) <u>เหน็ด</u> , <u>ขยับ</u> 2) <u>หงอย</u> , <u>สนาน</u> 3) <u>หยาม</u> (ดีมาก)	14. คำข้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกันแต่เสียงเหมือนกัน หรือออกเสียงอย่างเดียวกัน มีหลายลักษณะ เช่น - ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกันแต่เสียงเดียวกัน เช่น สักกั<u>สิ</u>ทธิ์ - ขึ้นต้นด้วยอักษรสูงและอักษรต่ำที่มีเสียงคู่กัน เช่น ผูก<u>พ</u>ัน <u>พ</u>ัก<u>ย</u>อน <u>ก</u>ะ<u>เ</u>็น <u>ข</u>อด<u>ค</u>อน <u>เ</u>ื่อย<u>ข</u>า - ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียว และขึ้นต้นด้วยอักษรนำหรืออักษรควบ เช่น สักกั<u>สิ</u>รี โส<u>ก</u>เส<u>ร</u>า เ<u>ห</u>ล<u>อ</u>ล<u>น</u> เ<u>น</u>ับ<u>น</u>าม <u>น</u>ิค<u>ท</u>น<u>อ</u>ย <u>น</u>ัก<u>น</u>น
	15. ให้นักเรียนเลือกคำข้อนจากกรอบที่ 14 มาเติมลงในช่องว่าง 1) คนเราทุกคนควรหึงในสักกั _____ ของตน แต่ไม่ควรพูดจาเหิน _____ ผู้อื่น 2) คำเป็นคน _____ ขา ทำอะไรก็<u>เ</u>อะ _____ ไปทุกอย่าง 3) ผู้ใหญ่บ้านคนนี้เป็นคนที่<u>มี</u>ใจ<u>ค</u>อน<u>ห</u>ัก _____

15.

- 1) ศรี , แนม
 2) เจ็ดย , เขิน
 3) แนน
 (คงตอบไม่ผิดแน่)

16. ให้นักเรียนจับคู่คำซ้อน กับ ชนิดของคำซ้อนที่กำหนดให้ โดยเลือกเฉพาะหัวข้อ ก. ข. หรือ ค. หนาขอความที่บอกชนิดของคำซ้อน ไปเติมหน้าคำซ้อนแต่ละคำให้เหมาะสมกัน

ชนิดของคำซ้อนที่กำหนดให้มีดังนี้

- ก. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน
 ข. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรควบ หรืออักษรนำคู่เดียวกัน
 ค. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกันแต่ออกเสียง
 อยางเดียวกัน

ตัวอย่าง วิธีจับคู่คำซ้อน กับ ชนิดของคำซ้อนที่กำหนดให้

- _____ ข. _____ เฉลียวฉลาด
 _____ ค. _____ เคอะเขิน
 _____ ก. _____ ซอกซอน
 1) _____ ขากัน
 2) _____ แปลกปลอม
 3) _____ หมักหมม
 4) _____ โสภเสรว
 5) _____ ศักดิ์สิทธิ์
 6) _____ พักผ่อน

16.

- 1) ก. 2) ข.
 3) ข. 4) ค.
 5) ค. 6) ค.

17. เป็นอย่างไรบ้างคะ นักเรียนตอบคำถามในกรอบที่ 16 ได้ถูกต้องทุกข้อหรือเปล่า ถ้ายังตอบผิดก็กลับไปอ่านบทวนกรอบที่ 2 , 4 , 9 และ 14 ใหม่ะคะแล้วนักเรียนจะเข้าใจยิ่งขึ้น บทเรียนตอนนี้จบเพียงแค่นี้ ถ้านักเรียนทำถูกทุกกรอบก็ขอชมว่า เก่ง

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 4 ตอนที่ 3

" คำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกัน "

	1. นักเรียนได้เรียนเรื่องคำสอนเสียงสัมผัสไปแล้ว 2 ตอน คือ คำสอนชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำ และชนิดที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน บทเรียนตอนที่ 3 นี้ เป็นเรื่องคำสอนเสียงสัมผัสอีกประเภทหนึ่ง คือคำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกัน
	2. คำสอนเสียงสัมผัส ชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกันนั้น มักเกิดจาก คำหลายพยางค์ 2 คำ มาประสมกัน โดยพยางค์สุดท้ายของคำหน้า จะมีเสียงสระเหมือนกับพยางค์แรกของคำหลัง เช่น น้ำใจ (พยางค์สุดท้ายออกเสียงสระ <u>ไ</u>) ไมตรี (พยางค์แรกออกเสียงสระ <u>ไ</u>) เมื่อคำว่า <u>น้ำใจ</u> ผสมกับคำว่า <u>ไมตรี</u> ก็จะเป็นคำว่า <u>น้ำใจไมตรี</u> คำว่า<u>น้ำใจไมตรี</u> มีคำว่า <u>ใจ</u> สัมผัสกับคำว่า <u>ไม</u> เพราะออกเสียงสระ <u>ไ</u> เหมือนกัน ดังนั้นคำว่า <u>น้ำใจไมตรี</u> จึงจัดเป็นคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียง _____ เหมือนกัน
2. <u>สระ</u> (คี่มาก)	3. ตัวอย่างคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกัน เช่น กระเขาเยาแหย มาจากคำว่า กระเขา + เยาแหย จับไล่ไล่ส่ง " จับไล่ + ไล่ส่ง ขวัญหนีดีฝ่อ " ขวัญหนี + ดีฝ่อ

	4. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยดูแนวการตอบจากตัวอย่าง <u>ตัวอย่าง</u> " กระเซาเขย่าเหว " มีคำว่า <u>เขา</u> สัมผัสกับคำว่า <u>เหว</u> คำที่สัมผัสกันดังกล่าวนี้นี้ประสมด้วยเสียงสระ <u>เอา</u> 1) "จับไลไล่ส่ง" มีคำว่า _____ สัมผัสกับคำว่า _____ คำที่สัมผัสกันในข้อนี้ประสมด้วยเสียงสระ _____ 2) "ขวัญหนีหิ้น" มีคำว่า _____ สัมผัสกับคำว่า _____ คำที่สัมผัสกันในข้อนี้ประสมด้วยเสียงสระ _____										
4. 1) ของแรกเติม <u>ไ</u> ของที่ 2 เติม <u>ส</u> ของที่ 3 เติม <u>อ</u> (หรือ <u>เ</u>) 2) ของแรกเติม <u>น</u> ของที่ 2 เติม <u>ด</u> ของที่ 3 เติม <u>อ</u> (หรือ <u>เ</u>)	5. ให้นักเรียนศึกษาคำต่อไปนี้ แล้วเติมคำตอบท้ายกรอบ <table border="0"> <tr> <td>ครูบาอาจารย์</td><td>โจเซลาเบาปัญญา</td></tr> <tr> <td>โจเงาเทาทุน</td><td>งวงเหงาหวานอน</td></tr> <tr> <td>งอยเปลี่ยเสีย</td><td>เงยหน้าอาปาก</td></tr> <tr> <td>ช่วยเหลือเกื้อกูล</td><td>ชะเง้อแลเหลียว</td></tr> <tr> <td>ชักเชพเนจร</td><td>ชักไล่ไล่เลี้ยง</td></tr> </table> 1) คำว่า <u>โจเซลาเบาปัญญา</u> ประกอบด้วยคำว่า _____ กับคำว่า _____ 2) คำว่า <u>ชักเชพเนจร</u> ประกอบด้วยคำว่า _____ กับคำว่า _____ 3) นักเรียนที่นั่งงวงเหงา _____ นอน ตลอดเวลาที่ครูสอน ไม่รำกึ่งจะกลายเป็นคนโจเงา _____ ทุน 4) ก่อนที่จะช่วยเหลือ _____ กูดแก่คนที่ชักเช _____ จรมา ทองชัก _____ ไล _____ ให้ดีเสียก่อน	ครูบาอาจารย์	โจเซลาเบาปัญญา	โจเงาเทาทุน	งวงเหงาหวานอน	งอยเปลี่ยเสีย	เงยหน้าอาปาก	ช่วยเหลือเกื้อกูล	ชะเง้อแลเหลียว	ชักเชพเนจร	ชักไล่ไล่เลี้ยง
ครูบาอาจารย์	โจเซลาเบาปัญญา										
โจเงาเทาทุน	งวงเหงาหวานอน										
งอยเปลี่ยเสีย	เงยหน้าอาปาก										
ช่วยเหลือเกื้อกูล	ชะเง้อแลเหลียว										
ชักเชพเนจร	ชักไล่ไล่เลี้ยง										

5. 1) <u>โง่เขลา</u> , <u>เบาปัญญา</u> 2) <u>ซัดเซ</u> , <u>พเนจร</u> 3) <u>หนาว</u> , <u>เทา</u> 4) <u>เกื้อ</u> , <u>พเน</u> , <u>ไซ</u> , <u>เลียง</u>	6. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างคำซ้อนต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามท้ายกรอบ <table border="0"> <tr> <td>พิธีรีตอง</td><td>กิจจะลักษณะ</td></tr> <tr> <td>กระเขาเข้าเหย</td><td>ไว้นื้อเชื่อใจ</td></tr> <tr> <td>เออออห่อหมก</td><td>ยั่วเยากระเขาเหย</td></tr> <tr> <td>อิดหนาระอาใจ</td><td>โมโหโกรธา</td></tr> <tr> <td>ลครวาวศอก</td><td>ยกยอปอน</td></tr> </table> 1) คำซ้อนในกรอบนี้มีทั้งหมด _____ คำ 2) คำซ้อนเสียงสัมผัสในกรอบนี้ส่วนใหญ่เป็นคำที่มี _____ พยางค์ 3) คำซ้อนเสียงสัมผัสที่มี 5 พยางค์ ในกรอบนี้คือคำว่า _____ _____ _____	พิธีรีตอง	กิจจะลักษณะ	กระเขาเข้าเหย	ไว้นื้อเชื่อใจ	เออออห่อหมก	ยั่วเยากระเขาเหย	อิดหนาระอาใจ	โมโหโกรธา	ลครวาวศอก	ยกยอปอน
พิธีรีตอง	กิจจะลักษณะ										
กระเขาเข้าเหย	ไว้นื้อเชื่อใจ										
เออออห่อหมก	ยั่วเยากระเขาเหย										
อิดหนาระอาใจ	โมโหโกรธา										
ลครวาวศอก	ยกยอปอน										
6. 1) <u>10</u> 2) <u>4</u> 3) <u>ยั่วเยากระเขา</u> <u>เหย</u> , <u>อิดหนาระอาใจ</u> (ง่ายใช้ใหม่)	7. ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างท้ายข้อความต่อไปนี้ โดยอาศัยความรู้จากกรอบที่ 6 1) มานี้เป็นคนที่ม่ใจคอหนักแน่น ไครมายั่วเยากระเขา _____ ก็ม่โกรธ 2) วลัยเป็นคนที่รอบยกยอ _____ ปั้น จนไคร ๆ เขาอิดหนา _____ ใจ 3) สมชายเป็นกนรอบคอบ จะทำอะไรก็ทำเป็นกิจจะ _____ และมีพิธี _____ 4) ไครมาชวนฉันไปเที่ยวที่ไหน ถ้าฉันม่ไว้นื้อเชื่อ _____ ฉันก็จะม่ _____ ห่อหมกไปกับเขาหรือ 5) ถ้าฉันกำดั่งไกรอยู่ ไครมากระเขา _____ แหย่ฉัน ฉันจะม่ลครา _____ ให้										

7.

- 1) เหย
- 2) ปอ , ระอา
- 3) ลักษณะ ,
รืทอง
- 4) ใจ , เออออ
- 5) เยา , วาศอก
(คงตอบถูกอีกนะ)

8. นักเรียนลองอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าคำใด เป็นคำซ้อนชนิดที่มีเสียงสระสัมพันธ์กันบ้าง

" คนเราอยู่ในสังคมก็ต้องคบค้าสมาคมกับผู้อื่น และจะต้องเกี่ยวข้องกับวงศาคณาญาติ หรือเทือกเถาเหล่ากอ เพื่อจะได้พึ่งพาอาศัยกัน ช่วยกันทำงานด้วยความสุจริต ใครมีเรื่องเดือดร้อนหรือตกกระถำลำบาก ก็ต้องช่วยเหลือเจือจุนกัน ไม่คอยแทะจะทะเลาะเบาะแว้งกัน ใครมาเยี่ยมถึงบ้านก็ต้องพูดจาปราศรัยด้วยดี และเลี้ยงดูบุญเชื้อเราจนอิ่มหนำพิまん "

จะเห็นได้ว่าข้อความข้างต้นนี้ มีคำซ้อนชนิดที่มีเสียงสระสัมพันธ์กัน หลายคำ คือ

- 1) คบค้าสมาคม
- 2) วงศาคณาญาติ
- 3) เทือกเถาเหล่ากอ
- 4) พึ่งพาอาศัย
- 5) ทำมาหากิน
- 6) _____
- 7) _____
- 8) _____
- 9) _____
- 10) _____
- 11) _____

8. 6) <u>ถูกระกำลำบาก</u> 7) <u>ช่วยเหลือเจือจุน</u> 8) <u>ทะเลาะเบาะแว้ง</u> 9) <u>พุดจาปราวร้าย</u> 10) <u>เลี้ยงดูปล่อย</u> 11) <u>อิมหมี่พื้มัน</u> (ตอบได้ครบไหมเอ๋ย)	9. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระสัมผัสกัน แล้วตอบคำถามท้ายกรอบใหญ่ถูกต้อง <table border="0"> <tr> <td>กิริยาอาการ</td><td>ขับไล่ไล่ส่ง</td></tr> <tr> <td>เจ้าเล่ห์เพทุบาย</td><td>ใจคำอำมหิต</td></tr> <tr> <td>ฟุ้งเฟ้อทะเยอทะยาน</td><td>รอนเรพเนจร</td></tr> <tr> <td>เลี้ยงดูปล่อย</td><td>วัดวาอาราม</td></tr> <tr> <td>ปิกกลาเซ่ง</td><td></td></tr> </table> 1) คำสอนที่ตรงกับคำว่า <u>เลี้ยงดูปล่อย</u> คือ _____ 2) คำสอนที่ตรงกับคำว่า <u>ปิกกลา</u> คือ _____ 3) คำสอนที่ตรงกับคำว่า <u>ฟุ้งเฟ้อ</u> คือ _____ 4) คำสอนที่ตรงกับคำว่า <u>ใจคำ</u> คือ _____	กิริยาอาการ	ขับไล่ไล่ส่ง	เจ้าเล่ห์เพทุบาย	ใจคำอำมหิต	ฟุ้งเฟ้อทะเยอทะยาน	รอนเรพเนจร	เลี้ยงดูปล่อย	วัดวาอาราม	ปิกกลาเซ่ง	
กิริยาอาการ	ขับไล่ไล่ส่ง										
เจ้าเล่ห์เพทุบาย	ใจคำอำมหิต										
ฟุ้งเฟ้อทะเยอทะยาน	รอนเรพเนจร										
เลี้ยงดูปล่อย	วัดวาอาราม										
ปิกกลาเซ่ง											
9. 1) <u>เชื้อไข</u> 2) <u>ขาเซ่ง</u> 3) <u>ทะเยอทะยาน</u> 4) <u>อำมหิต</u> (ง่ายใช้ไหม)	10. ให้นักเรียนเลือกคำสอนเสียงสัมผัสจากกรอบที่ 9 มาเติมลงในช่องว่างแต่ละตอนให้เหมาะสมกับข้อความ " ผู้ชายคนนี้เป็นคนใจคำอำมหิต และเจ้าเล่ห์ _____ ชอบก่อกรรมทำเข็ญให้คนอื่นเดือดร้อนอยู่เสมอ แม้แต่ผู้ที่ _____ เป็นเลี้ยงดูปล่อย _____ ของเขาเองเขาก็ยัง _____ ไล่ส่ง อยู่เสมอ จนถูก ๆ ของรอนเร _____ ไปอาศัยญาติคนอื่น ๆ อยู่										

10.

1) เพทุบาย

2) เชื้อใจ

3) ขับไล่

4) พเนจร

(เก่งมาก)

11. คำซ้อนชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกันยังมีอีกมาก เช่น

ทะลุปรุโปร่ง

ทุกเมื่อเรื่อวัน

น้ำใสใจจริง

บอกเล่าเกาสิบ

บุกป่าผาคง

บุพพาวาสนาสง

มีข้าคำพลอย

ยินดีปรีดา

วิคณาทาเรน

สำมะเลเทเมา

ขวัญหนีดีฝ่อ

อุณหนาผาคัง

เห้งอไหลโคลยอย

จำเพาะเจาะจง

เดอะเทอะเปอะเปื้อน

เหี้ยมปากว่าแรง

มิงวาผาไว

กว้างใหญ่ไพศาล

12. ต่อไปนี้เราลองเลือกคำจากกรอบที่ 11 มาเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ

1) ทางสายนี้ฉันเดินอยู่ทุกเมื่อ _____ วัน จึงจำได้อย่าง

ทะลุ _____ ว่าอะไรอยู่ตรงไหน

2) พ่อของฉันทำงานอย่างเห้งอไหล _____ ยอย

เสียดนักก็เดอะเทอะ _____ เปื้อนไปตั้งตัว

3) คนที่กล่าวถึงโรคนี้เพราะบุพพาวาสนา _____ ก็มีเพื่อนฝูง

มาแสดงความยินดีปรีดากันอย่างอุณหนา _____

4) เราอุทิศผ้าบุกป่าผา _____ มาหาเธอ ทั้ง ๆ ที่กลัวจน

ขวัญหนี _____ มาตลอดทาง

5) นายคำมีที่นักกว้างใหญ่ _____ จึงเหลือบา _____

ที่จะทำควยตัวเองทั้งหมดได้

12.

1) เชื้อ, ปรุปรุ2) โคล, เประ3) สง, ผาคัง4) ตง, คิฝอ5) ไพศาล,กวาแรง

(ถ้าตอบได้ทุกคำ

ก็แสดงว่าเก่งจริงๆ)

13. ในที่สุดนักเรียนก็ได้เรียนเรื่องคำซ้อนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระสัมผัสกันจนจบตอนแล้ว เห็นว่านักเรียนคงจะเข้าใจดีแล้วว่า คำซ้อนชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกันนั้นมีลักษณะเช่นไร และคำใดบ้างที่มีลักษณะเช่นนี้ (ถ้ายังตอบไม่ได้ หรือไม่แน่ใจก็ลองกลับไปอ่านบทวนในกรอบที่ 1 ถึง กรอบที่ 5 ใหม่ นะคะ)

บทเรียนโปรแกรม ชุดที่ 4 ตอนที่ 4

" คำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน "

	1. นักเรียนได้ศึกษาเรื่องคำสอนเสียงสัมผัสมาแล้ว 3 ลักษณะ คือ 1) คำสอนที่มีคำซ้ำกันบางคำ 2) คำสอนชนิดที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน 3) คำสอนชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกัน บทเรียนตอนนี้จะกล่าวถึงคำสอนเสียงสัมผัสอีกชนิดหนึ่ง คือ คำสอนชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกดมาตราเดียวกัน
	2. คำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกดมาตราเดียวกัน เกิดจากคำที่มี 2 พยางค์ หรือมากกว่า 2 พยางค์ จำนวน 2 คำมาประสมกัน กลายเป็นคำสอน 4 พยางค์หรือมากกว่า 4 พยางค์ เช่นคำว่า <u>วังเกียจ</u> ประสมกับ <u>เคียดฉันท</u> เป็น <u>วังเกียจเคียดฉันท</u> ดังนั้นคำว่า "วังเกียจเคียดฉันท" จึงเป็น คำสอนคำสอนที่มาจากคำว่า <u>วังเกียจ</u> ผสมกับคำว่า _____
2. <u>เคียดฉันท</u> (ถูกไหม)	3. คำว่า " วังเกียจเคียดฉันท " เป็นคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกดมาตราเดียวกัน คือ <u>เกียจ</u> สัมผัสกับคำว่า <u>เคียด</u> คำว่า<u>เกียจ</u> มีเสียง สระ<u>เอีย</u> และมีตัวสะกดในแม่ <u>กด</u> คำว่า<u>เคียด</u> ก็มีเสียงสระ<u>เอีย</u> และมีตัวสะกดในแม่ <u>กด</u> เช่นกัน ดังนั้นคำว่า "วังเกียจเคียดฉันท" จึงเป็นคำสอนเสียงสัมผัส ชนิดที่มีเสียง _____ เหมือนกัน และมี _____ มาตราเดียวกัน

3. ของแรกเติม <u>สระ</u> ของหลังเติม <u>ตัวสะกด</u> (คือแล้ว)	4. เพื่อให้เข้าใจดียิ่งขึ้น ขอให้นักเรียนดูตัวอย่างคำชนเสียงสัมผัส อีกคำหนึ่งคือคำว่า "เก็บหอมรอมริบ" คำว่า "เก็บหอมรอมริบ" มาจากคำว่า <u>เก็บหอม</u> ผสมกับ <u>รอมริบ</u> และมีคำว่า <u>หอม</u> สัมผัสกับคำว่า <u>รอม</u> คำว่า<u>หอม</u> กับคำว่า <u>รอม</u> ประสมด้วย <u>สระเสียงเดียวกัน</u> คือเสียงสระ _____ และมีตัวสะกดเหมือนกัน คือ ตัว _____ ซึ่งเป็นตัวสะกดในแม่ _____										
4. ข้อที่ 1 เติม <u>อ</u> (หรือ <u>ออ</u>) ข้อที่ 2 เติม <u>ม</u> ข้อที่ 3 เติม <u>ม</u>	5. ตัวอย่างคำชนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระ เหมือนกัน และมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน มีอยู่มาก เช่น <table border="0"> <tr> <td>ขยับขันแรง</td><td>ชนพองสยของเกล้า</td></tr> <tr> <td>ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน</td><td>ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหว</td></tr> <tr> <td>ชักสนจนยาก</td><td>ขวยยากหมากแพง</td></tr> <tr> <td>ชาดตกบกพร่อง</td><td>ชักสนจนยาก</td></tr> <tr> <td>ขจิกักเป่า</td><td>ขุนของหมองใจ</td></tr> </table> 6. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเติมคำข้อนี้ให้ถูกต้อง 1) เมื่อบานเมืองเกิดววยยาก _____ แพง ประชาชนทั่วไปก็ถอยชักสน _____ ยาก 2) เมื่อเรามีเรื่องขุนของ _____ ทองหาทางจัด _____ 3) การจัดงานครั้งนี้เจ้าภาพออกตัวว่ามีสิ่งขาดตก _____ มาก 4) ฉันทึ่งนิทานหรือดูหนังเรื่องผีที่ไรก็ขนพอง _____ เกลาทุกที 5) เวลาเพื่อนฉันโกรธจัดเขามักทำท่าขบเขี้ยว _____ ฟัน	ขยับขันแรง	ชนพองสยของเกล้า	ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน	ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหว	ชักสนจนยาก	ขวยยากหมากแพง	ชาดตกบกพร่อง	ชักสนจนยาก	ขจิกักเป่า	ขุนของหมองใจ
ขยับขันแรง	ชนพองสยของเกล้า										
ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน	ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหว										
ชักสนจนยาก	ขวยยากหมากแพง										
ชาดตกบกพร่อง	ชักสนจนยาก										
ขจิกักเป่า	ขุนของหมองใจ										

6.

- 1) หมาก , จน
- 2) หมองใจ, ปักเป้า
- 3) บกพร่อง
- 4) สยอ
- 5) เคี้ยว
(เกง)

7. ให้นักเรียนอ่านและสังเกตคำพ้องเสียงสัมผัสจากตัวอย่างต่อไปนี้

กรีกกรีนรีนเริง	แควคล่องว่องไว
เควพพนบอบ	เคลือบเคลงแสงเต
กำมันลัดดา	รวมเรียงเคียงหมอน
หวานอมอมกลืน	สลับซับซ้อน
สลับทวีปฝั่ง	สำราญบานใจ
อุดมสมบูรณ์	อคอยากปากแห้ง
อึดอันทนใจ	อ่านาจนাত্রใหญ่
อื้อยุดยแฉก	อีกทีกรีกโครม
อูยงคังกระพัน	อดตาหลับขับตานอน
ยินยอมพร้อมใจ	ยากจนจนแค่น

8. ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างแต่ละข้อให้เหมาะสม

โดยอาศัยความรู้จากคำต่าง ๆ ที่เรียนมาแล้วในกรอบที่ 7

- 1) เราคงมีความเคารพ _____ นอบ _____
เรา _____
- 2) เขาชอบแสดงอำนาจ _____ ใหญ่ เพราะถือว่าเขา
เป็นคนอูยง _____
- 3) งานนี้กรีกกรีน _____ มาก คนที่มาในงานก็สำราญ _____
- 4) แม่จะอึดอัน _____ อย่างไร ฉันก็ต้องทนหวานอม _____
- 5) คนที่ยากจน _____ ก็คงอคอยาก _____ แห้ง

8. 1) <u>นบ</u> , <u>อมฤ</u> 2) <u>บาทร</u>, <u>คงกระพัน</u> 3) <u>รีนเริง</u>, <u>บานใจ</u> 4) <u>คันใจ</u>, <u>ชมกลิ่น</u> 5) <u>ขนแคน</u> , <u>ปาก</u>	9. <u>ต่อไปนี้ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างคำซ้อนเสียงสัมผัสอีกชุดหนึ่ง คือ</u> <u>ยิ้มแย้มแจ่มใส</u> <u>ยิ้มย่องยองใส</u> <u>อยู่รอดปลอดภัย</u> <u>ยับยั้งชั่งใจ</u> <u>ยุแยงทะแควร้าว</u> <u>รู้จักมักจี่</u> <u>ระวางแคลงใจ</u> <u>รังเกียจเคียดฉันท</u> <u>ร่นราวกราวเกี่ยวกัน</u> <u>ลคณอยถอยลง</u> <u>ลมหมนอนนอนเสื่อ</u> <u>ลำบากยากเข็ญ</u> <u>ลคหยอนผอนปรน</u> <u>ลับลมคมโน</u> <u>ละมายคลายคลึง</u>
9.	10. <u>ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้เหมาะสม</u> 1) เมื่อมีผู้ใดมา<u>ยุ่ง</u>_____ <u>ร้าว</u> ให้เรา<u>ระวาง</u>_____ <u>ใจกัน</u> เรา<u>ต้องรู้จักยับ</u>_____ <u>ชั่งใจ</u> 2) ฉัน<u>ไม่ชอบทำงาน</u>ร่วมกับคนที่<u>มี</u>_____ <u>ดิ้น</u>และ<u>แสดง</u> <u>ท่าทางรังเกียจ</u>_____ <u>ผู้อื่น</u> 3) เด็กคนนี้<u>หน้าตาละม้าย</u>_____ <u>กับ</u>น้องสาวของฉัน และ<u>อายุก็ร่นราว</u>_____ <u>กัน</u>
10. 1) <u>ทะแคว</u>, <u>แคลง</u>, <u>ยั้ง</u> 2) <u>คมโน</u>, <u>เคียดฉันท</u> 3) <u>คลายคลึง</u>, <u>กราวเกี่ยว</u> (คงตอบถูกอีกนะ)	11. <u>ให้นักเรียนอ่านและสังเกตคำซ้อนต่อไปนี้</u> <u>เก็บหอมรอมริบ</u> <u>จัดสรรปันส่วน</u> <u>ตอนรับขับสู่</u> <u>คิ่นรณชวนชวาย</u> <u>คุ่เคียดเลียดพลาน</u> <u>ฉาดปราดเปรื่อง</u> <u>คึดสอยห้อยตาม</u> <u>คิรินพันแทง</u> <u>หนานัวคิ้วขมวด</u> <u>ทะลึ่งนึ่งเพร็ค</u> <u>คนส่ายปลายเหตุ</u> <u>ตระหนกตกใจ</u> <u>คักฎาพิธามิตร</u> <u>บุญหนักศักดิ์ใหญ่</u> <u>บาบบุญคุณโทษ</u> <u>บานแกล้งสาแหรกขาด</u> <u>ทรทคอกทน</u> <u>นอนหลับทับสิทธิ์</u> <u>บนบานศาลกล่าว</u> <u>ทอดความยาวสาวความยืด</u>

	12. ให้นักเรียนเติมคำสอนให้เหมาะสมกับข้อความต่อไปนี้ 1) เงินทองที่หามาได้เราต้องรู้จักจัดสรร _____ และ _____ และเก็บหอม _____ 2) คนที่บ้านแตก _____ ชาติ ก็ต้องตกกระกำ _____ 3) ผู้ชายคนนี้เมื่อถูกจิตใจก็มักหาเรื่องตีรัน _____ ผู้อื่น _____ 4) ฉันรู้สึกตระหนก _____ เมื่อได้ยินเสียงปืนดังรัวอยู่ที่หน้าบ้าน โดยไม่รู้คนตาย _____ 5) แม่ของระดับบนาน _____ ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยคลายใจซัก ให้รู้จักบาปบุญ _____																								
12. 1) <u>ปันส่วน</u>, <u>รอมริบ</u> 2) <u>สาแหรก</u>, <u>ล่ำบาก</u> 3) <u>พันทาง</u> 4) <u>ตกใจ</u>, <u>ปลายเหตุ</u> 5) <u>ศาลกลาว</u>, <u>คุณโทษ</u> (ไม่ผิดใจใหม่)	13. ตัวอย่างคำสอนเสียงสัมผัสยังมีอีกมาก เช่น <table border="0"> <tr> <td>ปกปักรักษา</td><td>ปกป้องคุ้มครอง</td></tr> <tr> <td>ปวดเคียรเวียนเกล้า</td><td>นึกพองพองใจ</td></tr> <tr> <td>ถูกคิ้วนิ้วหนา</td><td>ผาผอนทอนสไบ</td></tr> <tr> <td>ผลึกดอกออกผล</td><td>ผิดวันประกันพรุ่ง</td></tr> <tr> <td>นึกแหมกแตกคาง</td><td>พิศวงงงงวย</td></tr> <tr> <td>พิศพันธุสัญญาหาร</td><td>พักผ่อนหย่อนใจ</td></tr> <tr> <td>พิทักษ์รักษา</td><td>พิโรธโกรธกริ้ว</td></tr> <tr> <td>พิศวงสงสัย</td><td>พะเนิ่นเพิ่นทีก</td></tr> <tr> <td>พิศตกกลม</td><td>พุ่มพักรักษา</td></tr> <tr> <td>มีเหตุเกะหงาย</td><td>มุ่งมาดปรารภนา</td></tr> <tr> <td>หมายมั่นปั้นมือ</td><td>มรดกตกทอด</td></tr> <tr> <td>มุ่งร้ายหมายชั่ว</td><td></td></tr> </table>	ปกปักรักษา	ปกป้องคุ้มครอง	ปวดเคียรเวียนเกล้า	นึกพองพองใจ	ถูกคิ้วนิ้วหนา	ผาผอนทอนสไบ	ผลึกดอกออกผล	ผิดวันประกันพรุ่ง	นึกแหมกแตกคาง	พิศวงงงงวย	พิศพันธุสัญญาหาร	พักผ่อนหย่อนใจ	พิทักษ์รักษา	พิโรธโกรธกริ้ว	พิศวงสงสัย	พะเนิ่นเพิ่นทีก	พิศตกกลม	พุ่มพักรักษา	มีเหตุเกะหงาย	มุ่งมาดปรารภนา	หมายมั่นปั้นมือ	มรดกตกทอด	มุ่งร้ายหมายชั่ว	
ปกปักรักษา	ปกป้องคุ้มครอง																								
ปวดเคียรเวียนเกล้า	นึกพองพองใจ																								
ถูกคิ้วนิ้วหนา	ผาผอนทอนสไบ																								
ผลึกดอกออกผล	ผิดวันประกันพรุ่ง																								
นึกแหมกแตกคาง	พิศวงงงงวย																								
พิศพันธุสัญญาหาร	พักผ่อนหย่อนใจ																								
พิทักษ์รักษา	พิโรธโกรธกริ้ว																								
พิศวงสงสัย	พะเนิ่นเพิ่นทีก																								
พิศตกกลม	พุ่มพักรักษา																								
มีเหตุเกะหงาย	มุ่งมาดปรารภนา																								
หมายมั่นปั้นมือ	มรดกตกทอด																								
มุ่งร้ายหมายชั่ว																									

14. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยพิจารณาว่าคำที่กำหนดให้แต่ละคำควรใช้สอนหรือคู่กับคำใด <u>ตัวอย่าง</u> <table border="0"> <tr> <td>ปวดเคียน</td> <td>ใช้คู่กับคำว่า</td> <td>เวียนเกล้า</td> </tr> <tr> <td>ผาผอน</td> <td>ใช้คู่กับคำว่า</td> <td>ทอนสไบ</td> </tr> <tr> <td>1) พืชพันธุ์</td> <td>ใช้คู่กับคำว่า</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>2) มุงราย</td> <td>"</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>3) สักบ</td> <td>"</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>4) ผิดพอง</td> <td>"</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>5) พุ่มผัก</td> <td>"</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>6) ผูกคิ้ว</td> <td>"</td> <td>_____</td> </tr> </table>		ปวดเคียน	ใช้คู่กับคำว่า	เวียนเกล้า	ผาผอน	ใช้คู่กับคำว่า	ทอนสไบ	1) พืชพันธุ์	ใช้คู่กับคำว่า	_____	2) มุงราย	"	_____	3) สักบ	"	_____	4) ผิดพอง	"	_____	5) พุ่มผัก	"	_____	6) ผูกคิ้ว	"	_____
ปวดเคียน	ใช้คู่กับคำว่า	เวียนเกล้า																							
ผาผอน	ใช้คู่กับคำว่า	ทอนสไบ																							
1) พืชพันธุ์	ใช้คู่กับคำว่า	_____																							
2) มุงราย	"	_____																							
3) สักบ	"	_____																							
4) ผิดพอง	"	_____																							
5) พุ่มผัก	"	_____																							
6) ผูกคิ้ว	"	_____																							
14. 1) <u>สัญญาสาร</u> 2) <u>หมายขวัญ</u> 3) <u>ตรึงพัง</u> 4) <u>หมองใจ</u> 5) <u>รักษา</u> 6) <u>นิ้วนินา</u> (เขียนจริง ๆ)	15. เป็นอย่างไรบ้างคะ นักเรียนตอบคำถามถูกทั้งหมดไหม ถ้าตอบถูก หรือผิดเพียงเล็กน้อย แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการใช้คำสอนแล้ว และหวังว่าในโอกาสต่อไปนักเรียนคงจะนำความรู้ไปใช้ในการเขียนหรือเรียบเรียงข้อความต่างๆ ให้น่าอ่านและน่าสนใจยิ่งขึ้น บทเรียนชุดนี้ก็จบเพียงแค่นี้ ขอชมเชยนักเรียนที่ตั้งใจเรียนด้วยดีตลอดมา ขอให้นักเรียนทุกคนโชคดี																								

ภาคผนวก ค.

- คู่มือครูสำหรับการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
- แผนการสอนสำหรับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
- ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

คู่มือครู

สำหรับการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ลักษณะทั่วไป

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เป็นชุดการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากสื่อการเรียนหลาย ๆ อย่างที่จัดไว้ในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ และผู้เรียนมีโอกาสปรึกษาหารือกันหรือช่วยเหลือกัน ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ระบุไว้ในชุดการสอนแต่ละศูนย์อย่างเคร่งครัด

การศึกษาค้นคว้าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้สอนได้เตรียมตัวล่วงหน้าเป็นอย่างดี และผู้เรียนร่วมมือช่วยเหลือกัน ร่วมกันรับผิดชอบงานต่าง ๆ ตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน

บทบาทและการเตรียมตัวของครู

1. ศึกษาเนื้อหาและกิจกรรมรวมทั้งสื่อการเรียนและการวัดผลที่กำหนดไว้ในแผนการสอนทุกครั้งก่อนใช้ชุดการสอน
2. จัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องใช้ในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ให้เพียงพอหรือเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนตามที่ระบุไว้ในบัตรคำสั่ง และอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมที่จะใช้งานได้ทุกโอกาส
3. จัดชั้นเรียนเป็นศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในชุดการสอน จัดเตรียมชุดการสอนและอุปกรณ์ประจำศูนย์ต่าง ๆ ไว้ให้เรียบร้อย
4. ก่อนเรียนควยชุดการสอน ให้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อสำรวจพื้นฐานของผู้เรียน แล้วแนะนำวิธีเรียนหรือบทบาทของนักเรียนในการเรียนควยชุดการสอน เช่น บทบาทของประธานกลุ่ม เลขานุการของกลุ่ม รวมทั้งบทบาทของสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

5. ก่อนใช้ชุดการสอนควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักส่วนสำคัญของชุดการสอน ลักษณะของบัตรงานต่าง ๆ และวิธีใช้บัตรงานนั้น ๆ รวมทั้งวิธีสำรวจและจัดเก็บเอกสารหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ

6. การดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนแต่ละชุด แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นนำ ขั้นประกอบกิจกรรมในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ และขั้นสรุป และขั้นใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ขั้นนำ อาจใช้การสนทนาโดยมีครูเป็นผู้นำสนทนา

6.2 ขั้นประกอบกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหรือประกอบกิจกรรมในศูนย์ต่าง ๆ ครั้งละ 1 ศูนย์ แต่ละศูนย์ใช้เวลาประมาณ 40 - 55 นาที เมื่อเรียนครั้งต่อไปให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนไปศึกษาจากศูนย์อื่นที่ยังไม่ได้เรียน จนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาจากศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์ในแต่ละชุด

6.3 ขั้นสรุป ครูอาจนำสนทนา หรือให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายโดยมีครูเป็นผู้ตั้งคำถามและสรุปเพิ่มเติม

รายละเอียดของการดำเนินกิจกรรมในขั้นต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น จะแสดงรายละเอียดไว้ในแผนการสอนแต่ละชุด

7. การศึกษาจากศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละศูนย์นั้น ถ้ายังมีเวลาเหลืออยู่ก็ให้นักเรียนไปศึกษาบทวนจากเอกสารในศูนย์สำรวจจนหมดเวลาเรียนในแต่ละครั้ง

8. การใช้ชุดการสอนแต่ละชุดเมื่อดำเนินกิจกรรมถึงขั้นสรุปแล้ว ก็ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อดูความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนด้วยชุดการสอน

9. การประเมินผลประสิทธิภาพของชุดการสอนนั้น ประเมินจากผลงานของนักเรียน ทั้งในขณะที่เรียนและหลังเรียน คือประเมินจากการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบประจำศูนย์ต่าง ๆ รวมทั้งผลทดสอบหลังเรียนด้วย

บทบาทของนักเรียน

ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงบทบาทของนักเรียนดังต่อไปนี้

1. เมื่อเข้าไปศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ใด ๆ ต้องช่วยกันสำรวจเอกสารต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในหน้าของของชุดการสอนศูนย์นั้น ๆ ก่อน เพื่อให้นักเรียนทราบว่าสื่อการเรียนแต่ละอย่างที่มีระบุไว้มีลักษณะอย่างไร มีจำนวนครบหรือไม่
2. ขึ้นต่อไปให้หัวหน้ากลุ่มหรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งช่วยแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนอ่านเป็นอันกำแรก เพราะบัตรคำสั่งจะบอกให้ทราบว่า จะต้องทำกิจกรรมใดก่อนหรือหลัง และกิจกรรมแต่ละอย่างมีวิธีการอย่างไร ใช้อะไรนานเท่าไร
3. ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ระบุตามลำดับ และก่อนจะลงมือปฏิบัติตามคำสั่งขอใ้พิจารณาทำความเข้าใจให้ตรงกันก่อนว่าสมาชิกแต่ละคนจะต้องทำอะไร อย่างไร
4. ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งคำสั่งระบุไว้ว่าให้สมาชิกทุกคนช่วยกันสรุปหรือออกความเห็น สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมดังกล่าวอย่างทั่วถึง และถ้าคำสั่งระบุให้เลขานุการกลุ่มเป็นคนเขียนคำตอบ เลขานุการต้องเขียนตามมติของกลุ่ม และนอกจากนี้เมื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่งมีปัญหาหรือไม่เข้าใจเรื่องใด ๆ สมาชิกคนอื่นต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือกันตามสมควร
5. หัวหน้ากลุ่มควรมีบทบาทในการนำอภิปราย นำเสนอ หรือตามความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถามหรือคำสั่งต่าง ๆ ถอยเรงรัดหรือกระตุ้นเตือนสมาชิกให้แสดงความคิดเห็นหรือปฏิบัติงานใหญ่ขึ้นตอนและทันเวลาที่กำหนด และเก็บรวบรวมผลงานส่งครู
6. พยายามใช้ชุดการสอนอย่างระมัดระวัง ไม่เขียนคำตอบหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในบัตรต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในบัตรคำสั่ง
7. เมื่อไม่เข้าใจคำสั่งหรือมีปัญหาใด ๆ ที่สมาชิกในกลุ่มตัดสินใจไม่ได้ ให้ขอคำแนะนำจากครูผู้ควบคุมทันที
8. ก่อนเคลื่อนย้ายหรือเลิกเรียนจากศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกครั้ง ต้องช่วยกันจัดสื่อการเรียนต่าง ๆ ทุกชนิดเข้าที่หรือเข้าช่องเก็บ และไม่นำอุปกรณ์หรือเอกสารใด ๆ ติดตัวไปนอกจากเครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียนเอง

ส่วนประกอบของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เรื่อง คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง

บทเรียนชุดนี้แบ่งเนื้อหาและกิจกรรมออกเป็นศูนย์ต่าง ๆ ดังนี้

ศูนย์ที่ 1 ลักษณะและความหมายของคำพ้องรูป

ศูนย์ที่ 2 การอ่านคำพ้องรูป

ศูนย์ที่ 3 ความหมายของคำพ้องเสียง

ศูนย์ที่ 4 การเขียนคำพ้องเสียง

ศูนย์ที่ 5 การเขียนคำพ้องเสียงที่มีเสียงพ้องกันบางส่วน

ศูนย์สำรวจ ทักษะจากบัตรคำพ้องรูปและบัตรคำพ้องเสียง

ชุดที่ 2 เรื่อง คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเเยวของกัน

บทเรียนชุดนี้แบ่งเนื้อหาและกิจกรรมออกเป็นศูนย์ต่าง ๆ ดังนี้

ศูนย์ที่ 1 คำที่มีความหมายเหมือนกัน

ศูนย์ที่ 2 คำที่มีความหมายคล้ายกัน

ศูนย์ที่ 3 คำที่มีความหมายเเยวของกัน

ศูนย์ที่ 4 คำที่มีความหมายเเยวของกัน

ศูนย์สำรวจ กิจกรรมเติมคำศัพท์ให้สมบูรณ์และมีความหมายตรงกับความหมายที่กำหนดให้

ชุดที่ 3 เรื่อง คำเปรียบเทียบ

บทเรียนชุดนี้แบ่งเนื้อหาและกิจกรรมออกเป็นศูนย์ต่าง ๆ ดังนี้

ศูนย์ที่ 1 คำเปรียบเทียบที่เเยวกับอารมณ์หรือความรู้สึก

ศูนย์ที่ 2 คำเปรียบเทียบเเยวกับอาการหรือความเป็นไปต่าง ๆ

ศูนย์ที่ 3 คำเปรียบเทียบเเยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติ

ศูนย์ที่ 4 คำเปรียบเทียบเเยวกับลักษณะต่าง ๆ ของคน

- ศูนย์สำรวจ กิจกรรมจากภาพประกอบคำเปรียบเทียบ
- ชุดที่ 4 เรื่อง คำขอเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์
- บทเรียนชุดคนแบ่งเนื้อหาและกิจกรรมออกเป็นชุดย่อยต่าง ๆ ดังนี้
- ศูนย์ที่ 1 คำขอเพิ่มคำจำกัดความ
- ศูนย์ที่ 2 คำขอเพิ่มเสียงพยัญชนะคนเหมือนกัน
- ศูนย์ที่ 3 คำขอเพิ่มเสียงสระสัมพัทธ์กัน
- ศูนย์ที่ 4 คำขอเพิ่มเสียงสระสัมพัทธ์กัน และมีตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน
- ศูนย์สำรวจ กิจกรรมเลือกบัตรคำขอตามลักษณะต่าง ๆ ที่กำหนดให้

แผนการสอน

สำหรับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชุดที่ 1 "คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง"

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง ครั้งละ 40 – 55 นาที

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียนได้เรียนเรื่องคำพ้องรูปและคำพ้องเสียงจบแล้ว ควรจะมีความสามารถดังนี้คือ

1. บอกลักษณะสำคัญของคำพ้องรูปได้
2. เลือกข้อความที่มีคำพ้องรูปอยู่ในชุดทอง
3. บอกปัญหาที่เกิดจากคำพ้องรูปได้
4. ระบุได้ว่าคำใดบอกเสียงอ่านไว้อย่างถูกต้อง
5. ระบุได้ว่าคำใดบอกเสียงอ่านไม่ถูกต้อง
6. เมื่อกำหนดข้อความที่มีคำที่เขียนเหมือนกันแต่ความหมายต่างกันไปให้ นักเรียนสามารถบอกเสียงอ่านของคำที่เขียนเหมือนกันนั้นได้ถูกต้อง
7. บอกลักษณะสำคัญของคำพ้องเสียงได้
8. เลือกข้อความที่มีคำพ้องเสียงอยู่ในชุดทอง
9. บอกปัญหาที่เกิดจากคำพ้องเสียงได้
10. เมื่อกำหนดเสียงอ่านและความหมายของคำพ้องเสียงบางคำให้ นักเรียนสามารถเลือกคำที่เขียนสะกดได้ถูกต้องตรงกับเสียงอ่านและความหมายที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
11. บอกได้ว่าถ้ามารวบรวมคำพ้องรูปและเขียนคำพ้องเสียงของคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ
12. เมื่อกำหนดรูปคำและเสียงอ่านของคำบางคำให้ นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

การจัดลำดับ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมิน และผลการประเมินแบบตามการเรียนรู้ ชุดที่ 1
"คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง"

ผู้ ศึกษา	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
ผู้ เรียน	คำพ้องรูปใน การอ่านและ เขียน	<u>ขั้นนำ</u> (เรียนรู้ร่วมกันทั้งห้อง ยังไม่แยกไปศึกษาด้วยกิจกรรมต่าง ๆ) - ทดสอบก่อนเรียน - ตั้งวัตถุประสงค์ และวิธีเรียนในชั้นเรียน - แบ่งกลุ่มนักเรียน และเลือกตัวแทนกลุ่มและเลขานุการของกลุ่ม - ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่องคำพ้องรูปให้นักเรียนหรือเขียนโยยให้นักเรียนช่วยกันค้นคว้าคำพ้องรูปเป็นปัญหาในการอ่านหรือเขียนมาหลาย ๆ ตัวอย่าง และครูช่วยอย่างเพิ่มเติม แล้วช่วยกันสรุปว่าปัญหาต่าง ๆ นั้นเกิดจากอะไร หลังจากนั้นจึงบอกให้นักเรียนทราบว่าการเรียนในชั้นเรียนต่าง ๆ ต่อไปนี้จะทำให้นักเรียนได้ทราบวิธีอ่านคำพ้องที่เขียนเหมือนกัน และทราบวิธีเขียนคำพ้องที่เขียนเหมือนกัน ซึ่งเมื่อนักเรียนเรียนครบทุกคู่แล้ว จะช่วยกันแก้ปัญหาคำอ่านและการเขียนคำพ้องได้	- แบบทดสอบก่อนเรียน (ชุดที่ 1) - คำพ้องรูปในการอ่านและเขียน (จากการยกตัวอย่างของนักเขียนและครู)	ประเมินโดยนักเรียนโดยผ่านแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อสำรวจพื้นฐานของผู้เรียน

ผู้ ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
1	ความหมายและ ลักษณะของคำ พ้องรูป	ขั้นตอนกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ (แต่ละกลุ่มแยกไปประกอบกิจกรรมตามศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ) 1. นักเรียนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วสนทนากันถึงเรื่อง พ้องรูป แล้วช่วยกันหาคำพ้องรูปที่มีความสำคัญร่วมกัน 2. ตัวแทนของนักเรียนในกลุ่มคนใดคนหนึ่งอ่านออกเสียงให้สมาชิกในกลุ่ม ฟังจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 พร้อม ๆ กับอธิบายลักษณะของคำพ้องรูปว่า ชนิดใดพ้องกันและอย่างไร แล้วช่วยกันตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่อง คำพ้องในตอนที่ 2 นี้ แลกต่างไปจากตอนที่ 1 อย่างไร แล้วแต่ละคนอ่าน บทสรุปบทเนื้อหาตอนที่ 2 อีกครั้งหนึ่ง 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 แล้วแต่ละคนตรวจ คำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำตั้ง 2. บัตรเนื้อหาตอนที่ 1 3. บัตรเนื้อหาตอนที่ 2 4. แบบทดสอบประจำ ศูนย์ที่ 1 5. กระดาษคำตอบ ประจำศูนย์ที่ 1 6. บัตรเฉลยคำตอบ ประจำศูนย์ที่ 1	ประเมินผลจาก ผลการทำแบบ ทดสอบประจำ ศูนย์ที่ 2
2	การอ่านคำ พ้องรูป	1. นักเรียนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วสนทนากันถึงเรื่อง คำว่า กลางใจอะไร มีความสำคัญอย่างไร 2. ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันทำแบบฝึกหัดหาพ้องรูป 1 โดย สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น แล้วให้เลขที่ เป็นคนเขียน คำตอบมติของกลุ่ม แล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยแบบฝึกหัด	1. บัตรเนื้อหา ตอนที่ 1 2. บัตรเนื้อหา ตอนที่ 2	ประเมินผลจาก ผลการทำแบบ ทดสอบประจำ ศูนย์ที่ 2

ผู้ ค้นพบ	ผู้ เสนอ	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
		3. ให้นักเรียนทุกคนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 แล้วอาสาสมัครในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและอธิบายคำถาม ๆ ที่เพื่อน ๆ ฟังคณะ 1 ขอ 4. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ 2 แล้วตรวจคำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลย	3. แบบฝึกหัดท้ายเนื้อหาตอนที่ 1 4. เฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด 5. แบบทดสอบประจำสัปดาห์ 2 6. เฉลยคำตอบของแบบทดสอบ 7. กระดาษคำตอบ	
3	ความหมายของคำพ้องเสียง	1. นักเรียนทุกคนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วช่วยกันพูดสรุปความหมายของคำพ้องเสียงในบทกลอนเรื่องอะไร มีความสำคัญอย่างไร 2. นักเรียนทุกคนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 แล้วช่วยกันพูดสรุปความหมายของคำพ้องเสียงในบทกลอนเรื่องอะไร มีความสำคัญอย่างไร 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำสัปดาห์ 3 แล้วแต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลย คอยถามกันช่วยกันแสดงความเห็นร่วมกันว่าเพราะเหตุใดคำตอบแต่ละข้อจึงเป็นเช่นนั้น	1. บัตรเนื้อหาตอนที่ 1 2. บัตรเนื้อหาตอนที่ 2 3. แบบทดสอบประจำสัปดาห์ 3 4. บัตรเฉลยคำตอบ 5. กระดาษคำตอบ	ประเมินผลจากการทำงานแบบทดสอบประจำสัปดาห์ 3

ศูนย์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
4	การเขียน คำร้องเสียง	1. นักเรียนแต่ละคนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาทั้งหมดแล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทอง 2. ให้นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามกับบัตรคำร้องเสียงแล้วตั้งคำถามนำให้สมาชิกในกลุ่มหาคำตอบวิธีเขียนสะกดคำ, การออกเสียงอ่าน และความหมายของคำต่าง ๆ ในบัตรคำที่นักเรียนเจอ 3. นักเรียนช่วยกันแบ่งพวกบัตรคำทั้งหมดโดยพิจารณาจากคำที่ออกเสียงเหมือนกันจัดเข้าพวกเดียวกัน แล้วช่วยกันตอบคำถามตั้งเรียนจากบัตรคำ 4. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์แล้วตรวจคำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลย	1. บัตรเนื้อหา 2. บัตรคำร้องเสียง (12 บัตร) 3. แบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 4 4. กระดาษคำตอบ 5. บัตรเฉลยคำตอบ	1. ประเมินผลจากการตอบคำถามตั้งเรียนจากบัตรคำ 2. ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 4
5	การเขียนคำ ร้องเสียงพบ เสียงพ้องกัน เพียงบางส่วน	1. นักเรียนแต่ละคนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหา แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทองว่า คำร้องเสียงในท่อนใดลักษณะอย่างไร 2. นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามจากบัตรคำร้องเสียงที่ได้รับแจกจากหัวหน้ากลุ่ม แล้วถามถึงคำแนะนำคำที่ตนเองสนใจสมาชิกในกลุ่มหาวิธีเขียนสะกดคำนั้น การออกเสียงอ่านและความหมายของคำนั้น ๆ แล้วช่วยกันสรุปว่า	1. บัตรเนื้อหา 2. บัตรคำร้องเสียงจำนวน 4 ชุด (18 บัตร)	ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 5

ศูนย์ ศึกษา	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
		คำแต่ละช่อออกเสียงพ้องกันตรงส่วนไหน ส่วนที่ออกเสียงเหมือนกันเน้นออกเสียงว่าอย่างไร 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบสอปรจำชุดที่ 5 แล้วหัวหน้ากลุ่มแจกบัตรเฉลยให้ทุกคนตรวจคำตอบของตัวเอง	3. แบบทดสอบสอปรจำชุดที่ 5 4. กระดาษคำตอบสอปรจำชุดที่ 5 5. บัตรเฉลยคำตอบ	
ศูนย์ สำรวจ	พบพบการอ่านคำพ้องรูปและคำพ้องเสียง การเขียนคำพ้องเสียง	ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ตามคำแนะนำดังนี้ 1. นักเรียนที่เรียนเรื่องคำพ้องรูปมาเดาจากชุดที่ 1, 2 ให้ศึกษาจากบัตรคำในซองบัตรคำพ้องรูป 2. นักเรียนที่เรียนเรื่องคำพ้องเสียงมาเดาจากชุดที่ 3, 4, 5 ให้ศึกษาจากบัตรคำในซองบัตรคำพ้องเสียง 3. การศึกษาจากบัตรคำนี้ให้แต่ละคนหยิบมาศึกษาครั้งละ 1 บัตร แล้วพบเพื่อนแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มสมาชิก ใครสนใจคำใดจดบันทึกของตัวเองไว้พบพบความจำในโอกาสต่อไป	-บัตรคำพ้องรูป -บัตรคำพ้องเสียง	สังเกตความสนใจในการทำกิจกรรม

ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	ภาพประเมินผล
	- ความหมาย ของคำพ้องรูป - หลักการอ่าน คำพ้องรูป - ความหมาย ของคำพ้อง เสียง - หลักการอ่าน คำพ้องเสียง - ข้อแตกต่าง ระหว่างคำ พ้องรูปกับคำ พ้องเสียง	ขั้นสรุป 1. กรุณานำเสนอความหมายของคำพ้องรูปและคำพ้องเสียง, หลักการอ่านคำพ้องรูปและคำพ้องเสียง ข้อแตกต่างระหว่างคำพ้องรูปกับคำพ้องเสียง 2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรื่องคำพ้องรูปและคำพ้องเสียง (ฉบับเกี่ยวข้องกับแบบทดสอบก่อนเรียน)	- การสนทนาระหว่าง ครูกับนักเรียน - แบบทดสอบหลังเรียน - เรื่องคำพ้องรูปและ คำพ้องเสียง	ประเมินจากการ ทำแบบทดสอบ หลังเรียน

แผนการสอน

สำหรับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชุดที่ 2 "คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน"

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 40 - 55 นาที

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียนได้เรียนเรื่องคำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน
จบแล้ว ควรจะมีความสามารถดังนี้ คือ

1. ระบุได้ว่าคำใดเป็นภาษาปาก
2. ระบุได้ว่าคำใดเป็นภาษาแบบแผน
3. ระบุได้ว่าคำใดเป็นคำสุภาพ
4. ระบุได้ว่าคำใดเป็นคำสามัญ
5. เลือกข้อความที่ใช้คำใดเหมาะสมกับระดับของบุคคลใดถูกต้อง
6. ระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำใดเหมาะสมกับข้อความหรือเรื่องราวใด
7. เลือกข้อความที่ใช้คำไม่เหมาะสมใด
8. เลือกคำที่มีความหมายต่างจากคำอื่นใด
9. เลือกคำที่มีความหมายเหมือนกับคำที่กำหนดให้ใด
10. ระบุได้ว่าคำใดมีความหมายคล้ายกัน
11. เลือกข้อความที่ใช้คำใดถูกต้องตรงกับความหมาย
12. ระบุได้ว่าคำใดในข้อใดบอกความหมายไว้มิถูกต้อง
13. เลือกคำที่มีความหมายตามที่กำหนดให้ใด

การจัดลำดับเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมินผล ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดที่ 2
 "คำพูดความหมายเหมือนกัน คลายกัน หรือเฝือของกัน"

ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	ภาพประเมินผล
	คำพูดความหมายเหมือนกัน	ขั้นนำ (เรียนรวมที่เพิ่งของ ยังไม่เคยไปตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ) 1. ทดสอบก่อนเรียน 2. อธิบายจุดประสงค์ของการเรียน และวิธีเรียน 3. แบ่งกลุ่มนักเรียน เลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม 4. นำเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนอ่านบัตรคำต่าง ๆ บนแผ่นป้ายสีดำ	1. แบบทดสอบก่อนเรียน 2. กระดาษคำศัพท์ 3. บัตรคำพูดความหมายเหมือนกัน, คำพูดความหมายคล้ายกัน, คำพูดความหมายเฝือของกัน	1. ประเมินผลก่อนเรียน โดยทำแบบทดสอบก่อนเรียน
	คำพูดความหมายคล้ายกัน	(คำพูดความหมายเหมือนกัน คำพูดความหมายคล้ายกัน และคำพูดความหมายเฝือของกัน) แล้วให้นักเรียนช่วยกันจัดหมู่คำศัพท์กลาวเป็น 3 พวก แล้วให้นักเรียนช่วยกันหาข้อสรุปจากการจัดหมู่คำศัพท์กลาวโดยถือหลักอะไร ครูช่วยสรุปให้เป็นตามสมควร และแจ้งให้นักเรียนทราบว่ นักเรียนจะได้ไปเรียนเรื่องคำพูดความหมายเหมือนกัน คลายกัน หรือเฝือของกัน จากศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป		

ผู้ ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
1	คำ พัฒนา ความ หมาย เพิ่ม ขึ้น	<u>ขั้นประกอบกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้</u> (และกลุ่มแยกไปเรียนตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ) 1. นักเรียนอธิบายในใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วช่วยกันสรุปหลักการใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ 2. ให้นักเรียนอธิบายในใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 แล้วช่วยกันสรุปว่า การใช้คำพัฒนาความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความเหมาะสมกับโอกาส และความเหมาะสมแต่ละความหมาย ความยาวอย่างไร 3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 แล้วตรวจคำตอบของทำเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหาตอนที่ 1 (3 หน้า) 3. บัตรเนื้อหาตอนที่ 2 (2 หน้า) 4. แบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 5. กระดาษคำตอบ 6. บัตรเฉลยคำตอบ	ประเมินจากผล การทำแบบ ทดสอบประจำ ศูนย์ที่ 1
2	คำ พัฒนา ความ หมาย ลด ลง	1. นักเรียนอธิบายในใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหาตอน 2. นักเรียนศึกษาเรื่องคำพัฒนาความหมายลดลงที่จากบัตรคำสั่งสมาชิกแต่ละคนได้รับคนละ 1 บัตร แล้วฝึกกันแนะนำให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มรู้จักใช้คำ ความหมาย และตัวอย่างการใช้คำนั้น ๆ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา (2 หน้า) ประเมินจากผล 3. บัตรคำ 6 ชุด (ชุดละ 2-3 คำ) 4. แบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 2	ประเมินจากผล การทำแบบ ทดสอบประจำ ศูนย์ที่ 2

ผู้ ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	ผู้ สื่อการเรียน	การประเมินผล
		3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 2 แล้วตรวจคำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	5. กระจกคำตอบ 6. บัตรเฉลยคำตอบ ของแบบทดสอบ	
3	คำขวัญ หมายเลข ของกัน	1. นักเรียนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วส่งหนวกึ่งถึงใจความสำคัญของเรื่อง 2. นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัดโดยให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและให้เลขานุการนับคะแนนใบคำตอบลงในกระดานคำตอบของแบบฝึกหัด แล้วสมาชิกทุกคนช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบตามลำดับ แล้วตรวจคำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา (3 หน้า) 3. แบบฝึกหัด 4. กระจกคำตอบของ แบบฝึกหัด 5. บัตรเฉลยคำตอบ ของแบบฝึกหัด 6. แบบทดสอบประจำ ศูนย์ที่ 3 7. กระจกคำตอบของ แบบทดสอบ 8. บัตรเฉลยคำตอบ ของแบบทดสอบ	ประเมินจากผล การทำงานแบบทดสอบ ประจำศูนย์ที่ 3

ผู้ ศึกษา	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
4	คำพิพากษา ของ ศาล	1. นักเรียนได้อ่านใบ้จากบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้าแล้วสนทนากับเพื่อนเกี่ยวกับ ใจความสำคัญของเรื่องก่อน 2. นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันทำแผนที่กัก โดยให้สมาชิกทุกคนช่วยกัน คิดคำจำกัดความของตนเองแล้วเรียนคำจำกัดความของตนเอง คำตอบ และช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตร โดยคำจำกัดความของแผนที่กัก 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำตัวที่ 4 แล้วตรวจคำตอบของตัวเอง จากบัตร โดยคำจำกัดความของแบบทดสอบ	1. บัตรเนื้อหา (3 หน้า) 2. แผนที่กัก 3. กระดาษคำตอบของ ผู้ ศึกษา 4 4. แบบทดสอบประจำ ตัว ที่ 4 5. กระดาษคำตอบ 6. บัตรเฉลยคำตอบของ แบบทดสอบ	ประเมินจากผล การทำแบบ ทดสอบประจำ ตัว ที่ 4
สำรวจ	การเพิ่มค่าให้ สมบัติและมี ความหมายตรง กับข้อความที่ กำหนดให้	นักเรียนได้อ่านปฏิบัติกิจกรรมตามความเหมาะสมดังนี้ 1. นักเรียนที่เสร็จจากภาระเรียนในชั้นที่ 1 ทำกิจกรรมที่ 1 2. นักเรียนที่เสร็จจากภาระเรียนในชั้นที่ 2 ทำกิจกรรมที่ 2 3. นักเรียนที่เสร็จจากภาระเรียนในชั้นที่ 3 ทำกิจกรรมที่ 3 4. นักเรียนที่เสร็จจากภาระเรียนในชั้นที่ 4 ทำกิจกรรมที่ 4	1. กิจกรรมที่ 1 2. กิจกรรมที่ 2 3. กิจกรรมที่ 3 4. กิจกรรมที่ 4 5. บัตรเฉลยคำตอบของ กิจกรรมที่ 1-4	สังเกตความถูก ต้องในการทำ กิจกรรม

ผู้ เขียน	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
เรียนรวม กันทั้งห้อง	ประโยชน์ของ การเขียนเรื่อง คำพูด ความหมาย กัน คำพูด ความหมาย ด้วยกัน และ คำพูดความ หมายเกี่ยว ข้องกัน	<u>ขั้นสรุป</u> 1. นักเรียนอภิปรายกันเรื่องประโยชน์ของการเขียนเรื่องคำพูดความ หมายเหมือนกัน คำพูดความหมายคล้ายกัน และคำพูดความหมายเกี่ยว ข้องกัน และช่วยสรุปเพิ่มเติม 2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (ฉบับแก้ไขกับแบบทดสอบก่อนเรียน)	1. การอภิปราย 2. แบบทดสอบหลังเรียน (ฉบับแก้ไขกับแบบ ทดสอบก่อนเรียน) 3. กระดาษคำตอบ ของแบบทดสอบ	ประเมินจากผล การทำงานแบบ ทดสอบหลัง เรียน

แผนการสอน

สำหรับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดที่ 3 "คำเปรียบเทียบ"

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 40 - 55 นาที

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียนได้เรียนเรื่องคำเปรียบเทียบจบแล้ว ควรจะมีความสามารถดังนี้

1. ระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบ
2. ระบุได้ว่าข้อความใดไม่ใช่คำเปรียบเทียบ
3. บอกได้ว่าคำเปรียบเทียบที่กำหนดให้เป็นคำเปรียบเทียบในลักษณะใด
4. ระบุได้ว่าคำเปรียบเทียบคำใดที่กล่าวในเชิงตำหนิหรือเปรียบเทียบ
5. ระบุได้ว่าคำเปรียบเทียบคำใดที่เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติ
6. ระบุได้ว่าข้อความใดใช้คำเปรียบเทียบได้ถูกต้องตามความนิยม
7. เลือกคำบอกเล่าต่าง ๆ มาใช้กับคำเปรียบเทียบที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
8. เมื่อกำหนดคำเปรียบเทียบมาให้สามารถระบุได้ว่าคำเปรียบเทียบ

คำนั้นใช้กับคำบอกเล่าคำใด

การจัดลำดับเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนและการประเมินผล ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดที่ 3
"คำเปรียบเทียบกับ"

255

ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
	การฟังเรื่อง เล่าที่ไม่ใช่คำ เปรียบเทียบกับ และเรื่องเล่า ที่ใช่คำเปรียบ เทียบ	<u>ขั้นนำ</u> (เรียนรวมกันทั้งสอง ยังไม่แยกไปตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ) - ทดสอบก่อนเรียน - ชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีเรียนในศูนย์การเรียน - แบ่งกลุ่มนักเรียน และเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการของกลุ่ม - นำเข้าสู่บทเรียนโดยครูเล่าเรื่องสั้น ๆ เรื่องเดียวแต่เล่า 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เล่าโดยใช้คำบอกเล่าธรรมดา และครั้งที่ 2 เล่าโดยใช้คำเปรียบเทียบกับขยายความให้ชัดเจนขึ้น เมื่อเล่าจบให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าการเล่าเรื่องหรือการพูดแบบใดจะช่วยให้เรื่องน่าสนใจ และมีพลังนึกภาพได้ชัดเจนกว่ากัน ต่อจากนั้นครูจึงชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนจะได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้คำเปรียบเทียบกับจากศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป	- แบบทดสอบก่อนเรียน (ชุดที่ 3) - กระดาษคำตอบ - เรื่องเล่าที่ไม่ใช่คำเปรียบเทียบกับ - เรื่องเล่าที่ใช่คำเปรียบเทียบกับ	ประเมินจากผล การทำแบบทดสอบ

๘ ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล
1	คำเปรียบ เทียบแสดง อารมณ์หรือ ความรู้สึก	ชั้นประกอบกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ (แต่ละกลุ่มแยกไปประกอบกิจกรรมตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ) 1. นักเรียนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วสนทนากับเพื่อน เรื่องดี 2. นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัด แล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตร เฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 แล้ว ตรวจ คำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา (2 หน้า) 3. แบบฝึกหัด 4. บัตรเฉลยคำตอบ 5. แบบทดสอบ 6. บัตรเฉลยคำตอบ	ประเมินจาก ผลการทำแบบ ฝึกหัดและการ ทำแบบทดสอบ
			1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา (3 หน้า) การทำแบบ 3. แบบฝึกหัด 4. บัตรเฉลยคำตอบ 5. แบบทดสอบประจำ	ประเมินจากผล ฝึกหัดและการ ทำแบบทดสอบ
2	คำเปรียบ แสดงอาการ หรือความเป็น ไป	1. นักเรียนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความ สำคัญจากเรื่องพอ 2. นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัดและช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตร เฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 2 แล้วตรวจคำตอบ ของตัวเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา (3 หน้า) การทำแบบ 3. แบบฝึกหัด 4. บัตรเฉลยคำตอบ 5. แบบทดสอบประจำ	ประเมินจากผล ฝึกหัดและการ ทำแบบทดสอบ
			1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา (3 หน้า) การทำแบบ 3. แบบฝึกหัด 4. บัตรเฉลยคำตอบ 5. แบบทดสอบประจำ	ประเมินจากผล ฝึกหัดและการ ทำแบบทดสอบ

ศูนย์ 3	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล
3	คำเปรียบเทียบกับ เกี่ยวกับลักษณะ ของสิ่งของหรือ ธรรมชาติ	- นักเรียนอ่านนิทานเนื้อหาดัง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องก่อน - นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัดและช่วยกันหาคำตอบจากนิทานโดยคำตอบของแบบฝึกหัด - นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ แล้วตรวจคำตอบของแบบทดสอบ	- บัตรคำสั่ง - บัตรเนื้อหา (2 หน้า) การทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบประจำศูนย์ 3 - แบบฝึกหัด - บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด - แบบทดสอบประจำศูนย์ 3 - กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ - บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	ประเมินจาก การทำความเข้าใจ ฝึกหัดและแบบ ทดสอบประจำ ศูนย์ 3
4	คำเปรียบเทียบกับ เกี่ยวกับลักษณะ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคน	- นักเรียนอ่านนิทานเนื้อหาดัง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องก่อน - นักเรียนเล่นเกม "คำเปรียบ-เทียบเคียง" โดยปฏิบัติตามคำแนะนำหน้าของ เกมคำเปรียบ-เทียบเคียง	- บัตรคำสั่ง - บัตรเนื้อหา - บัตรคำเฉลยบัตรภาพสำหรับเกม "คำเปรียบ-เทียบเคียง"	

ศูนย์ ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล
		3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 4 แล้วทราวจำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	4. คำแนะนำวิธีเล่นเกม "คู่เปรียบเทียบเคียง" 5. แบบทดสอบประจำที่ 4 ศูนย์ที่ 4 6. กระดาษคำตอบ 7. บัตรเฉลยคำตอบ	ประเมินจากผล การทำแบบทดสอบ ประจำศูนย์ที่ 4
สำรวจ	การวาดภาพ แสดงการ เปรียบเทียบ	1. นักเรียนอ่านนิทานเปรียบเทียบที่กล่าวมาให้ แล้วให้นักเรียนเลือกวาดภาพแสดงการเปรียบเทียบคำที่นักเรียนสนใจ โดยดูตัวอย่างในบัตรคำสั่ง	1. บัตรคำสั่ง 2. นิทานเปรียบเทียบ	สังเกตความ สนใจในการทำ กิจกรรม
	คำเปรียบเทียบ แสดงอารมณ์ หรือความรู้สึก คำเปรียบเทียบ เกี่ยวกับอาการ หรือความเป็นไป	<u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันยกตัวอย่างคำเปรียบเทียบประเภทต่าง ๆ ที่เรียนมาแล้ว โดยให้แข่งขันเขียนแต่ละประเภทแต่ละประเภทให้เวลาสำหรับนักเรียนคิดปรึกษากันภายในกลุ่ม 5 นาที และส่งตัวแทนกลุ่มออกไปเขียนในกระดานพร้อมกัน	1. การแข่งขันกันคิด และเขียนคำ เปรียบเทียบ	สังเกตความ สนใจในการ รวมกิจกรรม

ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล
	-คำเปรียบเทียบกับสิ่งของหรือธรรมชาติ -คำเปรียบเทียบกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคน	ใช้เวลาแต่ละ 5 นาทีเท่ากัน กลุ่มใหญ่เขียนไดมอนด์และลูกของมากกว่าที่เป็นฝ่ายชนะ 2. ครูให้นักเรียนสนทนาเรื่องประโยชน์ของการใช้คำเปรียบเทียบชนิดต่าง ๆ 3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยกับแบบทดสอบก่อนเรียน	2. การสนทนาเรื่องประโยชน์ของการใช้คำเปรียบเทียบ 3. แบบทดสอบหลังเรียน (ฉบับเกี่ยวกับแบบทดสอบก่อนเรียน) 4. กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ	-ประเมินจากผลการทำแบบทดสอบ หลังเรียน

แผนการสอน

สำหรับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดที่ 4 "คำสอนเสียงสัมผัส"

เวลา 1 สัปดาห์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 40 - 50 นาที

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากนักเรียนเรียนเรื่องคำสอนเสียงสัมผัสจบแล้ว ควรจะมีความสามารถ ดังนี้

1. ระบุได้ว่าคำในข้อใดเป็นคำสอนชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำ
2. ระบุได้ว่าคำในข้อใดเป็นคำสอนชนิดที่มีคำที่ประสมด้วยสระเสียงเดียวกัน และมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน
3. ระบุได้ว่าคำในข้อใดเป็นคำสอนชนิดที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน
4. บอกได้ว่าคำสอนที่กำหนดให้เป็นคำสอนชนิดใด
5. เลือกคำที่เหมาะสมจะนำมาสอนกับคำที่กำหนดให้ได้
6. เมื่อกำหนดกลุ่มคำสอนที่มีคำบางคำขาดหายไปนักเรียนสามารถเลือกคำที่เหมาะสมที่จะเติมให้คำนั้นสมบูรณ์ได้
7. ระบุได้ว่าข้อความในประโยคใดใช้คำสอนได้ถูกต้องตามความนิยม
8. ระบุได้ว่าข้อความในประโยคใดใช้คำสอนไม่ตรงตามความนิยม

การจัดลำดับเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน และการประเมินผลในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดที่ 4

"คำสอนเสียงสัมผัส"

ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
๔	คำสอนที่คำนึงถึงความหมายคำสอนที่คำนึงถึงเสียง	ขั้นนำ (เรียนรวมกันทั้งห้อง ยังไม่เคยดู ไปตามศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ) 1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียน และวิธีเรียนในศูนย์การเรียน 3. แบ่งกลุ่มนักเรียนแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการของกลุ่ม 4. ครูนำส่วนหน้านักเรียน เรื่องคำประสมและการสร้างคำประสม แล้วครูยกตัวอย่างคำประสมชนิดที่เป็นคำสอน เช่น บานเรือน ดูแล โกรธเคือง ฯลฯ แล้วให้นักเรียนตั้งข้อสังเกตว่าคำสอนดังกล่าวมีลักษณะเป็นอย่างไร (เน้นในความหมาย) แล้วอธิบายให้นักเรียนทราบคำสอนดังกล่าวเป็นคำสอนที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความหมายที่คล้ายกันมา ประสมกัน ต่อจากนั้นครูจึงยกตัวอย่างคำประสมอีกประเภทหนึ่ง เช่น คำว่า จึงซึ่ง นำไปใส่ใจจริง	-แบบทดสอบก่อนเรียน (ชุดที่ 4) -ตัวอย่างคำประสม -ตัวอย่างคำสอนชนิดที่มีความหมายคล้ายกัน -ตัวอย่างคำสอนชนิดที่เสียงสัมผัส	-ประเมินจากการผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียน -สังเกตความสนใจในการเรียน

ศูนย์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล
		ที่รับผิดชอบ ตามที่ตามเกิด แล้วครูอธิบายว่า คำประสมประเภทนี้เป็นคำประสมที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงเสียงเป็นสำคัญ จึงเรียกคำขอนชนิดนี้ว่า "คำขอนเสียงสัมผัส" และชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าบทเรียนที่นักเรียนจะได้ศึกษาจากศูนย์ต่าง ๆ ต่อไปนี้จะเกี่ยวข้องกับ "คำขอนเสียงสัมผัส" ทั้งสิ้น		
1	คำขอนที่มีคำซ้ำกันบางคำ	<u>ขั้นประกอบกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้</u> 1. นักเรียนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญจากเรื่องก่อน 2. นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัดแล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด 3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบ แล้วตรวจคำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรเนื้อหา (3 หน้า) 3. แบบฝึกหัด 4. บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด 5. แบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 และบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	ประเมินจากผลการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1

ศูนย์ฯ	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล
2	คำสอนที่เสี่ยงภัยอันตรายเหมือนกัน	- นักเรียนทุกคนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปว่าคำสอนที่เสี่ยงภัยอันตรายนั้นเหมือนกันลักษณะเช่นไร - นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันทำแบบฝึกหัดและช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด - นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบโดยปฏิบัติตามคำสั่งในแบบทดสอบ แล้วตรวจคำตอบของตัวเองจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	- บัตรคำสั่ง - บัตรเนื้อหา (3 หน้า) - แบบฝึกหัด - บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด - แบบทดสอบประจำศูนย์ฯ 2 - กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ - บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ	ประเมินจากผลการทำแบบทดสอบประจำศูนย์ฯ 2
3	คำสอนที่เสี่ยงภัยเหมือนกัน	- นักเรียนทุกคนอ่านใบใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทอง - นักเรียนทำกิจกรรม "หัวใจเลือก" โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของกิจกรรม "หัวใจเลือก"	- บัตรคำสั่ง - บัตรเนื้อหา - คำแนะนำในการทำกิจกรรม "หัวใจเลือก"	- ประเมินจากผลการทำแบบทดสอบประจำศูนย์ฯ 2 - สังเกตความสนใจ

ผู้ ศูนย์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การประเมินผล
สำรวจ	การเลือก คำสอนชนิด ต่าง ๆ ตาม คำสั่ง	นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกปฏิบัติกิจกรรมดังนี้ 1. นักเรียนที่ได้รับจากการเรียนในหน่วยที่ 1 ให้เลือกบัตรคำรูปดอกไม้ชนิดหนึ่งมาซักถามว่าใช้กี่ใบ 8 บัตร 2. นักเรียนที่ได้รับจากการเรียนในหน่วยที่ 2 ให้เลือกบัตรคำรูปดอกไม้ชนิดหนึ่งมาซักถามว่าใช้กี่ใบ 8 บัตร 3. นักเรียนที่ได้รับจากการเรียนในหน่วยที่ 3 ให้เลือกบัตรคำรูปดอกไม้ชนิดหนึ่งมาซักถามว่าใช้กี่ใบ 8 บัตร 4. นักเรียนที่ได้รับจากการเรียนในหน่วยที่ 4 ให้เลือกบัตรคำรูปดอกไม้ชนิดหนึ่งมาซักถามว่าใช้กี่ใบ 8 บัตร ในมาตราเดียวกัน (การตรวจความถูกต้องของกิจกรรมดังกล่าวจากบัตรคำสั่ง)	1. บัตรคำสั่ง 2. บัตรคำรูปดอกไม้ชนิดต่าง ๆ 8 ใบ 3. บัตรคำ 4. บัตรคำ	สังเกตความสนใจในการรวมกิจกรรม
-	การคัดลอก คำสอน ให้สมบูรณ์	นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันคัดลอกคำสอนที่ครูกำหนดให้ โดยแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปยื่นที่หน้ากระดานคำกลุ่มละ 1 คน พึงคัดลอกคำสอนที่ยังไม่สมบูรณ์ แล้วแต่ละคนดังกล่าว	คำสอนที่ครูกำหนดให้นักเรียนคัดลอก	สังเกตความสนใจในการรวมกิจกรรม

ศูนย์ ข้อมูล	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียน	การประเมินผล
	ข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของคำสอนทั้ง 4 ชนิดที่ได้เรียนมาแล้วจาก	เขียนต่อคำสอนในใบฝึกหัด โดยไม่แยกกัน (แข่งขันกันหลาย ๆ รอบ กลุ่มใดได้คะแนนรวมมากกว่าก็เป็นฝ่ายชนะ) 2. ครูให้นักเรียนสนทนาเรื่องคำสอนเสียงสัมผัสชนิดต่าง ๆ ทั้ง 4 ชนิดดังกล่าวมาแล้ว แล้วช่วยกันเขียนสรุปเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของคำสอนแต่ละชนิดลงในกระดานดำ แล้วให้นักเรียนจับคู่อภิปรายในสมุดส่วนตัว 3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (ฉบับเดี่ยวกับแบบทดสอบก่อนเรียน)	- การสนทนา - แบบทดสอบหลังเรียน (ฉบับเดี่ยวกับแบบทดสอบก่อนเรียน) - กระดาษคำตอบ	- ประเมินจากผลการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดที่ 1

"คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง"

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ให้ละเอียด ตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจ จากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วสนทนากันถึงเรื่องที่อ่าน และช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนอ่านบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 โดยให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มเป็นผู้อ่านออกเสียง และสมาชิกคนอื่นๆก็อ่านในใจไปพร้อมกับคนที่อ่านออกเสียง ถ้าผู้อ่านออกเสียงอ่านคำใดผิด ก็ช่วยกันแนะนำแก้ไขให้ถูกต้อง ต่อจากนั้นจึงช่วยกันพูดสรุปว่าเนื้อเรื่องในตอนที่ 2 นี้ แตกต่างจากตอนที่ 1 ที่เรียนไปแล้วอย่างไร แล้วแต่ละคนอ่านบทสรุปซึ่งอยู่ที่ท้ายตอนที่ 2 อีกครั้งหนึ่ง (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 โดยปฏิบัติตามคำสั่งในแบบทดสอบ เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรเฉลยให้แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
4. หัวหน้ากลุ่มรวบรวมกระดาษคำตอบของสมาชิกในกลุ่มส่งครู และสมาชิกคนอื่นๆ ช่วยกันเก็บอุปกรณ์ต่างๆเข้าของเดิม

บัตรเนื้อหา

" ความหมายและลักษณะของคำพ้องรูป "

ศูนย์ที่ 1

(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1

คำพ้องรูป คือคำที่มีรูปเหมือนกัน(เขียนเหมือนกัน) แต่อ่านออกเสียงต่างกัน และมีความหมายต่างกันด้วย ให้นักเรียนสังเกตคำพ้องรูป(คำที่ขีดเส้นใต้)จากประโยคต่อไปนี้

1. มานั่งเล่นริมสระ

2. นักเรียนหลายคนเขียนสระเออะผิด

จะเห็นว่า คำว่าสระ ในประโยคที่ 1 กับ 2 เขียนเหมือนกัน คำที่เขียนเหมือนกัน เราเรียกว่ามีรูปเหมือนกัน คำว่า สระ ทั้ง 2 คำข้างต้นนี้มีรูปเหมือนกันคือ ส ร และ ะ

ต่อไปนี้ให้นักเรียนสังเกตการออกเสียงอ่านและความหมายของคำว่า สระ ทั้ง 2 คำ

สระ ในประโยคที่ 1 อ่านว่า สะ หมายถึง แอ่งน้ำที่คนขุดขึ้น หรือเกิดขึ้นเอง

สระ ในประโยคที่ 2 อ่านว่า สะ-หระ หมายถึง อักษรชนิดหนึ่ง มีรูปและเสียง ต่างๆกัน ใช้สมกับพยัญชนะ

ดังนั้นเราจึงกล่าวได้ว่า คำว่าสระ ในประโยคที่ 1 กับคำว่าสระ ในประโยคที่ 2 เป็นคำพ้องรูป เพราะมีรูปเหมือนกัน(เขียนเหมือนกัน) แต่อ่านต่างกัน และความหมายต่างกัน

ให้นักเรียนดูตัวอย่างคำพ้องรูปในแต่ละข้อต่อไปนี้ โดยสังเกตการอ่าน และความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้แต่ละคำ จากในวงเล็บท้ายคำนั้นๆ

1. เสียงดนตรีแว่วมาเพลาค่ำ (อ่านว่า เพ-ลาค่ำ หมายถึง เวลา)

รถจนกันจนเพลาคัก (อ่านว่า เพลาคัก (พ ควบ ล)

หมายถึง แกนที่ใช้คุมล้อรถ)

2. กุ้งมีกรรไกรแหลมอยู่ที่หัว (อ่านว่า กรรไกร (กร ควบ ร) หมายถึงอวัยวะ

ส่วนหนึ่งของกุ้ง

กรรไกรวางนอนซ่อนรับกล้วย (อ่านว่า กรรไกร หมายถึง ข้าง)

3. ในบึงนี้มีจอกแหนมาก (อ่านว่า แหน (ห นำ น) หมายถึงพืชน้ำ

ชนิดหนึ่ง)

คนไทยต้องหวงแหนแผ่นดินไทย (อ่านว่า แหน (น สะกด) หมายถึง หวง)

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ คำที่เป็นคำพ้องรูปคือ เพลาค่ำ กับ เพลาคัก, กรรไกร กับ กรรไกร, แหน กับ แหน

บทเนื้อหา	ศูนย์ที่ 1 (ชุดที่ 1)
ตอนที่ 2	
คำพ้องรูปที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วในตอนที่ผ่านมา นั้น เป็นคำพ้องรูปชนิดที่มีรูปเหมือนกัน	
ทั้งคำ เช่น <u>เพล</u> กับ <u>เพล</u> , <u>สระ</u> กับ <u>สระ</u> เป็นต้น	
ต่อไปนี้ให้นักเรียนดูตัวอย่างคำพ้องรูปที่มีรูปเหมือนกันเพียงบางส่วน เช่น	
1. <u>ปริทรรณ</u> อ่านว่า <u>ปะ-ริ-ทัก</u> หมายถึง ชื่อกลองชนิดหนึ่ง ใช้คู่สิ่งต่างๆ	ที่ถูกกันหรือบังไว้
<u>ปริซึม</u> อ่านว่า <u>ปริ-ซิม</u> หมายถึง แท่งแก้วตันรูปสี่เหลี่ยม	
<u>ปริยาย</u> อ่านว่า <u>ปะ-ริ-ยาย</u> หมายถึง กล่าวโดยอ้อม , อ้อม	
2. <u>ธัญ</u> อ่านว่า <u>ตัน</u> หมายถึง ข้าวเปลือก	
<u>ธัญพืช</u> อ่านว่า <u>ตัน-ยะ-พืช</u> หมายถึง พืชพวกข้าว	
3. <u>นาง</u> อ่านว่า <u>นาค</u> หมายถึง นางละคร	
<u>นาฏศิลป์</u> อ่านว่า <u>นาค-ตะ-สิน</u> หมายถึง ศิลปะแห่งการพ่นรำ	
<u>นาฏคนตรี</u> อ่านว่า <u>นา- ตะ-คน-ตรี</u> หมายถึง ลิเก	
จะเห็นว่า คำในข้อ 1 ทั้ง 3 คำ คือ ปริทรรณ , ปริยาย , ปริซึม	
เป็นคำพ้องรูปที่มีรูปเหมือนกันเพียงบางส่วน คือทุกคำขึ้นต้นด้วยคำว่า <u>ปริ</u> แต่คำว่า <u>ปริ</u>	
ในคำทั้ง 3 คำนั้น ออกเสียงต่างกัน 2 อย่างคือ	
ปะ - ริ กับ ปริ	
ส่วนคำในข้อ 2 ทุกคำขึ้นต้นด้วยคำว่า <u>ธัญ</u> ซึ่งออกเสียงต่างกัน 2 อย่างคือ	
ตัน กับ ตัน - ยะ	
และในข้อ 3 ทุกคำมีส่วนที่เหมือนกันคือ ขึ้นต้นด้วยคำว่า <u>นาง</u> ซึ่งออกเสียงต่างกัน	
ได้ 3 อย่างคือ	
นาค , นาค - ตะ , นา - ตะ	

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 2 (ต่อ)

นอกจากนี้ยังมีคำอีกประเภทหนึ่งที่เขียนเหมือนกัน ความหมายเหมือนกัน แต่ออกเสียงได้ 2 อย่าง คือไม่ว่าจะออกเสียงอย่างไรความหมายก็ยังคงเดิมหรือเหมือนกัน เช่น

ภรรยา อ่านว่า พัน-ยา หมายถึง เมีย

ภรรยา " พัน-ระ-ยา หมายถึง เมีย

เทศนา อ่านว่า เท-สะ-นา หมายถึง สั่งสอน , แสดงธรรม

เทศนา " เทค-สะ-หนา หมายถึง สั่งสอน , แสดงธรรม

คำพวกนี้ผู้แต่งตำราบางคนได้จัดไว้ว่าเป็นคำพ้องรูปด้วย ดังนั้น คำพ้องรูปพวกนี้จึงมีลักษณะพิเศษกว่าคำพ้องรูปทั่วไป เพราะนอกจากจะมีรูปเหมือนกันแล้ว ยังมีความหมายเหมือนกันด้วย ส่วนคำพ้องรูปโดยทั่วไปที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วนั้น มักเป็นคำพ้องรูปที่มีความหมายต่างกัน

บทสรุป

คำพ้องรูปคือ คำที่มีรูปเหมือนกัน(เขียนเหมือนกัน) แต่ออกเสียงอ่านต่างกัน และมีจะมีความหมายต่างกันด้วย

คำใดที่เหมือนกันทั้งรูปและเสียง (คือเขียนเหมือนกัน และอ่านเหมือนกันด้วย) เราไม่จัดว่าเป็นคำพ้องรูป และคำใดที่เหมือนกันทั้งรูป เสียง และ ความหมาย ก็ไม่จัดว่าเป็นคำพ้องรูป เพราะถือว่าเป็นคำคำเดียวกัน

คำพ้องรูปมีทั้งชนิดที่มีรูปพ้องกัน(เหมือนกัน)ทั้งคำ และชนิดที่มีรูปพ้องกันเพียงบางส่วน

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1

(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X)
 ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดในแต่ละข้อ
 (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำพ้องรูปหมายถึงคำที่มีลักษณะเช่นไร

- ก. เขียนเหมือนกัน อ่านเหมือนกัน ความหมายต่างกัน
- ข. เขียนเหมือนกัน อ่านต่างกัน ความหมายต่างกัน
- ค. เขียนต่างกัน อ่านต่างกัน ความหมายเหมือนกัน
- ง. เขียนต่างกัน อ่านเหมือนกัน ความหมายต่างกัน

2. ข้อความต่อไปนี้ข้อใดมีคำพ้องรูป

- ก. มานี่ยื่นมือมาจับมือชูใจ
- ข. ฉันชอบกินไก่แต่ไม่ชอบเลี้ยงไก่
- ค. ฉันทำชันน้ำแฉกจึงไปผืนดินของลุงมาใช้
- ง. จอกแห้งเป็นพืชที่ไม่มีรากจึงไม่มีใครทวงแทน

3. คำในข้อใดที่เหมือนกันเฉพาะรูปคำ ส่วนการอ่านและความหมายต่างกัน

- ก. ฉันชอบสระผมในสระหลังบ้าน
- ข. กำลังของพายุเริ่มเพลลงในเพลเย็น
- ค. ฉันชอบวิชานาฏศิลป์จึงอยากไปเรียนที่โรงเรียนนาฏศิลป์
- ง. ราชนักรักและหวงแทนพระเจ้าแผ่นดินจึงไม่เปิดที่จะเฝ้าแทน

4. คำว่านาฏศิลป์ กับ นาฏคนตรีมีลักษณะเหมือนกันอย่างไร

- ก. เป็นคำที่มีรูปบางส่วนเหมือนกัน
- ข. เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน
- ค. เป็นคำที่เขียนเหมือนกัน
- ง. เป็นคำที่อ่านเหมือนกัน

ประกาศคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 1)

1. ก. ข. ค. ง.
2. ก. ข. ค. ง.
3. ก. ข. ค. ง.
4. ก. ข. ค. ง.

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 1)

1. ข.
2. ง.
3. ข.
4. ก.

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนอ่านคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ระบอตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วสนทนากันถึงเรื่องที่อ่านว่าบทเรียนตอนนี้นักสาวถึงอะไร มีใจความสำคัญว่าอย่างไร (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบ แล้วให้เลขานุการกลุ่มหรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มเป็นคนเขียนคำตอบลงในแบบฝึกหัด (ทำเป็นผลงานของกลุ่มเพียงกลุ่มละ 1 แบบเท่านั้น) แล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 จบแล้วให้อาสาสมัครในกลุ่มผลักดันอ่านและอธิบายคำต่างๆให้เพื่อนๆฟังคนละ 1 ข้อ (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
4. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 2 ตามลำพัง เมื่อทุกคนทำเสร็จหัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตรเฉลยคำตอบให้แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง (ใช้เวลาประมาณ 5 นาที)
5. ให้หัวหน้ากลุ่มเก็บแบบฝึกหัดซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิด และกระดาษคำตอบของแบบทดสอบของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มส่งครู สมาชิกคนอื่นๆช่วยกันเก็บอุปกรณ์ต่างๆเข้าของเดิม

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1

คำพ้องรูปเป็นคำที่เขียนเหมือนกัน(รูปเหมือนกัน) แต่ออกเสียงอ่านต่างกัน และมีความหมายต่างกันด้วย ดังนั้นคำพ้องรูปจึงมักจะทำให้เกิดปัญหาในการอ่าน

การอ่านคำพ้องรูป มีหลักสำคัญคือจะต้องทราบความหมายของคำนั้นๆก่อน โดยอาจเดาความหมายจากข้อความหรือคำข้างเคียง แล้วออกเสียงอ่านให้ตรงกับความหมายนั้นต่อไปนี้ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างคำพ้องรูป แล้วสังเกตและเปรียบเทียบเสียงอ่านและความหมายของคำพ้องรูป(คำที่เขียนเหมือนกัน)ในแต่ละข้อ ว่าแตกต่างกันอย่างไร

- สระ อ่านว่า สระ หมายถึง ล้าง , ชำระ , ฝาก ,
แอ่งน้ำที่ใหญ่กว่าบ่อ เกิดขึ้นเองหรือมีคนขุดขึ้น
สระ " สระ-หระ " ตัวอักษรที่ใช้ผสมกับพยัญชนะให้เกิดเป็นคำ
- เวลา " เว-ลา " เวลา , คราว
เวลา " เวลา " เบาละ , แกนที่ใช้ดุมล้อรถ , ขา , ตัก
- เสลา " เส-ลา " หิน , ภูเขา
เสลา " สระ-เหลา " สวยงาม , เกดียงเกลา , ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง
- แซม " ซะ-แม " คนเขมร
แซม " แซม " ชื่อพืชชนิดหนึ่ง มักขึ้นตามริมน้ำหรือชายป่าเขา
- พลี " พลี " บวงสรวงเซี่ยงเอามา
พลี " พลี-ลี " การบูชา , พิธีบูชา , เสียสละ , มีกำลัง
- ทนุ " ทะ-นุ " ชื่อเตาทะเลชนิดหนึ่ง
ทนุ " ทะ-นุ " ตัว , คน , ฉันทน์ (เป็นคำที่ใช้เฉพาะในการแต่งบทร้อยกรอง ไม่ใช้ในการพูดกันทั่วไป)

ต่อ →

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1 (ต่อ)

จะเห็นว่า ตัวอย่างที่นักเรียนได้อ่านในหน้าแรกนั้น แต่ละคำแม่จะเขียนเหมือนกัน แต่อ่านต่างกัน และความหมายก็ต่างกันด้วย

ดังนั้น การอ่านคำประเภนี้ จึงต้องคำนึงถึงความหมายของคำหรือข้อความข้างเคียง ตัวอย่างเช่น

1. เราควรสระผมสักปาดะ2ครั้งเพื่อให้ผมสะอาดอยู่เสมอ (อ่านว่า สระ)
(ต้องอ่านว่า สระ เพราะเกี่ยวกับการชำระล้าง)
2. นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ควรจำสระได้ทุกตัว (อ่านว่า สระ - หาระ)
(ต้องอ่านว่า สระ - หาระ เพราะเกี่ยวกับตัวอักษร หรือการอ่านการเขียน)

บัตรเนื้อหา

" การอ่านคำพ้องรูป "

ศูนย์ที่ 2

(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 2

1. คำบางคำเขียนเหมือนกันบางส่วน แต่ออกเสียงต่างกัน และความหมายต่างกัน เช่น

เหย	อ่านว่า	เหย (ห น้ า ย)	หมายถึง	ทำหน้าที่ , ทำหน้าที่
ระเหย	"	ระ-เหย (ย สะกด)	"	เหือคแห่งไป
ปรักหักพัง	"	ปะ-หรัค-หัก-พัง	"	พัง , ซ้ำรุคหรัคโทรม
ปรักปรำ	"	ปรัก-ปรำ (ป ค ว ม ร)	"	กล้าวโทษ หรือกล้าวหัทธม
ปริ	"	ปริ (ป ค ว ม ร)	"	แย้ม, ฉลิ, แถก หรือแยกออกเล็กน้อย
ปริ	"	ปะ-ริ	"	รอบๆ
ปริมาตร	"	ปะ-ริ-มณ-ทน	"	บริเวณรอบๆ

นอกจากนี้ยังมีคำอื่นอีกหลายคำที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า ปริ และออกเสียงเป็น ปะ-ริ เช่น ปริมาตร , ปริมาณ , ปริทรรศน์ , ปริยาย , ปริวิตก , ปรินิพพาน
2. คำบางคำเมื่อยังไม่นำไปประกอบกับคำอื่นออกเสียงอย่างหนึ่ง แต่เมื่อมีคำอื่นมาประกอบข้างหลังก็จะออกเสียงเปลี่ยนไป ดังตัวอย่างคำในตารางต่อไปนี้

ให้นักเรียนสังเกตและเปรียบเทียบรูปคำ และเสียงอ่านของคำในอีกซ้ายมือกับอีกขวามือ

คำเดิม			คำที่มีคำอื่นมาประกอบข้างหลัง		
ประวัติ	อ่านว่า	ประ-หวัด	ประวัติดาศตร์	อ่านว่า	ประ-หวัด-ติ-สาด
เทพ	"	เทบ	เทพเจ้า	"	เทบ-พะ-เจ้า
บรม	"	บอ-รม	บรมธาตุ	"	บอ-รม-มะ-ทาด
รัฐ	"	รัด	รัฐบาล	"	รัด-กะ-บาน
วน	"	วน	วนอุทยาน	"	วะ-นะ-อุค-ทะ-ยาน
พล	"	พน	พลกาล	"	พะ-ละ-กาน
อุบัติ	"	อุ-บัค	อุบัติเหตุ	"	อุ-บัค-ติ-เหค

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 2 (ต่อ)

3. คำบางคำแม้จะเป็นคนละคำกัน แต่เมื่อเขียนติดกันจะทำให้มีรูปพ้องกับคำอื่น เช่น

3.1 คำว่า ตาก กับ คำว่า ลม เขียนติดกันเป็น ตากลม พ้องกับคำว่า ตากลม
คำว่า ตากลม คำที่ 1 อ่านว่า ตาก-ลม หมายถึง รับลม , ผิงลม

คำว่า ตากลม คำที่ 2 อ่านว่า ตา-กลม " ลักษณะหนึ่งของดวงตา

3.2 คำว่า โค กับคำว่า ลง เขียนติดกันเป็น โคลง พ้องกับคำว่า โคลง
คำว่า โคลง คำที่ 1 อ่านว่า โค-ลง หมายถึง อากาศเคลื่อนที่ของโคไปในที่ต่ำ
คำว่า โคลง คำที่ 2 อ่านว่า โกลง หมายถึง คำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ,

อากาศสั่นคลอน หรือเอียงไปมา

3.3 คำว่า หูก กับ คำว่า วาง เขียนติดกันเป็น หูกวาง พ้องกับคำว่า หูกวาง
คำว่า หูกวาง คำที่ 1 อ่านว่า หูก-วาง หมายถึง เครื่องทอผ้าวางอยู่ในที่ใดที่หนึ่ง
คำว่า หูกวาง คำที่ 2 อ่านว่า หู-กวาง หมายถึง หูของกวาง , ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง

มีใบเหมือนใบหูของกวาง

การอ่านคำดังกล่าวนี้ ต้องพิจารณาข้อความข้างเคียง และความหมายของคำนั้นๆ
แล้วจึงแบ่งพยางค์ของคำที่จะอ่านให้ถูกต้องตรงตามความหมายที่ต้องการ

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนช่วยกันบอกเสียงอ่านของคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความข้างล่างนี้
โดยเขียนคำอ่านไว้ในวงเล็บท้ายข้อความแต่ละข้อ (ทำในกระดาษแผ่นนึ่งส่งครูดูจะ
1 แผ่นเท่านั้น)

1. คำที่ประกอบด้วยรูปสระหลายตัวทำให้เราเขียนผิดบ่อยๆ (_____)
2. เกษตรอำเภอมายังแนะนำวิธีปลูกสละเลี้ยงปลาให้แก่เกษตรกร (_____)
3. เขาเห็นคนร้ายชาวเขม (_____) ซ่อนตัวอยู่ในป่าเขม (_____)
4. ทหารยอมพลีชีวิตเพื่อป้องกันชาติ (_____)
5. ไข่เต่าที่เราเรียกว่าไข่จะละเมียด (_____)
6. คนเขมเป็นพืชที่มักขึ้นปนกับคนอ (_____)
7. ที่ริมเชิงเสลาภูเขาใหญ่ (_____) ล้วนกอไม้แลสล้างเสลาเห็น (_____)
8. แม่เตือนดูว่าให้เพลๆการเที่ยวเตร่ลงบ้าง (_____)
9. พระโอรสชอบพระพักตร์ตรงกับพระเพลของพระชนนี (_____)
10. พอลมเพล (_____) เพลก็สายัณฑ์ (_____)
(สายัณฑ์แปลว่าเวลาเย็น)

บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

หน่วยที่ 2
(ชุดที่ 1)

1. (สระ - หฺระ)
2. (สระ)
3. (ชะ - แม่) , (แหม)
4. (พระ - ลี)
5. (ทะ - หฺนุ)
6. (แหม)
7. (เส - ลา) , (สระ - เหลา)
8. (เหลา)
9. (เหลา)
10. (เหลา) , (เพ - ลา)

แบบทดสอบ

ตอนที่ 2
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก. ข. ค.
หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดในแต่ละข้อ (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำใดออกเสียงอ่านไว้ถูกต้อง ก. รัฐบาล (รัถ-บาน) ข. ประวัติศาสตร์ (ประ-หวัก-สาค) ค. อุบัติเหตุ (อุ-บัค-ถึ-เทค) ง. วนอุทยาน (วณ-นะ-อุค-ทะ-ยาน) 2. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความใดออกเสียงอ่านไว้ผิด ก. เคา¹ต²น³อ⁴น⁵ุ⁶ใน⁷ทะ⁸เล (ตะ-หนุ) ข. แ¹ม²แ³ะ⁴อ⁵เป็น⁶พื⁷ช⁸ที่⁹ชอบ¹⁰ช¹¹น¹²ริ¹³มน¹⁴้ำ (มะ-แม) ค. ช¹ด²ะ³น⁴ัก⁵ค⁶ี⁷อา⁸ช⁹ฎ¹⁰า¹¹กร¹²ร¹³ม¹⁴ท¹⁵าง¹⁶ๆ¹⁷เพ¹⁸ล¹⁹า²⁰ด²¹ง²²บ²³าง²⁴แล²⁵ว (เพลา) ง. ค¹อ²ก³เส⁴ด⁵า⁶มี⁷สี⁸ม⁹ว¹⁰ง¹¹ค¹²ด¹³าย¹⁴ค¹⁵อ¹⁶ก¹⁷ตะ¹⁸แบ¹⁹ก (สะ-เหสา) 3. คำว่า¹ป²ริ³ใน⁴ข⁵อ⁶ค⁷ว⁸าม⁹ค¹⁰ไ¹¹ที่¹²ไม¹³อ¹⁴าน¹⁵ว¹⁶า¹⁷ ป¹⁸ะ-¹⁹ริ ก. ป¹ริ²นิ³พ⁴พาน ข. ป¹ริ²มา³ณ ค. ป¹ริ²ย³าย ง. ป¹ริ²ธิ³ม	<p>4. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความต่อไปนี้
ออกเสียงอย่างไร</p> <p>" ต¹น²ห³ู⁴ก⁵ว⁶าง⁷มี⁸ร⁹ม¹⁰เ¹¹ง¹²า¹³ก¹⁴ว¹⁵าง¹⁶ข¹⁷ว¹⁸าง</p> <p>เหมาะที่จะไป¹น²ง³ต⁴า⁵ก⁶ล⁷ม " </p> <p>ก. ห¹ู-ก²ว³าง ต¹า-ก²ล³ม</p> <p>ข. ห¹ู-ก²ว³าง ต¹า²ก-ล³ม</p> <p>ค. ห¹ู²ก-ว³าง ต¹า²ก-ล³ม</p> <p>ง. ห¹ู²ก-ว³าง ต¹า-ก²ล³ม</p> <p>5. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความต่อไปนี้
อ่านออกเสียงอย่างไร</p> <p>" เ¹า²ค³อน⁴โค⁵ด⁶ง⁷เร⁸ื่อ⁹ท¹⁰่า¹¹ให้¹²เร¹³ื่อ¹⁴โค¹⁵ด¹⁶ง " </p> <p>ก. โ¹ค²-ด³ง โ¹ค²-ด³ง</p> <p>ข. โ¹ค²-ด³ง โ¹ค²-ด³ง</p> <p>ค. โ¹ค²-ด³ง โ¹ค²-ด³ง</p> <p>ง. โ¹ค²-ด³ง โ¹ค²-ด³ง</p> |
|--|--|

การหาคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 1)

1. ก. ข. ค. ง.
 2. ก. ข. ค. ง.
 3. ก. ข. ค. ง.
 4. ก. ข. ค. ง.
 5. ก. ข. ค. ง.
-

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 1)

1. ค.
 2. ข.
 3. ง.
 4. ข.
 5. ก.
-

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ที่ละข้อ ตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจ จากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่กล่าวถึงในตอนนี้ (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจ จากบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 แล้วช่วยกันพูดสรุปหรือตั้งข้อสังเกตว่า คำที่มีลักษณะอย่างไรบ้างที่ไม่จัดว่าเป็นคำพ้องเสียง (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนหาแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 3 ตามลำดับ แล้วเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตรเฉลยคำตอบให้แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง ต่อจากนั้นจึงช่วยกันพูดแสดงเหตุผลร่วมกันว่า ทำไมคำตอบของแต่ละข้อจึงต้องตอบเช่นนั้น และแต่ละคนที่ตอบผิดนั้น ผิดเพราะเหตุใด (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
4. ให้หัวหน้ากลุ่มเก็บรวบรวมกระดาษคำตอบของสมาชิกในกลุ่มส่งครู ส่วนสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าของเดิม และถ้ายังมีเวลาเหลืออยู่ก็ไปศึกษาในศูนย์สำรองได้

บัตรเนื้อหา

"ความหมายของคำพ้องเสียง"

หน่วยที่ 3
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1

คำในภาษาไทยมีอยู่จำนวนมากที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

ให้นักเรียนสังเกตการเขียนสะกดคำ และความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้ จากตัวอย่างในข้อความต่อไปนี้

"ข้า ไม่ชอบใบของมีค่า เพราะกลัวจะถูกฆ่าชิงทรัพย์"

คำที่ขีดเส้นใต้ทั้ง 3 คำนี้ เขียนสะกดต่างกัน (รูปคำต่างกัน) และมีความหมายต่างกัน แต่ออกเสียงเหมือนกัน คือ

ข้า อ่านว่า ข้า หมายถึง ทำให้ตาย

ค่า " ข้า " ราชา

ฆ่า " ข้า " คำแทนตัวที่ใหญ่ใหญ่ให้แทนตัวเมื่อพบกับผู้อื่น
หรือพบกับคนที่สนิทสนมกันมาก ๆ

คำว่า ฆ่า , ค่า , และ ข้า ทั้ง 3 คำนี้ จัดว่าเป็นคำพ้องเสียง เพราะว่าออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจดียิ่งขึ้นขอให้ดูตัวอย่างคำพ้องเสียงจากข้อความต่อไปนี้

"ฉันทพรวนดินโดยไม่ระวัง ทำให้ล่อมพรวนดินคักรากต้นไม้ไปหลายต้น จึงต้องไปหาต้นอื่นมาปลูกซ่อม"

ล่อม อ่านว่า ล่อม หมายถึง เหล็กที่มีง่ามปลายแหลม

ซ่อม " ล่อม " ทำสิ่งที่ชำรุดไปหรือเสียไปให้ดีขึ้นหรือใช้การได้ตามเดิม

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ตัวอย่างคำพ้องเสียงยังมีอีกมาก ขอให้นักเรียนอ่านตารางคำต่อไปนี้ทีละข้อ โดยเปรียบเทียบรูปคำ (การเขียนสะกดคำ) เสียงอ่าน และ ความหมาย ของคำที่อยู่ในข้อเดียวกัน (อ่านจากซ้ายไปขวาก่อน แล้วจึงอ่านจากบนลงล่าง)

รูปคำ	อ่านว่า	ความหมาย
1. กำนัน กำนัล	กำ-นัน กำ-นัน	ตำแหน่งผู้ปกครองตำบล ของที่ให้แก่ด้วยความนับถือ, นาง พนักงาน ผู้รับใช้ในพระราชวัง
2. เขี้ยว เคี้ยว	เขี้ยว เขี้ยว	ฟันแหลมซึ่งอยู่ระหว่างฟันหน้ากับกราม ต้มให้เคือคนาน ๆ ไห้วดลง, เปื่อย, ไม่หยุก
3. พัก พรรค พักร์	พัก พัก พัก	หยุดชั่วคราว, รอรัง, คราวหนึ่ง ทุกคนที่รวมกันเป็นฝ่ายเดียวกัน หนาหรือใบหนา (เป็นคำราชาศัพท์)

คำที่ขีดเส้นใต้ซึ่งอยู่ในข้อเดียวกัน ถือว่าเป็นคำพ้องเสียงทั้งสิ้น เพราะเป็นคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 2

นักเรียนได้ทราบมาแล้วว่า คำพ้องเสียงหมายถึงคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เช่นคำว่า เขี้ยว กับ เขี้ยว เป็นคน

คำใดที่เขียนเหมือนกัน และอ่านเหมือนกันด้วย แม้จะมีความหมายต่างกัน ก็ไม่จัดว่าเป็นคำพ้องเสียง

ขอให้นักเรียนสังเกตคำที่ออกเสียงว่า "ชั้น" ในประโยคต่อไปนี้

ฉันชื่อชั้นมา 2 ใบ

ชั้น หมายถึง ภาชนะตักน้ำ

ไก่ชั้นในตอนเช้า

ชั้น หมายถึง อากาศโง่งนองของไก่ตัวผู้

คำพูดของเขาชวนให้ชั้น

ชั้น หมายถึง ความรู้สึกที่อยากหัวเราะ

คำว่าชั้นในประโยคดังกล่าวทั้ง 3 ประโยคนี้ ไม่จัดว่าเป็นคำพ้องเสียง เพราะเป็นคำที่เหมือนกันทั้งรูปและเสียง (เขียนเหมือนกันและอ่านเหมือนกัน) ต่างกันแต่เพียงความหมายเท่านั้น คำประเภทนี้เราถือว่าเป็นคำที่ทำหน้าที่ต่างกัน และเป็นคำต่างชนิดกัน (คำที่ทำหน้าที่ต่างกันคือ เป็นประธาน, กริยา, หรือกรรม คำต่างชนิดกันคือ เป็นคำนาม, กริยา หรือคำวิเศษณ์เป็นคน)

นอกจากนี้ คำที่เหมือนกันทั้ง รูป เสียง และความหมาย เราก็ไม่นับว่าเป็นคำพ้องเสียง เพราะเราถือว่าเป็นคำคำเดียวกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชั้นใบนี้สวย

เราตักน้ำด้วยชั้น

ฉันทำชั้นแตก

บ้านฉันมีชั้นใบใหญ่

คำว่าชั้นทั้ง 4 คำนี้ เขียนเหมือนกัน อ่านออกเสียงเหมือนกัน และมีความหมายอย่างเดียวกัน (คือหมายถึงภาชนะตักน้ำทั้ง 4 คำ) จึงถือว่าเป็นคำคำเดียวกันไม่จัดว่าเป็นคำพ้องเสียง

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนอ่านข้อความข้างล่างนี้ แล้วพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้ในแต่ละข้อว่าเป็นคำ
พ้องเสียงหรือไม่ แล้วตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
(ทำในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้)

1. แขนงนี้มีรสเผ็ด

วิธีขับระดู

มานี้ชอบตักน้ำรดผัก

☐ เป็น

☐ ไม่เป็น

2. วัวและควาย เป็นสัตว์ที่มีเขา

วันนี้สมภพลูกมาใจมากเพราะเขาทำกระเป๋าสเงินหาย

ป่าและเขาเป็นสถานที่ที่น่าเที่ยวแต่มีอันตรายรอบด้าน

☐ เป็น

☐ ไม่เป็น

ตอนที่ 2

ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำพ้องเสียง ที่มีเสียงพ้องกับคำที่กำหนดให้ โดยยกตัวอย่าง
มาเพียงข้อละ 1 คำ

1. ข้า มีเสียงพ้องกับคำว่า _____

2. เขียว " _____

3. พัก " _____

4. กำเนิด " _____

5. ส้อม " _____

<u>กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ</u>			ศูนย์ที่ 3 (ชุดที่ 1)
<u>ตอนที่ 1</u> 1. ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น 2. ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น <u>ตอนที่ 2</u> 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____			

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ</u>			ศูนย์ที่ 3 (ชุดที่ 1)
<u>ตอนที่ 1</u> 1. ☒ เป็น ☒ ไม่เป็น <u>ตอนที่ 2</u> 1. ขำ (ตอบว่า <u>คำ</u> ถูก) 2. เคียว 3. พรอค (ตอบว่า <u>พักร์</u> ถูก) 4. กำนัน 5. ขอม			

บัตรคำสั่ง

หน่วยที่ 4
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ที่จะขอ ตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
 2. ให้นักเรียนหยิบบัตรคำพ้องเสียงจากของบัตรคำพ้องเสียงขึ้นมาคนละ 2 บัตร แล้วดัดกันแนะนำให้สมาชิกในกลุ่มทราบวิธีเขียนสะกดคำนั้น โดยให้สังเกตจากคำที่เขียนด้วยอักษรตัวใหญ่ในบรรทัดบน ต่อจากนั้น ก็บอกให้สมาชิกทราบวิธีอ่านและความหมายของคำนั้น ตามข้อความที่อยู่ในบรรทัดล่างถัดลงมาตามลำดับ ดัดกันแนะนำจนครบทุกคนและครบทุกบัตร (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
 3. ให้นักเรียนช่วยกันแบ่งพวกบัตรคำทั้งหมดที่ได้ศึกษามาแล้วจากของบัตรคำพ้องเสียง โดยพิจารณาจากการอ่าน คือถ้าบัตรคำอ่านเหมือนกันก็จัดเข้าพวกเดียวกันเมื่อแบ่งพวกเสร็จแล้วก็ช่วยกันตอบคำถามหลังเรียนจากบัตรคำและช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบหลังเรียนจากบัตรคำ (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
 4. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ เสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มแจกบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบให้แก่ทุกคนตรวจคำตอบของตัวเอง
- ต่อจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มเก็บกระดาษคำตอบของสมาชิกในกลุ่มส่งครู สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าของเดิม (ใช้เวลาประมาณ 5 นาที)

บัตรเนื้อหา
 "การเขียนคำพ้องเสียง"

คำพ้องเสียง เป็นคำที่อ่านเหมือนกันหรือออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกันและมีความหมายต่างกัน ดังนั้นจึงมักทำให้เกิดปัญหาในการเขียน คือทำให้เขียนผิดเพราะไปเขียนเหมือนคำอื่นซึ่งออกเสียงเหมือนกัน

ต่อไปนี้ให้นักเรียนสังเกตรูปคำ (การเขียนสะกดคำ) และความหมายของคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน จากตัวอย่างต่อไปนี้

เยาว์ หมายถึง อ่อน, วัยหนุ่มวัยสาว

เยาว " น้อย

จากตัวอย่างข้างต้น ถ้าเราต้องการพูดว่าสินค้า ราคาน้อย หรือ ราคาถู เราต้องเขียนว่า ราคาเยาว ไม่ใช่ ราคาเยาว์

แต่ถ้าจะใช้คำที่ออกเสียงว่าเยาว โดยให้มีความหมายว่า วัยหนุ่มวัยสาว หรืออายุยังอ่อนก็ต้องใช้ว่า เยาว์ เช่น

เมื่ออยู่ในวัยเยาว์ก็ต้องไม่หาความรู้

นักแสดงรุ่นเยาว์ของเกาหลีมาแสดงในไทย

เขาคงทำงานได้ยังตัวเองมาตั้งแต่ยังเยาว์

จะเห็นได้ว่าการเขียนสะกดคำที่อ่านออกเสียงเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกันนี้ เราจะต้องทราบความหมายของคำที่เราต้องการจะเขียนเสียก่อน ว่ามีความหมายอย่างไรหรือเป็นไปในทำนองใด แล้วจึงเขียนให้ถูกต้องตรงกับความหมายที่ต้องการนั้น

การพิจารณาความหมายของคำบางคำ อาจใช้วิธีเฝ้าความหมายจากข้อความหรือคำข้างเคียงก็ได้

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 1)

ต่อไปนี้ให้นักเรียนสังเกตรูปคำ (การเขียนสะกดคำ) และความหมายของคำที่อ่าน
ออกเสียงเหมือนกันในแต่ละข้อ

1. ภาค อ่านว่า พาก หมายถึง ส่วน, ฝ่าย, คราว
 ภาคย์ " พาก " โชค, โชคดี
 พากย์ " พาก " คำพูด, พูดตามบท, อ่านเป็นทำนอง
2. อับ อ่านว่า อับ หมายถึง ตลับ, โง่, ไม่โปร่ง, มัวหมอง
 อับ " อับ " ไร, ไม่มี (มักใช้ประกอบคำอื่นเช่น
 อับภาคย์ หมายถึง ไม่มีโชค โชคร้าย)
3. หย้า อ่านว่า หย้า หมายถึง พี่ชนิทหนึ่งมักขึ้นเองตามธรรมชาติ
 ย้า " หย้า " แม่ของพ่อ
4. นึก อ่านว่า นึก หมายถึง เล็ก, น้อย, นึกเดียว
 นิจ " นึก " เสมอไป, เป็นปรกติ, สม่าเสมอ
5. ธาตุ อ่านว่า ทาก หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ,
 ภาส " ทาก " กระจกของพระพุทธเจ้า
 ผู้ที่ยอมตกอยู่ในอำนาจของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 เช่น การพนัน สุรา ยาเสพติด คนที่มี
 อำนาจ

จะเห็นว่า คำที่อยู่ในข้อเดียวกันตามตัวอย่างข้างต้น อ่านเหมือนกันแต่เขียน
 ต่างกันและมีความหมายต่างกันด้วย ดังนั้นจึงถือว่าเป็นคำพ้องเสียงทั้งสิ้น

การเขียนสะกดคำพ้องเสียงดังกล่าวมานี้จะต้องคำนึงถึงความหมายของคำที่เราจะ
 เขียนว่ามีความหมายอย่างไร แล้วเขียนสะกดคำให้ตรงกับความหมายที่ต้องการ

บัตรคำที่ใช้ในศูนย์ที่ 4 ชุดที่ 1

โหร

อ่านว่า โหน

หมายถึง - ผู้พยากรณ์หรือทำนายโชคชะตาราศี
- ผู้กำหนดฤกษ์ยามในพิธีที่สำคัญ

โหน

อ่านว่า โหน

หมายถึง เหนียวหรือห้อยตัวไว้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ตัวลอยขึ้นไป

พาน

อ่านว่า

พาน

หมายถึง

- ภาชนะใส่ของสักการบูชาต่าง ๆ
- พมปะ
- ค่องข้างจะ (เช่น พานจะโกรธ หมายถึง ค่องข้างโกรธ)

พาส

อ่านว่า

พาส

หมายถึง

- อ่อน
- ชั่วร้าย, เกเร
- คนชั่ว

สิน

อ่านว่า , สิน

หมายถึง

- เงิน , ทรัพย์สิน
- คัก , พันให้ขาด

ศิลป์

อ่านว่า สิน

หมายถึง

- ฝีมือ , ฝีมือทางช่าง
- การแสดงอารมณ์หรือความรู้ได้ออกมาทางภาพ สิ่งก่อสร้าง หรือการแสดงต่าง ๆ

ลับ

อ่านว่า

ลับ

หมายถึง

- เอาของมีคมพันลงไป หรือขอยดี ๆ วยของมีคม
- เอาสิ่งที่เป็นขอเกี่ยวเข้ากับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ตับขอหน้าต่าง

คัพท

อ่านว่า

ลับ

หมายถึง

- เสี่ยง
- เรือง
- คำ , คำยากที่ต้องแปล

สรรพ

อ่านว่า

ลับ

หมายถึง

- ทุกสิ่ง
- ทั้งหมด , ทั้งปวง

ศาล

อ่านว่า

ศาล

หมายถึง

- ที่สถิตของเทพารักษ์
- สถานที่ชำระความหรือคดีของบ้านเมือง
- ผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่พิจารณาคัดสินลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมาย

सान

อ่านว่า

सान

หมายถึง

- ทำของใช้ควยมือโดยใช้ดอกหรือวัสดุที่เป็นเส้นยาว ๆ แบบ ๆ ซักกันเป็นลวดลายหรือรูปทรงที่ต้องการ

สาร

อ่านว่า

สาร

หมายถึง

- แก่น , เนื้อ , ส่วนสำคัญ
- หนังสือ , จดหมาย
- แร่ธาตุ หรือสิ่งที่มีคุณสมบัติคงที่
- ทั้งหมด , ทั้งสิ้น (เช่น สารเลว หมายถึง เลวทุกอย่าง)
- ซาง , ขาว

บัตรคำถามหลังเรียนจากบัตรคำ

หน่วยที่ 4
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำตอบของคำถามต่อไปนี้ แล้วให้เลขานุการกลุ่ม
เป็นคนเขียนคำตอบแทนสมาชิกในกลุ่ม ทำเป็นผลงานของกลุ่มส่งครูเพียงกลุ่มละ 1 แผ่น
(ทำในกระดาษแผ่นนี้ได้เลย)

1. บัตรคำทั้งหมดนี้จะแบ่งเป็นพวก ๆ โดยถือหลักว่า คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน
จัดเข้าพวกเดียวกัน จะสามารถแบ่งได้เป็นกี่พวก

ตอบ _____

2. คำที่อ่านออกเสียงว่า สับ มีทั้งหมดกี่คำ

ตอบ _____

3. คำที่ออกเสียงว่า พาน ซึ่งตรงกับความหมายว่า ชั่วร้าย หรือ เกร เขียน
สะกดอย่างไร

ตอบ _____

4. คำที่ออกเสียงว่า สาน ซึ่งตรงกับความหมายว่า แกน, เนื้อ, ส่วนสำคัญ ได้
แก่คำใด

ตอบ _____

5. คำที่ออกเสียงว่า สาน มีคำใดบ้าง เขียนมาให้ครบ (ไม่ต้องบอกเสียงอ่าน
และความหมาย)

ตอบ _____

บัตรเฉลยคำตอบหลังเรียนจากบัตรคำ

หน่วยที่ 4
(ชุดที่ 1)

1. 5 พวก

2. 3 คำ

3. พาด

4. สาร

5. ศาล , สาน , สาร

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนอ่าน และพิจารณาคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความต่อไปนี้ ถ้าเห็นว่าคำใดเขียนผิดก็เขียนใหม่ให้ถูกต้อง โดยเขียนไว้ในวงเล็บท้ายคำนั้น ๆ คำใดเขียนถูกก็เขียนเครื่องหมาย / ในวงเล็บ (ทำในกระดาษคำตอบ)

ย่า (¹) ของไฟโรจน์เป็นกบรวย มีทรัพย์สิน (²) มาก แกชอบทำบุญให้ทานเป็นนิก (³) เวลาจะถวายของแก่พระสงฆ์จักของใส่พาน (⁴) อย่างเรียบร้อย ตอนกลางวันถ้ามีเวลาว่างแกก็จะถวายย่า (⁵) ในบริเวณบ้านให้เตียนอยู่เสมอ เมื่อมีลูกหลานมาเยี่ยมก็คอยอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานทำแต่ความดี ไม่ให้ลูกหลานทำตัวเป็นคนพาน (⁶) คักเคื่อนหลานชายไม่ให้ดื่มสุรา เล่นการพนัน หรือสูบบุหรี่ เพราะกลัวว่าจะตกเป็นขาทู (⁷) ของมัน ส่วนหลานสาวนั้นแกมักจะฝึกให้เรียนทางนาฏศิลป์ (⁸) เพราะตัวแกเองเป็นนักแสดงหรือศิลปินของกรมศิลปากร

ตอนที่ 2

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่เหมาะสมกับข้อความแต่ละข้อ

1. คนส่วนมากเมื่อต้องการรู้อนาคตของตัวเองว่าโชคหรือร้ายก็มักจะไปให้ (โหร, โหร) ทำนายให้
2. แม่จะหัวแกงจืดและส้มตำ จืด (ดิบ, สรรพ, คัพท) หมูและมะละกอไว้
3. หนังสือเล่มนี้มี (สาร, สาน, ศาส) ประโยชน์มาก
4. หนังสือที่แต่งเป็นบทร้อยกรองมักมี (ดิบ, สรรพ, คัพท) หรือคำยากมาก
5. เมื่อใครทำผิดก็ต่าง ๆ ตามกฎหมายของบ้านเมือง จะต้องถูกส่งตัวไปรับการพิจารณาคัดสินลงโทษจาก (ศาล, สาร, สาน)

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ		ศูนย์ที่ 4 (ชุดที่ 1)
ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	
1. ย่า ()	1. (โหน , โหร)	
2. ทรัพย์ศิลป์ ()	2. (สับ , สรรพ , ศัพท์)	
3. เป็นนิก ()	3. (สาร , สาน , ศาล)	
4. ใส่พาน ()	4. (สับ , สรรพ , ศัพท์)	
5. ถางย่า ()	5. (ศาล , สาร , สาน)	
6. คนพาน ()		
7. เป็นธาตุ ()		
8. นาฏศิลป์ ()		

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ		ศูนย์ที่ 4 (ชุดที่ 1)
ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	
1. (✓)	1. โหร	
2. (ทรัพย์สิน)	2. สับ	
3. (เป็นนิจ)	3. สาร	
4. (✓)	4. ศัพท์	
5. (ถางหญ้า)	5. ศาล	
6. (คนพาล)		
7. (เป็นทาส)		
8. (✓)		

ศูนย์ที่ 5
(ชุดที่ 1)

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ทีละข้อ ตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจจากบัตรใบ้หาทั้ง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

2. ให้นักเรียนกลุ่มหยิบบัตรคำพ้องเสียงจากซองบัตรคำพ้องเสียงแจกสมาชิกแต่ละคน คนละบัตร วนไปเรื่อย ๆ จนหมดบัตร แล้วสมาชิกแต่ละคนตรวจดูว่าตนเองได้รับกี่บัตร และสังเกตหมายเลขที่มุมด้านขวามือของบัตรด้วย (ใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที)

3. ให้สมาชิกที่มีบัตรหมายเลข 1 ทุกคนหยิบบัตรนั้นขึ้นมา แล้วฉีกกันแนะนำให้สมาชิกในกลุ่มทราบว่าคำนั้นเขียนสะกดอย่างไร โดยชี้ให้ดูจากอักษรตัวใหญ่ในบรรทัดบน แล้วบอกให้ทราบว่าคำนั้นอ่านอย่างไร และมีความหมายอย่างไรด้วย

ต่อจากนั้นก็ฉีกกันแนะนำคำในชุดที่ 2, 3, และ 4 ทีละชุดตามลำดับโดยใช้วิธีเดียวกันกับการแนะนำคำในชุดที่ 1 คือบอกวิธีเขียนสะกด, การอ่าน และความหมาย

เมื่อแนะนำกันจนครบชุดบัตรแล้วจึงช่วยกันพูดสรุปว่า คำแต่ละชุดนั้นมีเสียงพ้องกันตรงส่วนไหน และส่วนที่พ้องกันนั้นออกเสียงอย่างไร (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

4. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 5 แล้วให้นักเรียนกลุ่มแจกบัตรเฉลยคำตอบให้ทุกคนตรวจคำตอบของตัวเอง แล้วให้นักเรียนกลุ่มรวบรวมกระดาษคำตอบของสมาชิกในกลุ่มส่งครู สมาชิกคนอื่น ๆ ช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าของเดิม

บัตรเนื้อหา
"การเขียนคำพ้องเสียง"

ศูนย์ที่ 5
(ชุดที่ 1)

คำพ้องเสียง หมายถึง คำที่อ่านเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เช่น พัน อ่านว่า พัน หมายถึง จำนวนสิบร้อย

พันธุ " พัน " พ้องวงศ์วาน, เพ็ญ ลาเหลา ลาค
คำว่า พัน และ พันธุ เราถือว่าเป็นคำพ้องเสียง เพราะเป็นคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนสะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

คำพ้องเสียงบางคำเป็นคำหลายพยางค์ และมีเสียงพ้องกันเพียงบางส่วนหรือบางพยางค์เท่านั้น เช่น

1. อาพาธ หมายถึง ป่วย
2. พิพาท " ไ้เถียงกัน, ทะเลาะกัน
3. พิณพาทย์ " เครื่องประโคมดนตรีวงหนึ่งมีเครื่องดนตรีตั้งแต่ 5 อย่าง
4. สัมภาษณ์ " การสนทนาซักถามกันโดยมีจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

การสอบปากเปล่าเพื่อคุณภาพไหวพริบหรือไหวพริบที่กิริยา
จะเห็นได้ว่าคำทั้ง 4 คำที่ยกมาข้างต้นออกเสียงเหมือนกันเพียงบางส่วน คือ พยางค์สุดท้ายของทุกคำอ่านออกเสียงว่า พาด แต่เขียนสะกดต่างกันและมีความหมายต่างกัน จึงจัดว่าเป็นคำพ้องเสียงที่มีเสียงพ้องกันเพียงบางส่วน

คำที่ออกเสียงว่า พาด นี้ ถ้าเขียนสะกดเป็น พาด และนำไปใช้ในประโยคต่าง ๆ โดยไม่ประกอบกับคำอื่น ก็มีความหมายว่า พิง, กาย, วางหาบให้ห้อยลง เช่น ฉันทพาดผ้าไว้ที่ราว คันไม้ล้มพาดหลังคาบ้าน

การเขียนสะกดคำพ้องเสียงที่มีเสียงพ้องกันเพียงบางส่วนนี้ เราจะต้องทราบความหมายของคำที่จะเขียนเสียก่อนจึงจะช่วยให้เขียนได้ถูกต้อง ความหมายของคำต่าง ๆ อาจทราบได้จากการเดาโดยอาศัยข้อความหรือคำข้างเคียงได้

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 5
(ชุดที่ 1)

คำที่มีเสียงพ้องกันบางส่วนยังมีอีกมาก เช่น

เครือญาติ	อ่านว่า	เครือ - ยาก	หมายถึง	คนที่อยู่ในเชื้อสายเดียวกัน และยังมีกัน ได้ถูกว่าสัมพันธ์กันอย่างไร
อนุญาต	"	อะ - บุ - ยาก	"	ยินยอม, ตกลง
ทายาท	"	ทว-ยาก	"	ผู้สืบสกุล, ผู้รับมรดกผู้ตาย
พยาธิ	"	พะ-ยาก	"	ตัวเชื้อโรคที่อยู่ในคนหรือสัตว์

คำทั้ง 4 คำข้างต้นนี้ มีเสียงพ้องกันเฉพาะพยางค์หลัง ซึ่งออกเสียงว่า ยาก แต่เขียนสะกดต่างกันทุกคำ คำที่ออกเสียงว่า ยาก ยังมีอีกหลายคำเช่น ญาติ ญาติพี่น้อง วงศ์ญาติ คำเหล่านี้มีความหมายอย่างเดียวกับคำว่า เครือญาติ ทั้งสิ้น

ต่อไปนี้จะให้นักเรียนดูตัวอย่างคำที่มีเสียงพ้องกันบางส่วนอีกชุดหนึ่ง คือ

ผูกพัน	หมายถึง	คิดค้น, เอาใจใส่, รักใคร่, ใฝ่ใจ
สัมพันธ์	"	เกี่ยวข้องกัน
เกี่ยวพัน	"	พัวพัน, คิดเนื่องกัน
ผลิตภัณฑ์	"	สิ่งที่ทำขึ้น
ผิวพรรณ	"	สีของเนื้อ หรือผิวภายนอก
พิพิธภัณฑ	"	สิ่งของต่าง ๆ ที่ทางราชการเก็บรวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา เช่น วัตถุโบราณ เป็นต้น

คำที่ยกตัวอย่างมาในชุดนี้มีเสียงพ้องกันเฉพาะพยางค์หลังซึ่งอ่านว่า พัน คำที่ออกเสียงว่า พัน นี้ บางคำนำไปใช้ได้โดย ๆ โดยไม่ประกอบกับคำอื่นเช่น

พัน	หมายถึง	สิบร้อย, ยศทหารตำรวจ, วงรอบด้วยเส้นหรือค้ำ
พันธุ์	"	พวกพ้อง วงศ์วาน, เชื้อกเหงาเหล่ากอ (เช่น พันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์)

โอบาท		1
อ่านว่า	โ-บาด	
หมายถึง	คำสั่งสอน	

อาวาส		2
อ่านว่า	อา - วาด	
หมายถึง	- วัด	
	- ผู้ครอบครอง	

อภิวาหน์		1
อ่านว่า	อะ - พิ - วาด	
หมายถึง	กราบไหว้	

พระสังฆ์

2

อ่านว่า พระ - สัง

หมายถึง ภิกษุในพุทธศาสนา

ประสงค์

2

อ่านว่า ประ - ศัง

หมายถึง - ต้องการ , อยากได้

- มุ่งหมาย

อานิสงส์

2

อ่านว่า อา - นี - สง

หมายถึง ผลบุญ

สังน้ำ

2

อ่านว่า สง - น้ำ

หมายถึง อาบน้ำ

(ใช้กับพระ หรือเจ้านายชั้นสูง)

เหตการณ์

3

อ่านว่า เหด - กาน

หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้น

วิกาล

3

อ่านว่า วิ - กาน

หมายถึง - ยามค่ำคืน

- มืดเวลา

กาญจน์

3

อ่านว่า กาน

หมายถึง ทอง (มักใช้ว่า กาญจนา)

พื การ

3

อ่านว่า พื - กาน

หมายถึง - เสียอวัยวะบางส่วนไป

เทศกาล

3

อ่านว่า เทศ - สะ - กาน

หมายถึง คราว, สมัย ที่กำหนดไว้เป็น-
ประเพณีในการทำบุญหรืองานรื่นเริง
ต่างๆ

ไพโรสัลเฟต

4

อ่านว่า ไพโร - สัน
หมายถึง ป่า

อาสัณ

4

อ่านว่า อา - สัน
หมายถึง ตาย

โคกคัลย

4

อ่านว่า โสีก - สัน
หมายถึง - เป็นทุกข์
- เดือดร้อน

เลือกสรร

4

อ่านว่า

เลือก - สั้น

หมายถึง

พิจารณาเลือกแต่สิ่งที่ดี

สร้างสรรค์

4

อ่านว่า

สร้าง - สั้น

หมายถึง

สร้างให้ดีขึ้น

สังสรรค์

4

อ่านว่า

สัง - สั้น

หมายถึง

พบปะวิสาสะกันเป็นครั้งคราว
ด้วยความสนิทสนม

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 5
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำในวงเล็บ ข้อละ 1 คำ โดยเลือกคำที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมที่จะนำไปเติมในช่องว่างของข้ออื่น ๆ (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. วัดแต่ละวัดมีสมภารหรือเจ้าอา _____ (วาท, วาส, วาทน) เป็นหัวหน้า
2. พระสงฆ์เป็นหน้าที่ให้คำสั่งสอนหรือโอ _____ (วาท, วาส, วาทน) แก่ประชาชน
3. บ้านฉันไม่ชอบเปิดประตูรับแขกในยามวิ _____ (การณ, การ, กาล)
4. คนขอทานมักเป็นคนที่มีร่างกายพิ _____ (การณ, การ, กาล)
5. คนมักไปวัดกันมากในเทศ _____ (การณ, การ, กาล) เข้าพรรษา
6. ร้านนี้เลือก _____ (สรว, สรรค, สัญ) แต่สินค้าที่ตีมาจำหน่าย
7. นักเรียนนักสัง _____ (สรว, สรรค, สัญ) กันในวันปิดภาคเรียน
8. คำว่าอา _____ (สรว, สรรค, สัญ) แปลว่า ทาย
9. โรงเรียนไมออนุ _____ (ญาติ, ญาติ, ยาท) ให้นักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียนในตอนเที่ยง
10. แต่ละคนย่อมมี _____ (ญาติ, ญาติ, ยาท) พี่น้องทั้งฝ่ายพ่อและแม่
11. เมื่อเราจะพูดว่าพระสงฆ์ไม่สบายเราต้องใช้คำศัพท์ว่าอา _____ (พาท, พาท, ภาณ)
12. การสอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงมักมีการสอบสัมภาษณ์ _____ (พาท, พาท, ภาณ) ทาย

<u>กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ</u>			ศูนย์ที่ 5 (ชุดที่ 1)
1.	(วาฬ วาฬ วาฬ)		
2.	(วาฬ วาฬ วาฬ)		
3.	(การณ์ การ กาล)		
4.	(การณ์ การ กาล)		
5.	(การณ์ การ กาล)		
6.	(สรร สรรค์ สัณ)		
7.	(สรร สรรค์ สัณ)		
8.	(สรร สรรค์ สัณ)		
9.	(ญาติ ญาติ ยาท)		
10.	(ญาติ ญาติ ยาท)		
11.	(พาห พาห ภาณ)		
12.	(พาห พาห ภาณ)		

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ</u>		ศูนย์ที่ 5 (ชุดที่ 1)
1. วาฬ	7. สรรค์	
2. วาฬ	8. สัณ	
3. กาล	9. ญาติ	
4. การ	10. ญาติ	
5. กาล	11. พาห	
6. สรร	12. ภาณ	

บัตรคำตั้ง

ศูนย์สำรอง
(ชุดที่ 1)

ให้นักเรียนศึกษาจากบัตรคำพ้องรูปและบัตรคำพ้องเสียง โดยปฏิบัติตามคำแนะนำดังต่อไปนี้ (โปรดอ่านคำสั่งให้ครบทุกข้อก่อนลงมือปฏิบัติตามคำแนะนำ)

1. นักเรียนที่ได้เรียนเรื่องคำพ้องรูปมาแล้วจากศูนย์ที่ 1 หรือ 2 ให้ศึกษาจากบัตรคำพ้องรูปซึ่งอยู่ในซองบัตรคำพ้องรูป
2. นักเรียนที่ได้เรียนเรื่องคำพ้องเสียงมาแล้วจากศูนย์ที่ 3, 4 , หรือ 5 ให้ศึกษาจากบัตรคำพ้องเสียงซึ่งอยู่ในซองบัตรคำพ้องเสียง
3. แนวการปฏิบัติในการศึกษาจากบัตรคำนั้น ให้แต่ละคนหยิบบัตรคำมาอ่านครั้งละ 1 บัตร แล้วหมุนเวียนแลกเปลี่ยนกันอ่านจนหมดเวลา และอาจทายรูปคำ (การเขียนสะกดคำ) ทายเสียงอ่าน หรือทายความหมาย ของคำที่เรียนมาแล้วก็ได้
4. ถ้านักเรียนสนใจคำจากบัตรคำใดมากเป็นพิเศษ ก็อาจบันทึกไว้ในสมุดของตัวเอง เพื่อเก็บไว้ทบทวนในโอกาสต่อไป
5. ก่อนจะเลิกเรียนในศูนย์นี้ ให้เก็บบัตรต่างๆ เข้าซองเดิม

ตัวอย่างการคำพ้องรูป ที่ใช้ในศูนย์สำรวจ ชุดที่ 1

การอ่านคำที่เขียนว่า นาก

นาก อ่านว่า นาก หมายถึง นางละคร
(ใช้ประกอบคำอื่น หมายถึง หญิงสาวสวย เช่น
นางนาก , นุขนาก)

นากิลป์ อ่านว่า นาก-ตะ-ลิน หมายถึง คิลปะแห่งการฟ้อนรำ

นากคณกร อ่านว่า นาก-ตะ-คณ-กร หมายถึง ลีเก

การอ่านคำที่เขียนว่า ปรี

ปรี อ่านว่า ปรี หมายถึง แยม , ผล , แถก หรือแยกออกเล็กน้อย

ปรีมณฑล อ่านว่า ปะ-รี-มณ-ทณ หมายถึง ปรีเวณรอบๆ

คำที่เขียนว่า ปรี ซึ่งออกเสียงเป็น ปะ-รี ยังมีอีกหลายคำเช่น

ปรีมาตร , ปรีมาณ , ปรีทรณ , ปรียาย , ปรีวิตก , ปรีนิพพาน

การอ่านคำที่เขียนว่า เส-ลา

เสลา อ่านว่า เส-ลา หมายถึง หิน , ภูเขา

เสลา อ่านว่า สะ-เลลา หมายถึง ส่วยงาม , เกลี้ยงเกล้า ,
ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งมีดอกคล้ายดอกตะแบก

ตัวอย่างบัตรคำพ้องเสียง ที่ใช้ในศูนย์สำรวจ ชุดที่ 1

<u>การเขียนคำที่ออกเสียงว่า</u> <u>สั้น</u>		
<u>ไพร</u> <u>สั้น</u>	หมายถึง	ป่า
<u>อาสั้น</u>	หมายถึง	ตาย
<u>โทกสั้น</u>	หมายถึง	เป็นทุกข์ , เกือบร้อน
<u>เสือกสั้น</u>	หมายถึง	พิจารณาแต่สิ่งที่ดี
<u>สร้างสั้น</u>	หมายถึง	สร้างให้ดีขึ้น
<u>สังสั้น</u>	หมายถึง	พบปะวิสาสะกันเป็นครั้งคราวด้วยความสนิทสนม

<u>การเขียนคำที่ออกเสียงว่า</u> <u>พาด</u>		
<u>อาพาด</u>	หมายถึง	ป่วย (ใช้กับพระสงฆ์)
<u>พิพาด</u>	หมายถึง	โต้เถียงกัน , ทะเลาะกัน
<u>พิดพาด</u>	หมายถึง	เครื่องประโคมดนตรี วงหนึ่งมีเครื่องดนตรีตั้งแต่ 5 อย่างขึ้นไป
<u>ล้มพาด</u>	หมายถึง	การสนทนากันโดยมีจุดประสงค์บางอย่างซึ่งผู้ถามมักกำหนดไว้ล่วงหน้า , การสอบ การสอบปากเปล่าเพื่อดูท่วงทีกิริยา หรือ ดูปฏิภาณไหวพริบ
<u>พาด</u>	หมายถึง	วางตามใจหยอด , ฟิง , ก่าย

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดที่ 2

"คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือเกี่ยวข้องกัน"

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ จะขอถามว่า

1. ให้นักเรียนอ่านบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้วช่วยกันสรุปว่าการใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ มีหลักอย่างไร (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนอ่านบัตรเนื้อหาตอนที่ 2 แล้วช่วยกันสรุปว่า การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันจะต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมตามใดบ้าง และความเหมาะสมแต่ละค่านั้นหมายความว่าอย่างไร (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตร เฉลยคำตอบของแบบทดสอบให้แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมกระดาษคำตอบส่งครูผู้สอน สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าช่องเก็บ (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตรเนื้อหา ตอนที่ 1

ศูนย์ที่ 1

" คำที่มีความหมายเหมือนกัน "

(ชุดที่ 2)

คำต่าง ๆ ที่เราใช้ในการเขียนและพูดกันมีอยู่เป็นจำนวนมากที่มีความหมายเหมือนกันหรือมีความหมายอย่างเดียวกัน เช่น คำว่า กิน กับ รับประทาน , หมา กับ สุนัข , แผ่นดิน กับ พสุธา เป็นต้น

การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกันต่าง ๆ เช่น

1. ความเหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ
2. ความเหมาะสมกับระดับของผู้พูด ผู้ฟัง หรือสิ่งที่กล่าวถึง
3. ความเหมาะสมกับลักษณะของข้อความ หรือเรื่องราวต่าง ๆ

การใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ มีหลักดังนี้

1. การพูดจาระหว่างคนที่คุ้นเคยกัน และการเขียนในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ หรือไม่มีพิธีรีตอง เช่น การเขียนจดหมายถึงคนที่สนิทสนมกัน ตลอดจนการเขียนนวนิยายหรือบทละครต่างๆ เรามักใช้ภาษาปาก ซึ่งเป็นภาษาที่ไม่ค่อยเคร่งครัดในระเบียบแบบแผนต่าง ๆ

ส่วนการพูดและการเขียนในโอกาสสำคัญที่เป็นทางการหรือพิธีการต่างๆ เช่น การพูดต่อหน้าที่ประชุม การรายงานข่าวของทางราชการ การเขียนคำราและเอกสารสำคัญของส่วนราชการหรือหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้จะต้องใช้คำที่เป็นภาษาแบบแผน

ตัวอย่าง แสดงการเปรียบเทียบ ภาษาปาก กับ ภาษาแบบแผน ที่มีความหมายเหมือนกัน (อานจากซ้ายไปขวา)

ภาษาปาก	ภาษาแบบแผน
กิน , ทาน	รับประทาน
ลูก	บุตร
พ่อ , แม่	บิดา , มารดา

บัตรเนื้อหา ตอนที่ 1 (หน้า 2)		ศูนย์ที่ 1 (ชุดที่ 2)
ภาษาปาก	ภาษาแบบแผน	
รถเมล์ โรงพัก อำเภอ(สำนักงานประจำอำเภอต่างๆ) หนัง เท่าไร โคราช กรุงเทพฯ สถานีหัวลำโพง ราม นคร ผม , ฉัน	รถประจำทาง สถานีตำรวจ ที่ว่าการอำเภอ ภาพยนตร์ เท่าไร จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถานีกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้าพเจ้า	
2. การพูดหรือเขียนในโอกาสที่เป็นทางการหรือพิธีรีตอง จะต้องใช้<u>คำสุภาพ</u> แทน<u>คำสามัญ</u> และ<u>คำที่ไม่สุภาพ</u> <u>ตัวอย่างคำสามัญและคำที่ไม่สุภาพ</u> กับ <u>คำสุภาพ</u> ที่มีความหมายเหมือนกัน (อ่านจากซ้ายไปขวา)		
คำสามัญ และ คำที่ไม่สุภาพ	คำสุภาพ	
ผ้า เมีย ควาย วัว	สามี ภรรยา กระบือ โค	

<u>บัตรเนื้อหา ตอนที่ 1 (หน้า 3)</u>		ศูนย์ที่ 1 (ชุดที่ 2)
คำสามัญ และ คำไม่สุภาพ	คำสุภาพ	
หมู หมา หัว คี้น เยี่ยว ชี อีกา , อีแวง ชุมก , ชีเรือน	สกร สุนัข ศีรษะ เท้า ปัสสาวะ อุจจาระ (ถ้าไม่ใช้กับคนก็ใช้คำว่า <u>มูล</u>) กา , แวง น้ำมูก , โรคเรื้อน	

บัตรเนื้อหา ตอนที่ 2

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 2)

" คำที่มีความหมายเหมือนกัน "

นักเรียนได้เรียนเรื่องคำที่มีความหมายเหมือนกัน จากบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 มาแล้วคงยังจำได้ว่า ในตอนที่ 1 นั้น ได้กล่าวไว้ว่า การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันนั้นจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานที่ต่าง ๆ คือ

1. ความเหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ
2. ความเหมาะสมกับระดับของผู้พูด ผู้ฟัง และสิ่งที่กล่าวถึง
3. ความเหมาะสมกับข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ

หลักเกณฑ์และรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้คำให้เหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ นั้นได้กล่าวไว้ในบัตรเนื้อหาตอนที่ 1 แล้ว

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงการใช้คำให้เหมาะสมในท่านอื่น ๆ ต่อไป คือ

การใช้คำให้เหมาะสมกับระดับของผู้พูด ผู้ฟัง และสิ่งที่กล่าวถึง

หมายถึง การใช้คำให้เหมาะสมตามศักดิ์หรือฐานะของผู้พูด ผู้ฟัง และสิ่งที่กล่าวถึง ซึ่งมีหลายระดับ เช่น เจ้านายชั้นสูงหรือพระมหากษัตริย์ พระสงฆ์ คนทั่วไป และสัตว์

ตัวอย่าง การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ต่างกันตามระดับของบุคคล

(อ่านจากซ้ายไปขวา)

<u>ตลอด</u>	ใช้กับ คนทั่วไป	<u>ตลอด</u>	ใช้กับ สัตว์
<u>กิน</u>	ใช้กับ คนทั่วไป	<u>ฉัน</u>	ใช้กับ พระสงฆ์
<u>หัว, ศีรษะ</u>	ใช้กับ คนทั่วไป	<u>เคียร</u>	ใช้กับ พระพุทธรูป
<u>รับประทาน</u>	ใช้กับ คนทั่วไป	<u>เสวย</u>	ใช้กับ กษัตริย์หรือเจ้านายชั้นสูง
<u>แก่</u>	ใช้กับ ผู้รับที่มีฐานะต่ำกว่า	<u>แก่</u>	ใช้กับ ผู้รับที่มีฐานะสูงกว่า
<u>ป่วย</u>	ใช้กับ คนทั่วไป	<u>อาพาธ</u>	ใช้กับ พระสงฆ์
<u>เพื่อน</u>	มักใช้กับคนทั่วไปเป็นส่วนตัว	<u>มิตร</u>	มักใช้กับกลุ่มคนหรือส่วนรวม
<u>พูด</u>	ใช้กับคนทั่วไปพูด	<u>กล่าวคำปราศรัย</u>	ใช้เมื่อคนที่มีการพิธีหรือมี
			ตำแหน่งสูง ๆ พูดในโอกาสที่สำคัญต่าง ๆ

บัตรเนื้อหา ตอนที่ 2 (ต่อ)

ศูนย์ที่ 1

(ชุดที่ 2)

การใช้คำให้เหมาะสมกับข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ

1. การใช้คำให้เหมาะสมกับข้อความ หมายถึง การพิจารณาเลือกคำให้เหมาะสมกับเนื้อหาใจความของข้อความนั้น ๆ โดยคำนึงถึงความนิยมและความรู้สึกต่าง ๆ เช่น

ถูกเชิญ ใช้เมื่อ ผู้รับเชิญรู้สึกไม่ยินดีหรือไม่อยากไปตามคำเชิญ

ได้รับเชิญ ใช้เมื่อ ผู้รับเชิญรู้สึกเป็นเกียรติหรือยินดีที่ได้รับเชิญ

กลางคืน ใช้เมื่อ ต้องการกล่าวถึงกลางคืนทั่ว ๆ ไป

ราตรี ใช้เมื่อ ต้องการกล่าวถึงกลางคืนที่ต้องการให้รู้สึกถึงความหรูหรา หรือมีอะไรพิเศษไปกว่าธรรมดา

2. การใช้คำให้เหมาะสมกับเรื่องราว คือ การคำนึงว่าเรื่องราวนั้นเป็นประเภทใด เช่น ถ้าเป็นการเขียนบทประพันธ์หรือร้อยกรอง บทเพลง วรรณคดีต่าง ๆ ก็มักใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นคำยากและไม่ค่อยใช้ในการพูดหรือเขียนทั่ว ๆ ไป คำศัพท์จะช่วยให้มีความไพเราะและมีเสียงสัมผัสคล้องจองกันได้ตามที่เราต้องการ

คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันมีมาก เช่น

ปกติ, ปกติ, ธรรมดา, ชาติ, พสุธา	หมายถึง	แผ่นดิน
สุริยะ, สุริยา, สุริยัน, รวี, หินกร	หมายถึง	พระอาทิตย์
สิรินทร, พนม, คีรี, ลีขรี, บรรพต	หมายถึง	ภูเขา
กษ, กษัตรา, กุญชร, หัตถ์, หัสถ์, ไอยรา	หมายถึง	ช้าง
วานร, พานร, กระบี่	หมายถึง	ลิง
สมุทร, ชล, ชลธิ์, ธาร, นที, ศาคร, วารี	หมายถึง	น้ำ, แม่น้ำ
มาลี, บุปผา, บุษบา	หมายถึง	ดอกไม้
เกศ, เกศา, เกศี, เกศา	หมายถึง	หัว, ผม
พน, พนา, พนาคร, พนาลี, พนาสันต์, อรัญ	หมายถึง	ป่า
ชนนี, มารดา, มารกา, มาตุรงค์	หมายถึง	แม่

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าข้อของคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
(ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำใดใช้ในภาษาเขียนหรือใช้ใน
โอกาสที่เป็นทางการ

- ก. กิน
- ข. คุหนั่ง
- ค. โรงพัก
- ง. ซ้ำฟเจ้า

2. คำใดเป็นคำที่ใช้ในภาษาแบบแผน

- ก. พ่อ-แม่-ลูก
- ข. ปิตา-มารดา-บุตร
- ค. พ่อ-แม่-ลูกชาย
- ง. พ่อ-แม่-ลูกสาว

3. ข้อความใดไม่ใช่ภาษาปาก

- ก. พ่อไปแจ้งความที่โรงเด็ก
- ข. ฉันจะ ไปรับน้องที่หัวลำโพง
- ค. พี่สาวของฉัน เรียนจบจากราม
- ง. รัฐบาลประกาศขึ้นราคากา
โดยสาร รถประจำทาง

4. คำใดถือว่าเป็นคำสามัญ

- ก. อัจจาระ
- ข. ภรรยา
- ค. กวาย
- ง. สุนัข

5. คำใดเป็นคำสุภาพ

- ก. โค
- ข. หมู
- ค. หมา
- ง. ชี้อ้วน

6. ข้อความใดใช้คำได้เหมาะสมกับระดับ
ของบุคคล

- ก. คนร้ายลอบตักหัวพระพุทธรูป
- ข. แนวของสมใจกลอดกลืนเมื่อวาน
- ค. เจ้าอาวาสกำลังป่วยจึงฉัน
อาหาร ไถ่น้อย
- ง. นายกรัฐมนตรีจะ กล่าวคำ
ปราศรัยในวัน เด็กแห่งชาติ

แบบทดสอบ (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 2)

7. ข้อความใดใช้คำไม่เหมาะสมกับ

ระกัมของนกกล

ก. พอให้เงินแกงก

ข. คนไทยนิยมรับประทาน

อาหารที่มีรสจืด

ค. ประเทศไทยก่องการเป็น

มิตรกับทุกประเทศ

ง. คนซื่อายมักไม่กล้ากล่าว

คำปราศรัยในที่ประชุม

8. ข้อใดใช้คำไม่เหมาะสมกับข้อความ

ก. การเหี่ยวางกันเป็นสิ่งที่
ที่ไม่ดี

ข. นายสากรได้รับเชิญไป

สอบสวนที่สถานีตำรวจ

ค. สมาคมสตรีไทยจะจัดงาน

วาทรีสโมสรที่สวนอัมพร

ง. ครูใหญ่ได้รับเชิญไปเป็น

เกียรติในพิธีเปิดการแข่งขัน

กรีฑาของอำเภอ

9. คำใดมีความหมายเหมือนกับคำว่า

บรรพ

ก. รวี

ข. ลีรี

ค. ธรณี

ง. สาก

10. คำใดเหมาะที่จะเติมในช่องว่างของ
คำประพันธ์ที่กำหนดให้ ดังต่อไปนี้

"งามเนตรงาม_____แก้ม"

ก. เกศ

ข. เกศี

ค. เกศา

ง. เกฉา

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 2
(ชุภที่ 2)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ที่จะขอถามลำดับ

1. ให้นักเรียนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหาที่อ่าน

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

2. ให้นักเรียนกลุ่มหยิบของบัตรคำขึ้นมา แล้วแจกให้สมาชิกในกลุ่มคนละ 1 ชุด เมื่อทุกคนได้รับบัตรแล้วก็อ่านในใจจากบัตรที่ตัวเองได้รับ แล้วฉีกกันแนะนำให้สมาชิกในกลุ่มรู้จักบัตรคำของตัวเองทีละคนตามลำดับหมายเลขของบัตร เมื่อแต่ละคนแนะนำจบให้ช่วยกันสรุปความหมายและวิธีใช้คำอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงให้คนอื่นแนะนำบัตรต่อไป (วิธีแนะนำบัตรคำแต่ละบัตรนั้นต้องวางบัตรให้สมาชิกมองเห็นรูปคำที่เขียนด้วยอักษรตัวใหญ่ก่อนแล้วจึงอ่านความหมายและตัวอย่างการใช้คำนั้นให้ทุกคนฟัง)

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 2 เมื่อเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มก็แจกบัตรเฉลยให้แก่แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง ต่อจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมกระดาษคำตอบส่งครูผู้สอน สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าซองเก็บ

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตร เนื้อหา

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 2)

" คำที่มีความหมายคล้ายกัน "

คำในภาษาไทยบางคำมีความหมายคล้ายกัน แต่ใช้ต่างกัน และใช้แทนกันไม่ได้เสมอไป คำที่มีความหมายคล้ายกันมีอยู่มาก นักเรียนจะได้ทราบความหมายและเห็นตัวอย่างการใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันจากคำที่อยู่ในข้อเดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. คำว่า ประชากร กับ ประชาชน

- ประชากร หมายถึง หมู่พลเมือง (มักใช้ในกรณีที่ต้องการกล่าวถึงจำนวนคน)
- ประชาชน หมายถึง พลเมืองทั่วไป (บางครั้งใช้เมื่อต้องการกล่าวถึงคนทั่วไปที่ไม่ใช่เป็นข้าราชการ ไม่ใช่ นักบวช หรือ ไม่ใช่พ่อค้า)

ตัวอย่าง - ทางราชการประกาศให้ ประชาชน ไปใช้สิทธิ์เลือกผู้แทนราษฎร

- ประเทศจีนมี ประชากร มากที่สุดในโลก

2. คำว่า พระพุทธรูป กับ เทวรูป

- พระพุทธรูป หมายถึง รูปซึ่งเป็นที่เคารพของชาวพุทธ เพื่อแทนองค์พระพุทธเจ้า
- เทวรูป หมายถึง รูปของเทพเจ้าหรือเทวดาที่เป็นที่นับถือในศาสนาอื่น ๆ

ตัวอย่าง - พระแก้วมรกตเป็น พระพุทธรูป ที่สำคัญของไทย

- รูปพระอิศวร พระนารายณ์ เจ้าแม่กาสิ จัดว่าเป็น เทวรูป

3. คำว่า เม็ด กับ เมล็ด

- เม็ด หมายถึง ส่วนภายในของผลไม้ที่เพาะเป็นต้นไค้ มักมีเม็ดขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังใช้เรียกสิ่งอื่นที่ไม่เกี่ยวกับพืชแต่มีลักษณะกลม ๆ เล็ก ๆ เช่น เม็ดทราย เม็ดเหงื่อ

- เมล็ด หมายถึง ส่วนภายในของผลไม้ที่นำไปเพาะเป็นต้นไค้ มักเป็นเมล็ดขนาดเล็ก หรือมีจำนวนมากกว่า 1 เช่น เมล็ดข้าว เมล็ดถั่ว เมล็ดงา เมล็ดน้อยหน่า เมล็ดข้าวโพด เมล็ดแตงโม เป็นต้น

บัตรเนื้อหา (ต่อ)

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 2)

- ตัวอย่าง - การปลูกเงาะนั้นอาจใช้เมล็ดก็ได้
- เมล็ดคอกทานตะวันมีน้ำมันมาก
- ฉันชอบกินขนมเบี๊ญชุนมากกว่าขนมทองหยิบ

4. คำว่า กลิกร กับ เกษตรกร

- กลิกร หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพในทางเพาะปลูก
- เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพในทางเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ตัวอย่าง " นายสมบุญทำนาและปลูกผักหลังหน้านา ส่วนนายสมหมายทำนา
เลี้ยงหมูและเลี้ยงวัวไ้ขาย "

เราถือว่านายสมบุญเป็นกลิกร ส่วนนายสมหมายเป็นเกษตรกร

โดยทั่วไปเราเรียกผู้ที่มีอาชีพในทางเพาะปลูกว่าเกษตรกร หรือ กลิกร ก็ได้
แต่คนที่เลี้ยงสัตว์หรือเพาะปลูกด้วยเลี้ยงสัตว์ด้วยเราต้องเรียกว่าเกษตรกร เท่านั้น

5. คำว่า โปรก กับ กรุณา

คำ 2 คำนี้เมื่อพูดเพื่อแสดงการขอร้อง จะใช้ต่างกันดังนี้

- โปรก ใช้ในกรณีที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟัง
หรือผู้ปฏิบัติตามหรือต้องการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม
- กรุณา ใช้ในกรณีที่ผู้พูดต้องการให้เกิดประโยชน์แก่ผู้พูดเอง

ตัวอย่าง - โปรก เที่ยบเวลา

- โปรก เอื้อเฟื้อแก่เด็ก สุนัขพลกรี่ และคนชรา

- กรุณา เชื้อชื้อก่อนรับเงิน

- กรุณา มาอุดหนุนร้านผมอีกนะครับ

บัตรคำที่ใช้ในศูนย์ที่ 2 (ชุดที่ 2)

จารึก

1

หมายถึง

การเขียนให้เป็นรอยลึกลงไปบนแผ่นหิน โลหะ หรือใบลาน
บางครั้งหมายถึง เก็บประทับไว้ในจิตใจ
(ถ้าใช้ในบทกลอนมักจะหมายถึงการเขียนโดยทั่วไป)

ตัวอย่าง

วัดนี้มีรอยจารึกเกี่ยวกับประวัติของวัดไว้ที่ผนังอุโบสถ

บันทึก

1

หมายถึง

เขียนหรือจดไว้เพื่อเป็นหลักฐาน หรือช่วยความจำ
มักเขียนลงในสมุดหรือกระดาษทั่วไป

ตัวอย่าง

วันนี้สมชายทำหน้าที่เลขานุการบันทึกการประชุม

บริพบริษ

2

หมายถึง

ผู้เป็นทนายศักระภูซึ่งมีผู้สืบสายโลหิตมา
เผ่าพันธุ์ที่สืบเชื้อสายติดต่อกันมา
(มักใช้ในกรณีที่ต้องการกล่าวถึงเชื้อสายของส่วนรวม)

ตัวอย่าง

บรรพบุรุษของไทยยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องชาติไทย

โคตรเหง้า

2

หมายถึง

วงศ์สกุล , เผ่าพันธุ์ , ต้นสกุล
(มักใช้ในกรณีที่ต้องการกล่าวถึงเชื้อสายของคนใดคนหนึ่ง
บางครั้งก็ใช้คำว่าโคตรเมื่อเป็นคำคำ)

ตัวอย่าง

โคตรเหง้าของมันเป็นชาวไร่
เขาคำเราไปถึงโคตร

รปราง

3

๑

หมายถึง

ลักษณะ หรือทรวงทรง
(มักใช้กับคนหรือสัตว์)

ตัวอย่าง

ผู้หญิงคนนี้รูปร่างสวย
แมวมีรูปร่างคล้ายเสือ

ล้านจ้าน

3

๔๑

หมายถึง

ลักษณะ หรือรูปทรง
(มักใช้กับธรรมชาติต่างๆ)

ตัวอย่าง

เกาะหนูมีรูปทรงล้านจ้านคล้ายกับหนูมาก

ความชำนาญ

4

หมายถึง การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างคล่องแคล่วเพราะได้ฝึกมาก ๆ หรือฝึกบ่อย ๆ จนเคยชิน และทำได้อย่างว่องไว

ตัวอย่าง นายวิชัยฝึกพิมพ์ดีดทุกวันจนเกิดความชำนาญ

ความสามารถ

4

หมายถึง ลักษณะที่เหนือกว่าความชำนาญ คือมีสติปัญญาเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็ว และทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีมีคุณภาพ รู้จักปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่าง มยุรีเรียนคัดเย็บเสื้อผ้าได้เร็วกว่าคนอื่น คัดเย็บได้สวยงาม และออกแบบได้เหมาะสมกับผู้สวมใส่ ทุกคนจึงเชื่อกันในความสามารถของมยุรี

5

คาดคะเน

หมายถึง

นึกไว้ว่าจะต้องเป็นเช่นนั้นเช่นนั้น โดยอาศัยเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ หรือคิดว่าน่าจะเป็นไปได้
(ขณะที่คาดคะเน เหตุการณ์นั้นๆยังไม่เกิด หรือยังไม่ทราบผล)

ตัวอย่าง

ในที่สุดพรรคประชาธิปัตย์ก็ได้รับเลือกตั้งมากที่สุดในเขตนี้
ตามที่เราคาดคะเนไว้ (คาดคะเนไว้ก่อนเลือกตั้ง
หรือหลังเลือกตั้งแต่ยังไม่ทราบผลที่แน่นอน)

5

สันนิษฐาน

หมายถึง

ลงความเห็นเป็นการคาดคะเน โดยอาศัยหลักฐานที่ปรากฏ
หรือเหตุผลที่สนับสนุน
(สันนิษฐานจากสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ยังไม่ทราบความจริง)

ตัวอย่าง

หลังจากศึกษาลักษณะของเครื่องปั้นดินเผาที่ขุดพบแล้ว
นักโบราณคดีสันนิษฐานว่า บ้านเชียงเป็นที่ตั้งของอาณาจักร
ที่รุ่งเรืองมาก่อน

6

แปลง

หมายถึง เปลี่ยนสิ่งเดิมให้แปลกออกไปบางส่วน ,
เปลี่ยนรูปร่างให้กลายเป็นอีกรูปหนึ่ง

ตัวอย่าง - เพาะคาแปลงกายเป็นไก่ป่ามากินข้าวของมารดาพระสังข์
- เพลงไทรโยคแปลงไร่นาของเพลงเขมรไทรโยค
แต่เปลี่ยนเนื้อร้องใหม่

6

ปลอม

หมายถึง ทำให้เหมือนคนอื่น หรือสิ่งอื่น เพื่อให้คนอื่นเข้าใจผิดและ
เชื่อว่าเป็นสิ่งนั้น , สิ่งที่ไม่ใช่ของจริง

ตัวอย่าง - คนร้ายปลอมตัวเป็นตำรวจเพื่อหลอกลวงประชาชน
- ฉิ่นใส่ปลอม

ปลอมแปลง

หมายถึง ทำเลียนแบบให้ดูเหมือนจริง

ตัวอย่าง ตำรวจค้นพบอุปกรณ์ที่ผู้ร้ายใช้ในการปลอมแปลงเอกสารสำคัญ

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) กับหัวข้อของคำตอบที่ถูกที่สุด
(ทำในกระดาษคำตอบ)

1. ข้อความใดใช้คำไม่เหมาะสม

- ก. คดีฆาตกรรมรายนี้เป็นที่สนใจของประชาชนมาก
- ข. ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีประชากรมากกว่า 40 ล้านคน
- ค. ผู้เข้าร่วมประกอบพิธีในวันนี้มีทั้งข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน
- ง. งานแสดงสินค้าของกรมราชทัณฑ์เปิดโอกาสให้ประชากรทั่วไปเข้าชม

2. ข้อความใดใช้คำไม่เหมาะสม

- ก. ในอุโบสถต่าง ๆ จะต้องมีพระพุทธรูปองค์หนึ่งเป็นประธาน
- ข. พระพุทธรชินราช พระพุทธรชินสีห์ และพระศรีศาภยมนูนี้จักว่าเป็นเทวรูป
- ค. การจัดบูชารูปในการประกอบพิธีต่าง ๆ ของทางราชการจะต้องมีพระพุทธรูป
- ง. ในวิหารหรือเทวาลัยต่าง ๆ ทางศาสนาพราหมณ์มักจะมีเทวรูปประดิษฐานอยู่

3. ข้อความใดใช้คำว่าไม่เหมาะสม

- ก. เมือกของมะปรางมีสีม่วง
- ข. เลือดตัวนี้ติดกระดูก 5 เม็ก
- ค. ถั่วและงาเป็นพืชที่เรากินเมือก
- ง. หน้าร้อนปีนี้ฉันเป็นสิ่วที่ใบหน้าหลายเม็ก

4. ข้อความใดใช้คำว่าไม่เหมาะสม

- ก. โปรกระวังคนล้างกระเป๋
- ข. โปรอย่าจอดรถข้างประตูบ้าน
- ค. โปรเสียภาษีให้ทันตามกำหนด
- ง. โปรของตัวล้างหน้าเสียแต่เนิ่น ๆ

แบบทดสอบ (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 2)

5. ข้อความใดใช้คำไม่เหมาะสม

- ก. ผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เราเรียกว่ากสิกร
- ข. การหว่านไถและเก็บเกี่ยวเป็นงานของกสิกร
- ค. ผู้ประกอบอาชีพในการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์เราเรียกว่าเกษตรกร
- ง. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ให้เกษตรกรกู้เงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพ

6. ข้อความใดใช้คำว่ากรุณาได้เหมาะสมกับข้อความ

- ก. กรุณาปิดไฟก่อนเข้านอน
- ข. กรุณาตรว้สิ่งของของท่านก่อนลงจากรถ
- ค. กรุณาบริจาคโลหิตเพื่อช่วยเหลือคนบาดเจ็บ
- ง. กรุณาช่วยคุณผลการสอบของผมแล้วแจ้งให้ผมทราบด้วย

7. ข้อความใดใช้คำได้เหมาะสม

- ก. ฉันมีสมุดไว้จารึกความจำ
- ข. กาบเลนนี่บันทึกชื่อเจ้าของไว้ที่ค้ำ
- ค. บุญคุณของเธอฉันจะบันทึกไว้ไม่รู้ลืม
- ง. ตามผนังถ้ำบางแห่งมีคำจารึกของบุคคลสำคัญไว้

8. ข้อความใดใช้คำได้เหมาะสม

- ก. โคตรเหง้าของคนไทยล้วนเป็นเกษตรกร
- ข. บรรพบุรุษของไทยล้วนมีเลือดนักรสู้
- ค. เขาจะเป็นคนที่ไ้ไ่อย่างใดในเมื่อบรรพบุรุษของเขาเป็นโจร
- ง. โคตรเหง้าของชาวไทยสร้างชาติไทยมาด้วยความยากลำบาก

แบบทดสอบ (หน้า 3)

ตอนที่ 2
(ชุดที่ 2)

9. ข้อความใดใช้คำได้เหมาะสม

- ก. นายวิชัยฝึกพิมพ์ดีดทุกวันจนเกิดความสามารถ
- ข. เขาเป็นนักดนตรีที่มีความชำนาญมากจึง เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป
- ค. ถ้าอยากมีชื่อเสียงในทางใดต้องแสดงให้คนอื่นเห็นความสามารถในค่านั่น
- ง. นายปรีดาเป็นนักขี่จักรยานที่มีความชำนาญมากเข้าแข่งขันที่ไรก็ชนะทุกครั้ง

10. ข้อความใดใช้คำได้เหมาะสม

- ก. โลกนี้มีรูปร่างกลม
- ข. รูปร่างของ เปลือกโลกมีลักษณะขรุขระ
- ค. ภูเขาสูงนี้มีรูปทรงสัณฐานแปลกไปจากภูเขาคอื่น ๆ
- ง. การที่มีสัณฐานสวยงามเรียกความสนใจจากคนดูได้ก็

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ										วิชา หน่วยที่ 2 (ชุดที่ 2)
1.	ก.	ข.	ค.	ง.	6.	ก.	ข.	ค.	ง.	
2.	ก.	ข.	ค.	ง.	7.	ก.	ข.	ค.	ง.	
3.	ก.	ข.	ค.	ง.	8.	ก.	ข.	ค.	ง.	
4.	ก.	ข.	ค.	ง.	9.	ก.	ข.	ค.	ง.	
5.	ก.	ข.	ค.	ง.	10.	ก.	ข.	ค.	ง.	

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ										วิชา หน่วยที่ 2 (ชุดที่ 2)
1.	ง.				6.	ง.				
2.	ข.				7.	ง.				
3.	ค.				8.	ข.				
4.	ข.				9.	ค.				
5.	ก.				10.	ค.				

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ละข้อตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วสนทนากันถึงเรื่องที่ว่าน่าจะเป็นเรื่องอะไร มีใจความสำคัญว่าอย่างไร

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

2. ให้นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัด โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดที่จะขอ แล้วให้เลขานุการกลุ่มเป็นคนทำลงในกระดาษคำตอบตามความเห็นชอบของสมาชิกในกลุ่ม คือ แต่ละกลุ่มจะใช้กระดาษคำตอบเพียงแผ่นเดียว เมื่อทำเสร็จทุกข้อแล้วก็ช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบตามลำพัง เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มเป็นคนแจกบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ ให้แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง เมื่อทุกคนตรวจเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มเก็บกระดาษคำตอบของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบส่งครูผู้สอน สมาชิกคนอื่น ๆ ช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าซองเดิม

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 2)

" การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน "

คำในภาษาไทยถึงแม้ว่าจะมีรูปคำและความหมายต่างกันมากมาย แต่เมื่อพิจารณาให้ถี่ถ้วนจะเห็นว่ามีคำบางพวกที่มีรูปคำคล้ายกัน และมีความหมายเกี่ยวข้องกัน คือ ประกอบคำ คำใดคำหนึ่ง เป็นหลักหรือเป็นส่วนประกอบสำคัญ และจะมีความหมายเกี่ยวข้องกับคำที่เป็นส่วนประกอบสำคัญนั้น ๆ ตัวอย่าง เช่น

คำว่า บรรณ หมายถึง หนังสือ

ดังนั้น คำที่ประกอบคำคำว่า บรรณ มักจะมีความหมายเกี่ยวข้องกับหนังสือทั้งสิ้น

ตัวอย่าง เช่น

- บรรณารักษ์ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลหนังสือในห้องสมุด และให้คำแนะนำผู้อื่นเกี่ยวกับการใช้หนังสือในห้องสมุดนั้น ๆ
- บรรณานิการ หมายถึง ผู้คัดเลือก, รวบรวม, ปรับปรุงหรือรับผิดชอบเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลงพิมพ์ในหนังสือนั้น ๆ
- บรรณพิภพ หมายถึง วงการหรืองานที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ
- บรรณารักษศาสตร์ หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยห้องสมุด
- สารบรรณ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการออกหนังสือและเก็บรักษาหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักฐาน เช่น จดหมายราชการ, คำสั่ง, บันทึกต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่าคำว่า บรรณารักษ์, บรรณานิการ, บรรณพิภพ, บรรณารักษศาสตร์ และสารบรรณ ทุกคำประกอบคำคำว่า บรรณ และมีความหมายเกี่ยวข้องกับหนังสือทั้งสิ้น จึงถือว่าคำดังกล่าวนี้เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน

ต่อไปนี้จะให้นักเรียนศึกษาคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันจากคำที่อยู่ในข้อเดียวกัน

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 2)

1. คำว่า อาชีพ, อาชีพะ หรือ อาชีพ หมายถึง การหามาหากิน หรือ งานที่ทำเป็นประจำ ดังนั้น คำที่ประกอบด้วยคำดังกล่าวจะมีความหมายเกี่ยวข้องกับงานที่ทำเป็นประจำ หรือการหามาหากินทั้งสิ้น เช่น

- สัมมาชีพ หมายถึง การหามาหากินในทางที่ชอบ หรือสุจริต (สัมมา + อาชีพ)
- มิจนาชีพ หมายถึง การหามาหากินในทางที่ไม่ชอบ หรือ หุจริต (มิจนา + อาชีพ)
- กรรมอาชีพ หมายถึง อาชีพที่ใช้แรงงาน หรือ อาชีพกรรมกร (กรรม + อาชีพ)
- อาชีพศึกษา หมายถึง การเรียนที่เน้นไปในทางสายอาชีพหรืองานช่างงานฝีมือ

2. คำว่า โลก หมายถึง กิน หรือ ใช้สอย

ดังนั้น คำที่ประกอบด้วยคำว่า โลก จะมีความหมายเกี่ยวกับการกินหรือใช้สอยทั้งสิ้น

- อุปโลก หมายถึง ใช้ประโยชน์
- บริโลก หมายถึง กิน, เสพ
- เครื่องอุปโลก หมายถึง ของใช้
- เครื่องบริโลก หมายถึง ของกิน
- เครื่องราชูปโลก หมายถึง ของใช้ของพระราชา (มาจากคำว่า ราชา + อุปโลก)

3. คำว่า ภัย หมายถึง อันตราย หรือ สิ่งที่น่ากลัว

ดังนั้น คำที่ประกอบด้วยคำว่า ภัย จะมีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่มีอันตรายต่าง ๆ เช่น

- วาทภัย หมายถึง ภัยจากลมหรือพายุ
- อุทกภัย หมายถึง ภัยจากน้ำท่วม
- อัคคีภัย หมายถึง ภัยจากไฟไหม้
- พุทธิชภัย หมายถึง ภัยจากการขาดอาหาร หรือ ขาดอาหารมากแหว่ง

บัตรเนื้อหา (หน้า 3)

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 2)

4. คำว่า สาธารณะ หรือ สาธารณ หมายถึง เพื่อประชาชนทั่วไป
สำหรับประชาชนทั่วไป ตัวอย่างคำที่ประกอบด้วยคำว่า สาธารณะ เช่น

- สวนสาธารณะ หมายถึง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป ไม่ใช่เป็นสมบัติของคนใดคนหนึ่ง
- ส้วมสาธารณะ หมายถึง ส้วมสำหรับประชาชนทั่ว ๆ ไปใช้ได้
- สาธารณสุข หมายถึง การดูแลให้ประชาชนมีร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี ป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ประชาชน
- สาธารณูปโภค หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป เช่น ไฟฟ้า, น้ำประปา (มาจากคำว่า สาธารณะ + อุปโภค)
- สาธารณภัย หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก เช่น ไฟไหม้, น้ำท่วม

5. คำว่า ประชา หมายถึง ทุกคน
ดังนั้น คำที่ประกอบด้วยคำว่า ประชา จะมีความหมายเกี่ยวข้องกับทุกคน เช่น

- ประชาคม หมายถึง มติของชนส่วนใหญ่ที่สนับสนุนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- ประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีและถูกต้องต่อกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กับประชาชน, เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการชี้แจงสร้างความเข้าใจอันดีในเรื่องต่าง ๆ ให้แก่คนทั่ว ๆ ไปที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ
- ประชาสงเคราะห์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชน, ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการที่รัฐบาลให้แก่ประชาชนผู้ประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือการรักษาพยาบาล หรือ ค่าเล่าเรียนของบุตร เป็นต้น
- ประชาทัณฑ์ หมายถึง การที่หมู่คนรุมทำร้ายผู้ที่กระทำกรรมผิด

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำในวงเล็บที่เหมาะสมกับข้อความในแต่ละข้อ
(สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิด แล้วให้เลขานุการของกลุ่มเป็นคนทำลงในกระดาษคำตอบ)

1. หนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีนายกำธรเป็น (บรรณาธิการ, บรรณาธิการ)
2. ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการทำและเก็บรักษาเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นหลักฐานสำคัญในหน่วยงานต่าง ๆ คือเจ้าหน้าที่ฝ่ายใด (สารบรรณ, บรรณาธิการ)
3. วิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด และการใช้ห้องสมุด เราเรียกว่า (บรรณารักษศาสตร์, บรรณพิภพ)
4. อาชีพทำนา, ทำสวน, ทำไร่, ค้าขาย, รับจ้าง, รับราชการ เราจัดว่าเป็น (สัมมาชีพ, มิจาชีพ)
5. โรงเรียนอาชีวศึกษาจะเน้นหนักไปในทางใด (วิชาสามัญทั่วไป, วิชาที่เกี่ยวข้องกับงานช่าง งานฝีมือ หรืองานธุรกิจต่าง ๆ)
6. โต๊ะ, เก้าอี้, ผ้าหม, เสื้อผ้าต่าง ๆ เราจัดว่าเป็น (เครื่องอุปโภค, เครื่องบริโภคน, เครื่องราชูปโภค)
7. เนื้อสัตว์, นม, ไข่, ผลไม้ เป็นสิ่งที่เราควร (อุปโภค, บริโภค)
8. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บเราเรียกว่าเจ้าหน้าที่ (ประชาสงเคราะห์, สาธารณสุข)
9. ไฟฟ้า, น้ำประปา เราจัดว่าเป็น (เครื่องอุปโภค, สาธารณูปโภค)
10. หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่แจ้งข่าว หรือชี้แจงทำความเข้าใจระหว่างรัฐบาลกับประชาชนเราเรียกว่า กรม (ประชาสัมพันธ์, ประชาสงเคราะห์)

<u>กระดาษคำตอบของแบบฝึกหัด</u>	
1. (บรรณารักษ์ , บรรณาธิการ) 2. (สารบรรณ , บรรณารักษ์) 3. (บรรณารักษศาสตร์ , บรรณพิภพ) 4. (สัมภาษณ์ , มินาชีพ) 5. (วิชาสามัญทั่วไป , วิชาที่เกี่ยวกับงานช่าง งานฝีมือ หรือธุรกิจ) 6. (เครื่องอุปโภค , เครื่องบริโภค , เครื่องราชูปโภค) 7. (อุปโภค , บริโภค) 8. (ประชาสงเคราะห์ , สาธารณสุข) 9. (เครื่องอุปโภค , สาธารณูปโภค) 10. (ประชาสัมพันธ์ , ประชาสงเคราะห์)	ศูนย์ที่ 3 (ชุดที่ 2)

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด</u>	
1. บรรณาธิการ 2. สารบรรณ 3. บรรณารักษศาสตร์ 4. สัมภาษณ์ 5. วิชาที่เกี่ยวกับงานช่าง งานฝีมือ หรือธุรกิจต่างๆ 6. เครื่องอุปโภค 7. บริโภค 8. สาธารณสุข 9. สาธารณูปโภค 10. ประชาสัมพันธ์	ศูนย์ที่ 3 (ชุดที่ 2)

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรที่เป็นหัวข้อของคำตอบที่ถูกต้องที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำใดมีความหมายว่า " ผู้รวบรวม
คัดเลือกและรับผิดชอบในเรื่องที่ลง
พิมพ์ในหนังสือเล่มนั้น ๆ "
- ก. สารบรรณ
ข. บรรณาธิการ
ค. บรรณาธิการ
ง. บรรณาธิการศาสตร์
2. พระมาลา, พระขำมรงค์,
พระขรรค์ จัดเป็นของประเภทใด
- ก. เครื่องอุปโภค
ข. เครื่องบริโภคน
ค. เครื่องราชูปโภค
ง. เครื่องอุปโภคและเครื่อง
บริโภคน
3. เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่แนะนำชี้แจง
ประชาชนในเรื่องต่าง ๆ คือ
ฝ่ายใด
- ก. สาธารณสุข
ข. ประชาสัมพันธ์
ค. ประชาสงเคราะห์
ง. บรรเทาสาธารณภัย
4. เราเรียกการกระทำของหมุ่คนที่
ทำร้ายผู้กระทำผิดว่าอย่างไร
- ก. ประชามติ
ข. ประชาทัณฑ์
ค. ประชาสัมพันธ์
ง. ประชาสงเคราะห์
5. เราใช้คำใดแทนคำว่าน้ำท่วม
- ก. วาตภัย
ข. อัคคีภัย
ค. อุทกภัย
ง. พุทธิภัย
6. คำว่า สารบรรณ มีความหมายตรงกับ
ข้อใด
- ก. วงการที่เกี่ยวกับหนังสือ
ข. วิชาที่ว่าด้วยห้องสมุดและการ
ใช้ห้องสมุด
ค. งานดูแลและให้คำแนะนำใน
การใช้ห้องสมุด
ง. งานที่เกี่ยวกับการออกหนังสือ
และเก็บรักษาเอกสารของ
หน่วยงานต่าง ๆ

แบบทดสอบ (ต่อ)

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 2)

7. สิ่งใดจัดว่าเป็นเครื่องอุปโภค

- ก. รองเท้า, กระเป๋า
- ข. เครื่องดื่ม, ผลไม้
- ค. อาหาร, เสื้อผ้า
- ง. สุรา, บุหรี่

8. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหมายถึง
เจ้าหน้าที่ฝ่ายใด

- ก. ปราบปรามโจรผู้ร้าย
- ข. รับส่งข่าวสารให้แก่ประชาชน
- ค. ป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บ
ให้แก่ประชาชน
- ง. ให้การส่งเสริมแก่ประชาชน
ผู้ประสบเคราะห์กรรม

9. สิ่งใดไม่จัดว่าเป็นสาธารณภัย

- ก. ไฟไหม้
- ข. น้ำท่วม
- ค. คมพายุ
- ง. โจรปล้น

10. อาชีพใดไม่จัดว่าเป็นสัมมาชีพ

- ก. เป็นมือปืนรับจ้าง
- ข. เป็นคนขับรถเมล์
- ค. รับจ้างเลี้ยงเด็ก
- ง. รับจ้างล้างจานในร้านอาหาร

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ										ศูนย์ที่ 3 (ชุดที่ 2)	
1.	ก.	ข.	ค.	ง.	6.	ก.	ข.	ค.	ง.		
2.	ก.	ข.	ค.	ง.	7.	ก.	ข.	ค.	ง.		
3.	ก.	ข.	ค.	ง.	8.	ก.	ข.	ค.	ง.		
4.	ก.	ข.	ค.	ง.	9.	ก.	ข.	ค.	ง.		
5.	ก.	ข.	ค.	ง.	10.	ก.	ข.	ค.	ง.		

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ										ศูนย์ที่ 3 (ชุดที่ 2)	
1.	ข.										
2.	ค.										
3.	ข.										
4.	ข.										
5.	ค.										
6.	ง.										
7.	ก.										
8.	ค.										
9.	ง.										
10.	ก.										

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ละข้อตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจจากบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วสนทนากันถึงเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องอะไร มีใจความสำคัญว่าอย่างไร

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

2. ให้นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัด โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดที่ละข้อ แล้วให้เลขานุการกลุ่มเป็นคนทำลงในกระดาษคำตอบตามความเห็นชอบของสมาชิกในกลุ่ม คือ ในแต่ละกลุ่มจะใช้กระดาษคำตอบเพียงแผ่นเดียว เมื่อทำเสร็จทุกข้อแล้วก็ช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตร เฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบตามลำพัง เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มเป็นคนแจกบัตร เฉลยคำตอบของแบบทดสอบ ให้แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง เมื่อทุกคนตรวจเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มเก็บกระดาษคำตอบของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบส่งครูผู้สอน สมาชิกคนอื่น ๆ ช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าของเดิม

(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

“ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน ”

คำต่าง ๆ ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน มักจะมีรูปคำคล้ายกันด้วย คือ จะประกอบด้วยคำใดคำหนึ่ง เป็นส่วนประกอบสำคัญ และจะมีความหมายเกี่ยวข้องกับคำที่เป็นส่วนประกอบสำคัญนั้น ๆ

คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันมีอยู่มาก ให้นักเรียนอ่านและสังเกตความหมายของคำต่าง ๆ ที่อยู่ในข้อเดียวกัน จะเห็นได้ว่ามีความหมายเกี่ยวข้องกัน เช่น

1. คำว่า ภัณฑ์ หมายถึง สิ่งของ, เครื่องใช้

ดังนั้นคำที่ประกอบด้วยคำว่า ภัณฑ์ จะมีความหมายเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้น หรือ ประดิษฐ์ขึ้น
- โภคภัณฑ์ หมายถึง เครื่องอุปโภค (เครื่องใช้) และเครื่องบริโภค (ของกิน)
- ยุทธภัณฑ์ หมายถึง อาวุธและอุปกรณ์ที่ใช้กับอาวุธในการทำสงคราม
- ไปรษณีย์ภัณฑ์ หมายถึง สิ่งของที่ส่งทางไปรษณีย์ซึ่งมีน้ำหนักไม่มากนัก
- พิพิธภัณฑ์ หมายถึง สถานที่เก็บรวบรวมวัตถุและสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ เพื่อให้คนทั่วไปได้ชมหรือศึกษาหาความรู้

2. คำว่า ทรรชนะ ทัศน์ หรือ ทัศน์ หมายถึง การเห็น, การเห็น, การแสดงหรือสิ่งที่เห็น คำที่ประกอบด้วยคำดังกล่าวมีหลายคำ เช่น

- ทัศนจักร หมายถึง ทองเตี้ย
- ทัศนศึกษา หมายถึง ทองเตี้ยเพื่อหาความรู้
- ทัศนคติ หมายถึง แนวความคิดเห็น, ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- ทรรชนะ หมายถึง การเห็นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- นิทรรศการ หมายถึง การแสดงผลงาน สีน้า ผลิตภัณฑ์ หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ให้คนทั่วไปชม

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

3. คำว่า โบราณ หมายถึง แรกก่อน, มีมาช้านาน
- คำที่ประกอบด้วยคำว่า โบราณ ได้แก่
- โบราณวัตถุ หมายถึง สิ่งของที่เคลื่อนที่ได้และมีอายุเกิน 100 ปี
 - โบราณสถาน หมายถึง สถานที่หรือสิ่งที่ไม่ได้เคลื่อนที่ได้และมีอายุเกิน 100 ปี
 - โบราณคดี หมายถึง วิชาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโบราณวัตถุและโบราณสถาน
คือศึกษาเกี่ยวกับวัตถุและสถานที่โบราณ
4. คำที่ประกอบด้วยคำว่า กรรม หรือคำว่า การ ที่ท้ายคำ มักจะมีความหมายเกี่ยวกับงาน หรือการกระทำสิ่งนั้น ๆ
- หัตถกรรม หมายถึง การกระทำด้วยมือ, งานที่ทำด้วยมือ, การช่าง
 - อุตสาหกรรม หมายถึง การนำวัตถุดิบมาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย
ให้ใครสักคน, การประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้อง
ลงทุนและแรงงานมาก
 - กิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้เรียนหรือของผู้เข้ารับ
การอบรมเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญ
 - ฆาตกรรม หมายถึง การฆ่าผู้อื่น, การทำร้ายผู้อื่นจนถึงตาย
 - เกษตรกรรม หมายถึง งาน หรือการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการ เพาะปลูก
หรือเลี้ยงสัตว์
 - พัฒนาการ หมายถึง การทำความเข้าใจ, การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น
 - วิทยาการ หมายถึง วิชาความรู้ต่าง ๆ
 - พิธีการ หมายถึง การประกอบพิธีต่าง ๆ

บัตรเนื้อหา (หน้า 3)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

5. คำที่ประกอบด้วยคำว่า กร มักจะมีความหมายถึง ผู้กระทำสิ่งนั้น ๆ เช่น

- ฆาตกร หมายถึง ผู้กระทำฆาตกรรม คือผู้ฆ่า หรือทำร้ายผู้อื่นจนถึงตาย
- เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือผู้ที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์
- พัฒนากร หมายถึง ผู้ทำการพัฒนา, ผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคคลและชุมชน
- วิทยากร หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และได้รับเชิญหรือได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บรรยายหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ แก่ผู้อื่น
- พิธีกร หมายถึง ผู้ดำเนินการในพิธีต่าง ๆ, ผู้ดำเนินรายการในงานต่าง ๆ

ความแตกต่างระหว่างคำที่ประกอบด้วยคำว่า กรรม หรือ กร กับคำที่ประกอบด้วยคำว่า กร คือ

คำที่ประกอบด้วยคำว่า กรรม หรือ กร จะหมายถึงงาน หรือ การกระทำสิ่งนั้น ๆ

ส่วนคำที่ประกอบด้วยคำว่า กร จะหมายถึง ผู้กระทำสิ่งนั้น ๆ เช่น

<u>ฆาตกรรม</u> (การฆ่า)	<u>ฆาตกร</u> (ผู้ฆ่า)
<u>เกษตรกรรม</u> (การทำการเกษตร)	<u>เกษตรกร</u> (ผู้ทำการเกษตร)
<u>พัฒนาการ</u> (การทำความเจริญ)	<u>พัฒนากร</u> (ผู้ทำการพัฒนา)
<u>วิทยาการ</u> (วิชาความรู้)	<u>วิทยากร</u> (ผู้ให้ความรู้)
<u>พิธีการ</u> (การประกอบพิธีต่าง ๆ)	<u>พิธีกร</u> (ผู้ดำเนินการในพิธีต่าง ๆ)

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำในวงเล็บ โดยเลือกคำที่เห็นว่าเหมาะสมกับข้อความนั้น ๆ

(ทำในกระดาษคำตอบ)

1. การบรรยายเรื่องการป้องกันวัณโรคในวันนี้เป็นนายแพทย์ประจำตัวมาเป็น
(วิทยากร, วิทยากร)
2. การทำไร่ ทำนา เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา จัดว่าเป็นอาชีพ
(เกษตรกรรม, อุตสาหกรรม)
3. การช่วยกันสร้างถนนในหมู่บ้าน และขุดลอกคลองต่าง ๆ ให้ใช้การ ได้ดีขึ้นเรียกว่า
(พัฒนาการ, พัฒนาการ)
4. ปัจจุบันนี้ (วิทยาการ, วิทยาการ) ต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นทุกที
5. การทำพิธีไหว้ครูในปีนี้ครูสมชายทำหน้าที่เป็น (พิธีการ, พิธีกร)
6. การผลิตน้ำตาล การทอผ้า การทำรถยนต์ เราจัดว่าเป็น
(หัตถกรรม, อุตสาหกรรม)
7. การเล่านิทาน, การแสดงละคร, การรายงานหน้าชั้นเรียนเราจัดว่าเป็น
(กิจกรรม, หัตถกรรม)
8. การไปเที่ยวชายทะเลเพื่อเรียนรู้ลักษณะชายฝั่ง น้ำทะเลและการประมงจัดว่าเป็น
(หัตถาจร, หัตถศึกษา)
9. ขณะที่กำลังเดินทางนักเรียนทุกคนต่างก็เพลิดเพลินไปกับ (หัตถนิภาพ, นิทรรศการ) ที่มองเห็นจากสองข้างทางที่รถแล่นผ่าน
10. วัดและพระราชวังโบราณจัดเป็น (โบราณสถาน, โบราณวัตถุ)
11. พระพุทธรูป, ศิลาจารึก, และเครื่องประดับในสมัยโบราณเราเรียกว่า
(โบราณสถาน, โบราณวัตถุ)

แบบฝึกหัด (ต่อ)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

12. งานวันเด็กปีนี้ โรงเรียนของเราจัด (นิทรรศการ, พิธีการ) แสดงผลงาน
ด้านศิลปหัตถกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนให้คนทั่วไปชม
 13. ผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงห้องดินหรือชุมชนเราเรียกว่า
(พืชนากร, พิธีกร)
 14. นายคำกับพวกกระทำร้ายนายแดงจนนายแดงตาย การกระทำของนายคำ
เราเรียกว่าเป็น (ฆาตกรรม, ฆาตกร)
 15. คนที่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรเราเรียกว่า (เกษตรกรรม, เกษตรกร)
-

<u>กระดาษคำตอบของแบบฝึกหัด</u>		ศูนย์ที่ 4 (ชุดที่ 2)
1. (วิทยาการ , วิทยากร)	9. (ทศนิยมภาพ , นิทรรศการ)	
2. (เกษตรกรรม , อุตสาหกรรม)	10.(โบราณสถาน , โบราณวัตถุ)	
3. (พัฒนาการ , พัฒนกร)	11.(โบราณสถาน , โบราณวัตถุ)	
4. (วิทยาการ , วิทยากร)	12.(นิทรรศการ , พิพิธภัณฑ์)	
5. (พิพิธภัณฑ์ , พิพิธภัณฑ์)	13.(พัฒนกร , พิพิธภัณฑ์)	
6. (หัตถกรรม , อุตสาหกรรม)	14.(ฆาตกรรม , ฆาตกร)	
7. (กิจกรรม , หัตถกรรม)	15.(เกษตรกรรม , เกษตรกร)	
8. (ทศนาจร , ทศนศึกษา)		

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด</u>		ศูนย์ที่ 4 (ชุดที่ 2)
1. <u>วิทยาการ</u>	9. <u>ทศนิยมภาพ</u>	
2. <u>เกษตรกรรม</u>	10. <u>โบราณสถาน</u>	
3. <u>พัฒนาการ</u>	11. <u>โบราณวัตถุ</u>	
4. <u>วิทยาการ</u>	12. <u>นิทรรศการ</u>	
5. <u>พิพิธภัณฑ์</u>	13. <u>พัฒนกร</u>	
6. <u>อุตสาหกรรม</u>	14. <u>ฆาตกรรม</u>	
7. <u>กิจกรรม</u>	15. <u>เกษตรกร</u>	
8. <u>ทศนศึกษา</u>		

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) หน้าตัวอักษรที่เป็นหัวข้อ
ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำใดมีความหมายว่า " ของกินของใช้ "

- ก. ผลิตภัณฑ์
- ข. ยุทธภัณฑ์
- ค. โภคภัณฑ์
- ง. พิพิธภัณฑ์

2. คำใดมีความหมายว่า " การแสดงผลงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้คนทั่วไปชม "

- ก. หัตถศึกษา
- ข. นิทรรศการ
- ค. ทรรศนะ
- ง. หัตถคดี

3. คำใดมีความหมายว่า " ผู้ดำเนินการในการประกอบพิธีต่าง ๆ "

- ก. พิธีกร
- ข. พิธีการ
- ค. วิทยาการ
- ง. วิทยาการ

4. คำใดมีความหมายว่า " การนำวัตถุขึ้นมาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป "

- ก. กิจกรรม
- ข. หัตถกรรม
- ค. อุตสาหกรรม
- ง. เกษตรกรรม

แบบทดสอบ (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

5. เครื่องปั้นดินเผา และเครื่องประดับในสมัยโบราณเราเรียกว่าอะไร

- ก. โบราณคดี
- ข. โบราณวัตถุ
- ค. โบราณสถาน
- ง. โบราณสถานและ โบราณวัตถุ

6. สิ่งใดจัดว่าเป็นยุทธภัณฑ์

- ก. กระสุนปืน
- ข. ผ้าหม่นนอน
- ค. รถจักรยาน
- ง. อาหารกระป๋อง

7. การกระทำในข้อใดจัดว่าเป็นทัศนศึกษา

- ก. ไปเที่ยวน้ำตกเพื่ออาบน้ำ
- ข. ไปเที่ยวต่างประเทศเพื่อซื้อสินค้ามาขาย
- ค. ไปดูหนังเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- ง. ไปเที่ยววนอุทยานเพื่อชมธรรมชาติของสัตว์ป่า

8. เหตุการณ์ใดเกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม

- ก. คนป่วยตาย
- ข. รถชนคนตาย
- ค. เด็กจมน้ำตาย
- ง. คนถูกแทงตาย

แบบทดสอบ (หน้า 3)

ศูนย์ที่ 4.
(ชุดที่ 2)

9. การกระทำตามข้อใดเป็น เกษตรกรรม

- ก. ขยายไถอย่าง
- ข. ขยายเนื้อสด
- ค. ปลุกผักขยาย
- ง. ขุดผักมาขยาย

10. สิ่งใดเป็นผลผลิตจากการอุตสาหกรรม

- ก. ไม้ซุง
 - ข. แป้งมัน
 - ค. ข้าวเปลือก
 - ง. กาบมะพร้าว
-

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

1. ก. ข. ค. ง.
2. ก. ข. ค. ง.
3. ก. ข. ค. ง.
4. ก. ข. ค. ง.
5. ก. ข. ค. ง.
6. ก. ข. ค. ง.
7. ก. ข. ค. ง.
8. ก. ข. ค. ง.
9. ก. ข. ค. ง.
10. ก. ข. ค. ง.

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 2)

1. ค.	6. ก.
2. ข.	7. ง.
3. ก.	8. ง.
4. ค.	9. ค.
5. ข.	10. ข.

<u>บัตรคำสั่ง</u>	ศูนย์สำรอง (ชุดที่ 2)
ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติ กิจกรรมตามความเหมาะสม ดังนี้ 1. นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 1 ให้ทำกิจกรรมที่ 1 2. นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 2 ให้ทำกิจกรรมที่ 2 3. นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 3 ให้ทำกิจกรรมที่ 3 4. นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 4 ให้ทำกิจกรรมที่ 4	

<u>กิจกรรมที่ 1</u> ให้นักเรียนเติมคำในวงเล็บให้สมบูรณ์ และมีความหมาย เหมือนกับคำที่กำหนดให้หน้าวงเล็บ (ทำในกระดาษแผ่นนี้ได้เลย)	ศูนย์สำรอง (ชุดที่ 2)
1. กิน (รั _ _ _ ะ _ _ น) 2. แม่ (ม _ _ _ ่า) 3. หนังสือ (ก _ _ ย _ _ ร์) 4. เมีย (ก _ _ _ ่า) 5. เปี้ยว (_ ๊ ส _ ่า _ ะ) 6. ชุ่มก (_ ำ _ ัก) 7. ป่วย (_ ่า พ _ ธิ) 8. หิว (เ _ _ ร) 9. ลิง (ก _ ะ _) 10. พระอาทิตย์ (ทิ _ _ ร) ทำเสร็จแล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของกิจกรรมที่ 1	

<u>บัตรเฉลยคำตอบของกิจกรรมที่ 1</u> คำที่ถูกต้องคือ	ศูนย์สำรอง (ชุดที่ 2)										
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. รับประทาน</td><td style="width: 50%;">6. น้ำมูก</td></tr> <tr> <td>2. มารดา</td><td>7. อาพาธ</td></tr> <tr> <td>3. ภาพยนตร์</td><td>8. เสียร</td></tr> <tr> <td>4. ภรรยา</td><td>9. กระเป๋</td></tr> <tr> <td>5. บัสสาวะ</td><td>10. ทินกร</td></tr> </table> _____		1. รับประทาน	6. น้ำมูก	2. มารดา	7. อาพาธ	3. ภาพยนตร์	8. เสียร	4. ภรรยา	9. กระเป๋	5. บัสสาวะ	10. ทินกร
1. รับประทาน	6. น้ำมูก										
2. มารดา	7. อาพาธ										
3. ภาพยนตร์	8. เสียร										
4. ภรรยา	9. กระเป๋										
5. บัสสาวะ	10. ทินกร										

<u>กิจกรรมที่ 2</u>	ศูนย์สำรวจ (ชุดที่ 2)
ให้นักเรียนเติมคำลงในวงเล็บให้สมบูรณ์ และมีความหมายตรงกับ ข้อความที่กำหนดให้หน้าวงเล็บ (ทำในกระดาษแผ่นนี้ได้เลย)	
1. รูปเคารพของคนที่มีถือศาสนาพุทธ (พ _ _ พุ _ _ _ ป)	
2. ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเพาะปลูก (ก _ _ _)	
3. คำพูดที่ใช้เมื่อขอร้องให้คนอื่นทำประโยชน์ให้แก่เรา (ก _ _ _)	
4. เขียนหรือจดไว้เพื่อเป็นหลักฐานหรือช่วยความจำ (_ น _ ก)	
5. เปลี่ยนรูปร่างจากรูปหนึ่งเป็นอีกรูปหนึ่ง (แ _ _ ง)	
ทำเสร็จแล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของกิจกรรมที่ 2	

<u>บัตรเฉลยคำตอบ ของกิจกรรมที่ 2</u> คำที่ถูกต้องคือ	ศูนย์สำรวจ (ชุดที่ 2)
1. พระพุทธรูป	
2. กสิกร	
3. กรุณา	
4. บันทึก	
5. แปลง	

กิจกรรมที่ 3

ศูนย์สำรอง
(ชุดที่ 2)

ให้นักเรียนเติมคำในวงเล็บให้สมบูรณ์ และมีความหมายตรงกับข้อความที่กำหนดให้หน้าวงเล็บ (ทำในกระดาษแผ่นนี้ได้เลย)

1. การทำมาหากินในทางสุจริต (ส _ _ _ จี _)
2. ของใช้ (เค _ _ _ ป โ _ ก)
3. ภัยจากน้ำท่วม (_ _ ก _ ย)
4. รุมทำร้ายผู้กระทำความผิด (ป _ ช _ _ _ ที่)
5. ภัยที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก (ส า ช _ _ ณ _ ย)

ทำเสร็จแล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของกิจกรรมที่ 3

บัตรเฉลยคำตอบของกิจกรรมที่ 3

ศูนย์สำรอง
(ชุดที่ 2)

คำที่ถูกต้องคือ

1. สัมมาชีพ
2. เครื่องอุปโภค
3. อุทกภัย
4. ประชาชน
5. สาธารณภัย

<u>กิจกรรมที่ 4</u>	ศูนย์สำรวจ (ชุดที่ 2)
ให้นักเรียนเติมคำในวงเล็บให้สมบูรณ์ และมีความหมายตรงกับข้อความ หน้าวงเล็บ (ทำในกระดาษแผ่นนี้ได้เลย)	
1. อาวุธและอุปกรณ์ที่ใช้กับอาวุธในการทำสงคราม (ยุ _ ช _ _ ที่) 2. ท้องเที่ยว (หั _ น _ _ ร) 3. การแสดงผลงานหรือกิจกรรมต่างๆให้คนชม (นิ _ ร ร _ ก _ ร) 4. การฆ่าหรือทำร้ายผู้อื่นจนถึงตาย (ฆ _ ต _ ร _ ม) 5. ผู้ดำเนินรายการในพิธีหรือรายการต่างๆ (พิ _ _ ร)	
ทำเสร็จแล้วตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบ ของกิจกรรมที่ 4	

<u>บัตรเฉลยคำตอบของกิจกรรมที่ 4</u>	ศูนย์สำรวจ (ชุดที่ 2)
คำที่ถูกต้องคือ	
1. ยุทธภัณฑ์ 2. ทศนาจร 3. นิทรรศการ 4. ฆาตกรรม 5. พิธีกร	

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดที่ 3

"คำเปรียบเทียบ"

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ทีละข้อ ตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วสนทนากันถึงเรื่องที่อ่าน
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันทำแบบฝึกหัด โดยปฏิบัติตามคำสั่งของแบบฝึกหัด
แล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ที่ 1 เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้ว
หัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบให้แต่ละคนตรวจคำตอบ
ของตัวเอง จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมกระดาษคำตอบของ สมาชิก
ในกลุ่มส่งครูผู้สอน สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าช่องเก็บ
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตรเนื้อหา

"คำเปรียบเทียบแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก"

ศูนย์ที่ 1

(ชุดที่ 3)

คำเปรียบเทียบแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้เมื่อผู้เขียนหรือผู้พูดต้องการให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจความรู้สึกของตัวละครในเรื่อง และเข้าใจความรู้สึกของผู้เขียนหรือผู้พูดเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

เมื่อเราทำงานสำคัญ ๆ ได้สำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ถูกใจและดีใจมาก เราก็มักจะพูดว่า "ดีใจเหมือนได้แก้ว"

คำว่า ดีใจเหมือนได้แก้ว เราจัดว่าเป็นคำพูดที่ใช้คำเปรียบเทียบ เพราะเราสามารถแยกส่วนประกอบของคำนี้ออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรกคือคำว่า "ดีใจ" เป็นคำบอกเล่า ที่ต้องการให้ผู้อื่นทราบความรู้สึก

ส่วนหลังคำว่า "เหมือนได้แก้ว" เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้คู่กับคำว่าดีใจ ช่วยให้เราทราบชัดเจนยิ่งขึ้นว่าดีใจมากเพียงใด

คำเปรียบเทียบแสดงความรู้สึกต่าง ๆ มีอยู่มาก เช่น

โกรธ จนหน้าดำหน้าแดง

โกรธ จนหน้าเขียว

โกรธ เป็นฟืนเป็นไฟ

รัก เหมือนแก้วตา (หรือ รักดังดวงตา)

หวง เหมือนดวงใจ (หรือ หวงดังดวงใจ)

กลัว จนขนหัวลุก

เกลียด จนเข้ากระดูกดำ (บางครั้งใช้ว่า เกลียดจนเข้ากระดูก)

ดีใจ เหมือนปลาโลน่า

ดีใจ จนเนื้อเต้น

ดีใจ จนตัวลอย

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 3)

ร้อนใจ ถึง เฟล

ใจเต้น เป็นตึกลอง

วามหวิว เหมือนจะเป็นลม

ตกใจ เหมือนถูกผีหลอก

ตกใจ แทบสิ้นสติ

กลัวใจ เหมือนไฟสุ่มทรวง

โหลงใจ เหมือนยกภูเขาออกจากอก

งง เป็นโกตาแตก (บางครั้งใช้ว่า งง เหมือนโกตาแตก)

ยากลำบาก เหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา

ง่าย เหมือนปลอกกล้วยเข้าปาก

มีความสุข เหมือนอยู่ในขุมนรก

มีความสุข เหมือนอยู่ในสวรรค์

มีความสุข เหมือนไต่ขึ้นสวรรค์

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิดคำตอบ แล้วให้เลขานุการของกลุ่ม หรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งเขียนคำตอบลงในกระดาษแบบฝึกหัดนี้ (ส่งเป็นผลงานของกลุ่มกลุ่มละ 1 ชุด)

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาคำหรือข้อความที่กำหนดให้ในแต่ละข้อต่อไปนี้ว่า ข้อความใดเป็นคำบอกเล่า ที่ต้องการคำอื่นมาเปรียบเทียบ และ ข้อความใดเป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำบอกเล่าต่าง ๆ

ตัวอย่าง

จนเนื้อเต้น	(คำเปรียบเทียบ)
ก็ใจ	(คำบอกเล่า)
งง	(คำบอกเล่า)
เหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา	(คำเปรียบเทียบ)
1. ใจเต้น	()
2. จนตัวลอย	()
3. เหมือนอยู่ในสวรรค์	()
4. จนขนหัวลุก	()
5. หวาง	()

แบบฝึกหัด (ต่อ)

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 3)

ตอนที่ 2

ให้นักเรียนช่วยกันหาคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ

1. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า รัก คือ _____
2. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า ตกใจ คือ _____
3. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า กลัว คือ _____
4. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า กลัว คือ _____
5. คำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำว่า ใจเต้น คือ _____

ตอนที่ 3

ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่า คำเปรียบเทียบที่กำหนดให้ต่อไปนี้

เป็นคำเปรียบเทียบที่ใช้กับคำนอกเล่าคำใด เมื่อคิดได้แล้วให้เติมคำตอบลงในวงเล็บท้ายคำนั้น ๆ

1. เหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา (_____)
2. เหมือนยกภูเขาออกจากอก (_____)
3. คังคองใจ (_____)
4. จนเข้ากระดูกดำ (_____)
5. เป็นดินเป็นไฟ (_____)

บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 3)

ตอนที่ 1

1. คำบอกเล่า
2. คำเปรียบเทียบ
3. คำเปรียบเทียบ
4. คำเปรียบเทียบ
5. คำบอกเล่า

ตอนที่ 2

1. ค้างแก้วตา (หรือ เหมือนแก้วตา)
2. เหมือนลูกผีหลอก (หรือ แทบสิ้นสติ)
3. จนชนหัวตุก
4. ค้างไฟสุ่มทรวง (หรือ เหมือนไฟสุ่มทรวง)
5. เป็นตีกกลอง (หรือ เหมือนตีกกลอง)

ตอนที่ 3

1. ยากลำบากมาก
2. โลงใจ
3. หวง
4. เกลียค
5. โกรธ

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง
หน้าคำตอบที่ถูกที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

<p>1. คำเปรียบเทียบกับคำว่า <u>งง</u>
คือคำใด</p> <p>ก. จนตัวลอย</p> <p>ข. เหมือนจะเป็นลม</p> <p>ค. เหมือนถูกผีหลอก</p> <p>ง. เหมือนโกศแตก</p> <p>2. คำเปรียบเทียบกับคำว่า <u>โล่งใจ</u>
คือคำใด</p> <p>ก. เหมือนได้แก้ว</p> <p>ข. เหมือนปลาได้น้ำ</p> <p>ค. เหมือนอยู่ในสวรรค์</p> <p>ง. เหมือนยกภูเขาออกจากอก</p> <p>3. คำว่า <u>เป็นทีกระอง</u> เป็นคำเปรียบเทียบกับ
ที่ใช้กับคำใด</p> <p>ก. กี่ใจ</p> <p>ข. ตกใจ</p> <p>ค. ใจเต้น</p> <p>ง. ร้อนใจ</p> | <p>4. คำใดไม่ใช่คำเปรียบเทียบกับ
คำว่า <u>โกรธ</u></p> <p>ก. จนหน้าเขียว</p> <p>ข. จนขนหัวลุก</p> <p>ค. เป็นพื้นเป็นไฟ</p> <p>ง. จนหน้าคำหน้าแดง</p> <p>5. คำใดเป็นคำเปรียบเทียบกับ</p> <p>ก. คังไฟลอน</p> <p>ข. มีความสุข</p> <p>ค. ยากลำบาก</p> <p>ง. มีความทุกข์</p> <p>_____</p> |
|--|--|

<u>กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ</u>					หน่วยที่ 1 (ชุดที่ 3)
1.	ก.	ข.	ค.	ง.	
2.	ก.	ข.	ค.	ง.	
3.	ก.	ข.	ค.	ง.	
4.	ก.	ข.	ค.	ง.	
5.	ก.	ข.	ค.	ง.	

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ</u>					หน่วยที่ 1 (ชุดที่ 3)
1.	ง.				
2.	ง.				
3.	ค.				
4.	ข.				
5.	ก.				

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ทีละข้อตามลำดับ

1. ให้นักเรียนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัด โดยปฏิบัติตามคำสั่งของแบบฝึกหัด แล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบ เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบให้แต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง เมื่อตรวจเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มเก็บรวบรวมกระดาษคำตอบของแบบทดสอบพร้อมทั้งแบบฝึกหัดส่งครูผู้สอน สมาชิกคนอื่นช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าซองเก็บ
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 3)

"คำเปรียบเทียบแสดงอาการหรือความเป็นไป"

เมื่อเรากล่าวถึงอาการหรือความเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ และต้องการให้ผู้ฟัง หรือผู้อ่านเข้าใจและนึกภาพได้ชัดเจนขึ้น เรานิยมใช้คำเปรียบเทียบ เช่น

"หน้าแดงเหมือนผลตำลึงสุก"

"หน้าซีดเหมือนไก่ต้ม"

คำว่า หน้าแดง เป็นคำบอกเล่า ที่บอกให้เราทราบอาการที่ปรากฏทางสีหน้าของคน

คำว่า เหมือนผลตำลึงสุก เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า หน้าแดง เพื่อให้ผู้อ่านได้
ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำว่า หน้าซีด ก็เป็นคำบอกเล่า เพื่อให้ทราบอาการที่ปรากฏทางสีหน้า

คำว่า เหมือนไก่ต้ม เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า หน้าซีด เพื่อให้ผู้อ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับอาการต่าง ๆ ที่ปรากฏทางสีหน้า ยังมีอีกมาก เช่น

หน้าบานเหมือนจานเซิง (บางครั้งก็ใช้ว่า หน้าบานเหมือนกระดิ่ง)

หน้าอเหมือนม้าหมากรุก (บางครั้ง ก็ใช้ว่า หน้าอเหมือนจวก)

หน้าเขียวเหมือนพระอินทร์

คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับอาการอื่น ๆ ก็มีมาก เช่น

ไวเหมือนปรอท

ช้า (งุ่มง่าม) เหมือนเตา

เร็วถึงฉมกรร (บางครั้งก็ใช้ว่า เร็วกว่ากับเหาะ)

ดังเหมือนพลุแตก

ปราดเปรียวดังกระต่ายป่า

มองจนตาขวาง

พูดหวาน (ไม่มีเยื่อใย) เหมือนมะนาวไม่มีน้ำ

พูด (ไม่หยุดปาก) เป็นค้อยหอย

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 3)

ผอ.ยจนลึงหลับ

ชนเหมือนลึง

อ่อนเป็นลูกเล็กเด็กแดง

นอกจากนี้ยังมีคำเปรียบเทียบกับความเป็นไปต่าง ๆ เช่น

ชายคือเหมือนหน้าเทา

เข้ากันเป็นปีเป็นชุลย

เข้ากันไม่ได้เหมือนน้ำกับน้ำมัน

ไม่ถูกกันเหมือนขมิ้นกับปูน

เหมาะสมกันเหมือนกิ่งทองใบหยก

ห่างกันเหมือนคนละซีกโลก

แตกต่างกันราวฟ้ากับดิน

มึงมีเงินฉันฟ้า

ยากจนจนต้องกัดก้อนเกลือกิน

เปลี่ยนแปลงไปเหมือนหน้ามือเป็นหลังมือ

เจียบหายไปเหมือนคลื่นกระทบฝั่ง

หายไปเหมือนเข้ากลีบเมฆ

เวลาผ่านไปรวดเร็วเหมือนตึกปึกหิน

อยู่กินกันยืดยาวจนถึงไม้เท้าออกทองตะบองยอดเพชร

ระเหวระเหวเหมือนนกขมิ้น

ซักเซพเนจรเหมือนเจ้าไม้มีศาล

คอยเหมือนข้าวคอยฝน

ลืมหัดเหมือนวัวลืมหัด

บัตรเนื้อหา (หน้า 3)

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 3)

ปล่อยจนสุดสายป่าน
 อวคคี่เหมือนกิ่งก่าไค้ทอง
 รุงรังเหมือนแมลงกอน
 มีกำลังข้างสาร
 อากัพเหมือนปู
 เกาะแน่นเหมือนปลิง
 หายแมนเหมือนตาเห็น
 มีที่คิน (น้อย) เทาแมวคินตาย
 มีที่อยู่แคบเทาแมวคินตาย
 มีทอง (น้อย) เทาหนวกกุง
 ถูกกจนไม่ได้ผูกไม่ได้เกล

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 3)

- ให้นักเรียนช่วยกันเติมคำเปรียบเทียบกับในช่องว่างต่อไปนี้ ให้เหมาะสมกับข้อความ (ทำในกระดาษคำตอบของแบบฝึกหัด ส่งเป็นผลงานของกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด)
1. เมื่อนักเรียนได้ดูประกาศผลการสอบปลายปีแล้วก็มีสีหน้าแตกต่างกัน คนที่สอบได้ก็นับว่าเหมือน _____ ส่วนคนที่สอบตกก็น้ำซึนเหมือน _____
 2. พี่น้องสี่คนไม่เหมือนกันเลย คนโตไม่ค่อยพูดจา จะพูดออกมาแต่ละคำก็ห้วนเหมือน _____ คนรองพูดเป็น _____ ไม่เคยหยุดปากได้นาน ๆ เลย ส่วนคนที่สามเป็นคนที่ชอบคุยโม้มาก ๆ จนใคร ๆ ให้สมญานามว่าเป็นคนที่เป่ยจน _____ และคนสุดท้ายชอบอ่อนเป็น _____ แต่ชอบเล่นซุกซนจนใคร ๆ ก็กล่าวกันว่าซนเหมือน _____
 3. เมื่อวันที่มีภรรยาคนแต่งงานกันใคร ๆ ก็ชมว่าเหมาะสมกันเหมือน _____ ผู้ใหญ่ที่มาในงานก็อวยพรให้อยู่กินกันยืนยาวจน _____ แต่เมื่ออยู่กินกันได้ไม่นานก็ต้องหย่ากัน ทั้งคู่ให้เหตุผลว่ามีความคิดและอุปนิสัยไม่ตรงกันเลย จึงเหมือน _____ ที่ไม่มีวันจะเข้ากันได้
 4. คนตรีช่วยให้คนที่อยู่ห่างกันเหมือน _____ และมีความเป็นอยู่แตกต่างกันเหมือน _____ อยู่รวมกันได้ และทำอะไรเข้ากันได้ _____
 5. คนเราทุกคนไม่ว่าจะมั่งมีจน _____ หรือยากจนจนต้อง _____ ในที่สุดก็ต้องตายเหมือนกัน
 6. ตั้งแต่เขาจากพวกเราไปแล้วก็ไม่เคยกลับมาให้เราเห็นหน้าอีกเลย ปล่อยให้เราคอยเหมือน _____ เขาคงได้มีสุขไปแล้วจึงลืมตัวเหมือน _____
 7. แม้ว่าคดีนี้จะเป็นเรื่องอื้อฉาวโด่งดังเหมือน _____ แต่ในที่สุดเรื่องก็เงียบหายไปเหมือน _____ คนหาผิดก็หายไปเหมือน _____

แบบฝึกหัด (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 3)

8. เมื่อหน้าที่การงานและฐานะความเป็นอยู่ของเขาคើขึ้น ท่าทีที่เขาปฏิบัติต่อเราก็กเปลี่ยนแปลงไปเหมือน _____
9. ผู้หญิงคนไหนชอบข้าวของรุงรังเหมือน _____
10. หมอคุณนทายแมนเหมือน _____

บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 3)

1. ช่องแรก จวนเชิง (กระก้ง ก็ถูก)
 ช่องที่ 2 โก๋คม
2. ช่องที่ 1 มะนาวไม่มีน้ำ
 ช่องที่ 2 ตอยหอย
 ช่องที่ 3 สิงห์ลับ
 ช่องที่ 4 ลูกเล็กเด็กแดง
 ช่องที่ 5 สิง
3. ช่องที่ 1 กิ่งทองใบหยก
 ช่องที่ 2 ถือไม้เท้ายอดทองตะบองยอดเพชร
 ช่องที่ 3 น้ำกับน้ำมัน
4. ช่องที่ 1 คนละซีกโลก
 ช่องที่ 2 ฟ้ากับดิน
 ช่องที่ 3 เป็นปีเป็นขลุ่ย
5. ช่องที่ 1 ล้นฟ้า
 ช่องที่ 2 กั๊กกอนเกสือกิน
6. ช่องที่ 1 ขาวคอยฝน
 ช่องที่ 2 วัวล้มคื่น
7. ช่องที่ 1 พลูแตก
 ช่องที่ 2 คลื่นกระทบฝั่ง
 ช่องที่ 3 เข้ากลีบเมฆ
8. หน้ามือเป็นหลังมือ
9. แมงกูดอน
10. ตาเห็น

แบบทดสอบ

ชั้น 2
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง.

หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า นางอ คือคำใด
 - ก. ไก่ต้ม
 - ข. จานเชิง
 - ค. พระอินทร์
 - ง. ม้าหมายกรุก
2. คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า ไว คือคำใด
 - ก. เหมือนปรอท
 - ข. เหมือนพุดแตก
 - ค. เหมือนคิกปีกบิน
 - ง. เหมือนกระต่ายป่า
3. คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า ไม่ถูกต้อง คือคำใด
 - ก. เป็นปีเป็นขลุ่ย
 - ข. เหมือนฟ้ากับดิน
 - ค. เหมือนขมิ้นกับปูน
 - ง. เหมือนน้ำกับน้ำมัน
4. คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า อวภ คือคำใด
 - ก. เหมือนปูน
 - ข. เหมือนปลิง
 - ค. จนไม่ได้พูดไม่ได้เกิด
 - ง. จนต้องถักก่อนเกลือกิน
5. คำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับคำว่า อวค คือคำใด
 - ก. เหมือนวัวล้มตื่น
 - ข. เหมือนว้าวติลอม
 - ค. เหมือนกิ่งก่าไค้ทอง
 - ง. เหมือนมะนาวไม่มีน้ำ
6. คำว่า เหมือนกิ่งทองใบหยก เป็นคำเปรียบเทียบกับที่ใช้กับความเป็นไปในลักษณะใด
 - ก. ไม่ถูกต้อง
 - ข. แตกต่างกัน
 - ค. เข้ากันไม่ได้
 - ง. เหมาะสมกัน

แบบทดสอบ (หน้า 2)

๘ - ศูนย์ที่ 2 (ชุดที่ 3)

7. คำว่า เหมือนติดปีกบิน เป็นคำเปรียบเทียบกับคำใด
- ระเหวระหง
 - เงื้อมหายไ้
 - เปลี่ยนแปลงไป
 - เวลานานไปรวดเร็ว
8. คำว่า เหมือนแมลงอ้วน เป็นคำเปรียบเทียบกับคำใด
- ชา
 - อ้วน
 - รุงรัง
 - ปราศเปรียว
9. คำว่า เหมือนมะนาวไม่มีน้ำ เป็นคำเปรียบเทียบกับคำใด
- พูดไม่หยุดปาก
 - พูดหวาน
 - ฝอย
 - อ้วน
10. คำว่า จนดื้อไม้เท้าดอกทองตะบองยอดเพชร เป็นคำเปรียบเทียบกับคำใด
- เหมาะสมกัน
 - ดื้อกันกันยืนยาว
 - ยากจน
 - มีงี้

<u>กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ</u>				ศูนย์ที่ 2 (ชุดที่ 3)			
1. ก. ข. ค. ง.				1. ก. ข. ค. ง.			
2. ก. ข. ค. ง.				7. ก. ข. ค. ง.			
3. ก. ข. ค. ง.				8. ก. ข. ค. ง.			
4. ก. ข. ค. ง.				9. ก. ข. ค. ง.			
5. ก. ข. ค. ง.				10. ก. ข. ค. ง.			

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ</u>				ศูนย์ที่ 2 (ชุดที่ 3)			
1. ง.				6. ง.			
2. ก.				7. ง.			
3. ค.				8. ค.			
4. ก.				9. ข.			
5. ค.				10. ข.			

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ให้ละเอียดตามลำดับ

1. ให้นักเรียนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันทำแบบฝึกหัด โดยปฏิบัติตามคำสั่งของแบบฝึกหัด แล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบ แล้วหัวหน้ากลุ่มแจกบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบให้ทุกคนตรวจคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงรวบรวมกระดาษคำตอบของแบบทดสอบและแบบฝึกหัดส่งครูผู้สอน สมาชิกคนอื่น ๆ ช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าช่องเดิม
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 3

(ชุดที่ 3)

"คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติ"

การกล่าวถึงลักษณะของสิ่งของหรือธรรมชาติต่าง ๆ นั้น โดยทั่วไปเรามักจะใช้คำเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจและนิภาพของสิ่งที่กล่าวถึงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เมื่อจะกล่าวถึงสิ่งที่มีความแข็งก็มักจะพูดว่า แข็งเหมือนหิน

คำว่า "แข็ง" เป็นลักษณะของสิ่งของที่เราต้องการกล่าวถึง

คำว่า "เหมือนหิน" เป็นคำเปรียบเทียบ ที่นำมาใช้คู่กับคำว่า แข็ง หรือใช้เปรียบเทียบกับคำว่า แข็ง เพื่อให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น

คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งของและธรรมชาติต่าง ๆ มีอยู่มาก เช่น

อ่อนเป็นขี้ผึ้ง

ลื่นเหมือนปลาไหล

เรียบเหมือนถนนลาดยาง

ขรุขระเหมือนผิวมะกรูด

ร้อนเหมือนไฟ

เย็นเหมือนน้ำแข็ง

เหนียวเป็นตังเม

สว่างเป็นกลางวัน

เงียบ (วังเวง) เหมือนป่าช้า

มืดเหมือนเข้าถ้ำ

ไต่กิ่งกระเจก

ซุ่มเป็นตม

แห้งแล้งเหมือนทะเลทราย

แฉวแฉวราวกับแก้วมณี

กงงามราวกับภาพในฝัน

บ้านสวยราวกับวิมาน

เหมือนกันราวกับแกะ (แกะมาจากพิมพ์เดียวกัน)

รกเหมือนรังหนู

กว้างจนสุดสายตา

ใหญ่เท่าภูเขา

สูงเทียมฟ้า

เล็กนอยเท่าขี้เล็บ

กรอมเป็นข้าวเกรียบ

ต่ำจนติดดิน

ลายเหมือนตุ๊กแก

เก่าเป็นผ้าขี้ริ้ว

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 3)

ชมเหมือนขอร่าเฝ้า (หรือชมเหมือนยาค่า)

หวานเหมือนน้ำตาล (หรือหวานเหมือนน้ำผึ้งเคี้ยว)

เค็มยิ่งกว่าเกลือ (หรือเค็มเหมือนเกลือ)

เปรี้ยวเหมือนมะนาว

มันเหมือนแห้ว

เปราะบางเหมือนแก้ว

คันเหมือนตำแย

บริสุทธิ์จุกหยากน้ำค้าง

ขาวเหมือนสำลี

เบาเหมือนนุ่น

หนักเหมือนหิน

ยาวเหมือนแม่น้ำ

งอเหมือนข้อศอก

คดเหมือนงูเลื้อย

ยุ่งเหมือนยุ่งคึกกัน

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบของแบบฝึกหัดแต่ละข้อ
แล้วเลขานุการของกลุ่มเป็นคนเขียนคำตอบลงในแบบฝึกหัดนี้ (ส่งเป็นผลงานของกลุ่ม กลุ่มละ
1 ชุด)

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนเติมคำเปรียบเทียบลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความ

1. ระยะเวลาอากาศวิปริตแปรปรวนมาก กลางวันร้อนจัดเหมือน _____
แต่พอลงคืนก็เย็นเป็น _____
 2. มือของฉันเปื้อนน้ำหวานจนเหนียวเป็น _____
 3. คืบหน้าของฟ้าสว่างราวกับ _____
 4. ฉันกับเพื่อนอีกสามคน ไปที่บ้านร้างแห่งหนึ่ง ภายในบ้านนั้นเงียบวังเวง
เหมือน _____ และมีคนเหมือน _____
 5. บริเวณไร่มะพร้าวของเขากว้างจน _____
 6. ห้องนอนของเขารกเหมือน _____
 7. ห้องเรียนของเราสะอาดมากไม่มีฝุ่นผงแม้เพียงเล็กน้อยเท่า _____
 8. เมฆก้อนนั้นใหญ่เท่า _____
 9. อาคารบ้านเรือนในสมัยต่อไปคงจะสูง _____
 10. เด็กผู้หญิงคนนั้นสวมเสื้อผ้าที่เก่าเป็น _____ และแข็งกรอบเป็น _____
- ตามตัวมีรอยกระดำกระด่างจนลายเหมือน _____

แบบฝึกหัด (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 3)

ตอนที่ 2

ให้นักเรียนเติมคำตอบให้เหมาะสมกับข้อความที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

1. เหมือนหิน	เป็นคำเปรียบเทียบกับคำว่า	แข็ง
2. เหมือนปลาไหล	"	
3. เหมือนผิวมะกรูด	"	
4. เหมือนทะเลทราย	"	
5. รวากับแกะ	"	
6. เป็นคม	"	
7. เหมือนบอระเพ็ด	"	
8. เหมือนแก้ว	"	
9. เหมือนเหหัว	"	
10. เหมือนแม่น้ำ	"	
11. เหมือนข้อศอก	"	
12. เหมือนยุงคึกัน	"	
13. เหมือนคำแยะ	"	
14. คุงหยากน้ำค้าง	"	
15. เหมือนนุ่น	"	

บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 3)

ตอนที่ 1

1. ไฟ , น้ำแข็ง
2. คังเม
3. กลางวัน
4. ป้า , เข่า
5. ผักสด
6. รั้ว
7. ขี้เหล็ก
8. ภูเขา
9. เทียมฟ้า
10. ผักชี , ข้าวเกรียบ , ตุ๋นแก

ตอนที่ 2

1. ลีน	9. มัน
2. เรียบ	10. ยาว
3. ชูชระ	11. งอ
4. แหงแดง	12. ฟู
5. เหมือนกัน	13. คั้น
6. ชุน	14. บริสุทธิ์
7. ชม	15. เปา
8. เปราะบาง	

แบบทดสอบ

หน่วยที่ 3
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบต่อไปนี้ตามลำพัง โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ซึ่งตรงกับคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแต่ละข้อ (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. เมื่อเรากล่าวถึงบ้านที่สวยงามและสบายมาก ๆ เรามักใช้คำเปรียบเทียบกับอย่างไร

- ก. เหมือนฟ้า
- ข. รวากับวิมาน
- ค. รวากับแก้วมณี
- ง. รวากับภาพในฝัน

2. เมื่อเราจะกล่าวถึงสิ่งที่มีความประหลาด เรามักใช้คำเปรียบเทียบกับอย่างไร

- ก. เหมือนนุ่น
- ข. คังกระจก
- ค. เหมือนแก้ว
- ง. เหมือนข้าวเกรียบ

3. เมื่อเรากล่าวถึงถนนที่มีลักษณะโค้งงอมาก เรามักใช้เปรียบเทียบกับคำใด

- ก. เหมือนแม่น้ำ
- ข. เหมือนข้อศอก

ค. เหมือนปลาไหล

ง. เหมือนงูเลื้อย

4. คำว่าเหมือนตุ๊กแก เป็นคำเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีลักษณะเช่นไร

- ก. เห็นยาว
- ข. ขรุขระ
- ค. ลาย
- ง. ยุ่ง

5. คำว่าอุจหาคน้ำค้าง เป็นคำที่เราใช้เปรียบเทียบกับสิ่งที่มีลักษณะเช่นไร

- ก. ใส
- ข. อุ่น
- ค. แฉฉาว
- ง. บริสุทธิ์

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 3)

1. ก. ข. ค. ง.
2. ก. ข. ค. ง.
3. ก. ข. ค. ง.
4. ก. ข. ค. ง.
5. ก. ข. ค. ง.

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 3)

1. ข.
2. ค.
3. ข.
4. ค.
5. ง.

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ที่ละข้อตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านบัตรเนื้อหาจนจบ แล้วช่วยกันพูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนเล่นเกม "คู่เปรียบ - เทียบเคียง" โดยปฏิบัติตามคำแนะนำวิธีเล่นเกม "คู่เปรียบ - เทียบเคียง" (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบ เมื่อทำเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มแจกบัตรเฉลยคำตอบให้สมาชิกทุกคนตรวจคำตอบของตัวเอง แล้วหัวหน้ากลุ่มเก็บรวบรวมกระดาษคำตอบส่งครูผู้สอนสมาชิกคนอื่น ๆ ช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าซองเดิม (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 3)

"คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของคน"

เมื่อเราจะกล่าวถึงลักษณะบางอย่างของคน หรือลักษณะที่เกี่ยวกับคน เรามักใช้คำเปรียบเทียบเพื่อช่วยให้คำกล่าวนั้นชัดเจนหรือมีน้ำหนักยิ่งขึ้น เช่น

เรามักจะชมคนที่มีฟันสวยเป็นเงางามว่า "ฟันสวยราวกับไข่มุก"

คำว่า ฟันสวย เป็นคำบอกเล่า หรือกล่าวถึงลักษณะของฟันคน

คำว่า ราวกับไข่มุก เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า ฟันสวย เพื่อให้ภาพของความงามของฟันได้ชัดเจนขึ้น หรือทำให้คำกล่าวนี้น้ำหนักมากขึ้น

ถ้าจะชมใครว่าตาคนสวย เราก็มักพูดว่า ตาคนเหมือนแซก

คำว่า ตาคน เป็นคำบอกเล่า หรือกล่าวถึงลักษณะของตาคน

คำว่า เหมือนแซก เป็นคำเปรียบเทียบ ที่ใช้กับคำว่า ตาคน

การพูดว่า ฟันสวยราวกับไข่มุก หรือพูดว่า ตาคนเหมือนแซก เป็นการพูดถึงลักษณะต่าง ๆ ของคนโดยใช้คำเปรียบเทียบ

ต่อไปนี้ขอให้นักเรียนสังเกตและจดจำแนวการใช้คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของคนดังต่อไปนี้

1. คำเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ บนใบหน้า เช่น

คิ้วโค้งเหมือนคันศร

ตาคน (ดู) เหมือนเหยี่ยว ตาคน(สวย)เหมือนแซก

แก้มแดงเหมือนมะปรางสุก

ปากแดงเหมือนผลตำลึงสุก (บางครั้งใช้ว่า ปากแดงเหมือนสีชาด)

ผมดำเป็นเงางามเหมือนขนกาน้ำ

ผมขาวเหมือนดอกเลา

ฟันสวยราวกับไข่มุก

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 3)

2. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะอื่น ๆ ของร่างกาย เช่น
 - นิ้วเรียวเหมือนลำเทียน
 - ผิวนวลเหมือนแป้งรมใบ
 - ผิวขาวเหมือนดอกมะลิ (บางครั้งใช้ว่า ผิวขาวเหมือนสาลี)
3. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับรูปร่าง หรือทรวดทรง เช่น
 - อ้วนเป็นคูน
 - ผอมเหมือนกึ่งแห้ง
 - สูงเหมือนเสาไฟฟ้า
 - เตี้ยเหมือนมะขามข้อเดียว
 - สวยเหมือนกุหลาบแรกแย้ม
 - งามเหมือนเทพธิดา (งามราวกับเทพธิดา)
 - หล่อเหมือนเทพบุตร (หล่อราวกับเทพบุตร)
4. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะอื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวกับรูปร่าง เช่น
 - กระโถกกระเคกดุกลดุกดงเหมือนน้ำคึกกระโหลก
 - เรียวร้อยเหมือนผ้าพับ (เรียวร้อยเหมือนผ้าพับไว้)
 - เสียงไพเราะราวกับเสียงระฆังทอง
 - เสียงไพเราะเหมือนเสียงระฆังเงิน
 - ปากคม (ปากจัด) เหมือนกรรไกร (บางครั้งก็ว่าปากคมเหมือนตะไกร)
5. คำเปรียบเทียบเกี่ยวกับลักษณะทางจิตใจ เช่น

ใจดีเหมือนแม่พระ	ใจแข็งเหมือนเพชร
ใจดำเหมือนอึกา	ใจกว้างเหมือนแม่น้ำ
ใจบุญเหมือนพระเวสสันดร	ใจร้ายเหมือนยักษ์มาร
ใจหนักแน่นเหมือนพระอิศวาระขุน	ใจเสาะเหมือนปลาชิว

บัตรเนื้อหา (หน้า 3)

หน่วยที่ 4
(ชุดที่ 3)

6. คำเปรียบเทียบกับที่เกี่ยวกับลักษณะอื่น ๆ ที่กล่าวถึงในเชิงคำทวนหรือ
เปรียบเทียบ เช่น

คุเหมือนเสื่อ

โงเหมือนควาย

นิ่งเงียบเป็นเป๋อ

จุกไวเหมือนมด

คำเหมือนตอตะโก

ลูกเสือกเหมือนปลิง

ลายมือยุ่งเหมือนไก่เขี่ย

หลอกเหมือนลิงหลอกเจ้า

อวคก็เหมือนกิ้งก่าใต้ทอง

วางท่าหยิ่งราวกับนางพญา

ปากคัน มือคันเหมือนขน (หมายถึงปาก หรือมือ อยู่ไม่สุข)

ตื่น (แตกตื่น) เหมือนเจ๊กตื่นไฟ

คำแนะนำวิธีเล่นเกม " ดูเปรียบเทียบ - เทียบเคียง "

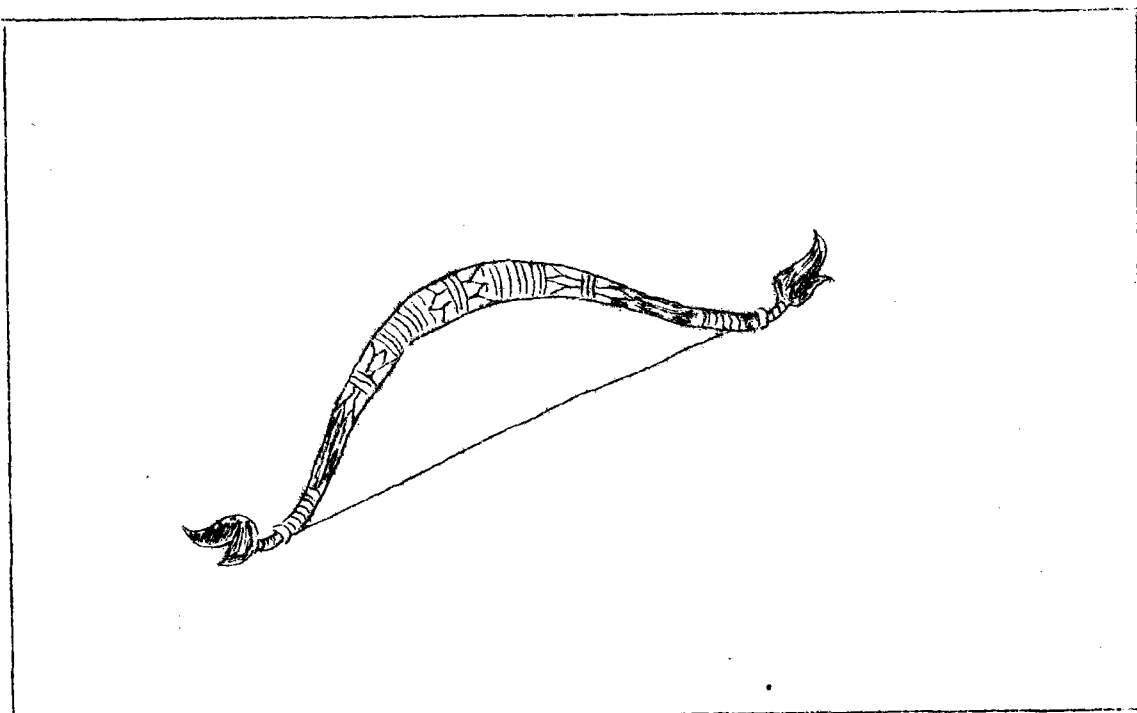
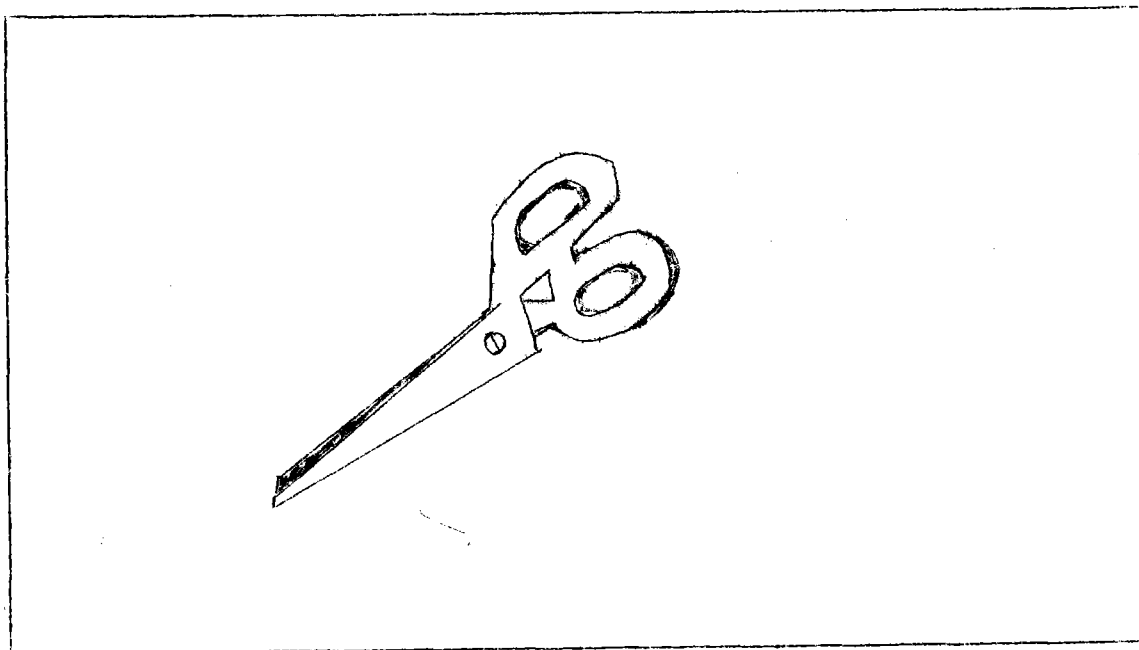
ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 3)

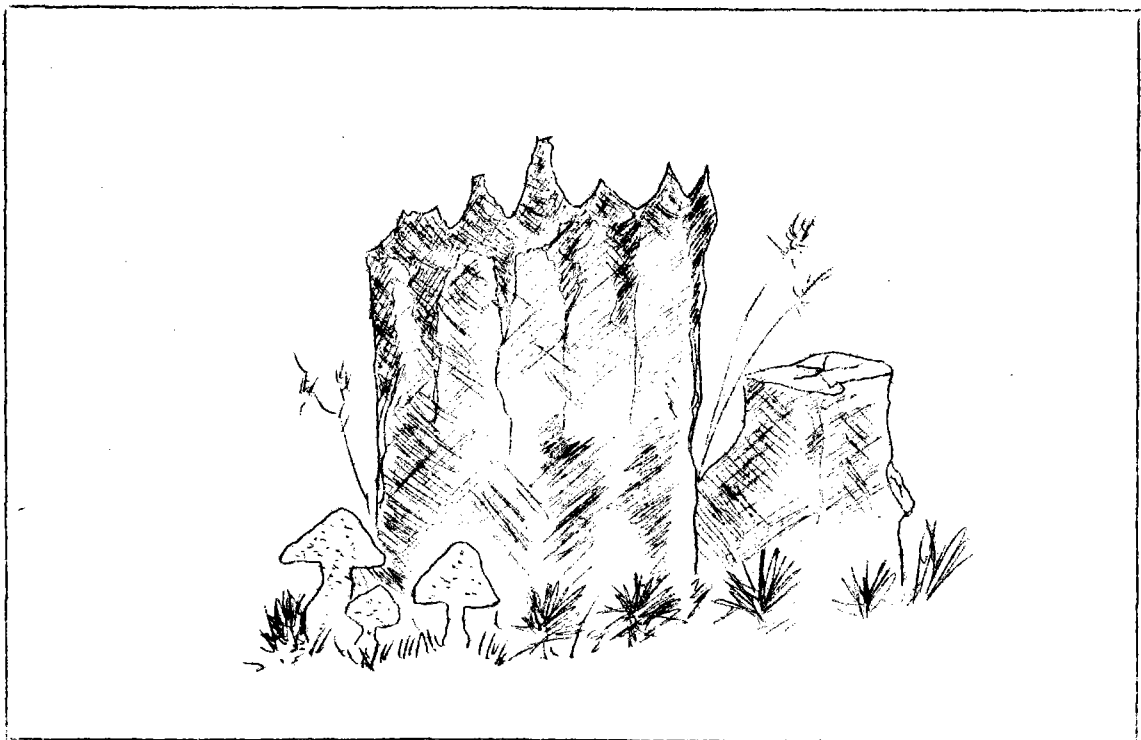
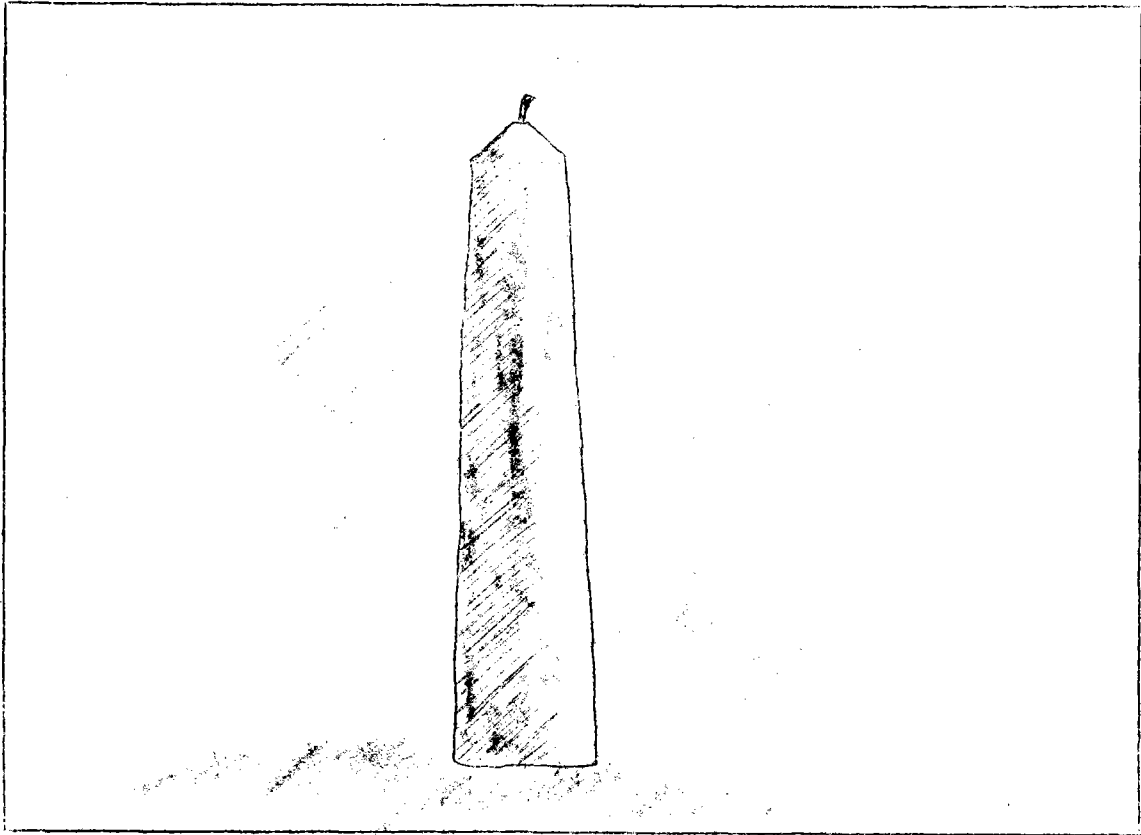
ให้ผู้เล่นหรือสมาชิกในกลุ่มแบ่งเป็น 2 พวก แล้วหัวหน้ากลุ่มเป็นคนแจกบัตรคำให้พวกที่ 1 และแจกบัตรภาพให้พวกที่ 2

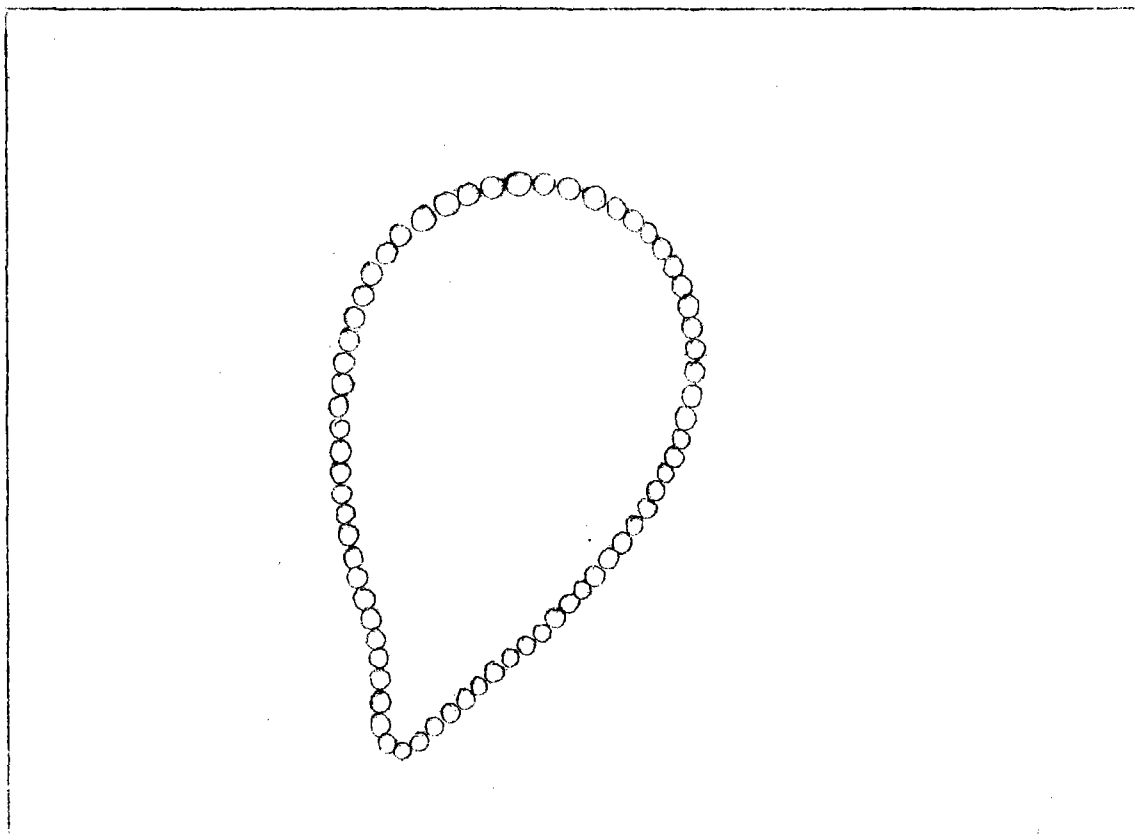
เริ่มเล่นโดยสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มที่ 1 หยิบบัตรคำมา 1 บัตร วางบนโต๊ะให้สมาชิกทุกคนอ่าน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มที่ 2 เลือกบัตรภาพที่เห็นว่าเหมาะสมที่จะจับคู่กับบัตรคำ วางลงเคียงกับบัตรคำ ต่อจากนั้นจึงช่วยกันอ่านบัตรคำกับบัตรภาพที่จับคู่กันนั้นให้ได้ความเป็นคำเปรียบเทียบ (เช่น บัตรคำว่า ใจแข็ง จับคู่กับ ภาพเพชร เราก็อ่านว่า ใจแข็งเหมือนเพชร) แล้วตรวจคำตอบโดยพลิกดูหมายเลขด้านหลังของบัตรคำและบัตรภาพ ถ้าหมายเลขตรงกันแสดงว่าจับคู่ได้ถูกต้อง

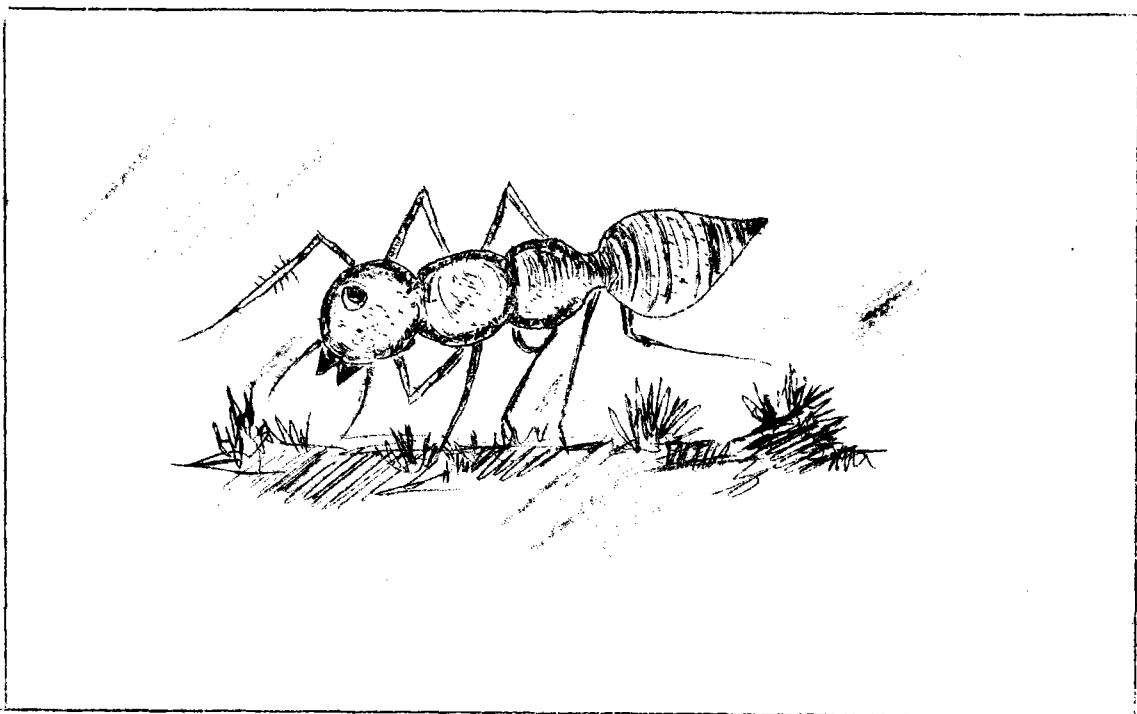
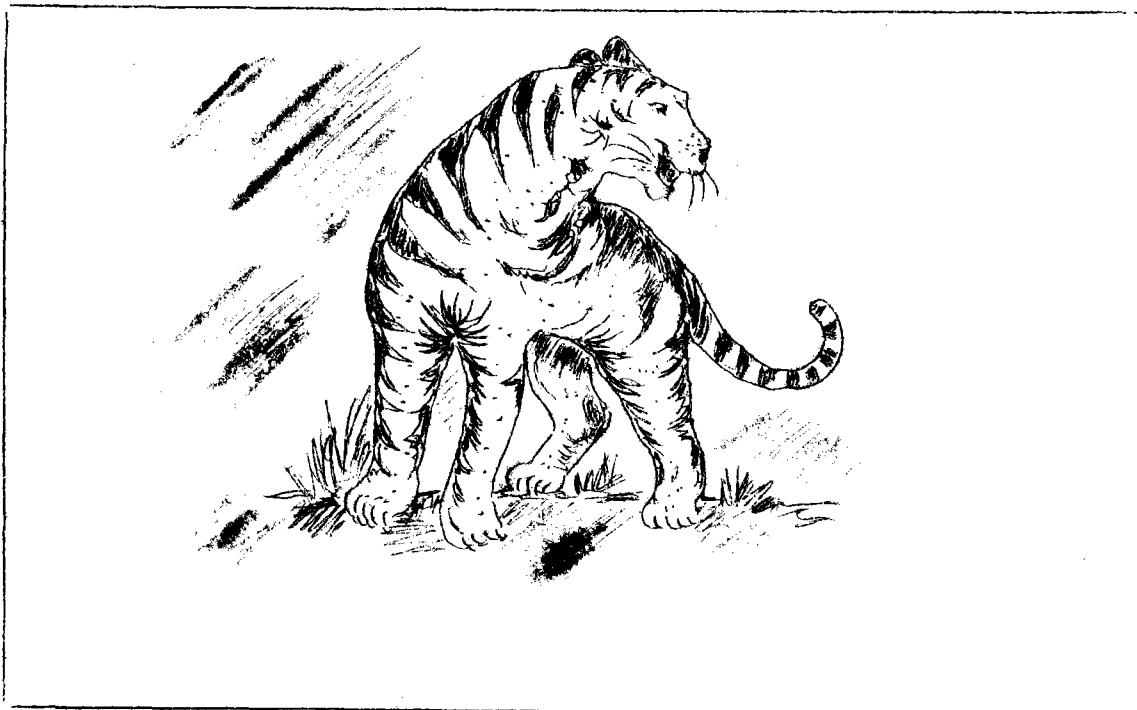
ปฏิบัติเช่นนี้เรื่อยไปจนจับคู่ได้ครบทุกบัตร

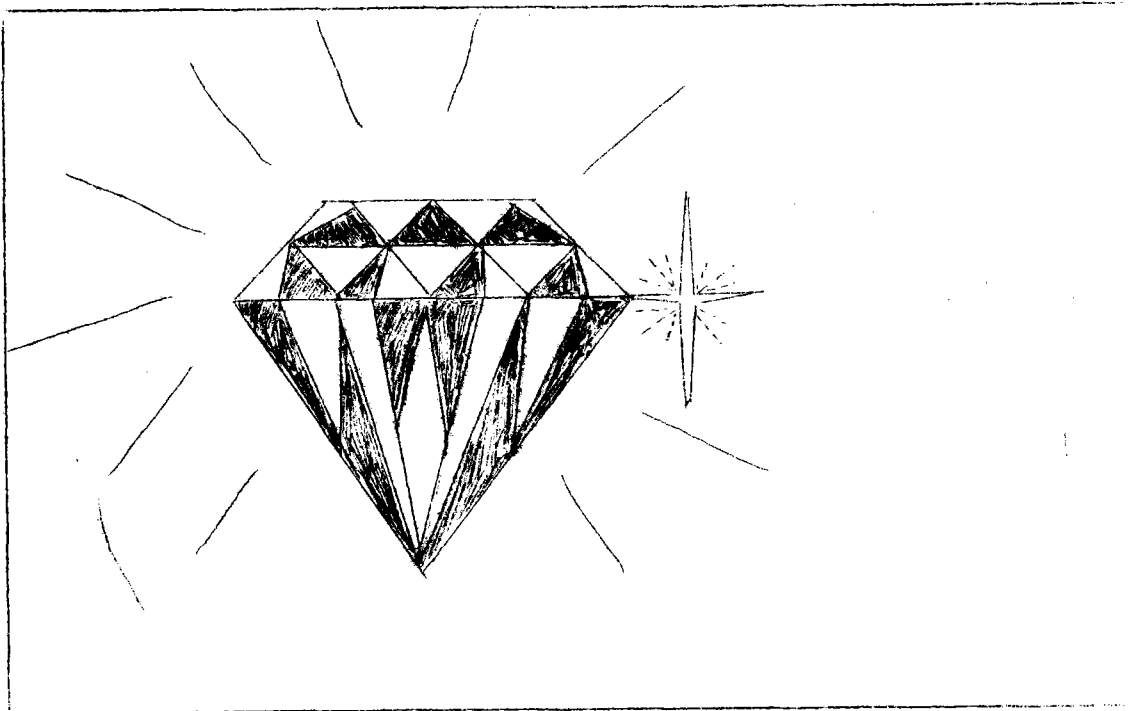
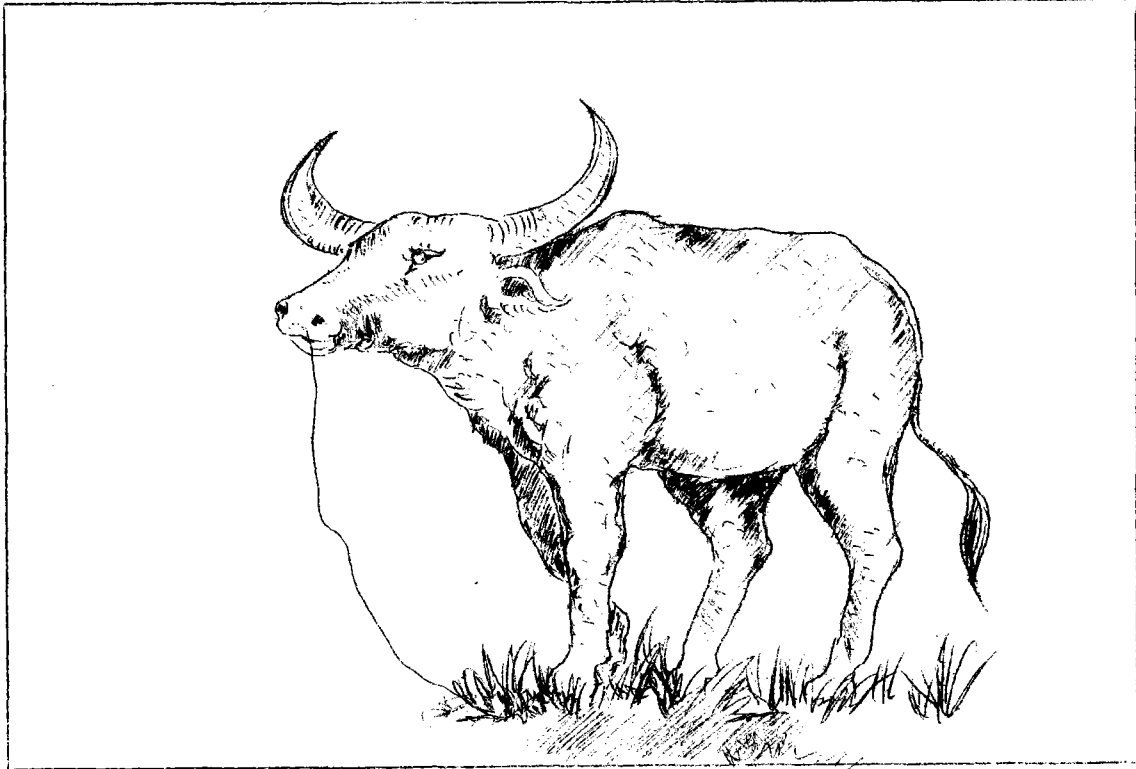
บัตรภาพที่ใช้ในเกม " ดูเปรียบเทียบ-เทียบเคียง "

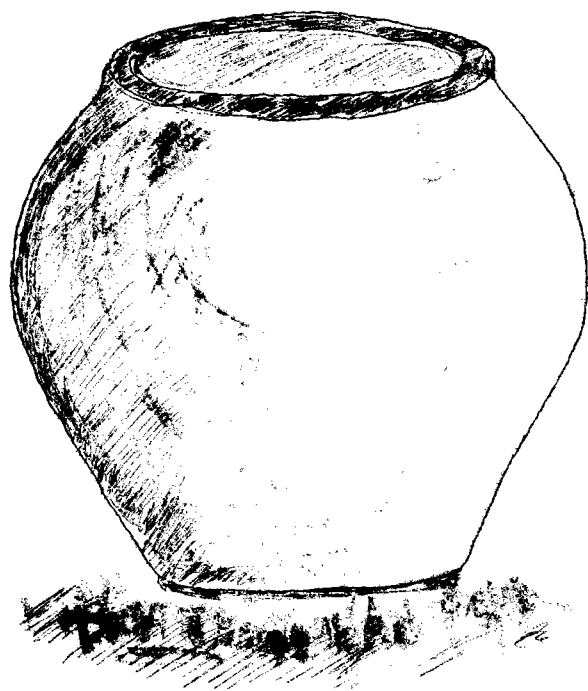

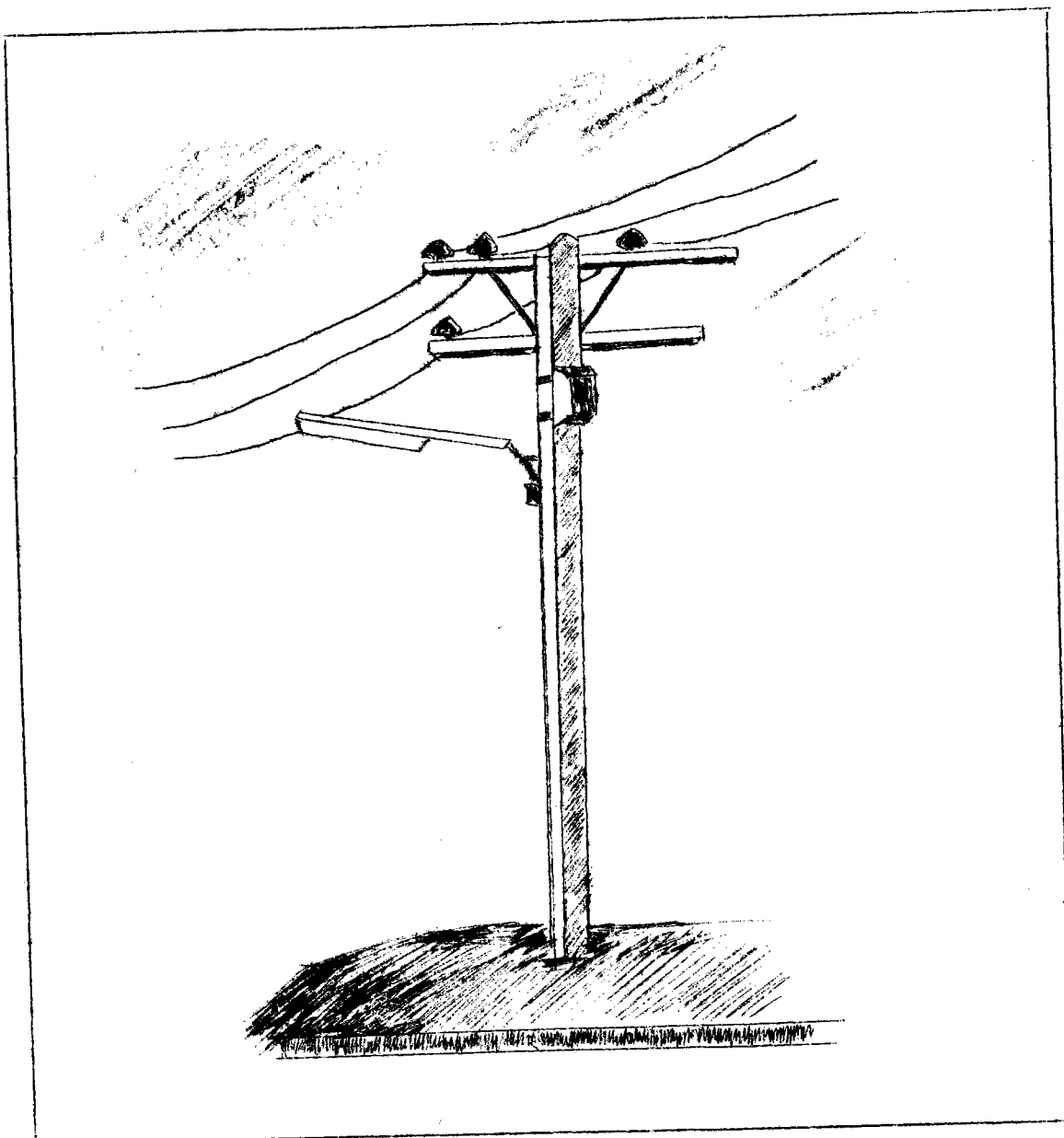

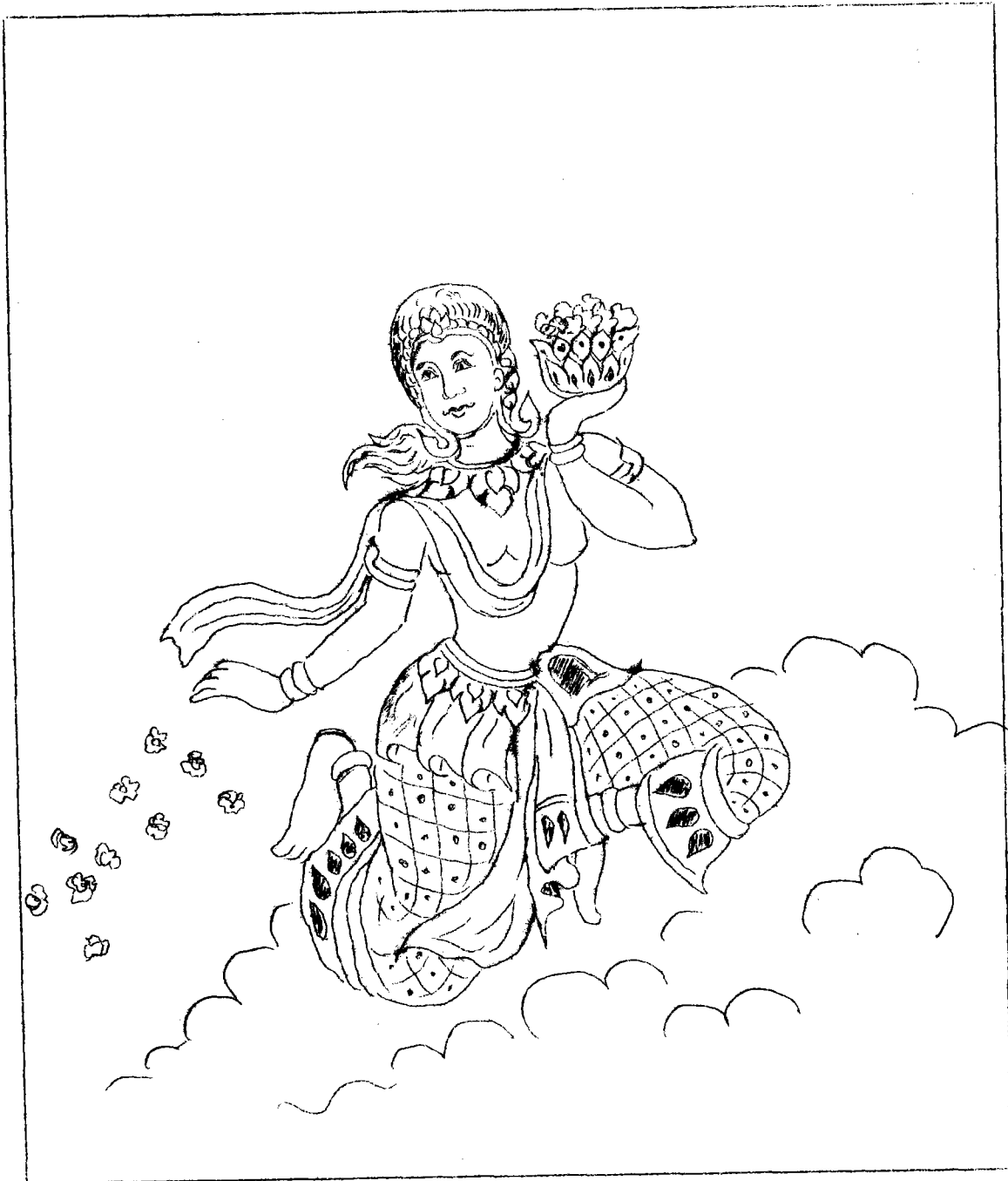

บัญชีบัตรคำที่ใช้ในเกม " ดูเปรียบเทียบ-เทียบเคียง "

1. ปากคม
 2. คิ้วโก่ง
 3. นิ้วเรียวยาว
 4. คำ
 5. ปากคั่น (มือคั่น)
 6. พันสวย
 7. อู
 8. จมูกไว
 9. โง่
 10. ใจแข็ง
 11. อ้วน
 12. สูง
 13. งาม
 14. สวย
 15. หลอก
-

แบบทดสอบ

หน่วยที่ 4
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแต่ละข้อ (ทำในกระดาษคำตอบ)

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนพิจารณาคำบอกลักษณะที่กำหนดให้แต่ละข้อว่าควรใช้เปรียบเทียบกับสิ่งใด

1. "ศาลคม"

- ก. กรรไกร
- ข. ค้อน
- ค. เพชร
- ง. แฉก

2. "วางท่าหยิ่ง"

- ก. ลิงหลอกเจ้า
- ข. กิ้งก่าใต้ทอง
- ค. นางพญา
- ง. เทพธิดา

3. "ใจดี"

- ก. แม่น้ำ
- ข. แม่พระ
- ค. เทพธิดา
- ง. พระเวสสันดร

4. "เรียบง่าย"

- ก. แม่พระ
- ข. ผ้าพับไว้
- ค. ดอกมะลิ
- ง. พระอิศุพระปิ่น

5. "จุ่มไว"

- ก. มด
- ข. เสือ
- ค. อีเกา
- ง. ควาย

หน้า 2

แบบทดสอบ (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 3)

ตอนที่ 2

ให้นักเรียนพิจารณาคำเปรียบเทียบกับที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อว่านิยมใช้เปรียบเทียบกับคนที่มีลักษณะเช่นไร

1. "ถูกลามแรกแย้ม"

- ก. สวย
- ข. งาม
- ค. ใจดี
- ง. ใจเสาะ

2. "เทพบุตร"

- ก. ใจแข็ง
- ข. ใจดี
- ค. หด
- ง. สูง

3. "เหมือนชนกาน้ำ"

- ก. ผมงาม
- ข. ผมขาว
- ค. ผิวขาว
- ง. กวัก

4. "น้ำคึกกระโหลก"

- ก. คุ
- ข. หยิ่ง
- ค. อยู่ไม่สุข
- ง. กระโถกกระเทก

5. "เป็นเปื้อน"

- ก. ใจเสาะ
- ข. นิ่งเงียม
- ค. ผอม
- ง. คุ

<u>กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ</u>		4 หน่วยที่ 4 (ชุดที่ 3)
<u>ตอนที่ 1</u> 1. ก. ข. ค. ง. 2. ก. ข. ค. ง. 3. ก. ข. ค. ง. 4. ก. ข. ค. ง. 5. ก. ข. ค. ง.	<u>ตอนที่ 2</u> 1. ก. ข. ค. ง. 2. ก. ข. ค. ง. 3. ก. ข. ค. ง. 4. ก. ข. ค. ง. 5. ก. ข. ค. ง.	

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ</u>		4 หน่วยที่ 4 (ชุดที่ 3)
<u>ตอนที่ 1</u> 1. ง. 2. ค. 3. ข. 4. ข. 5. ก.	<u>ตอนที่ 2</u> 1. ก. 2. ค. 3. ก. 4. ง. 5. ข.	

บัตรคำสั่ง

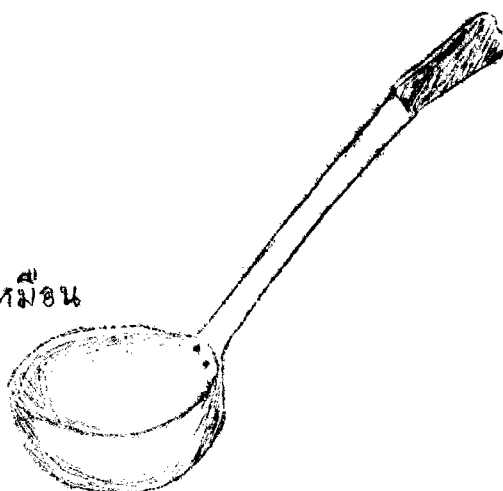
ศูนย์สำรอง
(ชุดที่ 3)

ให้นักเรียนอ่านบัญชีคำเปรียบเทียบที่กำหนดให้
แล้วเลือกคำเปรียบเทียบคำใดคำหนึ่งมาวาดภาพประกอบ
(ทำในกระดาษที่เตรียมไว้ให้ โดยเขียนคำไว้ทางซ้ายมือ และวาดภาพประกอบ
ไว้ทางขวามือ ดังตัวอย่างข้างล่างนี้)

ตัวอย่าง

หน้าอ

เหมือน

บัญชีคำเปรียบเทียบ	ศูนย์สำรวจ (ชุดที่ 3)
1. หน้าจอเหมือนจวัก 2. ใจเต้นเป็นตึกลอง 3. งงเป็นโกตาแตก 4. ง่ายเหมือนปอกกล้วยเข้าปาก 5. หวงเหมือนดวงใจ 6. ซ้ำ (รุ่มงาม) เหมือนเต่า 7. เข้ากันเป็นมีเป็นขลุ่ย 8. หน้าบานเหมือนจานเซิ้ง 9. ร้อนเหมือนไฟ 10. เปราะบางเหมือนแก้ว 11. งอเป็นข้อศอก 12. คดเป็นงูเลื้อย 13. ใจดำเหมือนอีเกา 14. ผิวขาวเหมือนดอกมะลิ 15. ใจร้ายเหมือนยักษ์มาร	

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

ชุดที่ 4

“คำสอนเสียงัมผัส”

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ ทีละข้อตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญ
จากเรื่องที่อ่าน (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยปฏิบัติตามคำสั่งของแบบฝึกหัด แล้วช่วยกันตรวจคำตอบ
จากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบโดยปฏิบัติตามคำสั่งในแบบทดสอบ เสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่ม
แจกบัตรเฉลยของแบบทดสอบให้สมาชิกแต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง
(ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
4. หัวหน้ากลุ่มเก็บกระดาษคำตอบของแบบทดสอบและแบบฝึกหัดส่งครูผู้สอน สมาชิกคนอื่น ๆ
ช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าของเดิม

บัตรเนื้อหา
"คำซ้อนที่มีคำซ้ำกันบางคำ"

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

คำซ้อนที่มีคำซ้ำกันบางคำ มักเกิดจากคำที่มี 2 พยางค์ จำนวน 2 คำมาประสมกัน และคำ 2 พยางค์ที่นำมาประสมกันนี้ต่างก็ขึ้นต้นด้วยคำที่เหมือนกัน คือขึ้นต้นด้วยคำเดียวกัน เช่น

คำว่า กระหืด กับคำว่า กระหอบ ทั้ง 2 คำนี้เป็นคำ 2 พยางค์ ที่ขึ้นต้นด้วยคำคำเดียวกัน คือขึ้นต้นด้วยคำว่า กระ ทั้ง 2 คำ

เมื่อนำคำทั้ง 2 คำนี้มาประสมกัน จะกลายเป็นคำซ้อน 4 พยางค์ คือ
กระหืด + กระหอบ → กระหืดกระหอบ

คำว่า " กระหืดกระหอบ " จึงเป็นคำซ้อนที่มีคำซ้ำกันบางคำคือ มีคำพยางค์ที่ 1 ซ้ำกับคำพยางค์ที่ 3 (คือคำว่า กระ ซ้ำกับคำว่า กระ)

ตัวอย่างคำซ้อนที่มีคำซ้ำกันบางคำมีเป็นจำนวนมาก แต่ในที่นี้จะยกตัวอย่างมาเป็นหมวด ๆ ตามพยัญชนะที่ขึ้นต้นคำนั้น ๆ เช่น

<u>หมวด ก.</u>	กระมิดกระเมี้ยน	กระวนกระวาย
กระสับกระส่าย	กระพัดกระพือค	กระหมัดกระแหม
กระเสาะกระแสะ	กระอักกระอวน	กระหืดกระหอบ
กะโหลกกะเผลก	กินเศษกินเลย	เกินหน้าเกินตา
<u>หมวด ข.</u>	ขายหน้าขายตา	ขำหน้าขำทะเล
ซุกเลือกซุกเนื้อ	เขารองเขารอย	เขาพระเขานาง
ซุนลุกขนพอง	ขมุกขมอม	ขึ้นหน้าขึ้นตา
<u>หมวด ค...</u>	คูสร้างคูสม	คูบานคูเมือง
คูเวรคูกรม	คูหูกูยูก	คงเส้นคงวา
เคียงบาเคียงไหล	ครันเนื้อครันตัว	คนละไม้คนละมือ

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)			ศูนย์ที่ 1 (ชุดที่ 4)
หมวด ก.	ตอหน้าตอตา เต็มอกเต็มใจ ตามมีตามเกิด ตะปัดตะบอย ตะขิดตะขวง ตั้งหน้าตั้งตา เตนแรงเตนกา ตูปัดตูปะ	ตลอดตอเถียง เต็มไม้เต็มมือ ตามเรื่องตามราว ตะปิงตะบัน ตะกละตะกลาม ตั้งอกตั้งใจ ตัวไครตัวมัน ตูปัดตูปอง ถึงไหนถึงกัน ถอนรากถอนโคน ทะมัดทะแมง ทั้งเนื้อทั้งตัว ทุกที่ทุกทาง	ตอปากตอคำ เต็มเม็ดเต็มหน่วย ตามบุญตามกรรม ตะคั่นตะคอก คันทาคันใจ ตัดเป็นตัดตาย ดีโพยดีพาย ตัวตั้งตัวตี ถือเราถือเขา ถอยที่ถอยอาศัย เทน้ำเทท่า ทุรนทุราย
หมวด ก.	ถูกอกถูกใจ ถ้อยศถ้อยศักดิ์		
หมวด ท.	ทะเยอทะยาน ทันที่ทันใด ทุกหนทุกแห่ง		
หมวด บ.	บาดหูบาดตา บาดตาบาดใจ		
หมวด ร.	ระส่ำระสาย รวมแรงรวมใจ		
หมวด อ.	เอาดีเอาเด่น เอาอกเอาใจ เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ เอาหน้าเอาตา		

บัตรเนื้อหา (หน้า 3)

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

หมวดอื่น ๆ เช่น

โซซัดโซเซ	งอมืองอเท้า	จงเกลียดจงชัง
จิบปากจิบคอ	จับพลัดจับฉดู	เจ้าบทเจ้ากลอน
นุ่งเจียมหมเจียม	นอกรีตนอกรอย	น้ำอคน้ำทน
โยนหัวโยนกอย		

จะเห็นได้ว่าคำพ้องเสียงสัมผัสชนิดที่มีคำซ้ำกันบางคำ
ส่วนใหญ่เป็นคำที่มี 4 พยางค์ และพยางค์ที่ 1 ซ้ำกับพยางค์ที่ 3

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบที่เหมาะสมกับข้อความที่กำหนดให้ แล้วให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นคนเติมคำตอบลงในแบบฝึกหัดนี้ ส่งเป็นผลงานของกลุ่ม เพียงกลุ่มละ 1 แผน)

1. ยางพาราเป็นสินค้าที่ขึ้นหน้าขึ้น _____ ของภาคใต้
2. พังเรื่องยี่ที่โรจน์ทองชน _____ ชนพองทุกที่
3. เด็กคนนี้น้ำตาจะมูก _____ เหลือเกิน
4. ชาวญวนอพยพขามน้ำขาม _____ เขามาอยู่ในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก
5. สามภรรยาคุณรักใคร่เห็นอกเห็นใจกันอย่างคงเส้นคง _____
เพราะต่างก็ถือว่าอีกฝ่ายหนึ่งเป็นคู่หูคู่ใจ _____ ของตน
6. โรงเรียนของเราจัดงานที่ให้นักเรียนทุกคนต่างก็ช่วยกันคนละไม้คนละ _____
7. เมื่อเขาได้เห็นภาพบาดหู _____ ก็รู้สึกหุ _____ หุร้ายขึ้นมาทันที _____
8. คนเราอยู่ด้วยกันก็ต้องถอยทีถอย _____ กัน ไม่ถอยเราถอย _____
และไม่ถอยศ _____ กันเกินไป
9. ถัดฉันได้เพื่อนที่ถูก _____ ถูกใจก็ไปไต่ทุก _____ ทุกแห่ง ถึงไหน _____
10. ฉันเคยรู้ระแคะระ _____ มาวา สามภรรยาคุณนี้มีเรื่องระทอง _____ กัน
11. สุดใจจับปาก _____ เล่าถึงคู่วิวาอย่างจง _____ จงช้าง
12. นักกีฬาที่ไม่รู้แพ้ _____ กัน จะทำให้เกิดความระส่ำ _____ กันทั่วไป

บัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

1. ตา
 2. จุก
 3. ชะมอม
 4. ทะเล
 5. วา , ยาก
 6. มือ
 7. บาคคา , รน , หันใจ
 8. อาศัย , เขา , ถือศักดิ์
 9. ออก , หน , ถึงกัน
 10. คาย , ระแหง
 11. จีบคอ , เกดียค
 12. รุชนะ , ระสาย
-

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนแต่ละคนตอบคำถามต่อไปนี้ตามลำพัง โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับหัวข้อ ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำว่า " กระสับกระส่าย " มีพยางค์ใดเป็นคำที่ซ้ำกัน

- ก. 1 กับ 2
- ข. 1 กับ 3
- ค. 2 กับ 4
- ง. 3 กับ 4

2. คำใดที่ใช่คู่กับว่า " คุพระ "

- ก. คุนาง
- ข. คุสม
- ค. คุเมือง
- ง. คุกรรม

3. คำใดที่ใช่คู่กับคำว่า " ต่อเถียง "

- ก. ต่อตา
- ข. ต่อคำ
- ค. ต่อล่อ
- ง. ต่อปาก

4. คำสอนในข้อใดใช้ไม่ถูกต้องตามความนิยม

- ก. ตื่นตาตื่นใจ
- ข. เกินหนาเกินตา
- ค. กินเลยกินเศษ
- ง. กระเสาะกระแสะ

5. คำสอนในข้อใดที่ใช้ถูกต้องตามความนิยม

- ก. ตั้งตาตั้งหน้า
- ข. เต็มไม้เต็มมือ
- ค. ตัดตายตัดเป็น
- ง. ตามกรรมตามบุญ

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

1. ก. ข. ค. ง.
2. ก. ข. ค. ง.
3. ก. ข. ค. ง.
4. ก. ข. ค. ง.
5. ก. ข. ค. ง.

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 1
(ชุดที่ 4)

1. ข.
2. ก.
3. ค.
4. ค.
5. ข.

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ทีละข้อตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 3 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุปว่า คำสอนที่มีเสียงพยัญชนะเหมือนกัน มีลักษณะเช่นไร (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยปฏิบัติตามคำสั่งในแบบฝึกหัด แล้วช่วยกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบ โดยปฏิบัติตามคำสั่งในแบบทดสอบ (ทำในกระดาษคำตอบ) เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบให้สมาชิกแต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
4. หัวหน้ากลุ่มเก็บกระดาษคำตอบของแบบทดสอบ และแบบฝึกหัด ส่งครูผู้สอน สมาชิกคนอื่น ๆ เก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าช่องเดิม

บัตรเนื้อหา

" คำซ้อนที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน "

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

คำซ้อนที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันมี 3 ลักษณะ คือ

1. คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน เช่น ชิงชัง
 2. คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรควบ หรืออักษรนำตัวเดียวกัน เช่น คลัดคลาย , สนุกสนาน
 3. คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกัน แต่ออกเสียงเหมือนกัน เช่น ศักรัศสิทธิ์ หล่งลิ้ม
- คำที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้จัดว่าเป็นคำซ้อนที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันทั้งสิ้น

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของคำที่มีลักษณะดังกล่าวที่ละอย่างตามลำดับ คือ

1. คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน

หมายถึงคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกัน หรือตัวเดียวกัน เช่น

คำว่า คบ กับ คำว่า คิด เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย ค ทั้ง 2 คำ เมื่อประสมกันเป็นคำว่า " คบคิด " จึงกลายเป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน

คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกันมีมาก ต่อไปนี้จะยกตัวอย่างคำซ้อน

ในลักษณะนี้มาเป็นหมวด ๆ เพื่อสะดวกในการสังเกต เช่น

- คัดค้าน	แคนเคื่อง	คาคคั้น			
- จกจำ	จักจวน	แจ่มแจ้ง	จูจี	จุกจิก	แจกแจ้ง
- ชักชวน	แช่มชื่น	เชื่องชม	ชันเชิง	ชมเชย	ชิงชัง
- แหของ	หูกขน	หิมหาว	หุบหิบ	หอกซอน	
- โคงคัง	กุกกิม	คื้อคึง	คึงคั้น	กุกัน	คืบคั้น
- ถัดวน	ถดถอย	ถากถาง	ถอดถอน		

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

- ทอดทิ้ง	เที่ยงแท้	ทาบตาม	ทักท้วง	ทบทวน	
- นบมอบ	แนะนำ	เนินนาน	นุ่มนวล	นวนานาค	
- บ่ายเบี่ยง	แบ่งเบา	บากบัน	บอบบาง	เบียดเบียน	
- พิมพ์	พิถีพิถัน	พิ้งพา	พวกพอง	พพพาน	
- พุ่มพัก	พู่ฟ้า	พู่พอง	พักแพง	พั่นเพื่อน	
- มั่งมี	เมื่อยมอญ	มั่งมี	มีคมมีด	มอมแมม	
- แยกย้าย	ยักยอก	ยุงยาก	ย้วยวน	ยักยาด	โยเย
- ลอลวง	โลเล	ลวนลาม	ล่องลอย	เลิศจเลอ	
- วุ่นวาย	วูวาม	แววาว	วนเวียน	วอควาย	เว้งว้าง

2. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรควบคำหรืออักษรนำคู่เดียวกัน

คำซ้อนลักษณะนี้แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ

พวกที่ 1 เป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรนำคู่เดียวกัน เช่น คำว่า "สนุกสนาน" เป็นคำซ้อนที่มาจากคำว่า สนุก ประสมกับ คำว่า สนาน

" สนุก " และ " สนาน " ขึ้นต้นด้วย ส นำ น ทั้ง 2 คำ

พวกที่ 2 เป็นคำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรควบคำคู่เดียวกัน เช่น คำว่า "คลีคลาย" เป็นคำซ้อนที่มาจากคำว่า คลี ประสมกับ คำว่า คลาย

" คลี " และ " คลาย " ขึ้นต้นด้วย ค ควบ ล ทั้ง 2 คำ

ตัวอย่าง คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะควบกล้ำคู่เดียวกัน เช่น

กลับกลาย	เกลือกกลิ้ง	กลมกลิ้ง	แกว่งไกว
แคว่งควาง	คล่องแคล่ว	โปรดปราน	ปรับปรุ้ง
แปลกปลอม	ปลดเปลื้อง	ปลดปล่อย	ปลุกปลำ

บัตรเนื้อหา (หน้า 3)

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

ปลาบปลื้ม	ปลื้มปลอน	ปลอมแปลง	พริ้งพริ้ว
พริ้งพริ้ว	พริ้งพริ้ว	พลิกแพลง	พลุ่งพล่าน
<u>ตัวอย่าง</u> คำสอนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรนำคู่เดียวกัน เช่น			
ขยับเขยื้อน	ขจัดขจาย	สนับสนุน	สนุกสนาน
สว่างไสว	สมัครสมาน	เฉลียวฉลาด	ฉวัดเฉวียน
เหงาหงอย	เห็นคเห็นอย	หนักหนา	เหนื่อยหน่าย
เหยียดหยาม	เหมาะเหม็ง	หมักหมม	โหวงเหวง

3. คำสอนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกัน แต่พยัญชนะนั้นออกเสียงเหมือนกัน หรือออกเสียงอย่างเดียวกัน มีหลายลักษณะ ตัวอย่าง เช่น

ศักดิ์สิทธิ์	ศักดิ์ศรี	โศกเศร้า	เหลือล้น
เห็นบแนม	นิคหนอย	หนักแน่น	เคอะเขิน
ผูกพัน	พักนอน	คอนแคะ	เฉื่อยชา
			ขอดค้อน

สรุป คำสอนที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกันมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน
- คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรนำ หรือ อักษรควบกล้ำ คู่เดียวกัน
- คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกันแต่ออกเสียงเหมือนกัน

แบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิดหาคำสอนที่เหมาะสมกับข้อความที่กำหนดให้
แต่ละข้อ

เมื่อคิดได้แล้ว ให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม เขียนคำตอบลงในแบบฝึกหัดนี้
ส่งเป็นผลงานของกลุ่ม เพียงกลุ่มละ 1 แผ่น

1. เด็กคนนี้ปากจืด _____ และชอบ _____ ถึง ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่
2. คนงานบางคน _____ ชวนให้เพื่อน _____ หวังงาน
3. จุ๊บแรงชอบทุบ _____ นินทา และชอบพูดจาจาก _____ ผู้อื่น
4. แม่บ่นพี่ _____ ว่าลูกทำงานยี้ด _____
5. นักเรียนตามโรงเรียนที่กั้นตารมกัแต่งตัวมอชอ หน้าตามอม _____
6. เพื่อนของฉันมีอารมณ์ _____ มักก่อเรื่องวุ่น _____ อยู่เสมอ
7. พวกเราทุกคนต่างก็ _____ เหนื่อยจากการทำงานเป็นอย่างมาก
จึงต้องการพักผ่อนไม่ยอก _____ เขยื้อนไปทำอะไรอีก
8. ระบายนี้สุดใจมีท่าทางเหงา _____ มาก ฉันจึงต้องพยายามชักชวน
ให้เขาเล่นเกมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสนุก _____
9. เพื่อนของฉันคนนี้มันนิสัยไม่ชอบถูกเหยียด _____ ผู้อื่น
10. เมื่อเราจะอวยพรให้ผู้ใหญ่ เรามักจะอ้างถึงสิ่งศักดิ์ _____ ให้ช่วยคุ้มครองกัน
11. คนที่มีใจคอหนัก _____ มักไม่สนใจในคำพูดเหน็บ _____ หรือ
คำกอน _____ ของผู้อื่น
12. ฉันเป็นคน _____ และ จะทำอะไรก็เคอะ _____ ไปทุกอย่าง

บัตรเฉลยคำทอมของแบบฝึกหัด

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

1. จ้าน , ค้อ
2. ชัก , ทอด
3. ชีบ , ถาง
4. พำ , ยาก
5. แมม
6. วาม , วาย
7. เหน้ค , ชยั๊
8. หงอย , สนาน
9. หยาม
10. สิทธิ
11. แนน , แนม , แคะ
12. เน้อย , เซิน

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

ตอนที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนจับคู่ คำซ้อน กับชนิดของคำซ้อน ที่กำหนดให้ โดยเลือกเฉพาะหัวข้อ ก, ข, หรือ ค หมายความว่าบอกชนิดของคำซ้อน ไปเพิ่มหน้าคำซ้อนที่กำหนดให้

ชนิดของคำซ้อนมีดังนี้

- ก. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน
- ข. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยอักษรควบ หรืออักษรนำคู่เดียวกัน
- ค. คำซ้อนที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะคนละตัวกัน แต่ออกเสียงอย่างเดียวกัน

ตัวอย่างการตอบ

- ข เฉล็ดบาดาล
- ค เคอะเขิน
- ก ซอกซอน
- 1. ขากบ้น
- 2. แปลกปลอม
- 3. หมักหมม
- 4. โสกเศร้า
- 5. ศักดิ์สิทธิ์

แบบทดสอบ (หน้า 2)

ตอนที่ 2

ศูนย์ที่ 2
(ชุดที่ 4)

คำสั่ง ให้นักเรียนเติมคำช่องที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกับคำที่กำหนดให้ และมี
ความหมายเหมาะสมกับข้อความ

1. ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนเป็นของไม่ _____ แท้
2. ตำรวจจับผู้ร้ายที่ปลอม _____ เอกสารสำคัญของทางราชการได้
3. เด็กคนนี้ไม่ว่าที่ไหนก็ร้องไห้เกลือก _____ ลงกับพื้นดินทุกที
4. พ่อแม่ทุกคนย่อมมีจิตผูก _____ อยู่กับลูก
5. แม่พยายามคาด _____ ให้ลูกพูดความจริง

<u>กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ</u>		ศูนย์ที่ 2 (ชุดที่ 4)
<u>ตอนที่ 1</u>	<u>ตอนที่ 2</u>	
1. _____	1. _____	
2. _____	2. _____	
3. _____	3. _____	
4. _____	4. _____	
5. _____	5. _____	

<u>บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ</u>		ศูนย์ที่ 2 (ชุดที่ 4)
<u>ตอนที่ 1</u>	<u>ตอนที่ 2</u>	
1. ก.	1. เทียง	
2. ข.	2. แปลง	
3. ช.	3. กิ่ง	
4. ค.	4. พัน	
5. ค.	5. คั้น	

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ที่จะขอตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้า แล้วช่วยกันพูดสรุป ใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทำกิจกรรม "หัวใจเลือกคู่" โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของกิจกรรม "หัวใจเลือกคู่" (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบตามลำพัง โดยปฏิบัติตามคำสั่งของแบบทดสอบเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ ให้สมาชิกแต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
4. หัวหน้ากลุ่มเก็บรวบรวมกระดาษคำตอบของแบบทดสอบและแบบฝึกหัด ส่งครูผู้สอนสมาชิกคนอื่น ๆ ช่วยกันเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าช่องเดิม

บัตรเนื้อหา

" คำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกัน "

ศูนย์ที่ 3

(ชุดที่ 4)

คำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกันนั้น มักเกิดจากคำหลายพยางค์
2 คำ มาประสมกัน โดยพยางค์สุดท้ายของคำหน้าจะมีเสียงสระเหมือนกับพยางค์ต้น
ของคำหลัง เช่น

คำว่า " น้ำใจไมตรี " เป็นคำสอนที่มาจากคำว่า น้ำใจ + ไมตรี

" น้ำใจ " มีพยางค์สุดท้ายออกเสียง สระไ

" ไมตรี " มีพยางค์ต้นออกเสียง สระไ

ดังนั้นคำว่า " น้ำใจไมตรี " จึงจัดว่าเป็นคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระ
เหมือนกัน คือมีคำว่า ใจ สัมผัสกับคำว่า ไม ซึ่งออกเสียง ไ เหมือนกัน

เพื่อให้เข้าใจดียิ่งขึ้น ขอให้นักเรียนสังเกตตัวอย่างคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่
มีเสียงสระเหมือนกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

" กระเซาเยาแหย " มาจากคำว่า กระเซา + เยาแหย

" ขับไล่ไล่ส่ง " " ขับไล่ + ไล่ส่ง

ขวัญหนีหนีฝ่อ " " ขวัญหนี + หนีฝ่อ

คำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกัน ยังมีอีกมากมาย เช่น

ครู <u>บา</u> อาจารย์	โง <u>เ</u> เล <u>า</u> เบา <u>ป</u> ญ <u>ดา</u>
โง <u>เ</u> า <u>เ</u> า <u>เ</u> า <u>เ</u> า	ง <u>ว</u> ง <u>เ</u> ง <u>า</u> หาว <u>น</u> อน
ง <u>อ</u> ย <u>เ</u> ล <u>ิ</u> ย <u>เ</u> ล <u>ิ</u> ย <u>เ</u> า	ง <u>เ</u> ย <u>ห</u> น <u>า</u> า <u>ป</u> าก
ช <u>ว</u> ย <u>เ</u> ล <u>ิ</u> อ <u>เ</u> ก <u>เ</u> อ <u>ก</u> ูล	ช <u>ะ</u> แ <u>ง</u> แ <u>ด</u> เ <u>ล</u> ี <u>ย</u> ว

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 4)

ชักเชพเนจร
กิจจะลักษณะ
ยั่วเยากระเซ้าเหย
ลครวาศอก
วงศาตณณาทิ
ห่ามาหาเกิน
ทะเลาะเบาะแว้ง
กิริยาอาการ
ปึกฉลาชาแข็ง
พุ่งเพื่อทะเยอทะยาน
ทุกเมื่อเชื่อวัน
บุกป่าฝ่าดง
ยีนคิปรีคา
ขวัญหนีคี่ผ่อ
จำเพาะเจาะจง
มึงวาวาไวย

ชักไซไลเลียง
ไว้นื้อเชื่อใจ
อิดหนาระอาใจ
ยกยออปอ้น
เทือกเถาเหล่ากอ
ตกระกำลำบาก
พุดจาปราศรัย
วิคาวาราม
เด็ดเนื้อเชี้ยไซ
เจ้าเล่ห์เพทุบาย
น้ำใสใจจริง
บุญพาวาสนาสง
ริคนาหาเรน
อุ้นหนาผาคั่ง
เลอะเทอะเประเปื้อน
กว้างใหญ่ไพศาล

พิธีรีตอง
เออออห่อหมก
โมโหโกรธา
คบคาสมาคม
ฟังพาวาศัย
ช่วยเหลือเจื้อจุน
อิมหมี่ผีมัน
รอนเรพเนจร
ใจคำอำมหิต
ทะลุปรุโปร่ง
บอกเล่าเกาสืบ
นิช้ำคำพลอย
สามะเลเทเมา
เหงื่อไหลไคลย้อย
เหลือบ่ากว่าแรง

คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรม "หัวใจเลือกคู่"

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 4)

1. ให้หัวหน้ากลุ่มแจกชิ้นส่วนของบัตรคำซ่อน ให้สมาชิกในกลุ่มคนละ 4 ชิ้น
2. ให้สมาชิกคนใดคนหนึ่ง วางชิ้นส่วนบัตรคำของตนลงบนโต๊ะ ให้สมาชิกคนอื่น ๆ เห็น แล้วให้สมาชิกคนที่มีคำ ซึ่งรวมกับคำที่สมาชิกคนแรกวางไว้ ให้เกิดเป็นคำซ่อนได้ นำชิ้นส่วนบัตรคำของตนไปต่อกับชิ้นแรก

ถ้าบัตรคำต่อกันได้สนิทเป็นรูปหัวใจ และพลิกดูด้านหลังพบหมายเลขที่ตรงกัน แสดงว่าจับคู่ได้ถูกต้อง

ปฏิบัติเช่นนี้เรื่อยไปจนหมดบัตร หรือจับคู่ได้หมด

ตัวอย่างบัตรคำที่ใช้ในกิจกรรม " หัวใจเลือกดี "

พดจา

๑

ปราศรัย

ดีฟ่อ

หน้า

บัญชีคำที่ใช้ในกิจกรรม "หัวใจเลือกคู่"

1. พุกจาปราศรัย	13. เลอะเทอะเประปะเปื้อน
2. พิธีรีตอง	14. บุญพาวาสนาสง
3. ขวัญหนีคึดผ่อ	15. ชักเซพเนจร
4. ไขว่เนื้อเชื้อใจ	16. โง่เง่าเท่าขุน
5. อุณหนาผาคัง	17. คบค้าสมาคม
6. วงศาคนาญาติ	18. ลกราวาสอก
7. ทุกเมื่อเชื้อวัน	19. ชักไขไล่เลี้ยง
8. เหงื่อไหลไคลย้อย	20. ยกยอปอปั้น
9. ช่วยเหลือเจื้อจุน	21. กิจจะลักษณะ
10. อิศนารระอาใจ	22. เออออห่อหมก
11. เหลือปากว่าแรง	23. กระเช้าเข้าเหย
12. โง่เขลาเบาปัญญา	24. นุกป่าผาคง
-

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 4)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบต่อไปนี้ตามลำพัง โดยใช้
กระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้ในช่องกระดาษคำตอบ

ตอนที่ 1 จงพิจารณาคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ว่าควรใช้คู่กับคำใด จึงจะกลายเป็นคำซ้อน
เสียงสัมผัสที่มีเสียงสระเหมือนกัน

ตัวอย่าง สะแง ใช้คู่กับคำว่า แดเหลียว

1. ปีกกล้า ใช้คู่กับคำว่า _____

2. เลือดเนื้บ " _____

3. ฟุ้งเฟ้อ " _____

ตอนที่ 2 จงพิจารณาคำซ้อนที่กำหนดให้ในแต่ละข้อ ว่ามีคำใดสัมผัสกับคำใด

1. ชับไล่ไล่ส่ง มีคำว่า _____ สัมผัสกับคำว่า _____

2. ขวัญหนีคิฝ่อ มีคำว่า _____ สัมผัสกับคำว่า _____

3. น้ำใจโมตรี มีคำว่า _____ สัมผัสกับคำว่า _____

ตอนที่ 3 จงเติมคำซ้อนเสียงสัมผัสให้เหมาะสมกับข้อความที่กำหนดให้

1. มานี้เป็นคนที่มึนใจคอนักแน่น ไครมายั่วเย้า _____ แหย่ ก็ไม่โกรธ

2. ทางสายนี้ฉันเดินอยู่ทุกเมื่อ _____ จึงจำได้อย่างทะลุ _____ ว่าอะไร
อยู่ตรงไหน

3. นายคำมีที่หน้ากว้างใหญ่ _____ จึงเหลือบว่า _____ ที่จะทำด้วยตัวเองหมด

4. ผู้ชายคนนี้เป็นคนเจ้าเล่ห์ _____ และใจดำ _____

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 4)

ตอนที่ 1

1. _____
2. _____
3. _____

ตอนที่ 2

1. _____ สัมผัสกับคำว่า _____
2. _____ สัมผัสกับคำว่า _____
3. _____ สัมผัสกับคำว่า _____

ตอนที่ 3

1. _____
2. _____ , _____
3. _____ , _____
4. _____ , _____

บัตรเฉลยคำตอบของแบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 3
(ชุดที่ 4)

ตอนที่ 1

1. ขาแข็ง
2. เชื้อไข
3. ทะเยอทะยาน

ตอนที่ 2

1. ได้ สัมผัสกับคำว่า ใส
2. หนี สัมผัสกับคำว่า ดี
3. ใจ สัมผัสกับคำว่า ไม

ตอนที่ 3

1. กระเซ้า
 2. เชื้อวัน , ปุโรโปรง
 3. ไฟศาล , กว้างแรง
 4. เพทุบาย , อ่ามหึก
-

บัตรคำสั่ง

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ที่ละข้อตามลำดับ

1. ให้นักเรียนทุกคนอ่านบัตรเนื้อหาทั้ง 2 หน้าแล้วช่วยกันพูดสรุปใจความ หรือตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของคำซ้อนที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
2. ให้นักเรียนทำกิจกรรม "ตอบักผีเสื้อ" โดยปฏิบัติตามคำแนะนำหน้าของกิจกรรม "ตอบักผีเสื้อ" (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบประจำศูนย์ตามลำพัง โดยปฏิบัติตามคำสั่งของแบบทดสอบ แล้วแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงแจกบัตรเฉลยคำตอบให้สมาชิกแต่ละคนตรวจคำตอบของตัวเอง (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
4. หัวหน้ากลุ่มเก็บกระดาษคำตอบของแบบทดสอบ ส่งครูผู้สอน สมาชิกคนอื่น ๆ เก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าของเดิม

บัตรเนื้อหา

ศูนย์ที่ 4

(ชุดที่ 4)

" คำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกันและมีตัวสะกดมาตราเดียวกัน "

คำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกันและมีตัวสะกดมาตราเดียวกันมักเกิดจากคำหลายพยางค์ ๒ คำมาประสมกัน โดยพยางค์สุดท้ายของคำหน้าจะมีเสียงสระและเสียงตัวสะกดเหมือนพยางค์ต้นของคำหลัง เช่น

คำว่า รังเกียจเคียดฉันท์ จัดเป็นคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกันและมีเสียงตัวสะกดเหมือนกัน (ตัวสะกดมาตราเดียวกัน)

คือมีคำว่า เกียจ สัมผัสกับคำว่า เคียด

"เกียจ" มีเสียงสระ เอีย ประสมอยู่
และมีตัว จ ซึ่งอยู่ในแม่กด เป็นตัวสะกด

"เคียด" มีเสียงสระ เอีย ประสมอยู่
และมีตัว ด ซึ่งอยู่ในแม่กด เป็นตัวสะกด

คำว่า เก็บหอมรอมริบ ก็เป็นคำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกันและมีเสียงตัวสะกดเหมือนกัน (ตัวสะกดมาตราเดียวกัน)

คือมีคำว่า หอม สัมผัสกับคำว่า รอม

"หอม" มีเสียงสระ ออ ประสมอยู่
และมีตัว ม ซึ่งอยู่ในแม่กม เป็นตัวสะกด

"รอม" ก็มีเสียงสระ ออ ประสมอยู่
และมีตัว ม ซึ่งอยู่ในแม่กม เป็นตัวสะกด เช่นกัน

คำสอนเสียงสัมผัสชนิดที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน มีอยู่เป็นจำนวนมาก ขอให้ให้นักเรียนอ่านและสังเกตจากตัวอย่างต่อไปนี้

บัตรเนื้อหา (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 4)

ตัวอย่าง คำสอนเสียงสัมผัสที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกด
อยู่ในมาตราเดียวกัน (ดูจากคำในวรรคเดียวกัน)

ขาดตกบกพร่อง	ชักสนจนปัญญา	ขับเขี้ยวเคี้ยวฟัน
ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหว	ชักสนจนยาก	ขวายากหมากแพง
ขยันขันแข็ง	ชนพองสยองเกล้า	ขจิตปักเป้า
ขุนของหมองใจ	ครึกครื้นรื่นเริง	แคลวคล่องว่องไว
เคารพนบนอบ	เคลือบแคลงแสวงเส	ค้ำมั่นสัญญา
คูเรียงเคียงหมอน	หวานอมขมกลืน	สลับซับซ้อน
สลับกรับพัง	สำราญบานใจ	อุดมสมบูรณ์
ออกอยากปากแห้ง	อัดอั้นตันใจ	อำนาจบาตรใหญ่
อืดขุขุดแซก	อึกทึกครึกโครม	อยู่ยงคงกระพัน
ออกตาหลับขับตานอน	ยากจนจนแค้น	ยินยอมพร้อมใจ
ยืมของน้องใส	ยืมแถมแจ่มใส	อยู่รอดปลอดภัย
ยับยั้งชั่งใจ	วังเกียจเคียดฉันท	รุกราวคราวเดียวกัน
ลดน้อยทยอยลง	ลมหม่อนนอนเสื่อ	ลำบากยากเข็ญ
ลดหย่อนผ่อนปรน	ล้มลมหมใน	ละม้ายคล้ายคลึง
เก็บหอมรอมริบ	จักษรรบั่นสวน	ฉลาดปราดเปรื่อง
คินรินชวนขวย	คุ่เคือกเลียดพลาน	คอนรับขับสู้
ทักสอยหอยตาม	ตีรันฟันแทง	คนสายปลายเหตุ
ทอดความยาวสาวความยืด	ทะลึ่งพริ้งเพริด	

บัตรเนื้อหา (หน้า 3)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 4)

ตระหนกตกใจ
นอนหลับทับสิทธิ์
บนบานศาลกล่าว
ปกป้องรักษา
ฉีกพองหมองใจ
ฉลิตอกออกผล
พิศวางงงววย
พักผ่อนหย่อนใจ
พิศวางสงสัย
มีเหตุเภทภัย
หมายมั่นปั้นมือ

ตัดญาติขาดมิตร
หนานิวคิวชมวก
บานแตกสาแหรกขาด
ปกป้องคุ้มครอง
ผูกคือนิวหนา
ฉีกวันประกันพรุ่ง
พืชพันธุ์ธัญญาหาร
พิทักษ์รักษา
พะเนิ่นไถนทีก
มุงรายหมายขวัญ
มรดกตกทอด

ทรหดอดทน
บาปบุญคุณโทษ
บุญหนักศักดิ์ใหญ่
ปลุกเคียวเวียนเกล้า
ฉาฉอนทอนสไบ
ฉีกแฉกแตกต่าง
พลัดตกหกลม
พิโรธโกรธกริ้ว
พุ่มพักรักษา
มุงมาดปรารภณา

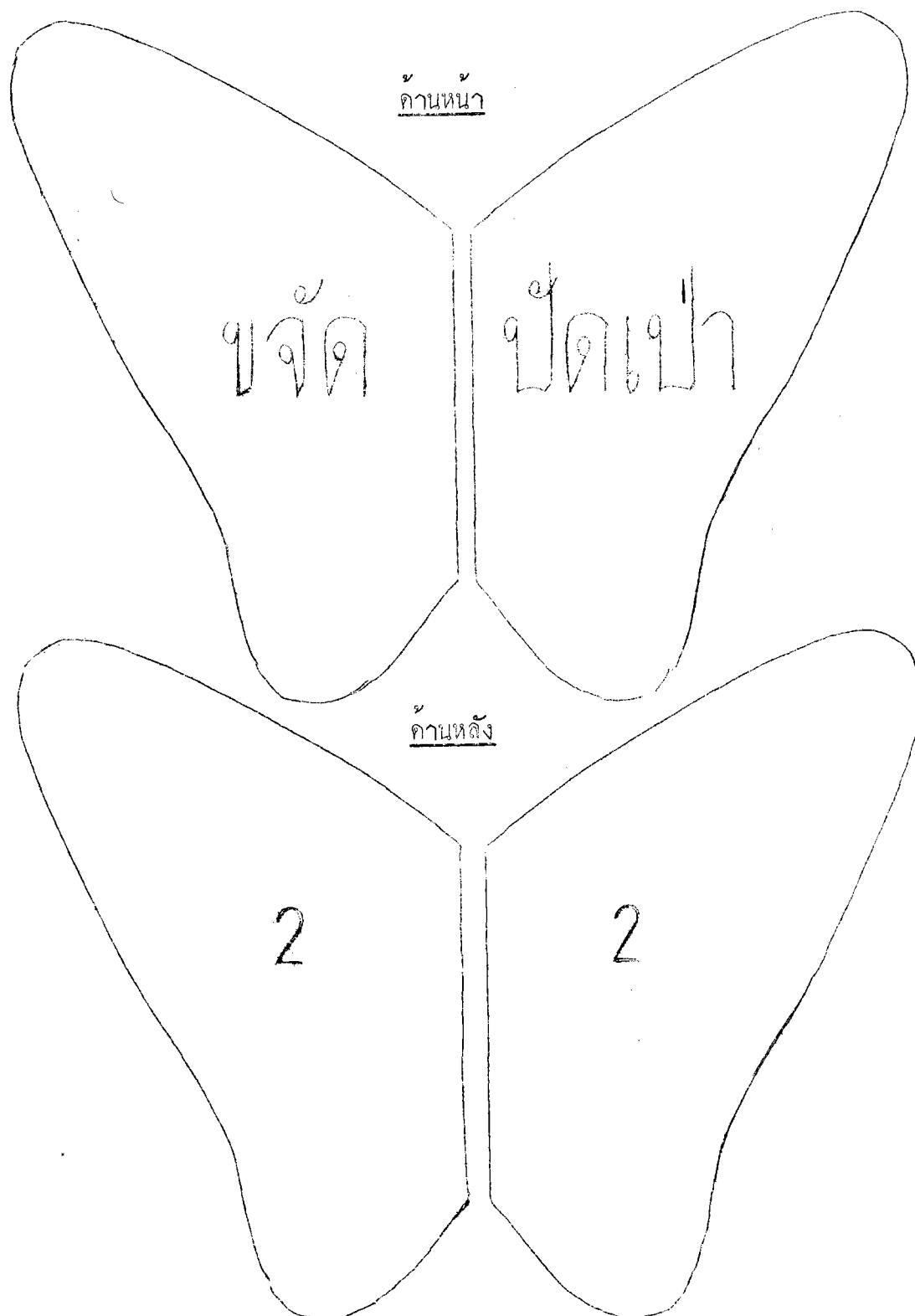
คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรม

"ตอบีกผีเสื้อ"

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 4)

1. ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำรูปปีกผีเสื้อให้สมาชิกคนละ 4 บัตร
2. ให้สมาชิกทุกคนสังเกตลักษณะของปีกผีเสื้อทั้งของตนและของผู้อื่น จะเห็นว่าปีกผีเสื้อนี้มี 2 ชนิด คือ ปีกซ้าย (ข) และปีกขวา (ค)
3. ให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งวางปีกผีเสื้อปีกซ้ายลงบนโต๊ะ 1 บัตร แล้วให้สมาชิกคนที่มียีกผีเสื้อปีกขวาซึ่งมีคำที่สัมพันธ์กับคำในปีกซ้าย วางบัตรของตน ลงไปต่อกับบัตรแรก กลายเป็นตัวผีเสื้อ แล้วสมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านคำในปีกซ้ายก่อนอ่านคำในปีกขวา (ถ้าจับคู่ได้ถูกต้อง เสียงจะสัมพันธ์คล้องจองกันกลายเป็นคำชวน และหมายเลขความหลังปีก จะตรงกันด้วย เช่นปีกที่มีคำว่า บนบาน จะคู่กับปีกที่มีคำว่า ศาลาลาว)
4. ให้จับคู่คำอื่น ๆ ที่เหลือ โดยใช้วิธีเดียวกับที่ปฏิบัติตามข้อ 3 จนจับคู่ได้ครบทุกบัตร

ตัวอย่างบัตรคำที่ใช้ในกิจกรรม " ก่อปึกผีเสื้อ " ศูนย์ที่ 4 ชุดที่ 4

บัญชีคำสอน ที่ใช้เขียนในบัตรคำรูปปีกผีเสื้อ ศูนย์ที่ 4 ชุดที่ 4

1	อคตหาลับซั้บตานอน	13	จัดสรรปันส่วน
2	ขจักบั้คเป่า	14	ข้าวยากหมากแพง
3	ตกระกำดำปาก	15	ครึกครื้นรื่นเริง
4	คีร์นั้พันแทง	16	ละมายคล้ายคลึง
5	บ้านแตกสาแหรกขาด	17	ผูกคือนิ้วหนา
6	อัครันคันใจ	18	เก็บหอมรอมริบ
7	ระแวงแคลงใจ	19	คนสายปลายเหตุ
8	ชนพองสยอเงล่า	20	ยับยั้งชั่งใจ
9	นิคพองหมองใจ	21	อยู่ยงคงกระพัน
10	สลับทวีปั้ง	22	ล้ำราญบานใจ
11	ปกปักรักษา	23	หวานอมขมกลืน
12	ขาดตกบกพร่อง	24	บนบานศาลกล่าว
-

แบบทดสอบ

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนแต่ละคนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X)
ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกที่สุด (ทำในกระดาษคำตอบ)

1. คำสอนในข้อใดที่มีเสียงสระเหมือนกัน และมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน
 - ก. รังเกียจเคียดฉันท
 - ข. มากหนาหลายตา
 - ค. ขวัญหนีคฝ่อ
 - ง. คุกาวากลาว
2. คำสอนในข้อใดมีคำที่สัมผัสกันออกเสียงสระ โอะ และมีตัวสะกดอยู่ในแม่กย
 - ก. ยากจนชนแดน
 - ข. เคารพนบนอบ
 - ค. ชักสนจนยาก
 - ง. ลับลมคมใน
3. คำในข้อใดเหมาะที่จะนำมาใช้สอนกับคำว่า " มั่งร่าย "
 - ก. ปลายทาง
 - ข. ปลายเหตุ
 - ค. คลายคลึง
 - ง. หมายขวัญ
4. คำใดเหมาะที่จะนำมาสอนกับคำว่า " อำนาจ "
 - ก. ปราดเปรื่อง
 - ข. นาครใหญ่
 - ค. ปรารภนา
 - ง. ขาคมิต
5. คำสอนในข้อใดใช้ไม่ถูกต้องตามความนิยม
 - ก. บุแยงตะแคงรั่ว
 - ข. ละม้ายไกลเคียง
 - ค. พืชรพันธุ์ขุญหาหาร
 - ง. คุเคื้อคเลื้อคพล่าน
6. คำสอนในข้อใดใช้ถูกต้องตามความนิยม
 - ก. สดับตรับฟัง
 - ข. เคารพนอบนบ
 - ค. จัดสรรปันแบ่ง
 - ง. อดอยากปากแตก

แบบทดสอบ (หน้า 2)

ศูนย์ที่ 4
(ชุดที่ 4)

7. ข้อความใดใช้คำสอนใดถูกต้องเหมาะสม
- เด็กคนนี้มีนิสัยชอบทะเลาะกับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน
 - วิชัยทำท่าขบเขี้ยวเสียวฟันเสมอในเวลาที่เขาโกรธ
 - ฟังเรื่องผีที่ไรذنต้องขนพองพองใจทุกที
 - เขาถูกฆ่าโดยไม่รู้ตนสายปลายทาง
8. ข้อความใดใช้คำสอนไม่เหมาะสม
- แม่บ้านที่คึกคักรู้จักเก็บหอมรอมริบ
 - ฉันไม่อยากมีเรื่องขึ้นของหมองใจกับใคร
 - ผู้ชายคนนั้นก็มีเรื่องตึงพันยิงกับผู้อื่นเสมอ
 - คนดีต้องรู้จักยับยั้งชั่งใจและรู้จักบาปบุญคุณโทษ

บัตรคำสั่ง

ศูนย์สำรวจ
(ชุดที่ 4)

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เลือกปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

- นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 1 ให้ปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1
- นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 2 ให้ปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 2
- นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 3 ให้ปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 3
- นักเรียนที่เสร็จจากการเรียนในศูนย์ที่ 4 ให้ปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 4

- 1 ให้นักเรียนเลือกบัตรคำรูปดอกไม้ที่มีคำซ้ำกันบางคำ เลือกให้ไ้ครบ 8 บัตร
(ตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการพลิกดูด้านหลังบัตร ถ้ามีเลข 1 กำกับ
แสดงว่านักเรียนเลือกได้ถูกต้อง)
- 2 ให้นักเรียนเลือกบัตรคำรูปดอกไม้ที่มีคำซึ่งมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน
เลือกให้ครบ 8 บัตร (ตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการพลิกดูด้านหลังบัตร
ถ้ามีเลข 2 กำกับ แสดงว่านักเรียนเลือกได้ถูกต้อง)
- 3 ให้นักเรียนเลือกบัตรคำรูปดอกไม้ที่มีคำซึ่งมีเสียงสระเหมือนกัน
เลือกให้ไ้ครบ 8 บัตร (ตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการ
พลิกดูด้านหลังบัตร ถ้ามีเลข 3 กำกับแสดงว่านักเรียนเลือกได้ถูกต้อง)
- 4 ให้นักเรียนเลือกบัตรคำรูปดอกไม้ที่มีคำซึ่งมีเสียงสระเหมือนกัน และมี
ตัวสะกดในมาตราเดียวกัน เลือกให้ไ้ครบ 8 บัตร (ตรวจสอบความถูกต้อง
ได้โดยการพลิกดูด้านหลังบัตร ถ้ามีเลข 4 กำกับ แสดงว่านักเรียนเลือกได้
ถูกต้อง)

บัญชีคำสอนที่ใช้เขียนในบัตรคำรูปดอกไม้ ศูนย์สำรวจ ชุดที่ 4

ชุดที่ 1 คำสอนที่มีคำซ้ำกันบางคำ

- นอกกรีนอกกรอย
- เต้นแรงเต้นกา
- บำเพ็ญบำนาญ
- อาลัยอาวรณ์
- เคียงบาเคียงไหล่
- ชูดเสื้อชูดเนื้อ
- กระหึกระหอบ
- ค้างคั่งค้ำค้ำ

ชุดที่ 2 คำสอนที่มีเสียงพยัญชนะต้น

เหมือนกัน

- เหลือล้น
- โศกเศร้า
- เห่งหงอย
- โค้งคัง
- ถากถาง
- แปลกปลอม
- เลิศเลอ
- สว่างไสว

ชุดที่ 3 คำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกัน

- ฟุ้งเฟ้อทะเยอทะยาน
- กิจจะลักษณะ
- ชะเง้อแลเหลียว
- จำเพาะเจาะจง
- คบค้าสมาคม
- ปีกกล้าหาญแข็ง
- โมโหโกรธา
- บอกเล่าแก้สับ

ชุดที่ 4 คำสอนที่มีเสียงสระเหมือนกัน

และมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน

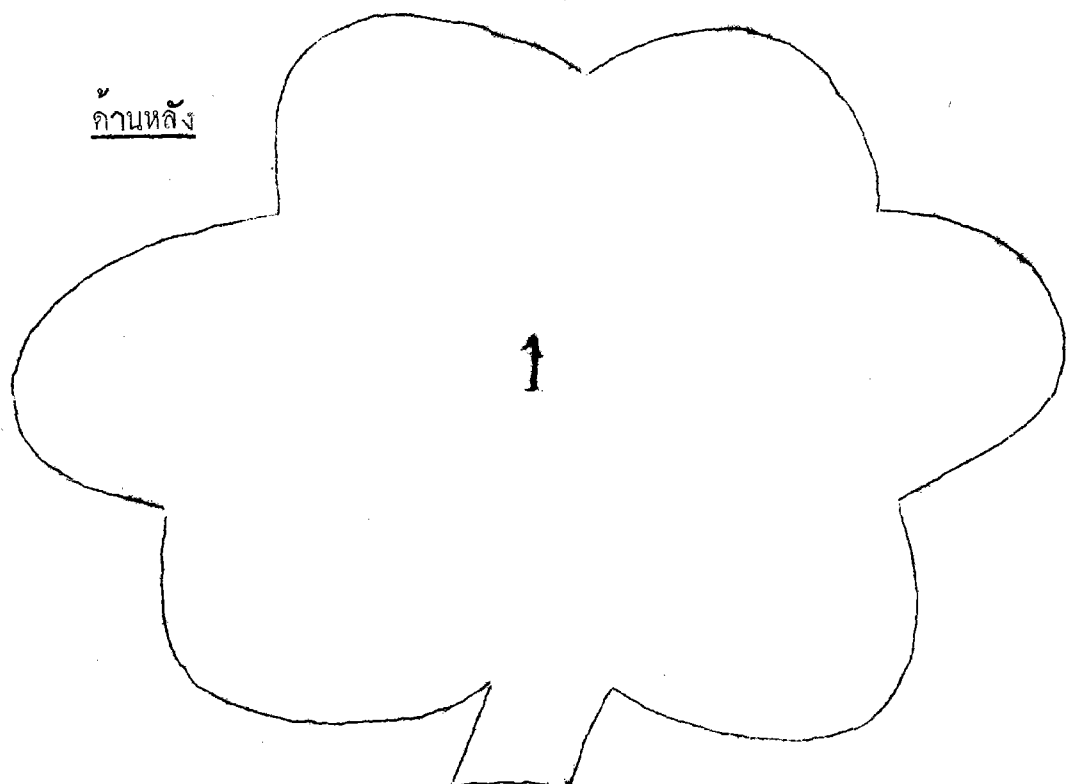
- ต้นสายปลายเหตุ
- อยู่ยงคงกระพัน
- ขนพองสยองเกล้า
- สดับตรับฟัง
- เก็บหอมรอมริบ
- อคตาหลับขับตานอน
- จักสรรปันส่วน
- ละม้ายคล้ายคลึง

ตัวอย่างบัตรที่ใช้ในศูนย์สำรวจ ชุดที่ 4

ด้านหน้า

ด้านหลัง

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่เรียนโดยวิธีบทเรียนโปรแกรมกับชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน

บทคัดย่อ

ของ

พรพนทิพย์ ชำนาญกิจ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พุทธทศวรรษ 2527

พจนานุกรม 27

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 3) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของบทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มที่ 1 เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม กลุ่มที่ 2 เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แต่ละกลุ่มใช้เวลาเรียน 4 สัปดาห์เท่ากัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) บทเรียนโปรแกรมจำนวน 4 ชุด 2) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 4 ชุด 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำไทยจำนวน 40 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t -test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมมีความสามารถสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 2) ความสามารถในการใช้คำไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้สูงกว่าความสามารถก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) บทเรียนโปรแกรมและชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

A COMPARATIVE STUDY OF PRATHOM SUKSA V STUDENTS' ABILITY IN
USING THAI WORDS THROUGH THE USE OF PROGRAMMED LESSONS
AND LEARNING - CENTER PACKAGES

AN ABSTRACT

BY

PHANTIP CHAMNANKIT .

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1984

The purposes of this study were as follows : 1) to compare the ability in using Thai words between 2 groups of Prathom Suksa V students learning through Programmed Lessons and Learning - Center packages. 2) to compare the ability of both experimental groups before and after learning through Programmed Lessons and Learning - Center Packages. 3) to construct Programmed Lessons and Learning - Center Packages based on the 80/80 standard.

The subjects, 60 Prathom Suksa V students of Ron Phibun School, Amphoe Ron Phibun, Changwat Nakhon Si Thammarat in the second semester of the 1983 academic year, were randomly assigned into two experimental groups. Each group had 30 students. The first group learned through Programmed Lessons whereas the second group through Learning - Center Packages. The experiment took 4 weeks for each group.

The instruments used for collecting data included : 1) four series of Programmed Lessons, 2) four series of Learning - Center Packages, and 3) forty items of Thai words ability tests. The data were analyzed using t-test

The results of this study were as follows : 1) The students' ability in using Thai words of the two groups was significantly different at the .01 level. The students' ability in using Thai words in Programmed Lessons group was significantly higher than that of the Learning - Center Packages group. 2) The ability in using Thai words of both experimental groups after learning through

Programmed Lessons and Learning - Center Packages was significantly higher than that before learning at .01 level. 3) The efficiency of the Programmed Lessons and Learning - Center Packages constructed by the researcher on a par with the 80/80 standard.